

Goran Filipi
ISTRORUMUNJSKE ETIMOLOGIJE
(Knjiga 5: dendronimi)

Ova je knjiga nastala kao posljedak rada na projektu
Istrorumunjske etimologije (140-0000000-1320)

Goran Filipi

ISTRORUMUNJSKE ETIMOLOGIJE (Knjiga 5: dendronimi)

**ZNANSTVENA UDRUGA MEDITERAN
ZALOŽBA ANNALES**

Pula, Koper 2011.

Goran Filipi
Istrorumunjske etimologije
(Knjiga 5: dendronimi)
Knjižnica VERBA MORITURA, knjiga 6
Ovu knjigu uredili: Ivana Poldrugo i Valter Milovan
Ocjenjivači: akademik August Kovačec i
prof. dr. Ivan Zoričić
Naslovnica: Goran Filipi
Fotografije: Goran Filipi
Računalni slog: Hrvoje Grubić
Nakladnik: Znanstvena udruga Mediteran, Pula
Sunakladnik: Univerza na Primorskom,
Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales Koper
Za nakladnika: Barbara Buršić Giudici
Za sunakladnika: Darko Darovec
Tisak: Colgraph d. o. o., Pula
Naklada: 1000 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Sveučilišna knjižnica u Puli

UDK 811.135.1'282'373.6(497.5-3 Istra)

FILIPI, Goran

Istrorumunjske etimologije / Goran Filipi
. - Pula : Znanstvena udruga Mediteran, 2006-.
. - sv. ; 21 cm
ISBN 953-96986-5-0 (cjelina)

Knj. 5 : Dendronimi. – 2011. - (Knjižnica
Verba moritura ; knj. 6)
Bibliografija. - Kazala. - Sažetci na više
jezika
ISBN 978-953-96986-6-7

ISBN 953-96986-5-0 (cjelina); ISBN 978-953-96986-6-7

Knjiga je tiskana sredstvima projekta
Istrorumunjske etimologije (140-0000000-1320)
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	741
DENDRONIMI	747
Stablo	747
Velika i debela stabla	748
Obrez(iv)ati (o stablu)	749
Cvasti (o stablu)	750
Listati (o stablu)	751
Posušiti se, usahnuti (o stablu)	752
Panj	753
Korijen	755
Truliti (o korijenu)	756
Deblo	758
Kora drveta	758
(o)guliti (o kori)	759
Mezgra (sok koji se stvara ispod kore)	759
Izdanak stabla	760
Pupoljak stabla	762
Pupati (o stablu)	763
Bijelj (mladi sloj drveta)	763
Krošnja	765
Rašlje	765
Grana	766
Suha grančica	768
Odrezati (o grani)	768
Ogoliti (o grani)	769
List	769

Listić	771
Uveli listovi	772
Otpalo lišće	772
Plod	773
Nezrio plod	775
Prezrio plod	778
Gnjili plod	779
Crvljiv plod	779
Sočan plod	782
Sok	785
Zakržljali plodovi	785
Rano voće, prvo voće	789
Kasno voće	790
Voće kojemu se meso čvrsto drži koštice	794
Jabuka (<i>Malus domestica</i>) – stablo i plod	795
(o)guliti (o jabuci, kruški i sl.)	796
Ogrizak jabuke	797
(S)tresti (o jabuci)	799
Kruška (<i>Pyrus communis</i>) – stablo i plod	799
Gnjila kruška	801
Crv u kruški	802
Trešnja (<i>Prunus avium</i>) – stablo i plod	802
Divlja trešnja (<i>Prunus cerasus avium</i>)	803
Rašeljka (<i>Prunus mahaleb</i>)	804
Trešnjina peteljka	805
Trešnjina koštica	806
Trešnjina smola	809
Višnja (<i>Prunus cerasus</i>) – stablo i plod	810
Šljiva (<i>Prunus domestica</i>) – stablo i plod	810
Divlja šljiva (<i>Prunus mirabolanus</i>)	812
Breskva (<i>Prunus persica</i>) – stablo i plod	812
Breskvina koštica	813
Marelica (<i>Prunus armeniaca</i>) – stablo i plod	813

Smokva (<i>Ficus carica</i>) – stablo i plod	814
Dunja (<i>Cydonia oblonga</i>) – stablo i plod	817
Šipak, mogranj (<i>Punica granatum</i>) – stablo i plod	818
Rogač (<i>Ceratonia siliqua</i>) – stablo i plod	818
Badem (<i>Prunus amygdalus</i>) – bajam	819
Orah (<i>Juglans regia</i>) – stablo i plod	820
Orahova ljuska	821
Zelena orahova ovojnica	821
Orahova jezgra	822
Dio orahove jezgre	823
Orahova ljuska iz koje je izvađena jezgra	826
Prazan orah	827
Lijeska (<i>Corylus avellana</i>) – lješnjak	828
Kesten (<i>Castanea sativa</i>) – stablo i plod	829
Divlji kesten (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	831
Oskoruša (<i>Sorbus domestica</i>) – stablo i plod	831
Kupiti, vezati usta (o oskoruši)	832
Mušmula, nešpola (<i>Mespilus germanica</i>) – stablo i plod	833
Limun (<i>Citrus limon</i>) – stablo i plod	834
Naranča (<i>Citrus aurantium</i>) – stablo i plod	835
Kriška naranče	836
Narančina kora	839
Klen (<i>Acer campestre</i>)	839
Joha, jašha (<i>Alnus glutinosa</i>)	840
Bijela joha (<i>Alnus alba</i>)	841
Grab (<i>Carpinus betulus</i>)	841
Crni grab (<i>Ostrya carpinifolia</i>)	842
Koprivić (<i>Celtis australis</i>)	842
Bijeli glog (<i>Crataegus monogyna</i>)	843
Crni glog (<i>Prunus spinosa</i>)	844
Čempres (<i>Cupressus sempervirens</i>)	845
Bukva (<i>Fagus silvatica</i>)	846
Bukov žir	847

Bijeli jasen (<i>Fraxinus excelsior</i>)	847
Crni jasen (<i>Fraxinus ornus</i>)	848
Smrika (<i>Juniperus communis</i>)	848
Smrič (<i>Juniperus oxciderus</i>)	851
Drijen (<i>Cornus mas</i>)	852
Drača (<i>Paliurus spina-christi</i>)	853
Crni bor	854
Borova smola	855
Bijeli bor (<i>Pinus silvestris</i>)	855
Pinija (<i>Pinus pinea</i>)	855
Pinjola (plod pinije)	856
Topola (<i>Populus alba</i>)	856
Crna topola (<i>Populus nigra</i>)	857
Jasika (<i>Populus tremola</i>)	857
Crni trn, trnjina (<i>Prunus spinosa</i>)	858
Cer (<i>Quercus cerris</i>)	858
Česvina, crnika (<i>Quercus ilex</i>)	859
Medunac (<i>Quercus pubescens</i>)	859
Dub lužnkak	860
Hrastov žir	861
Kapica žira	861
Bagrem (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	864
Vrba (<i>Salix alba</i>)	865
Rakita (<i>Salix purpurea</i>)	866
Bekva (<i>Salix viminalis</i>)	866
Bazga (<i>Sambucus nigra</i>)	867
Brnistra, žutika (<i>Spartium junceum</i>)	867
Brijest (<i>Ulmus campestris</i>)	870
Planika (<i>Arbustus unedo</i>)	870
Smrdljika (<i>Pistacia terebinthus</i>)	870
Zaključak	871
KAZALA	873
KAZALO POJMOVA	875

KAZALO SUSTAVNIH NAZIVA	879
KAZALO ZABILJEŽENIH IR. OBLIKA	881
KAZALO OBLIKA IZ LITERATURE I NEIR.	
OBLIKA KOJE SMO SAMI ZABILJEŽILI	903
Rumunjski idiomi	903
Istrorumunjski	903
Knjiž. rumunjski i dačkorumunjski	914
Arumunjski	916
Meglenorumunjski	918
Talijanski idiomi i istriotski	920
(Istro)mletački	920
Istriotski	921
Knjiž. talijanski, starotalijanski	922
Slavenski istarski (hrvatski i slovenski)	
i dalmatinski (hrvatski) idiomi	923
Čakavski i dubrovački	923
Istroslovenski	940
Ini slavenski idiomi	941
Hrvatski (književni, neistarski	
i nedalmatinski idiomi)	941
Slovenski (književni i neistarski idiomi)	942
Srpski, crnogorski	943
Bugarski	943
Makedonski	944
Ruski	944
Općeslavenski	944
Starocrkvenoslavenski	944
Ini idiomi	944
Latinski	944
(Novo)grčki	944
Germanski	945
Njemački	945
Portugalski	945

Katalanski	945
Provansalski	945
KAZALO KRAJNJIH ETIMONA	947
Indoeuropski	947
Latinski	947
Romanski	949
Starogrčki	949
Praslavenski	949
Srednjevisokonjemački	951
Gotski	952
Franački	952
Germanski	952
Arapski	952
Perzijski	952
Malajski	952
BIBLIOGRAFIJA	953
SAŽETAK/REZUMAT/RIASSUNTO/POVZETEK	963
Sažetak	965
Rezumat	967
Riassunto	969
Povzetek	971

UVODNE NAPOMENE

Peta knjiga istrorumunjskih etimologija obrađuje dendronime (nazive stabala i grmlja) i neke nazive koji su u bilo kakvoj vezi s njima. Najveći je dio građe prikupljen osamdesetih godina prošloga stoljeća u vrijeme rada na IrLA, no građa je dobrim dijelom dopunjena tekućim terenskim i telefonskim provjerama tijekom pisanja ove knjige. Građa se sastoji od odgovora na 128 pitanja (pojma) što je dalo znatno veći broj oblika (preko 1100) koji se međusobno više ili manje razlikuju.

Svaki se obrađeni termin potvrđuje i uspoređuje s građom iz svih istrorumunjskih leksičkih repertoara drugih autora koji su nam na raspolaganju, a do etimologijskih se rješenja dolazi usporedbom istrorumunjskih oblika sa sličnim u okolnim čakavskim i slovenskim govorima u Istri ali i u čakavskim idiomima otoka Krka i Dalmacije (govori otoka Krka i Dalmacije bitni su za etimologijska rješenja mnogih ir. termina zbog kretanja Istrorumunja u povijesti), odnosno s riječima iz drugih triju rumunjskih dijalekata kada je riječ o izvornim riječima. Prikupljeni se nazivi uspoređuju i s mletačkim (prije svega istromletačkim) riječima jer su mnogi čakavizmi u istrorumunjskome mletačkog podrijetla, dok je samih mletacizama u ir. jako malo. Do čakavske, istarskoslovenske i (istro)mletačke građe dolazimo iz odgovarajućih rječnika i drugih pisanih izvo-

ra, a dobar smo dio i te građe sami prikupili. Građu iz drugih rumunjskih dijalekata navodimo samo iz izvora (isto vrijedi i za građu iz talijanskih, njemačkih, španjolskih itd. idioma). Osim o oblicima koji su predmetom naslova knjige, na jednak se način razglaba i o istrorumunjskim riječima koje su s njima na bilo koji način povezane.

Za istrorumunjske oblike koje smo sami zabilježili služimo se grafijom koju smo sastavili za IrLA. Riječ je o prilagođenoj hrvatskoj latinici kojoj su dodani grafemi koji izražavaju istrorumunjske posebne glasove i posebni znakovi za digrame *lj* i *nj*:

ă - stražnje muklo *a*

ε - jako otvoreno *e*

ə - poluglas, čuje se između *v* i *r* u hrvatskoj riječi
vrt - odgovara rumunjskome *ă*

č̣ - jako umekšano *č*

ś - umekšano *š*

ẓ̌ - umekšano *ž*

ʒ - početni glas u tal. *zelo*

ǵ - glas između hrvatskoga *dž* i *đ*

ɣ - velarni zvučni frikativ, kao u španjolskom
lago

Í - hrvatsko *lj*

ń - hrvatsko *nj*

Naglasak u ir. riječima bilježimo podcrtavanjem naglašenoga vokala, osim *ă* koje je uvijek naglašeno. U jedno-složnim riječima naglasak se ne bilježi.

Ir. imenice navode se u jednini bez člana, čemu slijede nastavci za određeni član (*-u* ili *-a*), za množinu (*-ø*, *-e*, *-č itd.*), za množinu s određenim članom (*-i*, *-ele*, ...) i na kraju odrednica roda (*m.*, *ž.*, *n.* ili *bg.*). Uz infinitiv glagola u

zagradi se daje i oblik za 1. l. jd. prezenta.

Čakavske, slovenske i istromletačke riječi koje smo sami prikupili pišemo istom grafijom (za slovenski koristimo i *w* – kao u engl. riječi *wild*), a naglasak bilježimo kako je to uobičajeno u odgovarajućim dijalektološkim praksama, dok oblike iz literature vjerno prenosimo prema izvorniku. U citatima značenja iz raznih rumunjskih rječnika u zagradi se ponekad daje samo najnužniji prijevod radi boljšega snalaženja čitatelja koji rumunjski ne razumiju (kad je značenje posebno bitno za razumijevanje etimologije, odnosno onoga što se želi reći). Citati iz ostalih jezika rijetko se prevode.

Za bolje snalaženje u građi knjizi smo dodali kazala: **Kazalo pojmova; Kazalo sustavnih naziva; Kazalo zabilježenih ir. oblika; Kazalo oblika iz literature i neir. oblika koje smo sami zabilježili:** I. Rumunjski idiomi: A. Istrorumunjski, B. Knjiž. rumunjski i dačkorumunjski, C. Arumunjski, D. Meglenorumunjski; II. Talijanski idiomi i istriotski: A. (Istro)mletački, B. Istriotski, C. Knjiž. talijanski, starotalijanski; III. Slavonski istarski (hrvatski i slovenski) i dalmatinski (hrvatski) idiomi: A. Čakavski i dubrovački, B. Istroslovenski; IV. Ini slavonski idiomi: A. Hrvatski (književni, neistarski i nedalmatinski idiomi), B. Slovenski (književni i neistarski idiomi), C. Srpski, crnogorski, D. Bugarski, E. Makedonski, F. Ruski G. Općeslavenski, H. Starocrkvenoslavenski; V. Ini idiomi: A. Latinski, B. (Novo)grčki, C. Germanski, D. Njemački, E. Portugalski, F. Katalanski, G. Provansalski; **Kazalo krajnjih etimona:** A. Indoeuropski, B. Latinski, B1 Romanski, C. Starogrčki, D. Praslavenski, E. Srednjevisokojemski, F. Gotski, G. Franački, H. Germanski.

U radu smo koristili sljedeće kratice:

acc. – akuzativ	izv. – izvedenica
alb. – albanski	jd. – jednina
ar. – arumunjski	juž. s. – južna sela
arap. – arapski	(Šušnjeвица, Nova Vas,
bav. – bavarski	Jesenovik, Letaj, Brdo,
bilj. – bilješka	Škabići, Trkovci,
bg. – srednji rod	Zankovci, Miheli,
rumunjskoga tipa (dvorod)	Kostrčan)
bng – bez naznake godine	kas. – kasno
bug. – bugarski	knjiž. – književni
coll. – zbirna imenica	l. – lice
čak. – čakavski	lang. – langobardski
češ. – češki	lat. – latinski
čl. – član	m. – muški rod
dat. – dativ	mađ. – mađarski
dr. – dačkorumunjski	mak. – makedonski
engl. – engleski	mlet. – mletački
fr. – francuski	mn. – množina
fran. – franački	mr. – meglenorumunjski
furl. – furlanski	n. – srednji rod hrvatskoga
gen. – genitiv	tipa
germ. – germanski	neodr. – neodređeni
gl. – glagol	nesklon. – nesklonjiv
got. – gotski	njem. – njemački
grč. – grčki	odr. – određeni
hrv. – hrvatski	onomat. – onomatopeja
im. – imenica	perz. – perzijski
imlet. – istromletački	pl. – plural
ir. – istrorumunjski	plt. – pluralia tantum
istr. – istriotski	povr. – povratni

prid. – pridjev
prijedl. – prijedlog
prslav. – praslavenski
reg. – regionalno
rum. – rumunjski
rus. – ruski
sln. – slovenski
srp. – srpski
srvnjem. – srednjeviso-
konjemački
st. – staro
stcslav. – starocrkveno-
slavenski
stprus. – staropruski

stsl. – staroslavenski
stvnjem. – starovisoko-
njemački
šp. – španjolski
šved. – švedski
tal. – talijanski
tršč. – trščanski
tur. – turski
ukr. – ukrajinski
umanj. – umanjenica
usp. – usporedi
v. – vidi
vlat. – vulgarnolatinski
ž. – ženski rod

DENDRONIMI

111. Stablo

U Žejanama *stābla*, *-a*, *stābli*, *stāblile* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *stāble*, *-a*, *-i*, *-ile* ž.; *stāble*, *-a*, *stāble*, *stāblele* ž. i *lēmne*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *stābla*, *-a*, *-i*, *-ile* ž.; *stābla*, *-a*, *stāble*, *stāblele* ž. i *lēmna*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. – oblici tipa *lēmna* znače i „drvo (za ogrjev, obradbu i sl.)”. Osim toga u južnim se selima za stablo, bitno rjeđe od navedenih, upotrebljavaju i oblici tipa *debla* (v. 111.8.), koji u prvom redu znače „deblo”.

Za oblike tipa *stābla* Popovici navodi *stāblę* „deblo” (DRI 152), Kovačec u našem značenju *stāblę* za južna sela i *stābla* za Žejane (IrHR 182), ostali ir. repertoari kojima se služimo nemaju. Riječ preuzeta iz nekog čakavskog govora: npr. u Čabrunićima i Ližnjanu *stāblo* (ILA 1718), u Labinu *stablò* (RLC 255), u Orbanićima i Vrgadi *stablò* (ČDO 551; 197), u Senju *stāblò* (SR 137) < pslav. **stbblo* (SES 606, s. v. *stéblo*).

Za oblike tipa *lēmna* Maiorescu ima *lēmă* (VIrR 110), Pușcariu *lēmne* (SIr 313), Cantemir *lémne* (TIr 169), Kovačec za Žejane *lēmna*, za južna sela *lēmne* (IrHR 103). Domaća riječ: dr. *lemn* (DEX 567); ar. *lémnu* (DDAr 625), *lemnu* (DArM 310); mr. *lemu* (DMr 169) < lat. *lignum*, REW 5034.

111.1. Velika i debela stabla

U Šušnjevici su nam rekli *mār si grōse stāble*, u Novoj Vasi *mār si grōse stāble*, u Letaju *mār ši grāse stāble*, u Trkovicima *mār ši grōse stāble*, u Brdu, Škabićima, Zankovicima, Mihelima i Kostrčanu *mār ši grōse stābli*, a u Žejanama i Jesenoviku dobili smo samo jedninske oblike *māra ši grāsa stābla*, odnosno *māra ši grōsa stābla*.

Pitanje je postavljeno radi preciznog određivanja množinskih oblika imenice „stablo” (v. 111.). U ovom ćemo odjeljku obraditi oba pridjeva i veznik.

Za pridjev „velik, -a, -o” u Žejanama smo zapisali *māre/mārle*, *māre/māra*, *māro*; *mār*, *mār*, *mār*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *māre*, *māra/māre*, *māro*; *mar*, *mar*, *mar*, u ostalim juž. s. *māre*, *māre/māra*, *māro*; *mār*, *mār*, *mār*. U ir. repertoarima kojima se služimo nalazimo: *māre* (SIr 314, DRI 124, DIr 226, IrHR 112), *mare* (VIr 133), *māre* (TIr 170), *mārle* (IrHR 113) < lat. *mās*, *mārem*, DER 5091⁵⁰¹ > dr., ar. *māre* (DEX 599; DDAr 656), mr. *māri* (DMr 183).

Za pridjev „debeo, -la, -lo” u Žejanama smo zabilježili *yrās*, *-a*, *-o*; *yrāš*, *yrāse*, *yrāš*, u Šušnjevici *grās*, *-ε*, *-o*; *grās*, *grāse*, *grās*, u Novoj Vasi *grās*, *-ε*, *-o*; *grāš*, *grāse*, *grāš*, u ostalim južnim selima *grās*, *-a*, *-o*; *grāš*, *grāse*, *grāš*. Maiorescu navodi *gras*, *grasă* (VIrR 106), Byhan *gros*, *-se*, *-ŝ*, *-se* i *γros* (IrG 226), Popovici *gros*, *-ε*, *-ŝ*, *-se* (DRI 114), Pușcariu *gros*, *-e*, *-o* (SIr 311), Cantemir *gros*,

⁵⁰¹ Etimologija je problematična: „El cambio de sentido ha sido explica-do por Tiktin, por medio de un cruce, poco probable, con *magnus* (...)” (DER 5091). **Napomena:** u četvrtoj knjizi ir. etimologija u tiskari je došlo do pogrešnog brojenja bilješki, pa bilješke od str. 655 trebaju početi od broja 489 a ne od 400 kako tamo stoji.

-e (Tlr 167), Sârbu i Frațilă *gros*, -a, -o (Dlr 216), Kovačec *gros*, -e, -o, *groș*, *gróse* za Šušnjevicu i Brdo i *γros* (*γrósu*), *γrósa*, *γróso*, *γroș*, *γróse* za Žejane (IrHR 87) < lat. *grössus*, REW 3881 > dr. *gros*, *groásă* (DEX 436); ar. *gros*, *groasă* (DAR 256), *gros*, -oásă (DDAr 503); mr. *gros*, *groásă* (DMr 146).

Za veznik „i” smo u Šušnjevicu zapisali *si*, u svim ostalim mjestima *și* [Maiorescu, Popovici, Cantemir, Sârbu i Frațilă i Kovačec imaju *și* (VlrR 122, DRI 155, Tlr 182, Dlr 248, IrHR 190 – Kovačec uz natuknicu navodi i *si* za Šušnjevicu), Byhan *și* (IrG 337), Dianich *și* (VlrI 168)] < lat. *sīc*, REW 7892 > dr., ar., mr. *și* (DEX 1055; DDAr 1005; DMr 284).

111.2. Obrez(iv)ati (o stablu)

U Žejanama *obrižu*j (*jo obrižujs) *stāblile* i *otseči*j (*jo otsečes) *grānele*, u Šušnjevicu *obrezi*j (*jo obrezešk) *stāblile* i *talā*j (*jo tālu*)⁵⁰² *stāblile*, u Novoj Vasi *obsike*j (*jo obsikes) *stāblile*, u Jesenoviku, Letaju, Škabićima i Trkovcima *obrižve*j (*jo obrižves) *stāblile*, u Zankovcima i Kostrčanu *obreži*j (*jo obreževes) *stāblile*, u Mihelima *obreži*j (*jo obrežes) *stāblile*.*******

Glagoli *obrižu*j, *obrižve*j, *obreži*j, *obrezi*j, *otseči*j, *obsike*j (autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo ne donose odgovarajućih oblika) posuđeni su iz nekog čakavskog govora i odgovaraju hrvatskim glagolima tipa *obrezati*, *obrezivati*; *odsjeći* i sl. npr. u Brgudu *obreživati stābla* (IrLA 1730), u Medulinu *obrižati* (OA), u Svetvinčentu

⁵⁰² U južnim smo selima potvrdili i iterativni oblik toga glagola: *talāv*j (*jo talāves*): od autora ir. repertoara kojima se služimo samo Kovačec navodi *tal'avéj* (IrHR 194).

ubrìzati, u Ližnjanu *brìzati* (ILA 589), u Labinu *obrēzat* (RLC 180), u Trogiru *òbrìzat* (RTCG 172), U Selcima na Braču *obrìzāt* (RSG 237), složenice od *ob-* < prslav. **obъ* (SES 390) i *rezat(i)*, *rizat(i)* < prslav. **rězati* – (SES 536, s. v. **rězati**); npr. u Pićnu *otsiċ* (PI 79), u Senju *osiċ* (SR 96), u Vrgadi *osiċi* (RGV 143), složenice od *o(t)-* < prslav. **otъ* (SES 398, s. v. **od**) i *siċ(i)* < prslav. **sět'i* (SES 558, s. v. **sěkati**). Novovaški termin *obsikej* nastao je križanjem oblika *obsikej* i *otsiċi*.

Za glagol *talā* u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo nalazimo: u Byhana *tal'q* (IrG 358), u Popovicia *talā* i *tālu* (DRI 157), u Pušcariua *tal'ā* (SIr 326), u Cantemira *tal'á* (TIr 182), u Sârbua i Frațile *tal'ă* (DIr 287) i u Kovačeca *tal'ă* (IrHR 195). Glagol je domaći, doduše iste etimologije kao i tal. *tagliare*⁵⁰³ s kojim se po obliku poklapa, no ar. i mr. oblik *tal'u* (DER 8460) trebao bi biti dovoljan dokaz o izvornosti istrorumunjskoga glagola o kojem razglabamo. Krajnji je etimon lat. *taliāre*, REW 8542.2.

Za stāblile v. 111., za *grānele* 111.13.2.

111.3. Cvasti (o stablu)

U Jesenoviku i Brdu su nam rekli *cvetēj* (*jo cvetēs*), u svim ostalim mjestima *cveti* (*jo cvetēs*)⁵⁰⁴.

⁵⁰³ Imlet. *taiar* (VG 1133) u ir. bi dao **tajâr* ili sl.

⁵⁰⁴ Tražili smo i prijevod rečenice *Stabla cvatu.*: u Žejanama smo zapisali *Stāblile cvetēs.*, u Novoj Vasi i Jesenoviku *Stāblele cvetēsku.*, u Letaju, Brdu, Škabićima, Trkovicima, Zankovicima, Mihelima i Kostrčanu *Stāblile cvetēsku.*, a u Šušnjevcima smo dobili jedninski oblik *Stābla cvetē.* *Za stāblile, stāblele* v. 111.

Popovici je zabilježio *řvetęj* (DRI 161), Cantemir i Kovaćec *řvetí* (Tlr 184; IrHR 204), Sârbu i Frařilă *řveti* (Dlr 291). Posuđenica iz nekog čakavskog govora: npr. u Crikvenici *cvętat* (CB 22), u Senju *cvetăt* (SR 15) < prslav. **kvisti* (SES 64).

111.4. Listati (o stablu)

U Źejanama *listj* (*jo listes*), u řuřnjevici *rezvijęj* (*jo rezvijęřk*) *fořile*, u Novoj Vasi, Jesenoviku i řkabićima *hitej* (*jo hiteř*) *fořile*, u Letaju i Brdu *lukră* (*jo lukru*) *fořile*, u Trkovcima, Zankovcima i Kostrćanu *pupęj* (*jo pupęř*).⁵⁰⁵

Za řejanski glagol *listj* ne nalazimo odgovarajućih izraza u istrorumunjskim repertoarima kojima se sluřimo. Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. *listat(i)* (diljem Istre i Dalmacije – OA), izvedenica od *list* (diljem Istre i Dalmacije – OA) < prslav. **listъ* (SES 304).

Sintagma *hitej fořile* doslovce znaći „bacati listove”. Za prvi elemenat autori istrorumunjskih repertoara kojima se sluřimo navode: Byhan i Puřcariu *hití* (IrG 228; DRI 114; Slr 311), Cantemir *hiti* i *hitęi* (Tlr 167), Popovici *hití* i *hitei* (Dlr 216), Kovaćec *hití* i *hitęj* (IrHR 90). Glagol preuzet iz nekog čakavskog govora: npr. u Medulinu *hřtiti* (OA), u Labinu *hřtat* (RLC 102), u Orbanićima *hřtat*

⁵⁰⁵ Trařili smo i prijevod rećenice *Ono stablo viře ne lista*. Dobiveno navodimo usput, bez komentara: u Źejanama su nam rećenicu preveli kao *Ćă stăbla nu listę*., u řuřnjevici *Ca stăbla veće nu rezviję fořile*., u Novoj Vasi *Ćă dăbla nu âto foř hite*., u Letaju i Brdu *Ćă stăbla nu lukra âto fořile*., u řkabićima *Ćă stăbla âto nu hite fořile*., u Trkovcima, Zankovcima i Kostrćanu *Ćă stăbla nu âto pupę*., u Jesenoviku *Ćă stăbla n-ăre foř*.

(ČDO 452), u Pićnu *hìtit*, *hìtat* (PI 40), u Funtani *hìtati*, *hìtiti* (MFR 33), Rukavcu *hìtat* (RČGR 90), na Braču *hìtit* (RBČG 281) < prslav. *xytati, *xytiti (SES 170, s. v. **híter**).

Sintagma *lukrã folile* hibridna je (prvi je elemenat domaći) i doslovce znači „činiti listove”. Za prvi dio sintagme Maiorescu ima *lucru*, *a lucrà*, *lucrat* (VIR 111), Byhan *lukrô* (IRG 268), Popovici *lucrã* (DRI 121), Pușcariu *lucrã* i *lucrave'i* (SIR 313), Cantemir *lucrã* i *lucravéi* (TIR 170), Sârbu i Frațilă *lucrã* (DIR 224), Kovačec *lucrã* i *lucravéi* (IRHR 107) < lat. *lucrare (DEL 500) (← *lūcrum*, REW 5146.) > ar. *lucrédzũ* (DDAr 639), *lucredz* (DARM 318); mr. *lucrédz* (DMr 174).

Za *pupěj* v. 111.11.1., za *folile* 111.13.3.

111.5. Posušiti se, usahnuti (o stablu)

U Žejanama *osuši se (jo me osušes)*, u Šušnjevicima i Mihelimima *sekã (jo seku)*, u Letaju i Škabićima *posehněj (jo posehnes)*, u ostalim južnim selima *posehni (jo posehnes)*.⁵⁰⁶

⁵⁰⁶ Tražili smo i prijevod rečenica *Stablo usahne*. ili *Stablo se posuši*. i dobili: U Žejanama *Stãbla se osuši.*, u Šušnjevicima *Stãbla seke.*, u Novoj Vasi *Stãbla pošnit se kavej.*, u Letaju *Stãbla posehni-a.*, u Brdu i Škabićima *Stãbla posehne.*, u Trkovicima, Zankovicima i Mihelimima *Stãbla posehni-a.*, u Mihelimima *Stãbla sekã-a*. Zanimljiva je metaforična sintagma zabilježena u Novoj Vasi *pošnit se kavej*, doslovce „Stablo počelo se skidati/svlačiti”, pa ćemo na ovom mjestu analizirati oba glagola. Particip *pošnit se* pripada glagolu *pošni (se) (jo (me) pošnes)* [Byhan bilježi *pošni* (IRG 313), Popovici i Cantemir *pošni* (DRI 139; TIR 176), Pușcariu *pošni* (SIR 321), Sârbu i Frațilă *pošni* (DIR 257), Kovačec *pošni* (IRHR 153)], posuđenom iz nekog čakavskog idioma: npr. u Labinu *pošnēt* (RLC 214), u Belom na

Šušnjevc i Mihelci koriste domaći glagol *sekå*: Popovici i Kovačec navode *secå* (DRI 148; IrHR 175) < lat. *siccāre*, REW 7894 > dr. *secá* (DEX 967); ar. *sec* (DDAr 937; DArM 472).

Ostali glagoli odgovaraju čakavskim oblicima tipa *osušit(i)* (*se*); *posahnut(i)*: npr. u Čepiću *dårvo se osušilo*. u Svetvinčentu *ståblo je osušilo*, u Čabrunićima *dûb se usušija*, u Valturi *dûb se usûši* (IrLA 1720), u Medulinu *sûšiti* (*se*) (OA); na Braču *posahnû* (RBČG 710). Oblici tipa *osušit(i)* sastavljeni su od, *o-* < prslav. **o* (SES 390) i *sušit(i)*, od *suh* < prslav. **suxъ* (SES 618), a oblici tipa *posahnut(i)* od *po-* < prslav. **po-* (SES 457) i *sahnut(i)* < prslav. **съхнѹти* (SES 551, s. v. **sahnīti**). Popovici ima *ošuši* (DRI 132), Sårbu i Frařilå *osuši se* (DIr 245), Kovačec *osuši se* (IrHR 139); Sårbu i Frařilå *posuši* (*se*) (DIr 256). Za *osuši se* v. i 112.6.

111.6. Panj

U Žejanama smo zabilježili *poruba*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *cok*, *-u*, *-ure*, *-urle* m., u Šušnjevc i Brdu *cok*, *-u*, *-ure*, *-urle*

Cresu *põšnet* (BBT 316, s. v. **põčēt**), u Novom Vinodolskom *počēt* (prez. *põšmen* i *põšnen*) (RČGNV 206), na Braču *počēt*, *põšmen* (RBČG 672) < prslav. **počęti* (SES 458, s. v. **počęti**). Glagol *kavęj se* (*jo me kaves*) „skidati se” ne bilježi ni jedan autor ir. repertoara kojima se sluųimo. U osnovi je glagola mlet. *cavår* „contrario di mettere” (BOE 152) [*cavar* „estrarre, levare, togliere” (VG 194), u Kopru *cavår* „cavare, togliere, levare” (DDC 44), u Puli *cavår* „estrarre, attingere, divellere, estirpare, levare, sottrarre, sradicare, svellere” (DDP 67)] < lat. *cavāre*, REW 1788 ← *cavus*, REW 1796.1. Koliko nam je poznato ovaj glagol nije ušao ni u istarske ni u dalmatinske čakavske govore (osim u složenicama: npr. *kavatapi* „vadičęp” – diljem Istre), pa valja pretpostaviti da je riječ o izravnom posuđivanju iz nekog istromletačkog govora.

bg., u ostalim južnim selima (i u Brdu uz navedeno) *cok*, *-u*, *cok*, *coki m.* Ispitanik iz Škabića nam je dao i izraz za ostatak stabla ispod zemlje nakon sječe: *ritina*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Nazivi tipa *cok* čakavizi su mletačkog podrijetla: Byhan je zapisao *tsok* (IrG 370), Popovici *ȣoc* „butuc pe care sã taie lemne”⁵⁰⁷ (DRI 161), Cantemir *ȣoc* „trunchi”, Kovačec *ȣoc* „balvan” (IrHR 204). U Brgudu i Čepiću *còk* (IrLA 1740), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Valturi *tsòk* (ILA 1740), u Vodicama *čòk* „panj (također onaj dio drva koji ostaje u zemlji)” (ID 106), u Labinu *cok* „panj, ali i ispiljen komad drva” (RLC 64), u Pićnu *cok* „panj, klada” (PI 19), u Orbanićima *còk* „tree stamp, log, block of wood” (ČDO 426), u Funtani *còk* „panj” (MFR 22), na Braču *còk* „panj” (RBČG 153), na Ižu *còk* „panj, klada za sjedenje, komad debla na kojem se cijepa, komad grede” (RGI 42) < mlet. *zoco* (BOE 814; VG 1264), *sòco* (DDP 252)⁵⁰⁸.

Za žejanski oblik *poruba* ne nalazimo odgovarajućih oblika ni u jednom od čakavskih rječnika kojima raspolažemo. Možemo ga povezati s glagolom *porubati* „posjeći, osjeći” (ARJ X/877 – uz napomenu „samo u

⁵⁰⁷ = panj na kojem se cijepaju drva. To je jedino značenje koje smo mi zapisali u Izoli uz *čok* – sln. *čòk* „nerazsekan, veći kos debla; panj”; nar. primorsko „po podiranju drevja preostali del debla; štor” (SSKJ-cd); „Klotz (= klada, trupac); kos debla, ki se na žago dene” (MtP-cd).

⁵⁰⁸ Etimolozi nisu jedinstveni: „Pare difficile far derivare la vc. dal lat. *soccus* 'zoccolo', come si legge nel DEI; la vc. sembra di orig. sett.” (DELI-cd). Devoto i Oli predlažu križanje: „Incr. del lat. *cippus* 'ceppo' (*cĭppus*, REW 1935) e *soccus* 'zoccolo' (*sòccus*, REW 8053).” (DLI-cd).

Bjelostjenčevu rječniku”), satavljenom od *po-* (za etimol. v. 111.5.) i *rubati* „sjeći”⁵⁰⁹ (ARJ XIV/210) < prslav. **rōbiti* „sekati, rezati” (SES 574, s. v. **rubīti**⁵¹⁰). Bit će da je riječ o vrlo staroj slavenskoj (ne nužno hrvatskoj) posuđenici u istrorumunjskome, a pitanje odakle je i kada u nj dospjela najbolje je ostaviti otvorenim.

Ni za termin *ritina* ne nalazimo nikakvih paralela u čakavskim rječnicima kojima se služimo. Možda nekakva metafora od „guzica” – npr. u Orbanićima *rīt* (ČDO 539) < prslav. **ritb* (SES 539) s augmentativnim dočetakom?

111.7. Korijen

U Žejanama vele *koren*, *-u*, *-e*, *-ele m.*, u Šušnjevici *koren*, *-u*, *koren*, *-i m.*, u Novoj Vasi, Jesenoviku, Brdu, Škabićima, Trkovcima, Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *koren*, *-u*, *-e*, *-ele bg.*, u Letaju *žila*, *-a*, *-e*, *-ele ž.*, u Novoj Vasi i *žile*, *-a*, *-e*, *-ele ž.*, a u Jesenoviku i *koren*, *-u*, *koren*, *-i m.*

Oblici tipa *koren* posuđeni su iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu, Čepiću, Orbanićima kod Žminja i

⁵⁰⁹ „riječ je praslavenska te se u svojem osnovnom značenju (sjeći, odsijecati, odsjeći) nalazi i u ostalim slavenskim jezicima (...) U građi za ovaj rječnik našle su se potvrde za spomenuto značenje samo u Bjelostjenčevu rječniku (rubam; lignum praescindo, scindo, divido in teretes) i u jednom primjeru iz Pouña” (ARJ, loc. cit.).

⁵¹⁰ Riječ je poveziva s oblicima tipa *rub*: Metka Furlan uz sln. *rōb* piše: „Pslovan. **rōbъ* je sorodno z (...) nem. *Rand* 'rob', kar so izpeljanke iz ide. korena **remb*-‘sekati, rezati’. Različni pomeni v slovan. jeziki so razložljivi iz prvotnega pomena **kar* je odrezano, odsekano/oz. z vplivom sorodnega glagola **rōbiti* ‘sekati’ (...), star. sloven. *robīti* ‘sekati (drevje)’” (SES 541).

na otocima Murteru i Braču *kòren* (IrLA 1719; ČDO 470; RGOM 137; RBČG 399), u Svetvinčentu *kôren*, u Ližnjanu *kòreń* (ILA 1719), u Medulinu također *kòreń* (OA), u Labinu *kôren* (RLC 131) < prslav. **koreĭ*, rod. (sc. genitiv) **korene*⁵¹¹. Popovici i Cantemir imaju *córen* (DRI 100; TIr 162), Sârbu i Frațilă *coren* (DIr 200), Kovačec za Žejane *córen* (IrHR 53).

I oblici tipa *žila* također su čakavizmi: npr. u Labinu *žila* „žila, korjenje⁵¹²” (RLC 324), u Orbanićima kod Žminja *žila* „root; vein” (ČDO 596), u Pićnu *žila* „korijen (u biljaka); krvna žila; petna žila, tetiva” (PI 136), u Visu *žila* „žila, krvni sud; (...) *žila od stablâ* „tanki, dugački i žilavi korijen od stabla, loze ili makije” (LVJ 6019) < prslav. **žila* (SES 762). Maiorescu je u Skitači zabilježio *jiră*⁵¹³ (VIrR 109), Byhan *žîle* (IrG 392), Popovici *jilę* (DRI 117), Cantemir *jîle* (TIr 168), Sârbu i Frațilă *jila* (DIr 221), Kovačec za juž. s. *žîle*, za Šušnjevicu *zîle*, za Žejane *žila* (IrHR 229) – sve samo u značenju „vena, krvna žila”.

111.7.1. Truliti (o korijenu)

U Žejanama smo zapisali *γñilj* (*jo γñileš*), u Šušnjevici *gñilej* (*jo gñilešk*), u Mihelima *trunj* (*jo truneš*), u ostalim južnim selima *gñilej* (*jo gñileš*).

Navedene glagole ne nalazimo u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. Oba su tipa glagola posuđena iz nekog čakavskog idioma.

⁵¹¹ „etimološko ni zadovoljivo pojašnjeno. Verjetno je sorodno praslovansko **kŕr'b* 'korenina' (...)” (SES 261).

⁵¹² Treba, dakako, korijenje.

⁵¹³ Hiperkorektizam (*l* → *r*).

Glagoli tipa *gñilej* odgovaraju čakavskim oblicima: npr. u Pićnu *gnjilit* (PI 36), u Čepiću *kòren gñìli*, u Brgudu *kòrjeñe gñìje*, (IrLA 1722), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu *gñijàti* (ILA 1722), u Medulinu također (OA), u Valturi *gñijàt* (ILA 1722), u Senju *gnjìlit* (SR 35), na otoku Murteru *gnjijàti* (RGOM 92) – u korijenu je navedenih glagola prslav. **gniti* (SES 146, s. v. **gníti**). V. i 114.1.

Glagol *trunì*, budući je dobiven samo od jednog informatora, mogao bi biti iz standardnoga hrvatskog jezika: *trùnuti* „postajati truo, raspadati se” (RHJ 1280) < stslav. **trq(x)ъnēti* (SES 686, s. v. **trohnēti**). Glagol toga tipa u našem značenju nalazimo samo u Šimunoviću, *trūnut* (RBČG 975) i Petrića, *trūnit* (StR 371), dakle na Braču i u Splitu. Ostali čakavski rječnici s kojima raspo- lažemo donose slične oblike drugih etimologija (kojima se na ovom mjestu ne ćemo baviti) i u drugim značenjima: npr. u Orbanićima kod Žminja *trūnīt* „shake (off)” (ČDO 574), u Funtani *trūniti* „tresti” (MFR 81); na Murteru *trunīti* „gurnuti” (RGOM 237); na Ižu *trūnīti* „mrviti, otkidati, s hrpe naokolo razbacati” (RGI 431); u Selcima na Braču i na Krku *trūnīt* „otresati”; „kidati klice na biljkama ili pupove na grančicama” (RSG 378; PČR 250), pa je moguće da su se upravo navedeni glagoli (koji prema našim spoznajama nisu nikada ušli u istrorumunjski), prije svega oni koje smo naveli za Istru, u glavi našega ispitanika pomiješali sa spomenutim standardnim hrvat- skim oblikom. No, istini za volju, ekonomično je i pret- postaviti da su Istrorumunji glagol *trunì* preuzeli u Cetin- skoj krajini prije nego što su krenuli prema otoku Krku i Istri.

111.8. Deblo

U Žejanama *cok*, **-u**, **-ure**, **-urle** *m.*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi *deble*, **-a**, **-i**, **-ile** ž., u ostalim južnim selima *debla*, **-a**, **-i**, **-ile** ž. Potonja dva oblika znače i „stablo”.

Byhan je zabilježio *déblę* (IrG 205), Popovici i Pušcariu *deblę* (DRI 106; SIr 308), Cantemir *deble* (TIr 164), Kovačec *déblę* (IrHR 67 – za Šušnjevicu). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu *děblo*, u Čepiću, Čabrunićima i Ližnjanu *děblo* (IrLA 1724), u Medulinu također *děblo* (OA), na Braču i u Povoljanama na Hvaru *děblō* (RBČG 176; RGP 81) < prslav. **deblo* (SES 81)⁵¹⁴.

Za *cok* v. 111.6.

111.9. Kora drveta

U Žejanama kažu *skorca*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u Šušnjevicu i Novoj Vasi *kore*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u ostalim južnim selima *kora*, **-a**, **-e**, **-ele** ž.

Za oblike tipa *skorca* Maioreseu je zapisao *scorță* (VIrR 121), Cantemir *scorțe* (TIr 179), Kovačec *scórța* (IrHR 173 – za Žejane) Oblik bi mogao biti domaćeg podrijetla, pogotovo jer sličnih izraza u čakavskim idiomima, barem prema našim spoznajama, nema. Postoji, prema rječnicima s kojima raspolažemo, samo još u dačkorumunjskom: *scoárță* (DEX 961) < lat. *scôrtea*, REW 7742. Manje je vjerojatno da je posuđen iz nekog mletačkog govora: *scorza* (BOE 633), *scòrsa* (VG 981).⁵¹⁵

⁵¹⁴ „Pslovan. **deblo* je sorodno z **debelъ* 'debel'. Prvotni pomen je torej *'nekaj debelega, močnega' (...)” (SES, loc. cit.).

⁵¹⁵ Iste su etimologije i tal. *scòrza* [„Lat. *scorte(m)* 'pelliccia', f. sost. di *scorteus* 'di pelle, di cuoio' (da *scortum* 'pelle, cuoio', da avvicinare a *corium* 'cuoio').” (DELI-cd)] i istriotski u Rovinju *s'kursu*, u Balama,

Oblik tipa *kora* od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo donosi samo Kovačec, *córa* (IrHR 53 – za Brdo). Posuđenica iz nekog čakavskog govora: npr. *kòra* u Brgudu i Čepiću (IrLA 1723), u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi, Ližnjanu (ILA 1723), u Medulinu (OA), u Orbanićima kod Žminja (ČDO 469), u Senju (SR 59), na Braču (RBČG 406) < prslav. **kora* (HER 332)⁵¹⁶.

111.9.1. (O)guliti (o kori)

U Žejanama *odelej* (jo *odeles*), u Šušnjevići (o) *lupi* (jo) *lupes̃šk*, u ostalim južnim selima (o) *lupi* (jo) *lupes̃s*.

U autora ir. repertoara kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih oblika. Svi su navedeni nazivi posuđeni iz nekog čakavskog govora.

Žejanski se oblik npr. poklapa s čakavskim u Labinu *odelit* (RLC 181), u Pićnu *odilit* (PI 75), na Braču *odil̃it* (RBČG 579), u Splitu *odilit* (StR 209), tvorenice kojima je u osnovi prslav. **dēlb* „dio” (SES 83, s. v. *dēl*).

Za (o) *lupi* v. 113.1.

111.9.1.1. Mezgra (sok koji se stvara ispod kore)

U Žejanama *mez̃ya*, -a, -e, -ele ž., u Jesenoviku, Letaju, Trkovcima, Zankovcima i Mihelima *āpa*, -a, -e, -ele ž., u Šušnjevići *smole*, -a, -e, -ele ž., u Novoj Vasi, Brdu, Škabićima i Kostrčanu *sok*, -u, *sok*, -i m.

Vodnjanu i Galižani *š'korša*, u Fažani *š'korts*a, u Šišanu *š'kurs*a (ILA 1723).

⁵¹⁶ „Pslovan. **(s)kori*, rod. (sc. genitiv) **(s)kor̃bje* 'nekaj koži podobnega', je izpeljano iz pslovan. **(s)kora* '(odruta) koža, (neustrojeno) usnje'. Beseda je prvotno pomenila **'rezanje, striženje'*, nato **'kar je odrezano'* in končno *'koža'*. (SES 574).

Premda žejanski oblik (autori ir. repertoara kojima se služimo nemaju ekvivalenata) odgovara čakavskima [npr. u Brgudu *mězga* (IrLA 1733), u Orlecu na Cresu *mězdra* i *mězdra* (ČDOC 297), u Belom na Cresu *mězga* i *mězgra* (BBT 223), u Rukavcu *mězgă* (RČGR 159), u Novom Vinodolskom *mezgră* (RČGNV 134), na Braču *mězdră* i *mězgră* (RBČG 471), na Grobinštini *mezdră* (GG 367), u Visu *mezgră* (LVJ 290) < prslav. **mězga* (SES 339)], ipak, radije nego posuđenicom iz čakavskoga držimo da ga je ekonomičnije tumačiti kao izvorni sverumunjski slavizam [dr. *măzgə* (IrLA 1733 – za Rudnu Glavu), *măzgă* (DEX 615); ar. *măzgă* (DELR 527, s. v. **măzgă**)], uz prilagodbu *ə* → *e* pod utjecajem čakavskih oblika tipa *mezga*.

Oblik *ăpa* znači „voda”, ovdje je značenje preneseno i na *mezgru*.⁵¹⁷ Domaća riječ. U Šušnjevici i Novoj Vasi *ăpe*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim mjestima *ăpa*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Byhan je zapisao *ăpe* (IrG 297), Popovici *ăpe* (DRI 89), Pušcariu *ăpe*, Cantemir *ăăpe* (Tİr 157), Sârbu i Fraţilă *ăpa* (Dİr 187), Kovačec *ăpe* za južna sela i *ăpa* za Žejane (IrHR 23) < lat. *aqua*, REW 570 > dr. *ăpă* (DEX 50); *ăpă* (DDAr 116), *ăpă* (DarM 34), *ăpă* (DAr 59); mr. *ăpă* i *ăpu* (DMr 24, 25).

Za *smăle* v. 115.5., za *sok* 112.5

111. 10. Izdanak stabla

U Žejanama kažu *mlădica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Jesenoviku, Letaju, Brdu, Trkovcima, Zankovcima i Kostrčanu *mlădica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Škabićima *poşivăk*, *poşivăku*,

⁵¹⁷ Usp. u Čepiću *păna văde* (sc. stabla) (IrLA 1733).

pošivci, *pošivci m.*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi *tirere grānice*, a u Mihelima su nam odgovorili opisno, *pošnit-a pošivej (jo pošives)*.

Za oblike tipa *mladica* ekvivalenat nalazimo samo u Cantemira: *mládice* (Tlr 171). Riječ postoji kao slavizam i u dačorumunjskom, *mlădíță* (DEX 642), pa ćemo ir. oblik držati izvornim, prilagođenim (*a* → *a*) prema čakavskim istoga tipa: npr. u Čepiću *mladica* (IrLA 1741), u Labinu i Funtani *mladica* (RLC 158; MFR 49), u Medulinu, Orbanićima kod Žminja, na Braču i Poveljanama na Pagu *mladica* (RMG 131; ČDO 492; RBČG 480; RGP 198), izvedenica na *-ica* od *mlad* < prslav. **moldъ* (SES 347).

Termin koji smo zapisali u Škabićima, *pošivək*, obradit ćemo zajedno s glagolom *pošivej* u sintagmi *pošnit-a*⁵¹⁸ *pošivej* koju smo zabilježili u Mihelima. Ni imenicu ni glagol ne nalazimo u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. Riječ je o posuđenicama iz nekog čakavskog govora, prema distribuciji sjevernijega. Za imenicu potvrdu nalazimo samo za Orbaniće: *pošipäk* (ČDO 525), za glagol: u Labinu *pošinut* (RLC 2139, u Medulinu *pošinuti* (RMG 184), u nespecijaliziranom značenju u Funtani *pošinuti* „baciti, odapeti” (MFR 61), u Pićnu „potjerati (stoku), ubrzati” (PI 88), u Rukavcu *pošinut*,

⁵¹⁸ Prošlo vrijeme glagola *pošni*: u Šušnjevicu *posni (jo posnešk)*, u Letaju i Škabićima *pošni (jo pošnes)*, u ostalim mjestima *pošni (jo pošnes)*, u Žejanama i *pošni (jo pošnes)*. Byhan ima *pošni* (IrG 313), Popovici *pošni* (DRI 139), Pušcariu *pošni* (Slr 321), Cantemir *pošni* (Tlr 176), Sârbu i Frațilă *pošni* (Dlr 257), Kovačec *pošni* i *pošni*, za Žejane (IrHR 153). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Labinu *pošnēt* (RLC 214) < prslav. **počēti* (SES 458) > u Medulinu *počēti* (RMG 178), u Funtani *pocieti* (MFR 59).

„potjerati, tjerati” (RČGR 218). Autor potonjega rječnika Franjo Mohorovičić uz navedeni glagol donosi i njegov nesvršeni oblik *pošivăt* i to bi zapravo bio tip koji je potaknuo ir. oblike. Etimon je praslavenski **po-* (SES 457) + **ši(b)nqti* (SES 633, s. v. **šíniti**).

Sintagma *tîrere grănice* doslovce znači „mlada granica”. Prvi je elemenat domaći pridjev: u Žejanama, Mihelima i Kostrčanu smo zapisali *tîrer*, *tîrera*, *tîrero*; *tîreri*, *tîrere*, *tîreri*, u Šušnjevići *tîrar*, *tîrare*, *tîraro*; *tîrari*, *tîrare*, *tîrari*, u Novoj Vasi *tîrăr*, *tîrăre*, *tîrăro*; *tîrări*, *tîrăre*, *tîrări*, u Jesenoviku, Letaju i Zankovcima *tîrăr*, *tîrăra*, *tîrăro*; *tîrări*, *tîrăre*, *tîrări*, u Brdu, Škabićima i Trkovcima *tîrar*, *tîrara*, *tîraro*; *tîrari*, *tîrare*, *tîrari*. Maiorescu ima *tirer*, *tireră* (VIrR 126), Byhan *tírer* (IrG 360), Popovici *tirer*, -*ę* (DRI 158), Pușcariu *tírar*, -*ę* (SIr 327), Cantemir *tirer*, -*e* (TÍr 183), Sârbu i Frațilă *tirer*, -*a* (DÍr 288), Kovačec za Šušnjevicu i Novu Vas *tírar*, *tírare*, u Šušnjevići i *tírerę*, za Žejane *tírer*, *tírera* (IrHR 197). Domaća riječ: dr. *tánăr* (DEX 1076); ar. *tínir*, -*ră* (DDAr 1035), *tinir*, *tiniră* (DArM 528); mr. *tínir*, -*ă* (DMr 295) < lat. *tēner*, REW 8645⁵¹⁹. Drugi je posuđen iz nekog čakavskog govora (v. 111.13.2.1.).

111.11. Pupoljak stabla

U Žejanama *pupăk*, *pupăku*, *pupki*, *pupki* m., Šušnjevići, Brdu i Škabićima *pup*, -*u*, -*ure*, -*urle* bg., u ostalim južnim selima *pup*, -*u*, -*ø*, -*i* m.

⁵¹⁹ Pușcariu rekonstruira vlat. **tēnērus* (EWRS-LE 1734), što preuzima i Cioranescu: „Lat. *tēnēr*, por medio de la forma popular **tēnērus*.” (DER 8717).

Popovici navodi *pup* (DRI 142), Kovačec *pup* (IrHR 161). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *pùpak*, u Čepiću *pùp* (IrLA 1734), potomje i u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu (ILA 1734), u Labinu *pūpak* (RLC 227), u Funtani *pùp* (MFR 63), u Pićnu *pup* (PI 94), u Orbanićima *pûp*, *pùpak* (ČDO 533), u Medulinu *pùp* i *pupāk* (RMG 194), na Murteru *pùp* (RGOM 218), na Braču *pùpak* (RBČG 788), u Visu *púpak* (LVJ 477) < prslav. **pōp*, **pōpъkъ* (SES 471).

111.11.1. Pupati (o stablu)

U Žejanama su nam rekli *pupkeĵ* (jo *pupkeš*), u Šušnjevići *pupĭ* (jo *pupesĵ*), u Novoj Vasi *pupĭ* (jo *pupes*), u Mihelima *pupeĵ* (jo *pupu*), u ostalim južnim selima *pupĵ* (jo *pupes*).

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo u Cantemira nalazimo odgovarajući oblik: *pupĭ* (Tlr 177). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Čepiću *dərvō pùpa* (IrLA 1735), u Svetvinčentu i Čabrunićima *pupāti* (ILA 1735), u Orbanićima *pùpat* (ČDO 533), u Medulinu *pupāti* (RMG 194). Dalje vidi 111.11.

111.12. Bijelj (mladi sloj drveta)

U Žejanama *mezja*, -a, -e, -ele ž., u Šušnjevići *mozgu* (*mozāk*, *mozaku*, *mozgure*, -urle bg.) *de deblē*, u Novoj Vasi *mozgu* (*mozāk*, -*mozaku*, *mozgi*, *mozgi*, m.) *de stāblē*, u Zankvcima *irima* (*irima*, -a, -e, -ele ž.) *de stābla*, u ostalim južnim selima *mozgu* (*mozāk*, *mozaku*, *mozgi*, *mozgi* m.) *de stābla*, u Jesenoviku i *mozgu de lēмна*.

Žejanski je naziv isti kao i za mezgru (v. 111.9.1.1.), a ostali su hibridne sintagme koje doslovce znače „mozak/srce od stabla”.

U ovom ćemo odjeljku obraditi izraze za mozak i srce i prijedlog *de*. Nazivi tipa *mozgu* [samo Sârbu i Frațilă donose *mozac* (Dİr 230)] posuđeni su iz nekog čakavskog govora: npr. u Svetvinčentu, Valturi i Ližnjanu *mòzak* (ILA 283), isto u Brgudu (IrLA 283), Medulinu (OA), Orbanicima (ČDO 494) i na Braču (RBČG 491), u Funtani *mòzak* (MFR 50)⁵²⁰ < prslav. **mozgъ* (SES 357, s. v. *môzeg*). Prvi dio zankovačke sintagme domaći je: u Žejanama smo zabilježili *jīrima*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šunjevici *jīrimε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *īrimε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Jesenoviku *īrimε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Brdu *jīrimε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *īrima*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Maiorescu ima *irimă* (VİrR 109), Byhan *īrimε* (IrG 233), Popovici *īrimε* (DRI 117), Pușcariu *īrimε* (Sİr 312), Sârbu i Frațilă *irima* (Dİr 219), Kovačec za Šušnjevicu *īrimε*, za Žejane *īrima* (IrHR 96) < lat. *anīma*, 475 > dr. *ínimă* (DEX 492); ar. *ínimă* (DDAr 576), *inimă* (DArM 291), *ínimə* (ADK 222); mr. *ínămə*, *ínimă* (DMr 156). Prijedlog je također domaći: u svim smo mjestima zapisali *de* [*de* (Vİr 103; IrG 204; DRI 106; Sİr 308; Tİr 164; Dİr 205; IrHR 66)] <

⁵²⁰ Za mozak je, barem prema našim anketama, u ir. govorima uglavnom u uporabi plt.: u Šušnjevici smo zapisali *možłani* i *možłane*, u ostalim mjestima *možłani*. Kovačec za Šušnjevicu donosi *móžł'ani* (IrHR 120), dok Byhan i Popovici imaju jedninski oblik gornjega: *móžł'en* (IrG 280), odnosno *mojłen* (DRI 127). Sve čakavizmi: npr. u Čepiću i Svetvinčentu *mòždani* (IrLA 283; ILA 283), isto u Medulinu (RMG 133), u Orbanicima *mòžljani* (ČDO 494), u Senju *možjāni* (SR 78), na Braču *mòžjoni* (RBČG 491), u Splitu *mòžjani* (StR 186), u Pićnu *mòžljen*, *mòžljani* (PI 66), u Labinu *mōžljen* (RLC 161).

lat. *de*, REW 2488 > dr. *de* (DEX 262); ar. *di* (DDAr 382; DArM 191); mr. *di* (DMr 107).

Za *stǎbla* i *lēmna* v. 111., za *deble* 111.8.

111.13. Krošnja

U Žejanama *γǣrmu* (*γǣrm*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*) *de stǎbla*, u Šušnjevići *frǣskele*, u ostalim južnim selima *grǣnele*.

Imenice *frǣskele* i *grǣnele* množinski su oblici od *frǣske*, odnosno *grǣna* (v. 111.13.2.)⁵²¹.

Za *γǣrmu* v. 159., za *stǎbla* 111., za *de* 111.12.

111.13.1. Rašlje

U Žejanama kažu *rasuha*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Zankovcima *rǣsuha*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šujevici, Jesenoviku, Brdu i Trkovcima *kǣrnele*, u ostalim južnim selima *kǣrnile*.

Nazive tipa *rasuha* ne nalazimo u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. Posuđeno iz nekog čakavskog govora. U čakavskim repertoarima nalazimo jako malo potvrda za ovu riječ, a i nađene imaju samo specijalizirano značenje⁵²²: npr. u Korčuli *rǣsoha* „drvena naprava na kojoj se pile kraći i krivi balvani” (RGGK-cd), u Blatu na Korčuli *rasoha* „blatski posjed (Baščina), ali i alat u kojem se pilaju manji i krivi komadi drva u brodogradnji” (RB 73), u Betini i Korčuli *rǣsoha* „veća drvena rašljasta stezaljka u kojoj se pile trupci u daske s pomoću velike

⁵²¹ Množinski oblik od *grana* u mnogim istarskim čakavskim govorima označava krošnju: npr. u Čabrunićima i Valturi *grǣne* (ILA 1728), u Čepiću *grǣne* (IrLA 1728).

⁵²² Osnovna značenja: *rasoha* „drvo, stablo na dva kraka, roga, sa dvije grane ili sa dva ogranka; grana na dva roga; grana uopće” (ARJ XIII/158).

pile” (BB 207), na Braču *rasõha* „dolina na početku svojega razdvajanja” (RBČG 799), u Vrgadi *Räsohe* „1. ime otoku; 2. ime rtu” (RGV 178) < prslav. **orz*(ъ) (SES 524) + **soxa* (SES 590). Za *rasoha* – *rasuha* usp. *rasuhe* „pl. rogje, račve, rašje; furca” (ARJ XIII/349).

Nazivi *kornele*, *kornile* množinski su oblici od *korn* „rog”: u Žejanama *korn*, *-u*, *-e*, *-ele* m., u Šušnjevici, Novoj Vasi, Jesenoviku i Letaju *korn*, *-u*, *-e*, *-ele* bg., u Jesenoviku i *korn*, *-u*, *korn*, *korni* m., u ostalim južnim mjestima *koran*, *koranu*, *korni*, *korni* m. Domaća riječ. Maiorescu, Popovici, Pușcariu, Cantemir, Sârbu i Frațilă i Kovačec navode *corn* (VIR 101; DRI 100; SIr 307; DIr 200; IrHR 53), Byhan *korn* (IrG 247) < lat. *cõrnu*, REW 2240. > dr. *corn* (DEX 228), *kuorn* (IrLA 1727); ar. *cõrnu* (DDAr 307), *cornu* (DArM 145; DAr 297), *kõrnu* (ADK 227); mr. *cõrn* (DMr 77). Naš je termin vjerojatno kalkiran prema čakavskom: npr. u Čepiću *roščič* „krošnja” (IrLA 1727).

111.13.2. Grana

U Žejanama *grāna*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *grāne*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *grāna*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici i *frāske*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Nazivi tipa *grana* [Byhan ima *grõne* (IrG 226), Popovici *grāne* (DRI 113), Cantemir *grāne* (TIR 167), Kovačec za Šušnjevicu *grāne*, za Žejane *grāna* (IrHR 86)] posuđeni su iz nekog čakavskog govora: npr. u Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *grāna*, u Svetvinčentu *grân* (ILA 591), u Čepiću i Medulinu *grāna* (IrLA 1738; RMG 74), u Orbanićima kod Žminja *grân* i *grānã* (ČDO 449), u Fun-tani *grāna* (MFR 32), u Senju *grānã* (SR 36), na Braču

grōnā (RBČG 270) < prslav. **grana/*granъ/ *granь* (HER 243).

Naziv koji smo čuli u Šušnjevici, *frāske* [samo Pušcariu navodi *frāske* (SIr 310) ali u značenju „jasen”, no mislimo da je dao krivo značenje – v. 143.], mletacizam je koji je u ir. ušao preko nekog čakavskog govora: npr. u Orbanićima kod Žminja *frāška* (ČDO 443), u Funtani *frāske* (mn.) „tanke grane za vatru” (MFR 30), u Medulinu *frāška* „tanje granje s lišćem” (RMG 65), u Boljunu „grana s lišćem” (RBG), *frāška* u Dubrovniku „grančica od drveta sa lišćem što visi nad vratima u krčmama”, u Potomju „suho granje crnogorice”; u Kućištu „suho granje za gorivo” (SKOK III/24, s. v. **praska**)⁵²³ < mlet. *frasca* (BOE 286; VG 401), *frāasca* (DDP 115). Oko krajnjeg etimona etimolozi se ne slažu. Skok, npr., navodi manjeviše sve dotadašnje prijedloge i zaključuje: „Sve same puste kombinacije.” (SKOK, loc. cit.), dok Bezljaj glede sln. *frāška* „dračje”⁵²⁴ nema dvojbi: „Izposojeno iz it. *frasca*, ben. *frasca* »olupljena veja«, pl. *frasche* »dračje« iz lat. **virasca* »veja« (Meyer-Lübke, 9360)” (ESSJ I/131). Kao zaključak navest ćemo Paola Zollija koji za tal. *frasca* iznosi vlastitu pretpostavku „Prob. vc. d'orig. preindeur.”, a za ostala mišljenja upućuje na druge autore (DELI-cd).

⁵²³ Usp. u Vrgadi *fraškūn* „kod mreža od ludra kiće (granje) privezano, da plaši ribu” (RGV 56); isto na Murteru „*ludra* mreža od konopa *paš i po* visine na kojoj je privezano granje ili postavljene bijele dašćice za plašenje ribe” (RGOM 87).

⁵²⁴ *frāška* „Reisig” (MtP-cd). Riječ je poznata i u slovenskim istarskim govorima: npr. u Svetom Antonu kod Kopra *'fraske* „odsekane zelene veje” (NSSA 37), a i u istriotskom, kao „grana”: u Vodnjanu i Galižani *f'raška*, u Fažani i Šišanu *f'raška* (ILA 1738).

111.13.2.1. Suha grančica

U Žejanama *uskâta yrânica*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi *uskâta grânice*, u Mihelima *uskâta grâncica*, u ostalim južnim selima *uskâta grânica*.

Prvi dio navedenih sintagmi domaći je pridjev u značenju „suh”: u Šušnjevicu i Novoj Vasi zapisali smo *uskât*, *uskâte*, *uskâto*; *uskâc*, *uskâte*, *uskâc*, u ostalim mjestima *uskât*, *uskâta*, *uskâto*; *uskâc*, *uskâte*, *uskâc*. Maiorescu navodi *uscat*, *uscată* (VIR 127), Byhan *uskôt* (IRG 377), Sârbu i Frațilă *uscât*, *-e* (DIR 294), Kovačec *uskât* (IRHR 208). Riječ je zapravo o participima glagola *uscâ*: u Šušnjevicu smo čuli *uškâ* (*jo usku*), u ostalim mjestima *uskâ* (*jo usku*). Byhan je zapisao *uskô* (IRG 376), Popovici i Pușcariu *uscâ* (DRI 163; SIR 328), Cantemir *uscă* (TIR 184), Sârbu i Frațilă *uscă* (DIR 294), Kovačec *uscă* i *uscă se* (IRHR 208) < lat. *exsūcāre*, REW 3073 > dr. *uskâ* (*jo usk*) (IRLA 1047), *uscă* (DEX 1141); ar. *usūc* (DDAr 1095), *usuc* (DARM 559); mr. *usc* (DMr 319).

Drugi je dio navesenih sintagmi čakavizam, umanjenica na *-ica/-čica* od *grana* (v. 111.13.2.): npr. u Brgudu *sūha grâncica*, u Čepiću *sūha grâncica* (IRLA 1729), u Svetvinčentu *sūxa grâncitsa*, u Čabrunićima *sūxa grâncitsa* (ILA 1729). Pușcariu ima *grâniț* (SIR 311), Kovačec za Šušnjevicu *grâniț*, za Žejane *yrânița* (IRHR 86).

111.13.2.2. Odrezati (o grani)

U Žejanama *otseči* (*jo otsečes*), u Jesenoviku *odseči* (*jo odsečes*), u ostalim južnim selima *tală* (*jo tală*).

Za glagole tipa *otseči* Cantemir donosi *oțeci* (TIR 174), Kovačec *oțeci* (IRHR 140). Riječ je o posuđenicama iz nekog čakavskog idioma: npr. u Pićnu *otsië* (PI 79), u

Belom na Cresu *otsěc* (BBT 288), na Grobinštini *odsīc* (GG 432), u Senju i na Braču *osīc* (SR 96; RBČG 616), u Medulinu *osići* (RMG 161) < prslav. **ot-* (SES 398, s. v. **od**) + **sět'i* (SES 558, s. v. **sěkati**).

Za *talā* v. 111.2.

111.13.2.3. Ogoliti (o grani)

U Žejanama *o_{golj}* (*jo o_{goles}*), u Šušnjevići *o_{lupi}* (*jo o_{lupes}šk*), u Novoj Vasi i Trkocima *oteši* (*jo otešes*), u Letaju i Brdu *okreši* (*jo okrešes*), u ostalim južnim selima *o_{lupi}* (*jo o_{lupes}*), u Škabićima i *ogoli* (*jo ogoles*).

Svi su navedeni glagoli čakavskog podrijetla (ne nalazimo ih u pisaca istrorumunjskih repertoara kojima se služimo): npr. u Boljunu *ogolět* (RBG), na Braču *ogolīt* (RBČG 587) – izvedenice od „gol” < prslav. **o* (SES 390) + **golъ* (SES 148, s. v. **gđl**); u Čepiću *okresāt* (IrLA 1739) < prslav. **o* (SES 390) + **kresati* (SES 272, s. v. **kresāti**); u Boljunu *otesāt* (RBG) < prslav. **o* (SES 390) + **tesati* (SES 664, s. v. **tesāti**). Za *o_{lupi}* v. 111.9.1.

111.13.3. List

U Žejanama *p_{ena}*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevići *frunže*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *fo_{le}*, *-a*, *fo_l*, *-ile* ž., potomje i u Novoj Vasi, u Letaju *fo_{la}*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Mihelima, Kostrčanu i Zankocima *fo_{le}*, *-a*, *fo_l* *-ile* ž., u ostalim južnim selima *fo_{la}*, *-a*, *fo_l*, *-ile* ž.

Žejanski naziv *p_{ena}* [Kovačec za Žejane ima *p_{ena}* (IrHR 145), Sârbu i Fraṭilă *p_{ena}* (DIr 248)] nije jednostavan ni semantički ni fonološki. Odgovara doduše dr. *pánă* (DEX 743); ar. *peánă* (DDAr 835), *peană* (DArM 409); mr. *peánă* (DMr 218) – sve u značenju

„pero (u ptica); pero (za pisanje)”⁵²⁵ [< lat. *pīnna*, REW 6514)], no prema glasovnim zakonima istrorumunjskoga trebalo bi biti **p̃era*, koje je, vjerojatno, pod utjecajem (istro)mlet. [npr. *pena* (VG 758, BOE 488)] promijenilo -*r*- u -*n*-⁵²⁶ radi izbjegavanja homonimije (npr. *per* „vlas, kosa”)? Osnovno bi značenje riječi bilo „pero (u ptice)”, a prijelaz značenja možemo objasniti preko čakavskih oblika gdje imenice tipa *pero* mogu značiti i „list”: npr. u Brgudu *pêro* (IrLA 1726), u Vodicama *pěro* (ID 198), u Belom na Cresu, u Senju, na Braču *però* (BBT 304; SR 102; RBČG 648), u Blatu na Korčuli *pero* (RB 63) < prslav. **pero* (SES 437).

Za nazive tipa *fol̃a* [Maireescu navodi *foliă* (VIrR 105), Byhan *fól'e* (IrG 217), Popovici *fol̃e* (DRI 110), Cantemir *fól'e* (TIr 166), Sârbu i Frațilă *fol'a* (DIr 213), Kovačec za južna sela *fól'e* (IrHR 80)] nije lako odrediti neposrednu etimologiju. Mogli su biti preuzeti izravno iz knjiž. tal. jezika (u Šušnjevici je sve do konca II. svjetskoga rata djelovala talijanska osnovna škola): tal. *foglia* (DLI-cd) < „lat. tardo *folia(m)*, dal pl. di *folium* 'foglio, foglia' (...)” (DELI-cd). Nadalje, mogli su ući i preko mletačkoga [npr. *fogia* (BOE 77; VG 387), *foia* (VG 388), *fòia* (DDC 80; DDP 112)] s promjenom (analogijom prema sličnim ir. riječima) -*j*- → -*l̃*-, a i izravno iz čakavskoga: u Pićnu *fòlja* „list” (PI 33)⁵²⁷

⁵²⁵ Oba značenja postoje i uz žejanski oblik.

⁵²⁶ A moglo bi biti i izravno preuzimanje iz mletačkoga, što je doduše, po našem mišljenju, manje ekonomično.

⁵²⁷ Čakavski nazivi tipa *foj* i mn. *foji* [mletacizmi koji potječu od: *foio* „foglio, giornale” (VG 388), *fòio* „foglio; giornale” (DDC 81) < lat. *fōlium*, REW 3415] u čakavskim govorima označuju „novine” [npr. u

Šušnjeviski termin *frunze* [Maiorescu bilježi *frunză* (VIR 106), Byhan *frunze* (IRG 220), ostali nemaju] domaćeg je podrijetla: dr. *frunzo* (IRLA 1726), *frunză* (DEX 401), ar. *frúndză* (DDAr 473), *frândză* (DARM 240) *frânzo* (ADK 216); mr. *frunză* (DMr 131) < lat. *frōndia*, REW 3530.

111.13.3.1. Listić

U Žejanama *mika penica*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *folice*, -a, -e, -ele ž., u Novoj Vasi i *mika folē*, u Zankovcima i Mihelima *mika folica*, u ostalim južnim selima *folica*, -a, -e, -ele ž.

Nazivi tipa *folica* umanjnice su na -ica od *folā* (v. 111.13.3.). Ostala tri termina sintagme su u značenju „mali list”, odnosno, pleonazam, „mali listić”. Za *penica* v. 111.13.3.).

U ovom nam odjeljku ostaje obraditi samo domaći pridjev *mik* „mali”: u Šušnjevici smo zabilježili *mik*, *mike*, *miko*; *mic*, *mic* i *mike*, *mic*, u Novoj Vasi *mik*, *mike*, *miko*; *mič*, *mič*, *mič*, u ostalim mjestima *mik*, *mika*, *miko*; *mič*, *mič*, *mič*. Byhan ima *mik*, *mike*, *mits*, *mike* (IRG 276), Pušcariu *mic*, *mike* (SIR 315), Popovici *mic*, -e (DRI 125), Maiorescu *mic*, *mică*, mn. *mici*, *mice* (VIR 134), Cantemir *mic*, -che (TIR 171), Sârbu i Frățilă *mic*, -a (DIR 228), Kovačec *mic*, *mike*, *mič* za južna sela, *mic*, *mike*, *mič* za Šušnjevicu i *mic* (*mícu*), *míca*, *mič* za Žejane (IRHR 116) < lat. **miccus*, DER 5252 > dr., mr. *mic*, -ă (DEX 628, DMR 189); ar. *n'ic*, *n'ică* (DDAr 796).

Orbanićima *fōji* i *fōlji* (ČDO 442), u Medulinu i Kukljici *fōj* (RMG 6; RGK 67), u Rukavcu *fōj* (RČGR 75)].

111.13.3.2. Uveli listovi

U Žejanama vele *uvenīte pēne*, u Letaju *folele uvenīte*, u Škabićima *zevenīte foľ*, u Mihelima *uvenīte f'ol*, u ostalim južnim selima *foľile uvenīte*.

U ovom ćemo odjeljku obraditi pridjevske dijelove sintagmi (za *foľ(ile)* i *pēne* v. 111.13.3.): u Šušnjevici i Novoj Vasi čuli smo smo *uvenīt*, -ε, -o; *uvenīc*, *uvenīte*, *uvenīc*, u Škabićima *zevenīt*, -a, -e; *zevenīc*, *zevenīte*, *zevenīc*, u ostalim selima *uvenīt*, -a, -o; *uvenīc*, *uvenīte*, *uvenīc*, u Jesenoviku i Letaju i *uvenīt*, -a, -o; *uvenīt*, *uvenīte*, *uvenīt*. Riječ je zapravo o participima glagola *uvenī*, *zevenī*: u Šušnjevici *uvenī* (*jo uvenēšk*), u Škabićima *zevenī* (*jo zevenēs*), u ostalim mjestima *uvenī* (*jo uvenēs*). U autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nalazimo samo pridjev tipa *uvenit*: Byhan ima *uvenīt*, *tę* (IrG 377), Popovici *uvenit*, -ę (DRI 163). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Belom na Cresu *uvēnut* (BBT 506), diljem Istre *uvēnut(i)* (OA) < stslav. *u- (SES 694) / *za- (SES 735)⁵²⁸ + *ve(d)noṭi (SES 711, s. v. *venēti*).

111.13.3.3. Otpalo lišće

U Šušnjevici su nam rekli *frunzele kazute*, u Žejanama *kazute pēne*, u Letaju *folele kazute*, u Mihelima *kazute f'ol*, u ostalim južnim selima *foľile kazute*.

Obradit ćemo pridjevske dijelove sintagmi (za *foľ(ile)* i *frunzele* v. 111.13.3.). Riječ je o participu domaćega glagola *kadę*: u svim smo mjestima zapisali *kadę* (*jo kădu*).

⁵²⁸ Promjena *a* → *e* normalna je u južnim ir. govorima. Za *ze-* + *venī* usp. sln. *zvenēti* „uvenuti, povenuti” (SSKJ-cd) i u Medulinu *zavenūti* „zavinuti, uganuti nogu” (RMG 269).

Byhan ima *kadé* (IrG 235), Popovici *cadè* (DRI 95), Pușcariu *cadé* (Sİr 305), Cantemir *câde* (Tİr 160), Sârbu i Frațilă *cadè* (Dİr 195), Kovačec *cadé* (IrHR 44) < lat. **cadēre*, REW 1451.2. > dr. *cădeá* (DEX 148), ar.; mr. *cad* (DDAr 236, DArM 112; DMr 53).

112. Plod

U Žejanama *plodina*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., *žir*, *-u*, *-ure*, *-urle*, u Šušnjevići, Novoj Vasi, Brdu, Škabićima i Zankovcima *frut*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg., u Šušnjevići i *zir*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg., u Škabićima i *plod*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg., u Zankovcima i Novoj Vasi još i *frut*, *-u*, *frut*, *-i* m. i *plod*, *-u*, *frut*, *-i* – potonje smo zabilježili i u ostalim južnim selima osim u Škabićima.

Nazivi tipa *plod* [od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Popovici ima *plod* (DRI 136)] mogli bi biti domaći⁵²⁹ [dr. *plod* (DEX 809)⁵³⁰; ar. *plod* (DDAr 868; DArM 424)⁵³¹; mr. *plod* (DMr 227) < prslav. **plodъ* (SES 455)], prije nego posuđenice iz nekog čakavskog govora: npr. *plôd* u Brgudu (IrLA 1604), Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu (ILA 1604), u Valturi *plôd* (ILA 1604).

Za termine tipa *frut* krenut ćemo od *Maiorescua* koji s natuknice *frut* upućuje na *frupt*, mn. *frupte* i kaže „mai rar (sc. rjeđe) *frut*, *frute*” (VİrR 106). Oblik *frupt* nismo mogli potvrditi ni opetovanim provjerama u naših ispitanika, a nemaju ga ni ostali autori istrorumunjskih repertoara ko-

⁵²⁹ U tom je slučaju žejansko *plodina* hibridna izvedenica na *-ina*.

⁵³⁰ Uz značenje „plod (bot.)” Cioranescu stavlja odrednicu Ant. (= zastarjelo) (DER 6528).

⁵³¹ I jedan i drugi samo u značenju „mnoštvo; masa”.

jima se služimo [Byhan *frut*, *-ture* (IrG 221), Popovici *frut*, *-ure* (DRI 111), Kovačec *frut* (IrHR 81)]. Oblik *frupt* izvorni je oblik⁵³² koji su budući Istrorumunji prenijeli preko Dunava i onda ga u Istri zamijenili tipom *frut* ili izravnim utjecajem (istro)mletačkoga [*fruto* (BOE 290; VG 408; DDC 84), *frùto* (DDP 117) < lat. *frūctus*⁵³³, REW 3537], ili preko čakavskoga gdje taj lik također postoji kao mletacizam [npr. *frùt* u Čepiću (IrLA 1604), na Grobinštini (GG 254), u Orlecu (ČDOC 241), Medulinu (RMG 66), na Braču (RBČG 240)]. Riječ *frupt* postoji i u dačkorumunjskome, tj. u rum. knjiž. jeziku: *frupt* (DEX 402), ali u značenju „mliječni proizvod”⁵³⁴, a ne (i) „plod (bot.)”⁵³⁵.

Nazivi tipa *žir* [Pușcariu donosi *zir* (SIr 331), Cantemir *jir* (Tlr 168), Kovačec *žir* (IrHR 229)] posuđeni su iz nekog čakavskog govora: npr. u Pićnu, Labinu *žir* (PI 136; RLC 324), u Orbanićima, u Vodicama, na Grobinštini, u Orlecu, u Belom *žîr* (ČDO 596; ID 226; GG 745; ČDOC 405; BBT 570)⁵³⁶ < prslav. **žirъ* (SES 762).

⁵³² Lat. *-ct-* u rum. prelazi u *-pt-*: npr. lat. *ōcto*, REW 6035 > rum. *opt* (DEX 723).

⁵³³ > rum. *fruct* (DEX 401) – učena riječ: „Forma *fruct* a fost adoptată în sec. XIX.” (DEL R 369, s. v. **frupt**). Usput, za ar. *frutu* (oblika nema ni u jednom od četiriju ar. repertoara koji su nam na raspolaganju) Pușcariu kaže da je iz novogrčkog *φροῦττον* (EWRS-LE 660).

⁵³⁴ „produsul în lapte al animalelor mulgătoare; derivate ale laptelui” (DEX, loc. cit.).

⁵³⁵ „pour fruits des arbres le Rom. emploie *poame* (...)” (DEDr-el 103, s. v. **frupt**)

⁵³⁶ Zbog distribucije značenja „plod općenito” možemo zaključiti da su Istrorumunji riječ preuzeli tek nakon dolaska na Krk i u Istru – za distribuciju vidi i ARJ XXIII/392 i SKOK III/680.

112.1. Nezrio plod

U Žejanama *nauzorit žir*, u Jesenoviku *nezdril frut*, u Brdu, Škabićima, Trkovcima i Kostrčanu *zelen frut*, u ostalim smo južnim selima dobili samo opisne odgovore: u Letaju, Zankovcima i Mihelima *frutu nu-j zdi*, u Šušnjevići *ziru nu-j zdrivu*, u Novoj Vasi *nu-j zdrilo inke*.

Započet ćemo s pridjevima tipa *(ne)zdril*⁵³⁷: u Žejanama *(ne)zdriju*, *(ne)zdrila*, *(ne)zdrilo*; *(ne)zdril*, *(ne)zdrile*, *(ne)zdril*, u Šušnjevići i Novoj Vasi *(ne)zdriv*, *(ne)zdrive*, *(ne)zdrivo*; *(ne)zdrivi*, *(ne)zdrive*, *(ne)zdrivi*, u Jesenoviku *(ne)zdriv*, *(ne)zdriva*, *(ne)zdrivo*; *(ne)zdrivi*, *(ne)zdrive*, *(ne)zdrivi*, u Letaju *(ne)zdril*, *(ne)zdrila*, *(ne)zdrilo*; *(ne)zdril*, *(ne)zdrile*, *(ne)zdril*, u Škabićima *(ne)zri*, *(ne)zrila*, *(ne)zrilo*; *(ne)zrili*, *(ne)zrile*, *(ne)zrili*, u ostalim južnim selima *(ne)zdi*, *(ne)zdrila*, *(ne)zdrilo*; *(ne)zdrili*, *(ne)zdrile*, *(ne)zdrili*, u Novoj Vasi i *(ne)zdril*, *(ne)zdrile*, *(ne)zdrilo*; *(ne)zdril*, *(ne)zdrile*, *(ne)zdril*. Istrorumunjski repertoari kojima se služimo imaju samo „zreo”: Byhan navodi *zdril* (IrG 388), Popovici *zdril*, -e (DRI 166), Kovačec *zdriv*, -e, *zdrilu* (IrHR 223) i *zriv* (IrHR 226). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *nèzrel plòd* (IrLA 1607), u Svetvinčentu *nezrìja plòd*, u Ližnjanu *nezrìja plòd* (IrLA 548), u Medulinu isto (OA), u Labinu *nezrèl* (RLC 174), *zrel* (RLC 321), u Medulinu *zrìja*, (RMG 273), u Pićnu *nezrèl* (PI 72), u Funtani *zdrìja* (MFR 87), *zdrila*, *zdrilo* (MFR 88), na Boljunštini *nezrìel*, *zrìel*, (RBG), u Orlecu na Cresu *zrèl* (ČDOC 402), na Grobinštini *nèzrèl* (GG 416), *zrèl* (GG 737), u Orbanićima *zrìel* (ČDO 593), u Senju *zrèl* (SR 177), na Braču *nezdril*

⁵³⁷ U ovaj ćemo popis uvrstiti i pridjeve ovoga tipa i u mjestima gdje smo za traženu sintagmu dobili drukčiji odgovor.

(RBČG 556), *zdril* (RBČG 1067), u Splitu *zdril* (StR 406) < prslav. **ne* (SES 376) + **zbrělъ* (SES 753).

Žejanski oblik *nauzorit* particip je s prefiksom *na-* (*e* → *a*) čakavskih glagola tipa *uzorit(i)*⁵³⁸, koji je doduše mogao nastati i unutar istrorumunjskoga: npr. u Orbanićima *zorit*, *uzorit* (ČDO 593), u Labinu *zorèt* (RLC 321), na Bojunš-tini *zorèt* (RBG), na Grobinštini *zorèt* (GG 737), na Braču *zorit* (RBČG 1075) < prslav. **zoriti* (SES 753, s. v. *zoréti*).

Pridjev *zelen* (za „zelen, -a, -o” u Šušnjevici smo i Novoj Vasi zabilježili *vérde*, *vérde*; *vérdi/vérz*, *vérde/vérz*, u ostalim mjestima *vérde*, *vérde*; *vérdi*, *vérde/vérdi*⁵³⁹, u Šušnjevici i Novoj Vasi još i *zelen*, *zelené*, *zeléno*; *zelen*, *zeléne*, *zelen*, a u ostalim mjestima još i *zelen*, *zeléna*, *zeléno*; *zelen*, *zeléne*, *zelen*). U istrorumunjskim repertoarima koji su nam na raspolaganju nalazimo: *zelen*, -a, -o (Dlr 304), *zelén*, -e za Šušnjevicu i Brdo i *zelén*, -a za Žejane (IrHR 224). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu i Čepiću *zelèn*, -a, -o (IrLA 311), kao i u Medulinu, *zelèn* „zelen, nezrio” (RMG 270), na Grobinštini *zelén* „zelen; nedozreo” (GG 725), u Senju *zèlen* (SR 176). < prslav. **zelenъ* (SES 746). Navodimo i odgovor na pitanje *nezrio plod* iz jedne druge ankete: u

⁵³⁸ Popovici ima *zori* (DRI 168), u značenju „daniti se”, a Kovačec *zorí* (IrHR 226) u značenju „izorati”, što nema veze s predmetom našeg trenutnog interesa..

⁵³⁹ Kromonimi tipa *verde* domaći su: *vérde* (IrG 380), *verde*, mn. *verzi* (Vlr 156), *verde* (Tlr 185), *vérde* za Žejane (IrHR 212) < lat. **virdis*, REW 9368a.2 > dr. *vérde* (DEX 1156); ar. *veárde* (DDAr 1106); mr. *veárdi* (DMr 324), *vjárd* (DMr 325).

Čepiću *zelèni frùt* (IrLA 1607), u Valturi *nezrîja plòd*, u Svetvincentu i Ližnjanu *nezrîja plòd* (ILA 1607).

Preostaju nam još tri elementa iz opisnih odgovora. Iz rečenica *frutu nu-j zdri* „plod nije zrio”, *ziru nu-j zdrivu* „id.” i *nu-j zdrilo inke* „nije zrelo još”, obradit ćemo *nu-j* „nije” i *inke* „još”: *j* je sažeti oblik od *aj*, 3. l. gl. *fi* „biti”: u svim smo mjestima zapisali *fi* (*jo sām*) [Byhan navodi *fi*, *fost*, *u* (IrG 215), Popovici *fi*, *fost* (DRI 109), Pușcariu, Cantemir, Sârbu i Frațilă i Kovačec *fi* (SÎr 310; TÎr 165; DÎr 212; IrHR 78)] < lat. *fîri*⁵⁴⁰, REW 3288; *nu* je negacija koja se, za razliku od drugih rumunjskih dijalekata, u istrorumunjskome rabi samo uz glagol⁵⁴¹: u svim smo anketiranim mjestima zapisali *nu* [u literaturi nalazimo: *nu* (IrG 289, SÎr 317, VÎr 136, DRI 129), *nú* (IrHR 129)] – domaća riječ: dr.; ar.; mr. *nu* (DEX 701; DDAr 787; DMr 208) < lat. *non*, REW 5951; *inke* je domaći prilog: u Ššnjevicima i Novoj Vasi zabilježili smo *inke*, u ostalim mjestima *inke* – Maiorescu ima *inche* (VÎrR 108), Popovici *inke*, *inke* (DRI 115), Sârbu i Frațilă *inke* (DÎr 219), Kovačec *înkę*, *înkă* (IrHR 92) < lat. **anque*, LEI II/1517⁵⁴²

⁵⁴⁰ Sârbu i Frațilă navode rekonstrukciju lat. **fire* (DÎr 212, s. v. *fi*), što ima i Popovici (DRI 109, s. v. *fi*).

⁵⁴¹ Za običnu smo negaciju u svim selima zabilježili *ne*. U literaturi nalazimo *ne* (IrG 286, SÎr 316, VÎr 135, DRI 128, TÎr 172, DÎr 236), *né* (IrHR 125). Posuđenica iz čakavskoga: čak. *ne* < prslav. **ne* (SES 376).

⁵⁴² Rumunjski etimolozi oko ove riječi nisu jednoznačni (npr. Pușcariu, Cioran). Ni talijanski se etimolozi ne slažu oko tal *anche* koje je iste etimologije: npr. P. Zolli uz tu natuknicu piše: „Etim. incerta. Forse ricavato da *ancóra*. Il LEI II 1517 preferisce un lat. parl. **anque*, che soddisfa l'evoluzione in tutte le lingue romanze (DELI-cd).

> dr. *încă* (DEX 520); ar. *nínga* (DDAr 767), *nica* (DArM 317), *ninga* (DArM 373), *níngə* (ADK 238); mr. *áncă* (DMr 14).

Za frut i žir v. 112.

112.2. Prezrio plod

U Žejanama *prezriju žir*, u Šušnjevići *căro zdriyu zir*, u Novoj Vasi *prezdril frut*, u Jesenoviku *frutu prezdrivu*, u Letaju, Mihelima i Kostrčanu *previše zdri frut*, u Zankovcima *previše zdril frut*, u Trkovcima *prezdril frut*, u Brdu *prezdril frut*, u Škabićima *prezrilil frut*.

Za drugi dio tvorenica s prefiksom *pre-* [< prslav. **per-* (SES 485)] tipa *prezdril* i sl. [u Brgudu *prezrèl plôd*, u Čepiću *prezrèli frut* (IrLA 1608), u Svetvinčentu *prezrija plôd*, u Valturi *prezrija plôd*, u Čabrunićima *prizdrrija plôd* (ILA 1608)] te za oblike tipa *zdri(l)* i sl. v. 112.1., za *žir* i *frut* 112.

Ostaje nam obraditi dva priloga, *căro* „jako, veoma, vrlo”⁵⁴³ i *previše*. Prvi je domaći: u Šušnjevići *căro*, u ostalim juž. selima *ăro* [Pușcariu ima *căro* (SIr 308), Kovačec *t'ăro* (IrHR 205 – za juž. s.), ostali nemaju] < lat. *talis* „takav”⁵⁴⁴, REW 8543 > dr. *táre* (DEX 1070); mr. *tári* (DMr 291); drugi iz čakavskoga: npr. na Boljunštini *previše* (RBG), u Belom na Cresu *previše* (BBT 362), *pre-* (v. gore) + *više* < prslav. **vŷs'e* (ESSJ IV/322, s. v. **visòk**).

⁵⁴³ U Žejanama, barem prema našim ispitanicima, nemaju te riječi.

⁵⁴⁴ „Evoluția semantică nu a fost niciodată explicată satisfăcător, încercându-se explicații de tipul »anume, cineva« devinând semantic spre »atât de important« (Titkin; Cioranescu, 8528). Aceste încercări sunt lipsite de spirit științific și nu pot fi acceptate.” (DELR 819, s. v. **țare**).

112.3. Gnjlil plod

U Šušnjevicu *gñiṽu zir*, u Jesenoviku *frutu gñil*, u Škabićima, Trkovicima i Zankovicima *gñi frut*, u Novoj Vasi, Letaju, Brdu, Mihelima i Kostrčanu *gñiṽu frut*, a u Žejanama smo zapisali množinski oblik *γñil žirure*.

Za *zir* i *frut* v. 112.

Za pridjev smo u Žejanama zapisali *γñil*, *-a*, *-o*; *γñil̃*, *γñile*, *γñil̃*, u Škabićima, Trkovicima i Zankovicima *gñi*, *gñila*, *gñilo*; *gñili*, *gñile*, *gñili*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi *gñiṽu*, *gñile*, *gñilo*; *gñili*, *gñile*, *gñili*, u Letaju *gñiṽu*, *gñila*, *gñilo*; *gñili*, *gñile*, *gñili* u ostalim južnim selima *gñiṽu*, *gñile*, *gñilo*; *gñili*, *gñile*, *gñili*.

Byhan donosi *gnil*, *gnyi(v)u*, *gnyile* (IrG 233), Popovici *gñivu*, *gñile* (DRI 112), Kovačec *γñil̃u* (*γñil*, *γñi*), *γñila*, *γñil̃i* (*γñili*), *γñile* za Žejane, *gñiṽu*, *gñile*, *gñilo* za Šušnjevicu i Novu Vas (IrHR 84)⁵⁴⁵. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *gñil plôd*, u Čepiću *gñili frut* (IrLA 1609), u Orbanićima i Poveljanama na Pagu *gnjil* (ČDO 446; RGP 114), na Braču *gñil* (RBCG 253), na otoku Murteru *gnjil*, *gnjila*, *gnjilo* (RGOM 92). Pridjev je nastao od glagola – za etimologiju v. 111.7.1.

112.4. Crvljiv plod

U Novoj Vasi *jermļiṽ frut*, u Jesenoviku *frutu čarvļiṽ*, u Letaju i Zankovicima *čarvļiṽ frut*, u Brdu i Škabićima *čarļiṽ frut*, u Trkovicima, Mihelima i Kostrčanu *čarviṽ*

⁵⁴⁵ Ono što smo mi zabilježili ne poklapa se u potpunosti s onim što je prije nas zapisao A. Kovačec, no naknadnim smo provjerama na terenu nedvojbeno utvrdili da su i svi oblici koje donosi Kovačec još uvijek u normalnoj uporabi.

frut, dok su nam u Žejanama i Šušnjevici odgovorli opisno: *bolno de yľermu*, odnosno *ziru plir de ľerm*.

U ovom ćemo odjeljku obraditi pridjeve tipa *čarvliv*, *jermľiv* „crvljiv”; *bolan* „bolestan”; *plir* „pun” Za *frut*, *zir* i *plod* v. 112., za *de* „od” v. 111.12.

Za pridjeve tipa *čarvliv* u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih oblika. Mi smo u Jesenoviku zabilježili *čarvliv*, *-a*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*, u Brdu i Škabićima *čarľiv*, *-a*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*, u Trkovcima, Mihelima i Kostrčanu *čarvľiv*, *-a*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*. Pridjevi su posuđeni iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *čarľiv plôd*, u Čepiću *čarľivi frût* (IrLA 1610), u Svetvincentu, Čabrunićima i Ližnjanu *črvľiv plôd*, u Valturi *črvľiv plôd* (ILA 1610), u Medulinu *črvľjiv* (RMG 40), u Pićnu *črvľjiv*, *črvľjiva*, *črvľjivo* (PI 21), u Orbanićima *črvľjiva* (ČDO 430), u Novom Vinodolskom *črljiv*, *črvľjiv* (RČGNV 40), u Rukavcu *črvľv* (RČGR 52) – izvednice od *črv*: npr. u Medulinu (RMG 40), u Rukavcu (RČGR 52), u Novom Vinodolskom (RČGNV 40), u Vrgadi (RGV 38), na Braču (RBČG 165) < prslav. *čbrbv (SES 77).

Ni za pridjeve tipa *jermľiv* u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih oblika. Mi smo u Novoj Vasi zabilježili *jermľiv*, *-e*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i* – taj je pridjev poznat i u Šušnjevici, Mihelima i Kostrčanu (u Mihelima i Kostrčanu ž. r. jd. *jermľiva*). Riječ je o hibridnoj izvedenici od domaćih riječi za „crv” tvorenoj prema čakavskom modelu pridjeva na *-ľiv*: u Žejanama smo zapisali *yľermu*, *-u*, *yľermure*, *-urle m.*, u svim južnim selima *ľerm*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Šušnjevici, Novoj Vasi, Mihelima i Kostrčanu i *jerm*, *-u*, *-ø*, *-i m.* Byhan navodi *ľerm* i *јerm* (IrG 270; 233), Popovici *ľerm*, *-u* (DRI 122), Can-

temir *l'erm*, -i (TlR 169), Maiorescu *ierm*, *ierme*, *gherm*, *gherme* (DlR 128), Kovačec *ȳl'ermu* (*rijetko ȳl'erm*, -u), mn. *ȳl'ermure*, -urle i *ȳl'ermi* za Žejane (IrHR 84), *l'ermu*, *l'ermi* za Šušnjevicu i Novu Vas i *ĳermu* za Novu Vas u starijih govornika (IrHR109) – sve „crv”. Izvorna riječ: dr. *viérme* (DEX 1161), ar. *ȳermu* (DDAr 9243); mr. *ġárm*i (MrA 115) < lat. *věrmis*, REW 9231; DER 9243.

Sintagma *bolno de ȳl'ermu* doslovce znači „bolesno od crva”. Pridjev tipa *bolān* i sl. „bolestan” poznat je u svim istrorumunjskim govorima: u Šušnjevicu i Novoj Vasi zapisali smo *bolān*, *bolne*, *bolno*; *bolni*, *bolne*, *bolni*, u Letaju *bolan*, *bolna*, *bolno*; *bolni*, *bolne*, *bolni*, u Škabićima i Mihelima *bolēn*, *bolna*, *bolno*; *bolni*, *bolne*, *bolni*, u ostalim mjestima *bolān*, *bolna*, *bolno*; *bolni*, *bolne*, *bolni*. Byhan navodi *bólōn* (IrG 196), Pușcariu *bol(ă)n*, -ne (SIr 305), Sârbu i Frațilă *bolān* (DlR 192), Kovačec *bólān*, *bólne* za južna sela i *bólān*, *bólna* za Žejane (IrHR 40). Pridjev je posuđen iz nekog čakavskog govora: npr. u Boljunu *bōlan* (RBG), na Roveriji *bolan*, *bolna* (RR), na Grobinštini *bōlān* (GG 178), na Braču *bōlan*, -lna, -lno (RBČG 123) < prslav. **bolēti* (SES 40).

Sintagma *ȳiru plir de ĳerm* doslovce znači „plod pun od crvā”. Za pridjev „pun” u Šušnjevicu i Novoj Vasi zapisali smo *plīr*, -e, -o; -ø, -e, -i, u svim ostalim mjestima *plīr*, -a, -o; -ø, -e, -i. Maiorescu ima *plir*, *pliră* (VlR 117), Byhan i Pușcariu *pl'ir* (IrG 310; 320), Cantemir *pl'ir*, -e (TlR 175), Sârbu i Frațilă *plir* (DlR 251), Kovačec *pl'ir*, -e za Šušnjevicu i *pl'ir*, -a za Žejane (IrHR 148). Domaća riječ: dr. *plin*, -ă (DEX 808); ar. *plin*, -nă (DDAr 865); mr. (*am*)*plin* (DER 6518) < lat. *plēnus*, REW 6596.

112.5. Sočan plod

U Žejanama smo dobili odgovor *žiru plír de sok*⁵⁴⁶, u Šušnjevići *sugos frut*, u Novoj Vasi i Škabićima *guštož frut*, u Jesenoviku *frutu sočān*, u Letaju, Brdu, Trkovcima, Zankovcima i Kostrčanu *sočān frut*, dok su nam u Mihelima odgovorili rečenicom *frutu āre čūda sok*.

U ovom ćemo odjeljku obraditi pridjeve *guštož*, *sočān* i *sugos*, glagol (3. l. jd.) *āre* i prilog *čūda*. Za *žir* i *frut* v. 112., za *plír* 112.4., za *de* 111.12., za *sok* 112.5.1.

Iz rečenice *frutu āre čūda sok* „plod ima mnogo soka” obradit ćemo dvije riječi, glagolski oblik *āre* (3. l. jd. glagola (*a*)*vε* „imati”) i prilog *čūda* „mnogo”. Za prvo smo u Žejanama zabilježili *avε (jo ām)*, u južnim selima *vε (jo ām)*. *Maiorescu* ima *am*, *a avè*, *avut* (VIR 92), *Byhan avé*, *am* (IRG 190), *Popovici (a)vε*, *-ut*, *ām* (DRI 89), *Pușcariu avé* (SIR 302), *Cantemir (a)ve*, *ūam*, *avut* (TIR 157), *Sârbu i Frațilă avε* (DIR 188) i *vε* (DIR 286), *Kovačec avé* za Žejane (IRHR 26) i *vε* za juž. s. (IRHR 211). Domaća riječ: ar. *aveá*, *am* (DEX 77); ar. *am*, *avúŭ*, *avút*, *aveáre* (DDAr 87), *am*, *avui*, *avut*, *aveari* (DAR 23); mr. *am* (DMr 11) < lat. *habēre*, REW 3958. Za drugo smo u Novoj Vasi zapisali *čūde*, u Šušnjevići *cudε*, u ostalim mjestima *čūda* – u literaturi nalazimo: *tšúde* (IRG 372), *țude* (SIR 328), *ciudă* (VIR 117), *cíúda* (TIR 162), *čude*, *-a*, *-o* (DRI 106), *čúda* (TIRG 161), *čúda*, *čúde*, *țúde* (IRHR 63) – posuđenica iz nekog čakavskog govora: *čudo*, *čuda* (Istra, Dalmacija), pridjev nastao od imenice *čudo* < prslav. **čudo* (SES 77); u Istri koriste uglavnom oblik *čuda*, a u Dalmaciji *čudo*: npr. u Labinu *cūda* (RLC 65), u Pićnu *čūda* (PI 21), u Orbanićima *čūda* (ČDO 430); u

⁵⁴⁶ U Brgudu *plôd pûn sôka* (IRLA 1614).

Vrgadi, Kukljici, Rivnju, Salima *čũdo* (RGV 38; RGK 44; RRG 72; RGS 58).

Pridjev *guštȏž* u sintagmi *guštȏž frut* znači „pun užitka; ukusan; sočan”: mi smo⁵⁴⁷ u Žejanama zapisali *γuštȏz*, *-a*, *-o*; *-ø*, *-e*, *-i*, u Šušnjevići *gustȏs*, *-ε*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*, u Novoj Vasi *guštȏž*, *-ε*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*, u ostalim južnim selima *guštȏž*, *-a*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*⁵⁴⁸. Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju ovaj pridjev, no imaju imenicu: Byhan navodi *gušt* (IrG 227), Popovici *gušt* (DRI 114), Sârbu i Frațilă *guș(t)* (DIr 216) – u značenju „užitak; ukus”. Mi smo u Žejanama zapisali *γušt*, *-u*, *-e*, *-ele m.* i *γušt*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Šušnjevići *gust*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u ostalim južnim selima *gušt*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Novoj Vasi, Škabićima i Jesenoviku i *gušt*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.* Riječ postoji i u drugim rum. dijalektima: dr. *gust* (DEX 439); ar. *gústu* (DDAr 509), *γústu* (DDAr 531)⁵⁴⁹ – sve u značenju „ukus; užitak”. Za dr. i ar. nalazimo i pridjev: dr. *gustos* (DEX 439); ar. *gustós* (DDAr 509), *γustós* (DDAr 531). Krajnji je etimon navedenih riječi lat. *gustus*, REW 3927. Čini nam se najekonomičnijim zaključiti da su budući Istrorumunji i imenicu i pridjev prenijeli preko Dunava, i kasnije je preoblikovali prema čakavskim mletacizmima tipa *gušt*⁵⁵⁰: npr. na Roveriji *gušt* (RR), u Orlecu

⁵⁴⁷ Pridjevi ovoga tipa postoje i u mjestima u kojima ih nismo dobili kao odgovor na pitanje *sočan plod*, pa tako i navodimo.

⁵⁴⁸ Svi navedeni pridjevi znače i „ukusan”.

⁵⁴⁹ Za mr. usp. *gustári* „a gusta dintr-o mâncare; a mânca puțin dintr-o mâncare” (MrA 80), *gustári* = *gustare* (DMr 148).

⁵⁵⁰ s umjesto *š* u šušnjevskom govoru posljedica je fonetskih zakonitosti toga idioma, no moglo bi se i reći da je upravo zbog tih zakoniti izvorni sverumunjski oblik ostao nepromijenjen.

gũšt (ČDOC 250), na Grobinštini *gũšt* (GG 271), u Pićnu *guš*, *guštòš* (PI 39), u Medulinu *gũšt*, *guštôž* (RMG 76), u Labinu *gušt* (RLC 99), na Braču *gũšt*, *guštôž* (RBČG 275, 276). U osnovi su navedenih riječi (istro)mle-tački *gusto* (VG 466; GDDT 286), *gũsto* (DDP 127), odnosno *guš'to-žo* (ILA 1613).

Pridjev *soč̣an*⁵⁵¹ [u Šušnjevici smo zapisali *soč̣an*, *soč̣ne*, *soč̣no*; *soč̣ni*, *soč̣ne*, *soč̣ni*, u Novoj Vasi *soč̣an*, *soč̣ne*, *soč̣no*; *soč̣ni*, *soč̣ne*, *soč̣ni*, u Jesenoviku *soč̣en*, *soč̣na*, *soč̣no*; *soč̣ni*, *soč̣ne*, *soč̣ni*, u ostalim mjestima *soč̣an*, *soč̣na*, *soč̣no*; *soč̣ni*, *soč̣ne*, *soč̣ni* – od autora istrorumunj-skih repertoara kojima se služimo samo Sârbu i Fraṭilă imaju *soč̣ni*, *-č̣na*, *-č̣no* (Dİr 277)] posuđen je iz nekog čakavskog idioma: npr. diljem Istre i Dalmacije *sòčan* (OA), izvedenica od imenice tipa *sok* [> u svim mjestima *sok*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u juž. selima (rijetko) još i *sok*, *-u*, *-ø*, *-i* – od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo Byhan ima *sok* (IrG 344), Sârbu i Fraṭilă *soc* (Dİr 277)]: npr. u Brgudu i Čepiću *sòk* (irLA 1615), Funtani *sòk* (MFR 70), na Braču *sòk* (RBČG 879), u Senju *sòk* (SR 135) < prslav. **sokъ* (SES 591).

Pridjeve tipa *sugos* ne nalazimo u autora istrorumunj-skih repertoara kojima se služimo. Mi smo⁵⁵² u Šušnjevici zapisali *sugos*, *-ε*, *-o*; *-ø*, *-e*, *-ø*, u Novoj Vasi *šugoẓ̌*, *-ε*, *-o*; *-ø*, *-e*, *-ø*, u ostalim južnim selima *šugoẓ̌*, *-a*, *-o*; *-ø*, *-e*, *-ø*, u Žejanama *šugoẓ̌*, *-a*, *-o*; *šugoẓ̌i*, *šugoẓ̌e*, *šugoẓ̌i*. Kovačec

⁵⁵¹ Pridjevi ovoga tipa u uporabi su i u mjestima u kojima ih nismo dobili kao odgovor na pitanje *sočan plod*, pa tako i navodimo.

⁵⁵² Pridjevi ovoga tipa u uporabi su i u mjestima u kojima ih nismo dobili kao odgovor na pitanje *sočan plod*, pa tako i navodimo.

za Šušnjevicu ima imenicu *súgo* „sok, umak” (IrHR 185): mi smo u Šušnjevici zabilježili *sugo*, *sugo/sugu*, *sugi*, *sugi m.*, u ostalim južnim selima *šugo*, *šugo/šugu*, *šugi*, *šugi m.*, u Jesenoviku i Letaju i *šug*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, potomje i u Žejanama. Riječ je o posuđenicama iz nekog čakavskog govora: npr. na Roveriji *šugo* (RR), u Orbanićima, Medulinu i Funtani *šûgo* (ČDO 565; RMG 235; MFR 77), u Labinu *šûgo* (RLC 276), u Pićnu *šùgo* (PI 116), u Belom na Cresu *šûgo* (BBT 471), na Grobinštini, *šûg* (GG 648); u Medulinu, Valturi i Vižinadi *šugôš* (OA) < (istro)mlet. *sùgo*, *sugòfo* (DDP 269), *sugo* (BOE 722; VG 1119) – u osnovi je (istro)mlet. riječi lat *sūccus*, REW 8419.

112.5.1. Sok

U Žejanama vele *sok*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Brdu i Škabićima *sok*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u Šušnjevici *sugo*, *sugo/sugu*, *sugi*, *sugi m.*, u ostalim južnim selima *sok*, *-u*, *-ø*, *-i m.*

V. 112.5.

112.6. Zakržljali plodovi

U Žejanama *škartlivi žirure*, u Novoj Vasi *osušiti fruit*, u Jesenoviku *posušiti fruit*, u Letaju, Brdu, Škabićima i Trkovcima *kårležlivi fruit*, u Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *grišpavi fruit*, a u Šušnjevici smo dobili jedninsku sintagmu *kråstav zir*.

U ovom ćemo odjeljku obraditi pridjevske oblike tipa *grišpavi*, *kråstav*, *kårležlivi*, *osušiti*, *posušiti* i *škartlivi* – svi su navedeni oblici, osim *kråstav*, u množini. Žejanski oblik nismo potvrdili u južnim selima, dok su svi ostali

poznati u svim mjestima. Sve čakavizmi. Za *žir* i *frut* v. 112.

Pridjeve tipa *grišpav* „naboran” ne nalazimo u ir. repertoarima kojima se služimo. Mi smo u Žejanama zapisali *γrišpav*, *-a*, *-o*; *-i*, *-e*, *-i*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *grišpav*, *-ε*, *-i*; *-i*, *-e*, *-i*, u ostalim juž. s. *grišpav*, *-a*, *-i*; *-i*, *-e*, *-i*. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Medulinu *grišpav* (RMG 75), na Roveriji *grišpav* (RR), izvedenice na *-av* od imenice tipa *grišpa* „bora, nabor” (> ir. *grišpe*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. u Novoj Vasi, *grišpe*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. u Šušnjevici, *grišpa*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. u svim ostalim mjestima): npr. u Korčuli, Senju *grišpa* (RGGK-cd; SR 37), u Funtani *grišpa* (MFR 32), u Labinu *grišpa* (RLC 98), u Medulinu *grišpa* (RMG 75), na Braču *grišpa* (RBČG 267), u Belom na Cresu *grišpa* (BBT 124) < (istro)mlet. *grespa* (BOE 317; VG 456), *grèspa* (DDP 125), *grésipa* (DDC 96), poimeničeni pridjev *grespo* (BOE 317; VG 456), *grésipo* (DDC 96) < lat. *crīspus*, REW 2329 [> tal. *crespo* → *crespa* (DLI-cd)]⁵⁵³

U istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo nema pridjeva tipa *krāstav* „krastav” (kako ćemo vidjeti niže ima imenica). Mi smo u Šušnjevici i Novoj Vasi za-

⁵⁵³ Usput, u čakavskom postoji i glagol: npr. u Medulinu *grišpati* (RMG 75), u Orlecu na Cresu *na-grišpat*, *na-grišpevāt* (ČDOC 249), *grišpāt se* (GG 268), *nagrišpāt* (GG 389), u Pićnu *nagrèšpat* (PI 69), u Labinu *nagrišpat* (RLC 166), na Braču *grišpat* (RBČG 267), u Senju *grišpat se* (SR 37), *nagrišpat se* (SR 81), u Belom *grišpat (se)* (BBT 124) > ir. u Žejanama *(na)γrišpej (se) (jo (me) (na)γrišpes*, u Šušnjevici *(na)grispej (se) (jo (me) (na)grispešk*, u ostalim južnim selima *(na)grispej (se) (jo (me) (na)grispeš*).

pisali *krāstav*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*, u svim ostalim mjestima *krāstav*, -*a*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*. Pridjev je posuđen iz nekog čakavskog idioma: npr. u Senju *krāstav* (SR 59), na Braču *krāstov* (RBČG 407), izvedenice na -*av* od imenice tipa *krasta* [> u Šušnjevici i Novoj Vasi *krāstε*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u svim ostalim mjestima *krāsta*, -*a*, -*e*, -*ele* ž. – Sârbu i Fraṭilă donose *crast* (Dİr 200), Kovačec *crāsta* (IrHR 55 – za Žejane)]: npr. u Orbanićima kod Žminja, Medulinu, Senju *krāsta* (ČDO 472; RMG 107; SR 59), na Braču *krāsta* (RBČG 407) < prslav. **korsta* (SES 269).

Ni pridjev tipa *kārležliv* „kržljiv” ne nalazimo u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. Mi smo u Šušnjevici zabilježili *kārležliv*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i* i *kārležliiv*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i* u Novoj Vasi *kārležliv*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*, u svim ostalim mjestima *kārležliiv*, -*a*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*. Posuđenice iz nekog čakavskog govora: npr. u Čepiću *kāržlăvi frūti*, u Brgudu *zakāržlali* (IrLA 1611)⁵⁵⁴. Osnova je navedenih pridjeva prslav. **kǝrga* (SKOK II/212, s. v. *křšljav*).

Pridjevi tipa *osušit* „osušen” i *posušit* „posušen.” zapravo su participi glagola tipa (*p*)*osuši*. Mi smo u Šušnjevici zapisali (*p*)*osusi* (*se*) (*jo* (*me*) (*p*)*osusešk*), u svim ostalim mjestima (*p*)*osuši* (*se*) (*jo* (*me*) (*p*)*osušes* i odgovarajući pridjevski particip: u Šušnjevici *posusit*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*, u Novoj Vasi *posušit*, -*ε*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i*, u svim ostalim mjestima *posušit*, -*a*, -*o*; -*i*, -*e*, -*i* – Popovici ima *ošuši*, -*it*, -*esc* (DRI 132), Sârbu i Fraṭilă *osuši se* (DIR 245), Kovačec *osusi se* (IrHR 139); Sârbu i Fraṭilă *posuši se* (Dİr 256). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u

⁵⁵⁴ Usp. i gl. *zakržljävet* u boljunskim govorima (RBG).

Labinu *osūšen* (RLC 186), na Braču *osūšen* (RBČG 620), u Belom na Cresu *osūšen* (BBT 284); u Belom na Cresu *posūšen* (BBT 338). Navedeni su čakavski oblici participi glagola tipa (*p*)*osušiti*(i): npr. Labinu *osušit* (RLC 186), u Medulinu *osušiti* (RMG 161), na Braču *osūšit* (*se*) (RBČG 620), u Belom na Cresu *osušit* (*se*) (BBT 284); u Belom na Cresu *posušit* (BBT 338), na Grobinštini *posūšēt*, *pošūšēt* (GG 506), na Braču *posūšit* (*se*) (RBČG 715). Za etimol. v. 111.5.

Pridjev *škartljiv* „koji je za baciti” nismo potvrdili u južnim selima, a ne nalazimo ga ni u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. U osnovi im je čakavski pridjev tipa *škartljiv* koji nismo uspjeli potvrditi. Potvrdili smo: npr. na boljunštini *škârt* (imenica i pridjev), *škartât*, *škartêvat* (RBG), na Boljunštini *škârt*, *škartât* (GG 630), u Pićnu *škart* (PI 110), u Funtani *škartâti* (MFR 74), u Labinu *škartât* (RLC 268), u Orbanicima *škârta*, adv. *škârto* (ČDO 560), na Braču *škârt*, *škartât* (RBČG 926), u Rukavcu *škartât*, *škartêvat* (RČGR 272). U osnovi su navedenih riječi (istro)mlet. *scartâr*, *scarto* (BOE 621), *scartar* (VG 963), *scarto* (VG 964), *scartâr*, *scârto* (DDP 236)⁵⁵⁵ – tal. *scarto*: „Comp. parasintetico di carta (da gioco)”⁵⁵⁶ col pref. *s-*⁵⁵⁷.” (DELI-cd).⁵⁵⁸

⁵⁵⁵ U značenju „škart” Byhan ima *škartin* (IrG 339), što mi nismo potvrdili, a usporedivo je s mlet. *scartîn* „le carte che non fanno giuoco” (BOE 621)

⁵⁵⁶ < grč. *charta*, REW 1866.

⁵⁵⁷ < lat. *ex-*.

⁵⁵⁸ Za sln *škârt* „slabi, nekvalitetni izdelki”, *škartîrati* 'izločiti nekvalitetne izdelke' M. Snoj piše: „Prevzeto iz it. *scarto* 'izločitev, izloženo blago', *scartare* 'izločiti, izvreči', kar je prvotno kvartopirski izraz s pomenom 'odvreči, izvreči nepotrebne karte ali karte določene

112.7. Rano voće, prvo voće

U Žejanama smo zabilježili *rāni žirure*, u Šušnjevicu *rāne žirure*, u Brdu i Škabićima *rāne fruture*, u Mihelima *p̄rvi frut*, u ostalim južnim selima *rāni frut*, u Novoj Vasi i *p̄rvi frut*.

Navedene sintagme znače „prvi plodovi”, odnosno „rani plodovi”. U ovom ćemo odjeljku obraditi redni broj „prvi” i pridjev „rani, -a, -o”. Za *frut* i *žir* v. 112.

Za redni broj „prvi, -a, -o” u Šušnjevicu i Novoj Vasi zapisali smo *p̄rvi, -ε, -o; p̄rvi, -e, -i* i *p̄rvi, -a, -o; p̄rvi, -e, -i*, potonje i u svim ostalim selima. Byhan navodi *pr̄vi, -vε* (IrG 322), Popovici *pr̄vi, -a, -o* (DRI 141), Pušcariu *pr̄vi, -ε* (SIR 322), Cantemir *p̄r̄vi, -e* (TIR 175), Sârbu i Frațilă *p̄r̄vi, p̄r̄va, p̄r̄vo* (DIR 248), Kovačec *p̄r̄vi, p̄r̄va* za Šušnjevicu i Žejane (IrHR 144). Posuđenica iz nekog čakavskog govora: npr. u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *p̄r̄vi* (ILA 301), u Brgudu i Čepiću *p̄r̄vi* (IrLA 301), u Senju *p̄r̄vi* (SR 121), na Braču *pr̄vī* (RBČG 783) < prslav. **p̄r̄vъ* (SES 512).

Autori istroruminjskih repertoara kojima se služimo nemaju pridjev tipa *rāni*, samo prilog: Pušcariu navodi *rāno* (SIR 323), Cantemir *rāno* (TIR 178), Sârbu i Frațilă *rano* (DIR 265), Kovačec *rāno* (IrHR 164)⁵⁵⁹. Što se pridjeva tiče, mi smo u Šušnjevicu i Novoj Vasi zapisali *rāni, -ε, -o; -i, -e, -i*, u Škabićima i Zankovcima *rāni, -e,*

barve'. (...) It. beseda je sestavljena iz it s- 'od, brez, proč' (lat. *ex-*) in izpeljanke iz *carta* v pomenu 'igralna karta'." (SES 635, s. v. *škârt*).

⁵⁵⁹ Mi smo taj prilog u svim istrorumunjskim mjestima zabilježili kao *rāno*. Čakavizam: npr. u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu *rāno* (ILA 368), isto u Medulinu i Senju (RMG 198; SR 124), u Funtani *rāno* (MFR 64).

-o; -i, -e, -i, u ostalim selima *rāni*, **-a, -o; -i, -e, -i**. Posuđenica iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu *rāno vòčē*, u Čepiću *rāni frūti* (IrLA 1605), u Orbančićima kod Žminja i Medulinu *rān* (ČDO 535; RMG 198), u Orlecu na Cresu *rāni* (ČDOC 339), na Grobinštini *rānī* (GG 556)⁵⁶⁰ < prslav. **ranъ* (SES 522).

112. 8. Kasno voće

U Novoj Vasi smo čuli *ča maj amānāc frut*, u Jesenoviku *pozni frut*, u Letaju, Brdu, Trkovcima, Mihelima i Kostrčanu *kāsni frut*, u preostala tri mjesta odgovor smo dobili samo u jednini: u Žejanama *amānāt žir*, u Škabićima i Zankovcima *kāsān frut*.

Za *frut* i *žir* v. 112., a u ovom ćemo odjeljku obraditi pridjeve u značenju „kasni”, česticu za tvorbu komparativa *mai* „više” i pokazni pridjev *ča*.

Počet ćemo s domaćim pridjevom⁵⁶¹ *amānāt*: u Žejanama smo čuli *amānāt, -a, -o; amānāc, amānāte, amānāc*, a u južnim selima postoje zapravo tri oblika ovoga pridjeva: *amānāt, -a, -o; amānāc, amānāte, amānāc* (u Šušnjevici i Novoj Vasi za ž. r. jd. *amānāte*); *mnāt, -a, -o; mnāc, mnāte, mnāc* (u Šušnjevici i Novoj Vasi ž. r. jd. *mnāte*) i *mānāt, -a, -o; mānāc, mānāte, mānāc* (u Šušnjevici i Novoj Vasi ž. r. jd. *mānāte*) – uz potonje valja zaključiti nepouzdanost⁵⁶². U istrorumunjskim

⁵⁶⁰ Oblici tipa *rani* određeni su, no rabe se i kao neodređeni.

⁵⁶¹ Oblik je u svim mjestima u uporabi i kao prilog: *amānāt, mnāt, mānāt* „kasno” – potonje nepouzdanost (v. i sljedeću bilješku).

⁵⁶² Jer smo odgovor, od svih ispitanika, dobili tek nakon našeg inzistiranja [željeli smo naime potvrditi prilog koji je zapisao Maioreescu uz *mnat* s napomenom „mai rar mēnat” – (VIR 112)]. Ispitanici su bez

repertoarima kojima se služimo nalazimo samo prilog: Maiorescu navodi *amēnat; mnat, mēnat* (VIrR 92; 113), Byhan *amṇot, mṇot* (IrG 186), Popovici *amānāt* (DRI 87), Cantemir *amānāt* (TIr 157), Sârbu i Frațilă *amânât* (DIr 187), Kovačec samo za Žejane *amânât* (IrHR 22). Domaća riječ. U osnovi je i pridjeva i priloga lat. *ad-mane*⁵⁶³ (EWRS-LE 79) > dr. *amânât* (DEX 32); ar. *amânatu*, -f; -tâ, -ti (DAr 45 – pridj.), *amânatu* (DAr 45 – pril.); mr. *mânât* (DMr 181 – pril.).

Novovaška sintagma *ča maj amənâc* znači „ti kasniji plodovi”. Drugi elemenat, prilog *maj* „više”, čestica je za tvorbu komparativa (u svim smo mjestima zabilježili *maj*). Domaća riječ. Maiorescu donosi *mai* (VIrR 111), Byhan, Popovici, Pușcariu i Kovačec *maj* (IrG 271; DRI 122; 314; IrHR 110), Sârbu i Frațilă *mâi* (DIr 225) < lat. *magis*, REW 5228 < dr. *mai* (DEX 539); ar. *maï* (DDAr 651); mr. *maj* (DMr 179). Prvi je dio sintagme u biti pokazni pridjev koji ima ulogu poimeničenja pridjeva (komparativa) koji slijedi. Problem je što je oblik *ča* u ž. r. jd., a trebao bi biti u m. r. mn. jer je u Novoj Vasi imenica *frut* muškoga roda, dakle *čel amənâc frut*⁵⁶⁴. Držimo da je konstrukcija o kojoj raspravljamo zapravo odraz modela slovenskih okolnih govora: sln. *ta* „člen, pog. (sc. razgovorno) za poudarjanje določne oblike pridevnika” (SSKJ-cd). Čestica se u sln. dijalektima koristi neovisno o rodu i broju pridjeva koji joj

iznimke rekli da se može i tako reći, no po izrazima lica sudeći ne baš uvjerljivo.

⁵⁶³ = *ad* „prema”, REW 136 + *mane* „sutra”, REW 5294.

⁵⁶⁴ Da je ispitanik upotrijebio imenicu *frut* kao dvorodnu (što je također moguće u Novoj Vasi), rekao bi *ča mai amənâte fruture* umjesto *čale mai amənâte fruture*.

slijedi (npr. *oblekla je ta novo obleko; pozimi bo nosil ta visoke čevlje* – SSKJ-cd, loc. cit.). Držimo da su Istrorumenji sln. *ta* preveli pokaznim pridjevom u ž. r. *ča* koji se uporabom kao u sln. pretvorio u nepromjenljivu česticu za poimeničenje pridjeva⁵⁶⁵. Sami smo pridjev i zamjenicu toga tipa zabilježili kako slijedi: u Žejanama *ačēla*, *ačā/ačā*; *ačēl*, *ačāle/ačāle* i *čēla*, *čā/čā*; *čēl*, *čāle/čāle*, u Novoj Vasi *čēla*, *čā/čā*; *ačēl*, *ačāle*, u Brdu i Škabićima *čēla*, *čā/čā*; *ačēl*, *ačāle*, u Šušnjevici *cēla/cēla*, *cā*; *cēl*, *cēle/cāle/cale*, u ostalim južnim selima *čēla*, *čā*; *ačēl*, *ačāle*. Domaća riječ. Maiorecu ima *acea*, *acele*; *acel*, *acești* (VIR 91), *cel*, *cei*; *cea*, *cele* (VIR 99), Byhan *atsél* (IRG 190), *tšel*, *tșe*, *tšel*', *tșele* (IRG 365), Pușcariu *țela*, *ța* (SIR 328), Cantemir *(a)cél*, *(a)céa*; *(a)cel*', *(a)céle* (TIR 157), Sârbu i Frațilă *ačel*, *ačā*, *ačel*', *ačāle* (DIR 186) i *čel*, *čā*, *čāle* (DIR 204), Kovačec za Brdo *čēla*, *čā*, *(ča)*, *čēl'i*, *čāle* (*čāle*) (IRHR 61), za Žejane *ačēla*, *ačā* (*ačā*), *ačēl*', *ačāle* i *čēla*, *čā*, *(ča)*, *čel*', *čāle* (*čāle*), za južna sela *čāla* (*čēla*), *ča* (*čā*), *čel*', *čāle* (*čāle*, *čāle*) i za Šušnjevicu *țāla* (*țēla*), *ța* (*țā*), *țēl'i*, *țāle*, (*țāle*, *țāle*) (IRHR 21) < lat. **ecce-illu*⁵⁶⁶ (DEX 6) > dr. *acel*, *acela* (DEX 6, DER 43); ar. *ațel*, *ațeá* (DDAr 177); mr. *tsel*, *tséla* (DMr 307). Ovaj pridjev/zamjenica postoji i u srednjem rodu čakavskoga tipa: u Šušnjevici smo zapisali *ca*, u Žejanama *čā*, u ostalim mjestima *ča*. Kovačec ima *čā*, *ča* za sva mjesta

⁵⁶⁵ Taj se pridjev inače, uz ostalo, koristi i za poimeničenje pridjeva: „često sa službom odr. člana, odnosno radi izražavanja roda i broja ili pak radi poimeničenja pridjeva, bez pravoga pokaznog značenja” (IRHR 21, s. v. *ačēla*, *ačā*), no kao promjenljiv: „*čēla betáru čāje* 'djed'; *țel'i betári* 'stari, starci'” (ibidem).

⁵⁶⁶ „Lat. *ecce ille*, pasado a **ecce illum* o **eccum illum*” (DER 43).

(IrHR 61) i *ta*, *ta* za Šušnjevicu (IrHR 202) – riječ tumači kao „pokazna zamjenica srednjeg roda”. Sârbu i Frațilă također izdvajaju zamjenicu *čâ* (DIr 203) i *ta* (DIr 290) navodeći kao značenje rum. „aceea”⁵⁶⁷, dok Pușcariu uz *ta* samo daje naznaku pron (sc. zamjenica) (SIr 327) i upućuje na natuknicu *țel* koje nema, vjerojatno je mislio na *țela*, *ta* (SIr 328).

Ostaje nam obraditi još dva pridjeva, tip *kāsən* i *pozən*, hrvatskog podrijetla. Uz domaći pridjev tipa *amānāt* (v. gore) u svim mjestima rabe i oba čakavizma⁵⁶⁸: u Šušnjevicu i Novoj Vasi *kāsən*, *kāsne*, *kāsno*; *kāsni*, *kāsne*, *kāsni*, u ostalim mjestima *kāsən*, *kāsna*, *kāsno*; *kāsni*, *kāsne*, *kāsni*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi još i *kāsən*, *kāsne*, *kāsno*; *kāsni*, *kāsne*, *kāsni*, a u ostalim južnim selima još i *kāsən*, *kāsna*, *kāsno*; *kāsni*, *kāsne*, *kāsni*; u Šušnjevicu i Novoj Vasi *pozən*, *pozne*, *pozno*; *pozni*, *pozne*, *pozni*, u ostalim mjestima *pozən*, *pozna*, *pozno*; *pozni*, *pozne*, *pozni*. Posuđenice iz nekog čakavskog govora: u Brgudu *kāsno vōče*, u Čepiću *kāsni frūti* (IrLA 1607), u Svetvinčentu *kāsno žirje*, u Čabrunićima i Valturi *kāsno vōče* (ILA 1066), u Orbanićima *kāsan* (ČDO 463), na Braču i u Visu *kāsan* (RBČG 375; LVJ 220), na Boljunštini *kasnî* (RBG), na Grobinštini *kāsnî* (GG 303) < prslav. **kъsnъ* (SES 221, s. v. **kāsen**); u Labinu *pōzni* (RLC 215), u Orlecu i Belom na Cresu *pōzni* (ČDOC 332; BBT 346) < prslav. **pozde* (SES 481, s. v. **pózen**). U istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo za *pozən* ne nalazimo odgovarajućih oblika, a za tip *kāsən* samo u dva i to samo prilog: Byhan ima *kōsno* (IrG 252), Sârbu i

⁵⁶⁷ Dakle „taj, onaj”.

⁵⁶⁸ Drugi su Istrorumunji preuzeli vjerojatno tek na Krku ili u Istri.

Frațilă *cāsno* (DIr 196): mi smo u svim mjestima zabilježili *kāsno*, u svim ostalim južnim selima i *kāsno*, a u Jese-
noviku, Letaju, Brdu i Mihelima i *kasno* – u Labinu *kāsno*
(RLC 122), u Funtani *kāsno* (MFR 39), u Medulinu *kāsno*
(RMG 98), na Braču i u Visu *kāsno* (RBČG 376; LVJ
220).

112. 9. Voće kojemu se meso čvrsto drži koštice

Odgovor, i to opisni, dobili smo samo u Šušnjevici: *ziru*
kârle se cîre de pescice.

Navedena sintagma znači „plod koji se drži koštice”. Za
ziru v. 112., *pescice* 115.4., *de* 111.12. U ovom ćemo
odjeljku obraditi glagol (*se*) *cîre* „držati (se)” i zamjenicu
kârle „koji”.

Za glagol smo u svim mjestima zapisali *tîre* (*se*) i *cîre*
(*se*) (*jo* (*me*) *cîñ*, *jo* (*me*) *cîru* i *jo* (*me*) *cîr*)⁵⁶⁹. Domaća
riječ. Byhan navodi *tsîre* (IrG 368), Popovici *țire* (DRI
161), Pușcariu *țiré* (DRI 328), Cantemir *țiré* (TIr 184),
Sârbu i Frațilă *țire* (DIr 291), Kovačec *țiré* (IrHR 204) <
lat. *tēnēre*, REW 8646 > dr. *ține* (DEX 1126), *ținéa* (DEX
1128); ar. *tîn* (DDAr 1074), *tsân* (DArM 545); mr. *tsqn*
(DMr 310).

Za zamjenicu dajemo cijelu paradigmu (koji, koja, koje;
koji, koje, koji): u Šušnjevici i Novoj Vasi zapisali smo
kârle, *kâre*, *kâro*; *kârli*, *kâre*, *kârli*, u ostalim mjestima
kârle, *kâra*, *kâro*; *kârli*, *kâre*, *kârli*, u južnim selima i,
rjeđe, *karle*, *kare*⁵⁷⁰, *karo*; *karli*, *kare*, *karli*. U samo

⁵⁶⁹ S različitom frekvencijom pojedinih inačica s obzirom na pojedine
govornike bez obzira na mjesto stanovanja, pa je opće pravilo uzusa
nemoguće utvrditi.

⁵⁷⁰ U Šušnjevici i Novoj Vasi *kare*.

jednoga govornika iz Zankovaca za „koja” smo čuli jedninske oblike *kāre* i *kāre*, dok smo samo u pojedinim govornika iz Brda, Kostrčana, Jesenovika i Zankovaca uspjeli potvrditi paradigmu *kāre*, *kāra*, *kāro*; *kāri*, *kāre*, *kāri*⁵⁷¹ Domaća riječ. Byhan ima *kōrle*, *kōre*; *kōrl'i*, *kōrle* (IrG 251), Pușcariu *cārle*, *cāre* (Sİr 306), Cantemir *cārle*, *care*; *cārl'i*, *care* (Tİr 160), Sârbu i Frațilă *cārle* (*cāre*) (Dİr 196), Kovačec *cā(a)rle*, *cāra*, *cāro*; *cāra/cāre*, *cāre*, *cā(a)rl'i/cā(a)ri* (IrHR 46 – *cāre* samo za Šušnjevicu i Novu Vas) < lat. *qualis*, REW 6927 > dr. *cāre* (DEX 139); ar. *cāre* (DDAr 247), *cari* (DArM 119; DAr 180); mr. *cāri* (DMr 61).

113. Jabuka (*Malus domestica*) – stablo i plod

U svim istrorumunjskim selima naziv za stablo jednak je nazivu za plod. U Žejanama *mer*, *-u*, *mēre*, *-ele m.*, u Šušnjevici, Brdu i Škabićima *mer*, *-u*, *mēre*, *-ele bg.*, u ostalim južnim selima *mer*, *-u*, *mer*, *-i*. U Jesenovicu su nam dali i termin za divlju jabuku: *jabučič*, *-u*, *-i*, *-i*.

Oblici tipa *mer* domaći su: Maiorescu navodi *mer* i *mār* (potonje uz naznaku rjeđe) kao dvije natuknice, prvu za plod, drugu za stablo – razlikuju se po mn. obliku: za plod *mere*, za stablo *meri* (VİrR 112), Byhan i za plod i za stablo *mer*, *-u*, *-ri*, *-rurle* (IrG 274), Popovici i za plod i za stablo *mer*, *-u*, *-i* (DRI 124), Cantemir *mer*, *-r* (Tİr 171), Sârbu i Frațila i za plod i za stablo *mer*, mn. *mer* (Dİr 227), Kovačec i za plod i za stablo *mer*, *-u*, *mēre*, *-ele*

⁵⁷¹ Do te paradigme nismo došli tijekom uobičajenih ispitivanja s pomoću upitnika za gramatičke kategorije koje za to koristimo, nego tek nakon naknadnoga traženja budući smo paradigmu poznavali iz literature, tako da bismo uz nju mogli staviti naznaku rijetko.

(IrHR 115) < lat. *malum*, REW 5272.1 > dr. u Rudnoj Glavi *mæar* (stablo), *marə* (plod) (IrLA 1617), *mār*, mn. *meri* (stablo), *mār*, mn. *mere* (plod) (DEX 608), *mer* (DRI 124, s. v. **mer**); ar. *mer*, mn. *merī*, *mār* (stablo), *mer*, mn. *meáre*, *mār* (DDAr 678), *mer*, mn. *meri* (stablo), *mer*, mn. *meari* (plod) (DArM 339), *mer^u*, mn. *merⁱ* (stablo), *mer^u*, mn. *meáre* (plod) (ADK 235); mr. *mer* (stablo), *meárá* (plod) (DMr 187, 188).

Naziv za divlju jabuku (*Malus silvestris*), *jabučić* posuđen je iz nekog čakavskog govora: na primjer na Boljunštini, na Grobinštini, u Rukavcu kod Senja *jābučić* (RBG; GG 284)⁵⁷² – umanjenice na dvojni deminutivni sufixs -čić od *jabuka*: npr. u Labinu *jābuka* (RLC 110), u Funtani *jābuka* (MFR 35), u Brgudu i Čepiću; Orbanicima kod Žminja; u Medulinu; na Grobinštini; u Senju; na Braču *jābuka* (IrLA 1617; ČDO 456; RMG 89; GG 284; SR 47; RBČG 347) < prslav. **ǣblŭka* (HER 284).

113.1. (O)guliti (o jabuci, kruški i sl.)

U Šušnjevici (*(o)lupī* (*jo*) *(o)lupěšk*), u svim ostalim selima (*(o)lupī* (*jo*) *(o)lupes*).

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich ima *o-lju'pi* (VIRI 137) i *lju'pi* (VIRI 124). Glagol je posuđen iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu *olūpit*, u Čepiću *olūpīt* (IrLA 1616), u Vodicama *lūpiti* (ID 189, s. v. **lupīna**), u Orbanicima kod Žminja *lūpīt*, *ulūpīt* (ČDO 484), u Boljunu *lūpīt*, *olūpīt* (RBG), u Labinu i Pićnu *lupīt* (RLC 147; PI 60), *olupīt* (RLC 183; PI 76), u Funtani *lūpiti* (MFR 46), u Belom na Cresu *lupīt*

⁵⁷² Oblik *jābučić* ima i Janeke Kalsbeek, ali u značenju „ciklama” (ČDO 456).

(BBT 207), *olupīt* (BBT 277), u Rukavcu i Crikvenici *lūpīt* (RČGR 144; CB 57), *olūpīt* (RČGR 189) < prslaven. **o* (SES 390) + **lupiti* (SES 313).

113.2. Ogrizak jabuke

U Žejanama *grīža* (*grīža*, -*a*, -*e*. -*ele* ž.) *de mer*, u Šušnjevicu i Novoj Vasi *oglobine*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Jesenoviku i Brdu *oglobina*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Škabićima, Trkovcima i Kostrčanu *poglodak*, *poglodaku*, *poglodki* /*poglodaki*, *poglodki/poglodaki* m., u Letaju, Zankovcima i Mihelima "*osu de mer*."

Ni jedan navedeni termin ne nalazimo u autora istrorumunskih repertoara kojima se služimo.

Žejanski je naziv čakavizam: potvrdu nalazimo samo za Grobinštinu, *grīža* (GG 268)⁵⁷³. U osnovi je riječi glagol tipa *gristi*: npr. u Boljuni *grīs* (RBG), u Orlecu na Cresu *grīst* (ČDOC 248), na Grobinštini, u Senju *grīst* (GG 268, SR 36) < prslav. **gryzti* (SES 158).

Nazivi tipa *oglobina* također su čakavskog podrijetla. Potvrdu imamo samo za Čepić: *oglōbina* (IrLA 1618). Etimologija nije najjasnija. Tomo Maretić uz *oglobina* piše: „ostaci onoga, što je oglodano, upravo oglobljeno, ali glagolu *oglobiti* nema potvrde za značenje koje bi odgovaralo.” (ARJ VII/748). Čini se da je u osnovi naše tvorenice s *o*- glagol *glābati* uz koji Skok piše: „»sinonim: glodati«⁵⁷⁴ = sa *o* umjesto *a* *globāti*, *glōbljem* (ŽK) (*o*-)

⁵⁷³ U istom značenju i *grīža* (ARJ III/439).

⁵⁷⁴ Glagol stoji i u ARJ III/140 (taj je dio obradio P. Budmani) uz napomenu: „Može biti da korijen *glab* postaje ojačanjem od korijena *glob* glagola *razglobiti*, kod kojega bi se shvatilo da je značenje korijena onakovo kao što je cijelome složenom glagolu.”

»nagen (sc. glodati)« i slov. *glóbat*, *glóbljem* »1⁰ dupsti, 2⁰ glodati«⁵⁷⁵ (...) Prema tome je *a* prijevoj od *o* (...)» (SKOK I/563). Što se praslavenskog etimona tiče ne daju ga izrijekom ni Skok⁵⁷⁶ ni Bezljaj. Obojica pretpostavljaju vezu sa *žlijeb*, odnosno sln. *žleb*. Uz *žlêb* Marko Snoj piše: „Pslovan. **želbъ* s prvotnim pomenom *'kar je izdolbeno' se je razvilo iz ide. **gelbho-*, izpeljanke iz baze **gelebh-* 'rezati, dolbsti, izvotliti, poglabljati'." (SES 764). Snoj *žleb* dovodi u svezu s *globòk* (SES 144), a ovo s *glódati* uz koje daje praslavenski etimon **glodati* (SES 144) koji je i ishodište čakavizama tipa *poglòdak*. Potvrdu nalazimo samo za Medulin, *poglòdak* „ostatak nepojedene hrane” (RMG 179), od glagola tipa (*o*)*glodati*⁵⁷⁷, (*po*)*glodati*: npr. u Labinu *oglodàt* (RLC 182), na Boljunštini *oglodàt* (RBG), na Grobinštini *glodàt* (GG 260), *oglodàt* (GG 434), *poglodàt* (GG 487), na Braču *glodàt* (RBČG 251).

Sintagma "*osu de mer* sastavljena je od domaćih elemenata, doslovce znači „kost od jabuke”. Prvi dio "*osu* imenica je „kost” s određenim članom: u Žejanama smo zabilježili *os*, *-u*, *-e*, *-ele*, *m.*, u Šušnjevici, Jesenoviku, Letaju, Brdu, Trkovicima, Zankovicima, Mihelima i Kostrčanu *os*, *-u*, *-e*, *-ele* *bg*, u Mihelima i "*os*, *-u*, *-ure*, *-urle* *bg.*, u Šušnjevici, Novoj Vasi i Škabićima *os*, *-u*, *-ure*, *-urle* *bg.* – u

⁵⁷⁵ Pleteršnik ima *glóbat* (MtP-cd), a Bezljaj uz *glóbsti* „dolbsti (sc. dubiti)” piše: „tudi *glóbat*, *glóbam*, *glóbljem* »dolbsti, izpodjedati« (pkm.), »gristi« (bkr.), *izglóbat* »izdolbsti«, *preglóbat* »pregristi, prevrtati«, *globûra* »oglodana kost« (...)» (ESSJ I/148).

⁵⁷⁶ Skok kao ishodište daje indoevropski korijen **gelebh-* „schaben, schabend aushöhlen” (Skok, loc. cit.).

⁵⁷⁷ > u Šušnjevici *oglodj* (*jo oglooděšk*), u ostalim mjestima *oglodj* (*jo ogloodes*) – Cantemir navodi *oglodí* (TIr 173), Kovačec za Žejane *oglodí* (IrHr 136).

istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo nalazimo *os*, *-u* mn. *ose*, *osele* (DRI 132), *os*, mn. *osa* (VIR 137), *os* (*uos*), *-e* DIr 244), *os*, *-u*, *óse*, *-ele* za Žejane, Šušnjevicu i Novu Vas i *os*, *-u*, *-ure*, *-urle* za Šušnjevicu (IrHR 138)] < lat. *ōssum*, REW 6114 > dr., ar. *os* (DEX 731, DDAr 809), mr. *uos* (DMr 316).

Za *mer* v. 113., za *de* 111.12.

113.3. (S)tresti (o jabuci)

U Šušnjevici (*s*)*tresi* (*jo* (*s*)*tresešk*), u svim ostalim selima (*s*)*tresi* (*jo* (*s*)*treses*).

Byhan, Pušcariu i Cantemir imaju *stresí* (IrG 353; SIr 326; Tlr 181) i *tresí* (IrG 363; SIr 327; Tlr 183), Popovici *stresi* (DRI 152) i *tresi* (DRI 159), Sârbu i Frațila *streși* (DIr 280), Kovačec za Žejane *stresí* (IrHR 184) i *tresí se* (IrHR 199). Preuzeto iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu (*s*)*trêst*, u Čepiću *três* (IrLA 1619), u Svetvinčentu i Ližnjanu *trêsti* (ILA 1619), na Boljunštini *triês* (RBG), u Orlecu na Cresu *trêst* (ČDOC 382), na Grobinštini *strêst* (*se*) (GG 614) i *trêst* (GG 666), u Senju *strêst* (*se*) (SR 138) i *trêst* (SR 154), na Braču *strêst* (RBČG 895) i *trêst* (RBČG 970) < prslav. (**sb*) (SES 550) + **tręsti* (SES 681).

114. Kruška (*Pyrrus communis*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u Žejanama i Jesenoviku smo zapisali *hrušva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Žejanama i *hrušva*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Šušnjevici *hrušve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., *frusve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž. i *perε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *hrušve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., *hrušve*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *perε*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Brdu *per*, *-u*, *perε*, *-ele* bg., u ostalim mjestima *per*, *-u*, *per*, *-i* m., u

Letaju i *pera*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *frušva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. U Letaju smo dobili i termin za divlju krušku (Pyrus amygdaliformis): *frušvič* *-u*, *-ø*. *-i m.*

Nazivi tipa *f(h)rušva* posuđeni su iz nekog sjeverno-čakavskog idioma⁵⁷⁸: npr. u Brgudu *hrušva*, u Čepiću *frušva* (IrLA 1620), u Pićnu *hrušva* (PI 41), u Orbančićima kod Žminja i na Grobinštini *hrušva* (ČDO 454; GG 279), na Boljunštini *hrušfa* (RBG). Naziv za divlju krušku, *frušvič*, umanjena je na *-ič* od navedenih naziva: na Grobinštini *hrušvić* „divlja kruška sitnih plodova” (GG 279), *hrušfić* „divlja kruška” (RBG). Byhan navodi *frúšve* (IrG 220) i *hrúšve* (IrG 230), Popovici *hrušva* za plod (DRI 115) i *frušva*, *-ile* također za plod (DRI 135, s. v. *pêre*), Cantemir za stablo i plod *hrúšve* (Tİr 168), Sârbu i Frațilă *hrušva* (Dİr 217), Kovačec za stablo i plod *hrúšve* za Šušnjevicu i *hrúšva* za Žejane (IrHR 91).

Nazivi tipa *per* domaćeg su podrijetla: Maiorescu donosi *per* i *për*, mn. *pere* za plod i *per*, mn. *peri* za stablo (VİrR 116), Byhan *per*, *-ri* za stablo i *perë*, *-re* za plod (IrG 305), Popovici *per*, *-u*, mn. *-i* za stablo⁵⁷⁹ i *pérë* za plod (DRI 135), Cantemir za plod *pére* (Tİr 175), Sârbu i Frațilă *per* za stablo i *përa* za plod (Dİr 249), Kovačec za Brdo *per* za stablo i plod (IrHR 145)⁵⁸⁰ < lat. *pīrus*, REW

⁵⁷⁸ „*hrušva* (sthrv., sjeverni čakavci)” (SKOK II/215, s. v. **krůška**). Južno oblici tipa *kruška*, kao u hrvatskom standardu: *krůška* (RHJ 512) < prslav. **kruša* (SES 178).

⁵⁷⁹ „se zice ři *debla de fruřvi*” (DRI, loc. cit.).

⁵⁸⁰ Potaknuti podatcima iz navedene literature da Istrorumunji izrijekom razlikuju kruřkino stablo od ploda, nedavno smo obavili opseřnije provjere na terenu i mořemo sa sigurnořću ustvrditi da danas to nije tako i da su oblici u m. r. nekada označavali stablo.

6525⁵⁸¹ > dr. u Rudnoj Glavi *pæ̃ar* za stablo i *pjarə* za plod (IrLA 1620), *pār* (DEX 764) – *pārā* (DEX 751); ar. *per* (DDAr 837) – *peárā* (DDAr 836); mr. *per* – *peárā* (DMr 219).

114.1. Gnjila kruška

U Žejanama smo dobili odgovor *γñila hrušva*, u Šušnjevići *gñile hrušve*, u Novoj Vasi *gñila hrušve*, u Jesenoviku *gñila hrušva*, u ostalim južnim selima *gñi per*, u Mihelima i *peru gñi*.

Za *per* i *hrušva* v. 114. U ovom ćemo odjeljku obraditi pridjev „gnjio, gnjila, gnjilo”. U Žejanama smo zapisali *γñiju, γñila, γñilo; γñili, γñile, γñili*, u Šušnjevići i Novoj Vasi *gñivu, gñile, gñilo; gñili/gñivi, gñile, gñili/gñivi*, u Brdu i Trkovcima *gñivu, gñila, gñilo; gñili/gñivi, gñile, gñili/gñivi*, u Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *gñi, gñila, gñilo; gñili, gñile, gñili*, u Jesenoviku, Letaju i Škabićima *gñil, gñila, gñilo; gñili, gñile, gñili*. Byhan navodi *gnil, gnyi(v)u, gnyile* (IrG 223), Popovici *gñivu, gñile* (DRI 112), ostali nemaju. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *gñila hrùšva*, u Čepiću *gñila frùšva* (IrLA 1621), u Svetvinčentu *gñila krùška*, u Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *gñila krùška* (ILA 1621), u Medulinu *gnjija, -la, -lo* (RMG 71), u Funtani *gnjija, gnjila, gnjilo* (MFR 31), u Pićnu *gnjilo* (PI 36), u Orbanićima kod Žminja *gnjil* (ČDO 446), na Boljunštini *gnjil* (RBG), na Grobinštini, u Rukavcu i Senju *gnjil, gnjilä, gnjilo* (GG 260; RČGR 82; SR 35), na Braču *gñil, gñilä, gñilo* (RBČG 253) – od gl. tipa *gñijat(i)* i sl. V. 111.7.1.

⁵⁸¹ Za ž. r. lat. **přra* (EWRS-LE 1264).

114.2. Crv u kruški

U Žejanama *γl̥ermu ən hrušva*, u Šušnjevici *l̥ermu ən hrušvε*, u Novoj Vasi *j̥ermu ən hrušvε*, u ostalim južnim selima *l̥ermu ən per*⁵⁸².

Za (*γ*)*l̥ermu* v. 112.4., za *hrušva* i *per* 114. Ostaje nam obraditi prijedlog *ən* „u; na” koji smo zabilježili u svim mjestima. Popovici i Cantemir imaju *ən* (DRIS 145; TlR 158), Pușcariu (*ă*)*n* (SlR 303), Sârbru i Frațilă *ân* (DlR 188), potonje i Kovačec (IrHR 29⁵⁸³) < lat. *în*, REW 4328 > dr. *în* (DEX 519); ar. *în* (DDAr 585), *ân* (DARm 73); mr. *ăn* (MrA 255).

115. Trešnja (*Prunus avium*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u Žejanama *čirišňa, -a, -e, -ele* ž., u Šušnjevici *čirišňε, -a, čirišňi, -ile* ž., u Novoj Vasi *čirišňε, -a, čirišňi, -ile* ž. i *čirišňε, -a, čirišňε, -ele* ž., u Jesenovicu, Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *čirišňε, -a, čirišňi, -ile* ž., u Zankovcima i *čirišňε, -a, čirišňε, -ele* ž., potonje i u preostalim južnim selima.

Maiorescu ima *cerisne* (VlR 99), Byhan *tšrîšňε* (IrG 369), Popovici *čirišňa* i *čireșňa* (DRI 106), Sârbru i Frațilă *čereșňa* i *čerișňa* (DlR 204), Kovačec za Novu Vas *čirišňε* (IrHR 63). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *črěšňa*, u Čepiću *čerišňa* (IrLA 1623), potonje i u Svetvinčentu, Valturi i Ližnjanu (ILA 1623), u Čabrunićima *čərîšňa* (ILA 1623), u Medulinu *čerišnja* (RMG 38), u Orbanićima kod Žminja *čerěšnja* (ČDO 428), na Roveriji *čerišnja* (RR), u Crnom na Labinštini *čirešnja* (HBI 136) u Srbinjaku (Jakovci, Tinjan) u Istri *čerisnja*, u

⁵⁸² U Rudnoj Glavi *vjarmje-n parə* (IrLA 1622).

⁵⁸³ Uz inačice *âη, âm, -n, -η, -m, â* za Žejane.

jugoistočnoj, južnoj, srednjoj i sjeverozapadnoj Istri *čerišnja* (HBI 127) < prslav. *čers'bn'a (SES 71, s. v. **čęšnja**). Tip *čę(i)ri(e)šnja*, barem prema našim spoznajama, nije poznat južnije od Istre⁵⁸⁴, pa pretpostavljamo da su ga Istrorumunji preuzeli tek nakon preseljenja iz Cetinske krajine.⁵⁸⁵

115.1. Divlja trešnja (*Prunus cerasus avium*)

U Žejanama smo zapisali *diylá čerišňa*, u Šušnjevići *diylę cirišňę*, u Novoj Vasi *diylę čirišňę*, u Mihelima *čirišňa diylá*, u ostalim južnim selima *divlá čirišňę*

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju ovaj dendronim. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Čepiću *divlá čerišňa* (IrLA 1627), u

⁵⁸⁴ Samo tip *čřišňa*: npr. u Rivnju *čřišňa* (RRG 71), u Kukljici *čřišnja* (RGK 44).

⁵⁸⁵ Slavenski etimolozi pretpostavljaju latinsko podrijetlo voćke o kojoj raspravljamo što M. Snoj sažima kao: „Pslovan. *čers'bn'a je nastalo (analogno po *višbn'a* 'višnja') iz *čers'a (ohranjeno npr. v cslovan. *čręša* 'čęšnja'), kar je v 3.–4. stol. izposojeno iz vlat. *ceresia* (klas. lat. *cerasus* 'čęšnjevo drevo', *cerasum* 'čęšnjevo plod').” (SES, loc. cit.). Lat. *ceręsea*, REW 1823.b dalo je i dr. *cireášă* (DEX 179); mr. *tšireášă*, *tšireáščă* (DMr 98); ar. *tseriašă*, *tsirešiu* (EWRS-LE 338) – Puşcariu oba oblika navodi prema Densusianuu i uz oba stavlja znak pitanja, dok Cioranescu prvi Densianuov oblik navodi bez dvojbi, *țeriașă* (DER 2021) – valja reći da sličnih riječi nema ni u DDAr, ni u DArM, ni u ADK. Sigurni smo da su Istrorumunji prije prelaska Dunava u svom leksiku imali neku riječ za trešnju sličnu ovima u drugim rum. dijalektima ali su je s vremenom prilagodili hrvatskim terminima. Ako u *čę-*, *či-* želimo vidjeti ostatak nekog izgubljenog prvotnog oblika, trebali bismo gore navedene hrvatske nazive za trešnju držati prilagođenicama prema istrorumunjskome. Bilo kako bilo i Puşcariu (EWRS-LE, loc. cit.) ir. termin tumači kao hrvatski: „(ir. *tširišňę* < kroat. *tšęrešnja*)”.

Svetvinčentu i Valturi *dīb́la čerīš́na*, u Čabrunićima *dīb́la čərīš́na*, u Ližnjanu *dīḿna čerīš́na* (ILA 1628), u Medulinu *dīḿla čerīš́na* (OA). Ir. termini sastavljeni su od dva strana elementa, pridjeva tipa *divlí* „divlji” [u Šušnjevici i Novoj Vasi zapisali smo *dīv́lí, dīv́lē; dīv́lí, dīv́le/dīv́lí* i *dīv́ji, dīv́je; dīv́ji, dīv́je/dīv́ji* i *dīb́lí, dīb́lē; dīb́lí, dīb́le/dīb́lí*, u ostalim mjestima *dīv́lí, dīv́la; dīv́lí, dīv́le/dīv́lí* i *dīv́ji, dīv́ja; dīv́ji, dīv́je/dīv́ji* i *dīb́lí, dīb́la; dīb́lí, dīb́le/dīb́lí*, u Škabićima još i *dīḿni, dīḿna; dīḿni, dīḿne/dīḿni* - u Kovačeca nalazimo *díṽñi (díṽli), díṽja (díṽle), díṽñi (díṽli)* za Žejane i *díṽli, díṽlē, díṽli* za Šušnjevicu (IrHR 69), u ostalih *divl'* (SIr 309); *díṽli, -e* (TIr 164); *divl'i* (DIr 207) < čak. *divji, divlí* < prslav. **divъ* (SES 94, 95)] i imenice tipa *čeriš́na* (v. 115.).

115.2. Rašeljka (*Prunus mahaleb*)

U Žejanama *ursuluj čiriš́ne*, a u južnim selima nazivi su jednaki nazivima za divlju trešnju (v. 115.1.).

Prvi je elemenat žejanske sintagme *ursuluj čiriš́ne* (doslovce „medvjedova trešnja”⁵⁸⁶) domaći, drugi, *čiriš́ne* (v. 115.), posuđen je iz čakavskog. *Ursuluj* je genitiv od *urs* „medvjed”⁵⁸⁷: *urs, -u, -uršlurs, -i m* i *ursu, -u, uršlurs, -i*

⁵⁸⁶ Usp. sln. u Izoli *medvedje hruškice* mn. „plod (male crvenkastonarančaste kuglice) jedne vrste živice koja je u Izoli česta kao obrub zelenih gradskih površina” (OA).

⁵⁸⁷ Domaća riječ koja u južnim selima više nije u uporabi. Tamo koriste samo posuđenicu iz nekog čakavskog govora tipa *medvid: medvíd, -u, medvız, -i m*, u Šušnjevici i Novoj Vasi još i *medvíd, -u, -e, -ele* bg., a u Letaju još i *medvíd, -u, -ø, -i m*. [Byhan je zabilježio *medvíd, -u, -di, -zi, -durlé* (IrG 273), Popovici *medvid, -u* (DRI 124), Maiorescu *medved* (VIr 133), Cantemir *medvíd, -z* (TIr 170), Kovačec *medvíd, -u, medvız, -i* (IrHR 115), Radu Flora za južna sela *med-*

m. – *urs* (Vlr 155; DRI 162; IrG 376; DER 9093), *úrsu* (IrHR 208 – za Žejane) < lat. *úrsus*, REW 9089, DER 9093 > dr. *urs* (DEX 1140), ar. *úrsu* (DDAr 1093), mr. *urs* (DER 9093).

115.3. Trešnjina peteljka

U Žejanama vele *koda*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici *kodē*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *koda* (*kodē*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de čirišne*, u Jesenoviku *kodica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *koda* (*koda*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de čirišne*. U Novoj Vasi smo dobili i zraz za grozd trešanja: *grozdiču de čirišne*.

Nazivi za trešninu peteljku metaforični su, sastoje se od *koda* „rep”⁵⁸⁸ i, neobvezatno, *de čirišne* „od trešnje” (za *de* v. 111.12., za *čirišne* 115.). Nazivi za rep domaći su: Maiorescu bilježi *codă* (VlrR 100), Byhan *kódę* (IrG 243), Popovici *codę* (DRI 99), Pușcariu *codę* (Slr 306), Cantemir *code* (Tlr 162), Sârbu i Frațilă *coda* (Dlr 198), Kovačec *códę* za Šušnjevicu i *códa* za Žejane (IrHR 51) < lat. *cauda*, REW 1774.1 > dr. *coádă* (DEX 189), u Rudnoj Glavi *kuqdă* (IrLA 1626); ar. *coádă* (DDAr 299), *coadă* (DArM 134), *koádă* (ADK 227), *coadâ* (DAr 267); mr. *coádă* (DMr 73). Usp. u Brgudu *rêp od črěšne* (IrLA 1626), u Valturi *rêp od čerišne* (ILA 1626).

víd (MALGI 71) < npr. u Brgudu *mědved* (IrLA 8, 9), u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi *medvíd* (ILA 8, 9), u Orbančićima *medvět* (ČDO 489), u Pićnu *medvīt* (PI 63) < prslav. **medvědb* (SES 331)]. Čakavizam, uz domaću riječ, zapisali smo i u Žejanama: *medved*, *-u*, *-ø*, *-i m.*

⁵⁸⁸ U Jesenoviku *kodica*, hibridna umanjena na *-ica*.

Novovaška sintagma *grozdīču de čirišne* doslovce znači „grozdić od trešnje”. Prvi je elemenat hibridna izvedenica na *-ič* s određenim članom od *grozd*: u Žejanama smo zabilježili *γroz̑d, γroz̑du, γroz̑di, γroz̑di m.*, u Novoj Vasi i Škabićima *grozd, grozdu, -ure, -urle bg.*, u Škabićima i *grozd, grozdu, grozdi, grozdi m.*, potomje i u preostalim južnim selima. Maiorescu ima *grosdă*, mn. *grosde* (VIrR 106), Popovici *grojd* (DRI 113), Sârbu i Frațilă *grozd* (Dir 216), Kovačec *grozd* za Šušnjevicu i Brdo (IrHR 87); u Žejanama *γroz̑dič, -u, -i, -i m.*, u Šušnjevicu *grozdič, -u, -i, -i m.*, u ostalim južnim selima *grozdič/grozdič, -u, -i, -i m.* Posuđeno iz nekog čakavskog govora: u Brgudu *gròzd* i *gròzd* (IrLA 1216), u Čabrunićima i Valturi *gròzd*, u Svetvinčentu i Ližnjanu *grôzd* (ILA 1216), na Grobinštini *gròzd, grozdič* (GG 270), u Labinu *grôzd* (RLC 99), u Medulinu *grôzd* (RMG 75), na Braču *grôzd, grozdič* (RBČG 270) < prslav. **grozdb* (SES 161).

115.4. Trešnjina koštica

U Žejanama kažu *bobica, -a, -e, -ele ž.*, u Šušnjevicu *peščica (peščice, -a, -e, -ele ž.) de cirišne*, u Novoj Vasi *peščica (peščice, -a, -e, -ele ž.) de čirišne*, u Mihelima i Kostrčanu *peščica (peščica, -a, -e, -ele ž.) de čirišne*, u Škabićima *peščica (peščica, -a, -e, -ele ž.) lu čirišne*, u Zankovcima *lu čirišne punta (punta, -a, -e, -ele ž.)*, u ostalim južnim selima *peščica (peščica, -a, -e, -ele ž.) de čirišne*.

Nazivi za trešnjinu košticu, osim u Žejanama, imaju strukturu u prijevodu „koštica” + „od trešnje” (*de čirišne*)

ili „trešnjina” (*lu*⁵⁸⁹ *čirišne*) + „koštica”, odnosno „koštica” + „trešnjina”.

Žejanski naziv *bobica* odgovara čakavskim oblicima tipa *bobica*: u našem značenju npr. u Brgudu *bôbica od črêšne* (IrLA 1625), u Svetvinčentu i Čabrunićima *bôbitsa* (ILA 1625), na Braču *bôbica* „koštano zrno u plodu nekih biljaka, bobulja” (RBČG 119), u Selcima *bôbica* (RSG 42), u značenju „zrno, boba, bobica” npr. u Medulinu i Vodicama *bôbica* (RMG 25; ID 157), u Orbanićima i Belom *bôbica* (ČDO 419; RBT 45). Oblik nalazimo samo u Cantemira i Popovicia i to samo u značenju „zrno, boba, bobica”: *bobițe* (DRI 93), *bóbițe* (Tlr 159). Riječ možemo tumačiti i kao izvorni oblik: dr. *bobíťä*, „bobica” umanje-nica od *boábä* „boba” (DEX 104); ar. *bóbä* „vočka u govoru djece” (DDAr 214), *bobä* „id.” (DArM 105); mr. *bóbeä* „smrikvin plod” (DMr 42). Sve su navedene rumunjske riječi potekle od oblika tipa *bob*: dr., ar., mr. *bob* (DEX 104, DDAr 214, DMr 42) što znači i „koštica” (sic!). Bilo kako bilo, krajnji je etimon prslav. **bobъ* (SES 38).

Oblka tipa *peščica* nemaju autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo. Riječ je posuđena iz nekog čakavskog govora: npr. u Pićnu *peščica* (PI 82), u Labinu *peščica* (RLC 199), u Orbanićima *peščica* (ČDO 516)⁵⁹⁰. Vjerojatno iste etimologije kao i sln. *pečkà*, *pěčka* „vsako od semen jabolk, hrušk, grozdnih jagod” (SSKJ-cd), *păčkà* „id.” (MtP-cd) < prslav. **pъtka* (SES 433). S obzirom na

⁵⁸⁹ = čestica za tvorbu genitiva i dativa.

⁵⁹⁰ Drugo je *peščica* „mala pest” (u Istri i Dalmaciji), umanje-nica od *pest* < prslav. **pestъ* (SES 438).

distribuciju riječi, Istrorumunji su je posudili tek nakon dolaska na Krk i u Istru⁵⁹¹.

U sintagmi *lu čirišne punta* koju smo zapisali u Zankovcima valja nam objasniti treći elemenat, *punta* „koštica”. *Maiorescu* ima *puntă* (VIrR 119), *Byhan* *punte* (IrG 323), *Popovici* *punte* (DRI 142) – svi samo u značenju „(oštar) vršak” – i mi smo zabilježili oblik u tom značenju (uz značenje „svrdlo”): u Šušnjevići i Novoj Vasi ***punte*, -a, -e, -ele** ž., u svim ostalim mjestima ***punta*, -a, -e, -ele** ž. Samo za ta značenja (i za „rt”) nalazimo i potvrde u čakavskim idiomima: npr. na Boljunštini, Grobinštini, u Orlecu, u Senju *pūnta* (RBG; GG 551; ČDOC 336; SR 122), u Pićnu *pūnta* (PI 94), u Labinu *pūnta* (RLC 226), u Medulinu, na Braču, u Splitu *pūnta* (RMG 194; RBČG 787; StR 277) < mlet. *pūnta* (DDP 209) < lat. *puncta(m)*, f. sost. di *punctus*, part. pass. di *pungere* 'pungere' (DELI-cd). Do značenja „koštica” u Zankovcima su došli kalkiranjem čakavskih oblika tipa *špica* koji znače i „vršak, šiljak” i „koštica”: npr. na Boljunštini *špica* „šiljak; rt”, u Senju *špica* „vrh” (SR 145), u Rukavcu *špica* „šiljak” (RČGR 280), u Splitu *špica* „tvrda jezgra ploda; zašiljeno tanko drvce, šiljasti štap” (StR 338), u Korčuli *špica* „koštica od voća” (RGK-cd) – germanizam: *Spitze* „konica” (SES 643)⁵⁹². Mi smo slične oblike u ir. zabilježili samo u značenju „vršak”: u Šušnjevići ***špice*, -a, -e, -ele** ž., u Novoj Vasi ***špice*, -a, -e, -ele** ž., u ostalim

⁵⁹¹ I u ARJ IX/804 nalazimo potvrdu samo za sjeverne čakavske govore: u Bakru: *peščica* „koščica (u voću)”.

⁵⁹² > sln. *špica* „konica, ost” (MtP-cd); *špica* „konica; čipka” (NSSA 124).

mjestima *špica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Kovačec za Žejane navodi *spīṭa* „(oštar) vršak” (IrHR 191).⁵⁹³

Za *de* v. 111.12., za *čirišne* i sl. 115.

115.5. Trešnjina smola

U Žejanama *smola* (*smola*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de čirišna*, u Šušnjevici *smola* (*smole*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de cirišne*, u Novoj Vasi *smola* (*smole*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de čirišne*, u ostalim južnim selima *smola* (*smola*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.) *de čirišne*.

Redom sintagme u doslovnom značenju „smola od trešnje”. Za *čirišna* i sl. v. 115., za *de* 111.12. Za *smola* samo Kovačec ima odgovarajući oblik: *smóle* (IrHR 178). Sličan oblik nalazimo i za dr.: *smóalā* (DEX 997), i za ar.: *smólā* (DDAr 961) – i jedno i drugo u značenju „katran, paklina”. Mogli bismo zaključiti da su Istrorumunji riječ prenijeli preko Dunava i nakon dolaska u Cetinsku krajinu ili kasnije prilagodili joj značenje prema čakavskim sličnozvučnicama: npr. u Brgudu *smōla od čeršne*, u Čepiću *smōla od čeršne* (IrLA 1624), u Čabrunićima *smōla*, u Valturi *smōla ud čeršne*, u Ližnjanu *smōla od čeršne* (ILA 1624), na Grobinštini *smolā* (GG 597), u Medulinu *smōla* (RMG 215), na Braču *smōlā* (RBČG 875) < prslav. **smola* (SES 586).

⁵⁹³ Pitanje je je li isto i *spītse* „prečka (u Istri se za potporanj i prečku kaže *punta* – nap. autora)” (IrG 348), *spīṭe de bāt* „držak čekića” (DRI 151): dr. *spīṭā* (DEX 1010); ar. *spīṭā* (DDAr 967); mr. *spītsā* „trn” (DMr 272): „Al. *Spitze*, por mediación del bg. sb. rus. *spica* 'rayo'.” (DER 8086) – kao i sln. „*špica* 'napera pri kolesu ali dežniku’ < prslav. **stypica* 'napera, prečka, palica’.” (SES 643); usp. u Izoli *špica* „žbica” (OA).

116. Višnja (*Prunus cerasus*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u Šušnjevici *viš^hne*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *viš^hne*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u svim ostalim mjestima *viš^hna*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Od istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo u Cantemira nalazimo *viš^hne* (Tlr 186). Istorumunjski termini odgovaraju dr., ar. i mr. nazivima za plod višnje: dr. *viš^hna* (IrLA 1630 – za Rudnu Glavu), *viš^hinā* (DEX 1165); ar. *viš^hinā*, *viš^hnā* (DDAr 1114); mr. *viš^hinā*, *viš^hnā* (DMr 328), pa bi riječ svakako trebalo tumačiti kao izvornu, poduprtu i prilagođenu čakavskim istoznačnim sličnozvučnicama: npr. u Brgudu i Čepiću (IrLA 1630), u Svetvincentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu (ILA 1630), na Braču (RBČG 1024) *viš^hna*, na Roveriji *viš^hnja* (RR), na Grobinštini, u Medulinu, u Orbančićima *viš^hnja* (GG 690; RMG 256; ČDO 584) < prslav. **viš^hbn'i* (SES 720).

117. Šljiva (*Prunus domestica*) – stablo i plod

Istrorumunji koriste isti izraz i za stablo i za plod šljive, no imenom razlikuju šljivu koja rađa svijetle od šljive koja rađa tamne plodove. Za prvu u Žejanama vele *sl^hiva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *sl^hive*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *sl^hiva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.⁵⁹⁴, za drugu u Žejanama *č^hiš^hpa*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *č^heš^hpa*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *kre^hka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *kre^hka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Za šljivu općenito (tip *sliva*) Sârbu i Fraţilă navode *sliva* (Dlr 275), Kovačec za Žejane *sliva* (IrHR 178). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. *sľiva* u Brgudu i Čepiću

⁵⁹⁴ Ti su termini ujedno i hiperonimi.

(IrLA 1629), u Čabrunićima (ILA 1629), u Vodicama (ID 212), u Orbanićima (ČDO 547), na Braču (RBČG 870), u Rivnju (RRG 272), na Boljunštini (RBG), na Grobinštini (GG 595), u Korčuli (RGGK-cd), *slīva* u Labinu (RLC 250), *slīva* u Pićnu (PI 103) < prslav. **sliva* (SES 581).

Za šljivu koja rađa modre⁵⁹⁵ plodove u južnim je selima u uporabi tip *kreka*, preuzet iz čakavskoga. Byhan i Popovici uz *kréke* (IrG 254), odnosno *crece* (DRI 102) daju općenito značenje „šljiva”⁵⁹⁶, dok Kovačec uz *créke* (IrHR 55) veli „šljiva (vrsta)”: u Pićnu *krēka* „plava šljiva” (PI 53), u Orbanićima *krēka* „blue plum” (ČDO 472), u Labinu *krēka* „šljiva” (RLC 134), u Funtani *krēka* „vrsta šljive” (MFR 41), na Boljunštini *krēka* „plava šljiva”⁵⁹⁷ (RBG), na Roveriji *kreka* „šljiva”, u Čepiću *krēka* „tamna šljiva” (IrLA 1629)⁵⁹⁸. Germanizam prisutan samo u istarskim čakavskim govorima⁵⁹⁹: usp. njemački *Krieche* „cimbara (sc. modra šljiva)” (VNSS-cd).

Žejanski naziv *čīšpa* posuđen je iz nekog istarskog čakavskoga govora [npr. u Brgudu *čīšpa* (IrLA 1629)⁶⁰⁰,

⁵⁹⁵ Usput: „Pslovan. **sliva* je v ženskem spolu posamostaljeni pridevnik **slivъ* 'moder, modrikast' (...)” (SES, loc. cit.).

⁵⁹⁶ Značenje „šljiva općenito” imamo i u Labinu i na Roveriji (v. dalje).

⁵⁹⁷ Uz napomenu: „tako se govori u p. o. Paz i u srednjoj Istri”.

⁵⁹⁸ Iz čakavskoga su termin posudili i govornici istriotskog u Balama: *k'reke* „šljive”, *kre'ker* „stablo šljive” (ILA 1629 – ako žele razlikovati plodove po boji, riječi za njih koriste s pridjevima: *k'reke b'janke*, *k'reke 'negre*), *crēca* „susina (sc. šljiva)” (DDV 35).

⁵⁹⁹ „KREKA, f. *trnošljiva* (drvo i plod). – U naše vrijeme u Istri.” (ARJ V/501). Glede distribucije v. i HBI 332, s. v. **kreka**.

⁶⁰⁰ Za divlju šljivu vele *divla čīšpa* (IrLA 1758).

na Boljunštini *čěšpa* „plava šljiva” (RBG)]⁶⁰¹ kamo je (ako nije izvorni germanizam) dospio iz slovenskoga: *čěšpa* (SSKJ-cd), *čęšpa* (MtP-cd): „Prevzeto iz nar. avstr. nem. *Zweschen*, knjiž. avstr. nem. *Zwetsche*, južnonem. *Zwetsche* 'češplja, podolgovata sliva' (...)” (SES 71, s. v. **čęšplja**). Od istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Sârbu i Frațilă imaju *čespa* „prune de culoare albastră (sc. modra šljiva)” (DIr 204).

117.1. Divlja šljiva (*Prunus mirabilanus*)

U Žejanama *korumba*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevicu i Novoj Vasi *diylē sliye*, u Jesenoviku *diylā sliya*, u Zankovcima *diylā kreka* i *diylā sliya*, u Škabićima *diylā kreka*, u ostalim južnim selima *diylē kreka*.

Žejanski *korumba* označuje i rogač (v. 124.)⁶⁰². Za *sliva* i *kreka* v. 117., za *diylā* 115.1.

118. Breskva (*Prunus persica*) – stablo i plod

Za stablo i plod u Šušnjevicu smo zapisali *briskve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Novoj Vasi *briskve*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Zankovcima *briskva*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Kostrčanu *briskve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u svim ostalim selima *briskva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Sârbu i Frațilă donose *brescva* (DIr 193), Kovačec za Šušnjevicu *briscvę* (IrHR 41), ostali nemaju. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *brěskva*, u Čepiću *briskva* (IrLA 1631), u Svetvinčentu i Čabrunićima također (ILA 1631), u Vodicama *briskva* (ID 159):

⁶⁰¹ Oblik je poznat i u Gorskom kotaru: *čišpa* „*Prunus domestica*”; govori se u Liscu povrh Klane u Gorskom kotaru (HBI 136).

⁶⁰² Tijekom pisanja ovoga rada ponovo smo provjerili termin i za nj dobili potvrdu od više ispitanika za oba značenja.

„Slovan. *bersky je kakor srvnem. *Pfersich*, nem. *Pfirsich* 'breskev' prevzeto iz srlat. *pers(i)ca* 'breskev'. Lat. beseda dobesedno pomeni 'perzijska'. Breskev je namreč v Evropo prišla iz Perzije.” (SES 46, s. v. **brêsk**ev).

118.1. Breskvina koštica

U Žejanama *bobica*, -a, -e, -ele ž., u Šušnjevići *pescica* (*pescice*, -a, -e, -ele ž.) *de briskve*, u Novoj Vasi *peščica* (*peščice*, -a, -e, -ele ž.), u Kostrčanu *pešćica* (*pešćica*, -a, -e, -ele ž.) *de briskve*, u ostalim južnim selima *pešćica* (*pešćica*, -a, -e, -ele ž.) *de briskva*.

Za *bobica* i *peščica* i sl. v. 115.4., za *breskva* i sl. 118., za *de* 111.12.

119. Marelica (*Prunus armeniaca*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u Šušnjevići *armulinka*, -a, -e, -ele ž., u Jesenoviku i Letaju *armulinka*, -a, -e, -ele ž., u Novoj Vasi *marelice*, -a, -e, -ele ž., u svim ostalim selima *marelica*, -a, -e, -ele ž.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika. Oba su naziva u istrorumunjske govore ušla iz nekog čakavskog govora. Prvi, *armulinka*, izvedenica je na sufiks -ka od posuđenica iz (istro)mletačkoga tipa *armulin*: npr. u Raši *armulin* (HBI 38), u Labinu *armulîn* (RLC 38), u Orbanićima *armulîn* (ČDO 414), u Senju *armulîn* (SR 2), u Splitu i Trogiru *armelînka* (StR 8; RTCG 22), u Dalmaciji *armelinka* (HBI 38) < *armelîn* (BOE 44; DDP 30), *armelin* (VG 38),

armolìn (DDP 31), *armelín* (DDC 6)⁶⁰³ – „Voce veneta, dal lat. *Armenius* '(albero) dell'Armenia'” (DLI-cd). Drugi, *marelica*, mogao je ući iz kojeg čakavskog govora [npr. u Pićnu *marèlica* (PI 62), u Brgudu, Čepiću; Ližnjanu; Medulinu *marèlica* (IrLA 1633; ILA 1633; RMG 126)] gdje je učena riječ prema knjiž. hrv.⁶⁰⁴ *marèlica* (RHJ 572)⁶⁰⁵

120. Smokva (*Ficus carica*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u Žejanama i Letaju *smokva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Kostrčanu *smokve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Mihelima *smokva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *smokva*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., ovo potonje i u svim ostalim južnim selima.

Pušcariu ima *smocvę* (SIr 325), Cantemir *smócve* (Tlr 180), Sârbu i Frașilă *smocva* (Dlr 277). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. *smòkva* u Brgudu, Čepiću (IrLA 1634), Svetvinčentu, Ližnjanu (ILA 1634), u Orbanicima (ČDO 548), u Medulinu (RMG 215), na Grobinštini (GG 597), u Senju (SR 135), na Braču (RBČG 875), *smòkva*, u Čabrunićima, Orlecu (ILA 1634; ČDOC 353), *smòkwa* u

⁶⁰³ U značenju „šljiva”: na Grobinštini *ārmulîn* „drvo i plod rane šljive sitnih crvenkastožučkastih plodova” (GG 150), u Medulinu *armulîn* „divlja šljiva” (RMG 18).

⁶⁰⁴ Radi potpune preciznosti valja dopustiti i mogućnost da je u istrorumunjski termin ušao izravno iz hrvatskoga književnoga jezika.

⁶⁰⁵ Uz sln. *marêlica* Marko Snoj piše: „Prevzeto in prilagojeno prek avstr. nem. *Marille* iz it. *armellino* 'marelica', kar je izpeljano na osnovi lat. *Armeniacum* (*pōmum*), dobesedno 'armensko (jabolko)'.” (SES 323).

Valturi (ILA 1634), *smōkva* u Labinu (RLC 250) i *smòkva* u Funtani (MFR 69) < mlađi prslav. **smoky* (HER 566)⁶⁰⁶.

121. Murva, dud (*Morus alba, nigra*) – stablo i plod

U svim istrorumunjskim selima, osim u Žejanama i Novoj Vasi, izrijekom razlikuju bijeli i crni dud. U Žejanama i za jedno i za drugo stablo kao i za plod vele *mūr̥va*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *murgv̥e*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. U ostalim mjestima imamo sljedeću situaciju. Naziv za plod obaju stabala jedinstven je: u Šušnjevići *murgv̥e*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Brdu, Škabićima, Trkovcima, Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *murgva*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Jesenoviku i Letaju *murgva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Za stabla u Jesenoviku *murgva āba*, *murgva negra*, u Mihelima *murgva āba*, *murgva negra*, u Letaju, Brdu, Škabićima, Trkovcima, Zankovcima i Kostrčanu *āba murgva*, *negra murgva*. Uz navedeno, u Novoj Vasi su nam još rekli da neplodan dud nazivaju *murgvāč*, *-u*, *-ø*, *-i m*.

Maiorescu navodi *murgvǎ* (VIrR 113), Byhan *múrgvę* (IrG 284), Popovici *murgva* (DRI 127), Cantemir *múrgve* (TIr 172), Sârbu i Frațilă *murgva* (DIr 231), Kovačec za Žejane *múr̥va* u značenju „kupina” (IrHR 121), Dianich *'murgva* (VIrI 129). Riječ posuđena iz nekog čakavskog govora: tip *murgva* ne možemo potvrditi u literaturi s kojom se služimo, u većini čakavskih govora i u Istri i u Dalmaciji prevladavaju oblici tipa *mūrva* (OA), no imamo i npr. u Vodicama *mūrva* i *mūrga* (ID 193), na Ćićariji

⁶⁰⁶ Slavizmi su istoga krajnjega etimona i dr. *smochín*, *smochínǎ* „smokva: stablo, plod” (DEX 997), *smokīn*, *smokīnǎ* „id.” (IrLA 1634 – za Rudnu Glavu) < bug. *smòkinja* (TP 731) i mr. *smócfǎ* (DMr 269) < srp. *smòkva* (PCJ 1246).

murga (HBI 459). Skok navedene oblike (nema tipa *murgva*) drži ostacima iz dalmatskoga: „Dalmatoromanski leksički ostatak od lat. *mōrus*, *mōrum*.” (SKOK II/484, s. v. **mura**²). Ne možemo potvrditi ni *murgvač*, izvedenicu na *-ač* u čakavskim govorima, samo tip bez *-g-*: npr. u Medulinu *murvâč* „dud bez ploda” (RMG 135), u Rukavcu *murvâš* „muško stablo od duda” (RČGR 165), u Novom Vinodolskom *murvêš* „besplodno stablo murve” (RČGNV 142).

Ostaje nam još protumačiti domaće pridjeve „bijel, -a, -o” i „crn, -a, -o”. Za prvi smo u Žejanama zapisali *âb*, *âba*; *âb/âbi*, *âbe*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *âb*, *âbe*; *âlb*, *âbe*, u ostalim juž. s. *âb*, *âba*; *âlb*, *âbe*, u Zankovcima i *âb*, *âbe*; *âlb*, *âbe*⁶⁰⁷. Oblik smo potvrdili i za srednji rod slavenskoga (čakavskoga) tipa: *âbo*; *âb(i)* u Žejanama, *âbo*; *âlb*, u juž. s.: *âbo de ôcl'u* „bjeloočnica”, doslovce „bijelo od oka” (IrHR 20). Autori ir. repertoara kojima se služimo donose: *ab*, *abă*, *abi*, *abe* (VIr 105), *qb*, *qlbî* (IrG 296), *âb*, *-e* (DRI 89), *ûab*, *-e* (Tir 157), *âb*, *-a* (Dİr 186), *âb*, *âbe*, *âlb*, *âbe* za juž. s. i *âb*, *âba*, *âb(i)*, *âbe* za Žejane (IrHR 20). Domaća riječ: lat. *albus*, REW 331.1 > dr., mr. *alb*, *-ă* (DEX 23, DMr 10); ar. *âlb*, *-bă* (DDAr 81), *albu*, *-bâ* (DAr 33, s. v. **alb**). Za „crn, -a, -o” u Žejanama vele *neyru*, *neyra*, *neyro*; *neyri*, *neyre/neyri*, *neyri*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *negru*, *negre*, *negro*; *negri*, *negre*, *negri*, u ostalim mjestima *negru*, *negra*, *negro*; *negri*, *negre*, *negri*. Byhan je zapisao *négru*, *-re*, *-ri*, *-re* (IrG 286), Pušcariu *negru*, *negre* (SIr 316), Maiorescu *negru*, *neagră*, mn. *negri*, *negre* (Vİr 136), Cantemir

⁶⁰⁷ U svim se mjestima pridjev rabi i za kosu, u značenju „sijed”: *âlb peri* „sijede vlasi, sijeda kosa”.

négru, -e (Tlr 172), Sârbu i Frătilă *negru, negre, -o* (Dlr 236), Kovačec *négru, négre, négri* za Šušnjevicu, *néryu, nérya, néyro, néryi* za Žejane (IrHR 126), Radu Flora *néghru, neághra; néghri, néghre* za Žejane, *négru, neágra; négri, neágre* za Letaj, *négru, neágră; négri* za Šušnjevicu; *négru, neágra; négru, neágre* za Novu Vas; *négru, né/a/gra; négri, négre* za Jesenovik; *négru, neágra; négri, négre* za Brdo, Kostrčan (MALGI 239). Domaća riječ: lat. *nīger*, REW 5917 > dr., ar., mr. *négru, neágră* (DEX 682; DDAr 748; DMr 205).

122. Dunja (*Cydonia oblonga*) – stablo i plod

U Žejanama nismo dobili odgovor. Za stablo i plod u Šušnjevicu i Novoj Vasi vele *kuńe, -a, -e, -ele* ž., u Zankovcima *kuńe, -a, kuń, -i* ž., u Kostrčanu *kuńa, -a, kuń, -i* ž., u Mihelima *kuńe, -a, -e, -ele* ž., u ostalim južnim selima *kuńa, -a, -e, -ele* ž.

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich navodi '*kunja*' (VlrI 118). Riječ posuđena iz nekog čakavskog idioma gdje je (istro)mletacizam: npr. u Čepiću *kũna* (IrLA 1636), isto u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu (ILA 1636), Medulinu (RMG 110) i Belom (BBT 191), u Funtani i Pićnu *kũnja* (MFR 43; PI 55), u Labinu *kũnja* (RLC 138), na Braču *kũna* (RBČG 421) < mlet. *cogno* (BOE 177⁶⁰⁸)⁶⁰⁹: „Lat. *cotoneu(m)*, dal gr. *kydonios* 'di Cidone' (Creta).” (DELI-cd).

⁶⁰⁸ „Dicesi in Contado come sincopato di Codogno.”

⁶⁰⁹ „*kunja* na Jadranu može se osnivati i na mlet. *cogno* < *codogno*.” (SKOK I/557, s. v. *gdũnja*).

123. Šipak, mogranj (*Punica granatum*) – stablo i plod

Za stablo i plod u Žejanama *šipak*, u Šušnjevići *sipak*, *sipaku*, *sipki*, *sipki m.* i *sipak*, *sipaku*, *sipci*, *sipci m.*, u Novoj Vasi i Mihelima *šipak*, *šipaku*, *šipak*, *šipki m.*, u Letaju *pantalīsica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim mjestima *šipak*, *šipaku*, *šipki*, *šipki m.*

Za tip *šipak* u Kovačeca nalazimo za Žejane *šipâc* (IrHR 190) i u Dianicha *ši'pâk* (VIRI 168). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. *šipak* na Roveriji (RR), *šipak* u Brgudu (IrLA 1638), *šipāk* u Čepiću (IrLA 1638), u Čabrunićima (ILA 1638), *šipak* u Svetvinčentu (ILA 1637), *šipak* (ILA 1637), *šipāk* na Boljunštini (RBG), Grobinštini (GG 629) i na Braču (RBČG 923) < prslav. *šipъkъ (SES 634, s. v. **šipek**). Za *pantalīsica* Cantemir donosi *pánŋta lišŋta* (TIR 174), Dianich *pantali'sitsa* (VIRI 139). Ne znamo protumačiti.

124. Rogač (*Ceratonia siliqua*) – stablo i plod

Za stablo i plod u Žejanama *korumba*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevići i Novoj Vasi *karobule*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *karobula*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Žejanski naziv *korumba* pokriva i divlju šljivu (v. 117.1.). Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo slične oblike imaju samo Byhan i Kovačec, ali ne u značenjima koja smo mi zapisali: *korúmbę* „crni trn” (IrG 248) odnosno *corúmba* „šipak” (IrHR 53 – za Žejane)⁶¹⁰. Mletacizam posuđen iz nekog čakavskog idioma: npr. u Medulinu, Pagu i Valturi *korùba* (RMG

⁶¹⁰ Značenja koja navode Byhan i Kovačec nismo mogli potvrditi ni opetovanim provjerama na terenu.

105; CGP 211; ILA 1638), u Ližnjanu *korûba* (ILA 1638), u Vrgadi *karûba* (RGV 87)⁶¹¹. Čakavizmi mletačkog podrijetla su i nazivi tipa *karobula*: npr. u Čepiću i Orbanićima *karòbula* (IrLA 1638; ČDO 463), u Svetvinčentu i Čabrunićima isto (ILA 1638), na Roveriji *karobul* (RR), u Labinu *karòbula* (RLC 121), u Funtani i Pićnu *karòbula* (MFR 38; Pi 47) – od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich donosi *ka'robula* (VIRI 111). U osnovi su navedenih čakavskih oblika (istro)mlet. *caròba*, *caròbola* (BOE 140; DDP 64), *caroba*, *caròbola* (VG 178) – arabizam: *harrub(a)* (DELI-cd, s. v. **carruba**).

125. Badem (*Prunus amygdalus*) – bajam

Za stablo i plod u Šušnjevici i Novoj Vasi *mëndule*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u svim ostalim mjestima *mëndula*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Maiorescu ima *mendulă* (VIR 112), Byhan i Pušcariu *mëndule* (IrG 274; SIr 314), Popovici *mëndule* (DRI 124), Cantemir *mëndule* (TIr 171), Dianich '*mendula* (VIRI 126). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. *mëndula* u Brgudu, Čepiću i Medulinu (IrLA 1639; RMG 128), Ližnjanu (ILA 1639), *mëndula* u Labinu (RLC 155), *mëndula* u Pićnu (PI 63), *mëndula* u Vrgadi (RVG 117), *mëndula* na Braču (RBČG 469). Skok hrvatske oblike tipa *mendula* drži dalmatskima, izvodi ih „od gr. *ἄμυγδάλη* f (plod), *ἄμυγδαλος* (drvo), preko dalmato-romanskoga (upor. *amëndola*, južno tal.). Na to vrelo upućuje romanska zamjena *v* > *e*, *i*, *ije*, varijante roda f pored m (čime se

⁶¹¹ Do umetanja *-m-* moglo je doći i unutar istrorumunjskoga.

razlikuje plod od drva, što ne postoji u hrv.-srp.) i zamjena grupe *gd > nd (...)*” (SKOK II/556, s. v. **omendula**).⁶¹²

126. Orah (*Juglans regia*) – stablo i plod

Stablo i plod izrijeком razlikuju u Šušnjeviци, Novoj Vasi, Jesenoviku, Škabićima i Kostrčanu: u Šušnjeviци za stablo *nuk*, *-u*, *nuk*, *nukurle*, za plod *nukε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *nukε*, *-a*, *nuc*, *-ile* ž.; u Novoj Vasi za stablo *nuk*, *-u*, *nuč*, *-i m.*, za plod *nukε*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.; u Jesenoviku za stablo *nuk*, *-u*, *nuč*, *-i m.*, za plod *nuka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.; u Škabićima za stablo *nuk*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg. i *nuk*, *-u*, *nuč*, *-i m.*, za plod *nuka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.; u Kostrčanu za stablo *nuk*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg., za plod *nuka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *nuka*, *-a*, *nuč*, *-ile* ž. U ostalim je mjestima naziv za stablo i plod jedinstven: *nuk*, *-u*, *nuč*, *-i m.*

Miorescu ima *nuc* za stablo i *nuč* za plod (VIrR 114), Byhan *nuk* za stablo i *núke* za plod (IrG 290), Popovici *nuc* za stablo i *nucε* za plod (DRI 130), Pușcariu *nuc* za stablo i *nucε* za plod (Sİr 317), Cantemir *nuc* za stablo i *núche* za plod (Tİr 173), Sârбу i Frațilă *nuč*⁶¹³ za plod

⁶¹² Oblik *méndula* koji je Rosamani zapisao u Rijeci, Velom i Malom Lošinj u i na Cresu moglo bi se protumačiti i kao ostatak iz predmletačkih slojeva u tim mletačkim govorima, ako nije nastao pod utjecajem okolnih hrvatskih govora – u mlet. dijalektima imamo tip *mandola* (BOE 391) < kasnolat. *amandula(m)* (DELI-cd, s. v. **mandorla**).

⁶¹³ Vjerojatno greška jer u doba kad je nastala citirana knjiga Istrorumunji nisu izgovarali *ə* na kraju imenica ž. r.: u toj je poziciji moguće *a*, *e* ili *ε*. Usput, veliko je pitanje je li tako bilo u doba kad je Maiorescu pisao svoj glosar, premda on imenice ženskoga roda koje danas završavaju na *a* ili *ε* sustavno bilježi s finalnim *ə* (odnosno *ă* u svojoj grafiji).

(Dİr 239), Kovačec *nuc* za stablo i *núķę* za plod (IrHR 130), Dianich '*nuk* za stablo (VİrI 134). Domaća riječ: dr. *nuc*, *núčă* (DEX 701), *nuk*, *nukə* (IrLA 1640 – u Rudnoj Glavi); ar. *nuc*, *núčă* (DDAr 787); mr. *nuc*, *núčă* (DMr 208) < lat. *nŭx*, *nŭce*, REW 6009.

126.1. Orahova ljuska

U Žejanama vele *skorca de nuk* i *ĺuspina de nuk*, u Šušnjevići i Novoj Vasi *kora de nukę*, u Jesenoviku, Škabićima i Kostrčanu *kora de nukă*, u ostalim južnim selima *kora de nuk*.

Svi su termini sintagme u doslovnom značenju „kora/koža/ljuska od oraha”. U Brgudu *kōra od orēha*, u Čepiću *kōra od orīha* (IrLA 1641), u Valturi *kōra od orīxa*, u Ližnjanu *kōra od orīxa* (ILA 1641). Za *kora* i *skorca* v. 111.9., za *nuk(a)* 126., za *de* 111.12. U ovom nam odjeljku ostaje obraditi leksem *ĺuspina*, izvedenicu od *ĺu(s)pa* (v. 126.2.). Odgovarajući oblik nalazimo samo u Dianicha: '*ljupa* (VİrI 124). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Vodicama *ĺupina* (ID 189), u Pićnu *ĺupina* (PI 60), u Labinu *ĺupina* (RLC 147) – od *ĺupit(i)* i sl. Dalje v. 113.1.

126.2. Zelena orahova ovojnica

U Žejanama su nam rekli *kože de nuk*, u Kostrčanu *kože de nukă*, u Šušnjevići i Novoj Vasi *ĺupa de nukę*, u Jesenoviku i Škabićima *ĺupa de nukă*, u ostalim južnim selima *ĺupa de nuk*.

Navedeni su termini metaforične sintagme u doslovnom značenju „koža/ljuska od oraha”⁶¹⁴. U Čepiću *kōža od*

⁶¹⁴ U Rudnoj Glavi *kuažă đī nukə* (IrLA 1642).

orîha (IrLA 1642), u Valturi *kôža od orîxa* (ILA 1642). Za *lupa* v. 126.1. i 113.1., za *de* 111.12., za *nuk(a)* 126.

Imenica *kože* [u Šušnjevici smo zapisali *kože*, *-a*, *-e*, *-ile* ž., u Novoj Vasi *kože*, *-a*, *-e*, *-ile* ž., u ostalim mjestima *kože*, *-a*, *-e*, *-ile* ž., u svim mjestima, osim u Novoj Vasi i Šušnjevici, još i *koža*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *kože*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici još i *kože*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi još i *kože*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. – Maiore scu ima *cojă* i *coje* (VIR 100), Popovici *coje* (DRI 99), Cantemir *cóje* (TIR 162), Sârbu i Fraţilă *coja* (DIR 198), Kovačec za Šušnjevicu *cóze*, za Novu Vas i Žejane *cóže* (IrHR 54)] u potpunosti se poklapa s čakavskim oblicima tipa *koža* [npr. u Svetvinčentu i Čabrunićima *kôža* (ILA 1642), u Labinu *kôža* (RLC 133), na Braču *kôža* (RBČG 406) < prslav. **koz'a* (SES 267)], no ipak čini nam se ekonomičnijim pretpostaviti da je riječ o izvornim oblicima, slavenskog podrijetla i u drugim rumunjskim dijalektima: dr. *coájă* (DEX 190); ar. *coáje* (DDAr 300), *coaji* (DAR 266, s. v. *coajă*), *coaji* (DARM 134); mr. *coájă* (DMr 74) – uz navedene dr. i ar. oblike daje se značenje „kora, ljuska”, dok Capidan mr. riječ tumači kao „piele”, dakle „koža (u živih bića)”⁶¹⁵.

126.3 Orahova jezgra

U Žejanama *košenica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici *núke*, *-a*, *nuc*, *nucile* ž., u Novoj Vasi *núke*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Jesenoviku, Škabićima i Kostrčanu *nuka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Letaju i Zankovcima *nuk*, *-u*, *nuk*, *-ile* ž., u Brdu, Trkovcima i Mihelima *nuk*, *-u*, *nuč*, *-ile* ž.

⁶¹⁵ Za ir. smo također potvrdili to značenje.

Osim u Žejanama za orahovu jezgru nazivi se poklapaju s nazivima za orahov plod (v. 126)⁶¹⁶.

Za žejanski naziv ne nalazimo potvrdu u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo, a odgovarajućih oblika nema ni u čakavskim rječnicima, pa ćemo pitanje tumačenja ovoga oblika, barem za sada, ostaviti otvorenim.

126.4. Dio orahove jezgre

U Žejanama *supica* (*supica*, -a, -e, -ele ž.) *de nuk*, u Šušnjevići *picoricu de nukε*, u Novoj Vasi *pičoriču de nukε*, u Jesenoviku i Škabićima *kokotiču de nuka*, u Jesenoviku i *pičorica de nuka*, u Kostrčanu *pičoriču de nuka*, u Letaju *kokotiču de nuk*, u ostalim južnim selima *pičoriču de nuk*.

Sve sintagme u doslovnom značenju „kriškica/pijetlić/nožica od oraha (ploda)”. U ovom ćemo odjeljku obraditi prve elemente sintagmi (za *nuk*, *nuka* v. 126, za *de* 111.12.).

Žejansko *supica* umanjenica je na -ica od *supa* „kriška”. Riječ je u tom značenju poznata i u drugim istrorumunjskim selima: u Šušnjevići i Novoj Vasi zapisali smo *supε*, -a, -e, -ele ž., u svim ostalim južnim selima *supa*, -a, -e, -ele ž. Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich ima '*supa* „kriška” (VIrI 165). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Pićnu *sùpa* „šnita, kriška” (PI 107), u Medulinu *sùpa* „kriška, komad (*sùpa palênte*)”⁶¹⁷ (RMG 221), na Boljunštini *sùpa* „kriš-

⁶¹⁶ Tako je i u mnogim čakavskim govorima: npr. u Brgudu *orèh* (IrLA 1643), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu *orìx* (ILA 1643) < prslav. **orěxъ* (SES 411).

⁶¹⁷ I u značenju koje ćemo navesti dalje u tekstu.

ka, komadić, odrezak kruha” (RBG); u većini drugih mjesta značenje je riječi „kruh udrobljen u vino i sl.”⁶¹⁸: u Brgudu i Čepiću *sūpa* „popečeni kruh u kuhanom crnom vinu” (OA), u Labinu *sūpa* „kruh udrobljen u posebno pripremljeno vino, u kojem se nalazi maslinovo ulje i papar” (RLC 260), u Orbanićima *sūpa* „dish consisting of bread, soaked in whipped eggs, than baked and put into red wine” (ČDO 554), na Grobinštini *sūpa* „juha od kruha natopljena vinom” (GG 619), na Braču *sūpa* „umak, tekućina u koju se što umače” (RBČG 902), u Belom na Cresu *sūpa* „jelo od kruha i vina; pčelinje saće” (BBT 444), u Kolanu na Pagu *sūpa* „vino u koje je namočen baškotin ili zapečeni kruh” (RKGP 482), u Kukljici *sūpa* „u hladnoj vodi sitno narezan kruh uz dodatak soli, ulja i octa; umjesto vode upotrebljava se i vino” (RGK 281), u Salima *sūpa* „jelo od udrobljenog kruha u bevandu” (RGS 344), u Visu *sūpa* „močenje kruha ili kojeg slatkog peciva u vino ili prošek” (LVJ 522)⁶¹⁹. Riječu u značenju ”kruh

⁶¹⁸ Riječ za to jelo imaju i Istrorumunji: odgovara već navedenim oblicima tipa *supa*, uz napomenu da se u Letaju može reći i *supa de negru vir*, a u Škabićima i Zankovcima *supa de vir*, sintagme u doslovnom značenju „umak od crnog vina” odnosno „umak od vina”: za „vino” smo u Žejanama zapisali *vir*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u svim juž. s. *vir*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, a u ir. repertoarima kojima se služimo nalazimo također *vir* (IrG 381, SIr 329, VIr 156, DRI 164, TIr 186, DIr 298, IrHR 214, VIrI 183) < lat. *vīnum*, REW 9356 > dr. *vin* (DEX 1162), ar. *vin* (DER 9266), mr. *vin* (DMr 327). Za *negru* v. 121.

⁶¹⁹ Usp. i glagol: u Labinu *sūpat* „umakati, umočiti kruh u supu” (RLC 260), *sūpat* „sop (bread in red wine)” (ČDO 554), u Medulinu *sūpati* „namakati kruh u tekuću hranu da bude gušće, ili u piće” (RMG 221), u Orlecu *sūpat* „sop (e. g. bread)” (ČDOC 360), na Grobinštini *sūpat* „umakati kruh u tekućinu (najčešće u kuhano vino)” (GG 619), na Braču *sūpot* „umakati u što” (RBČG 902), u Belom na Cresu *sūpat*

umočen u vino; juha” pozabavio se i Skok: „Od sttal. *suppa*, mlet. *supa*, tal. *zuppa* »1° minestra di pane nel brodo, 2° pane intinto nel vino« < germ. *suppa*. Balkanski talijanizam (...)” (SKOK III/363)⁶²⁰.

Prvi elemenat sintagmi tipa *pičoriču/pičorica de nuk* metaforičan je, umanjenica na *-ičl/-ica* od *pičor* „stopalo, noga”: u Žejanama smo zapisali *pičor*, *-u*, *-e*, *-ele m.*, u Šušnjevići *picor*, *-u*, *-e*, *-ele bg.*, u Letaju *pičor*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u ostalim južnim selima *pičor*, *-u*, *-e*, *-ele bg.*, u Novoj Vasi, Jesenoviku, Zankovcima i Mihelima još i *pičor*, *-u*, *-ø*, *-i m.* – Maiorescu ima *picior* (VIrR 117), Popovici *pičor* (DRI 135), Cantemir *picior* (TIr 175), Sârbu i Frațilă *picor*⁶²¹ (DIr 249), Kovačec *pičor* (IrHR 146) i za Šušnjeviću *pițor* (IrHR 147), Dianich *pičo'ric* i *pi'čwor* (VIrI 142). Domaća riječ: dr. *piciór* (DEX 788); ar. *čičiór* (DDAr 354), *cior* (DARm 166); mr. *pitšór* (DMr 224) < lat. *pēciōlus*, REW 6324a.

Prvi dio sintagme *kokotiču de nuk(a)* metaforičan je, umanjenica na *-ič* od *kokot* „pijetao”: za pijetla smo u Žejanama zapisali *kokotič*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Trkovcima, Zankovcima i Mihelima *kokotič*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Šušnjevići i Kostrčanu *kokot*, *-u*, *kokoc*, *-i m.*, u ostalim juž. s. *kokot*,

„supati (...)” (BBT 444), u Kolanu na Pagu *sūpat* „umakati kruh u vino i polako jesti i piti” (RKGP 483), u Kukljici *sūpati* „kruh umakati u umak” (RGS 281), u Salima *sūpati* „umakati u umak” (RGS 344), u Visu *supât* „močiti, namakati kruh ili kakvo slatko pecivo u vino ili prošek” (LVJ 523).

⁶²⁰ Iste je etimologije i sln. *župa* „juha”: „Prevzeto iz srvnem. *suppe*” (SES 767).

⁶²¹ Greška, treba *pičor*, što je očito iz primjera koji daju uz natuknicu: *Pičorle-acmo me doru*.

-u, -ø, -i m., u Novoj Vasi, Brdu i Škabićima množina još i *kokoc*, **-i** – Byhan navodi *kokót* (IrG 244), Popovici, Cantemir i Kovačec *cócot* (DRI 99; TIr 162; IrHR 51), Pușcariu *cocot* (Sİr 306), Sârbu i Frațilă *cocot* (DIr 198), Dianich *koko'tiç* „galletto” (VIrI 114). Posuđeno iz nekog čakavskog govora prije dolaska na Krk i u Istru⁶²²: npr. na Braču i u Korčuli *kòkot* (RBČG 386; RGGK-cd), u Visu *kòkot* (LVJ 227) < prslav. onomat. **koko* (SES 245, s. v. *kokôš*).

126.5. Orahova ljuska iz koje je izvađena jezgra

U Žejanama *dešarta luspina*, u Šušnjevicima i Novoj Vasi *prazne nuke*, u Letaju *prazan nuk*, u Zankovcima *prazna lupa*, u Škabićima *lupa*, **-a, -e, -ele** ž., u Jesenoviku *korele de nuka* ž., u ostalim južnim selima *kora*, **-a, -e, -ele** ž.

Za *lupa* v. 126.1. i 113.1., za *nuk* 126., za *kora* 111.9. Ostaje nam obraditi dva pridjeva, oba u značenju „prazan”.

Pridjev *dešart* (čuli smo i *dešart*), **-a, -o; -i, -e, -i** u Žejanama se koristi u značenju „prazan” i, rjeđe, „pust” [prvo značenje daje i Kovačec: *dešart* za Žejane (IrHR 155, s. v. *prazân*)], a u južnim selima tip *dešert* (u Šušnjevicima smo zabilježili *dešert*, **-e, -o; dešert, **-e, -i**, u Novoj Vasi *dešert*, **-e, -o; dešert, **-e, -i**, u ostalim južnim selima *dešert*, **-a, -o; dešert, **-e, -i**) koristi se gotovo isključivo u značenju „pust, opustošen”⁶²³ [vjerojatno su******

⁶²² Tip *kokot*, barem prema našim spoznajama, nije u uporabi u sjevernim čakavskim govorima.

⁶²³ Tijekom pisanja ovoga rada provjerili smo ovaj oblik i za značenje „prazan” i dobili potvrdu samo od jednog ispitanika uz napomenu da

samo to značenje imali na umu Sârbu i Fraṭilă koji uz *deșert*, *deșerta*, *deșerto* navode „pustiu, deșert, părăsit”⁶²⁴ (Dİr 206)]. Domaća riječ: dr. *deșért*, *-ártă* (DEX 291); ar. *dišértu*, *-eártă* (DDAr 403), *dishirtat*, *dishirtată* (DArM 203); mr. *dișort/dișărt*, *dișartă* (DMr 112) < lat. *dēsértus*, REW 2592.

Tip *prazən* [u Šušnjevići i Novoj Vasi zapisali smo *prāzən*, *prāzne*, *prāzno*; *prāzni*, *prāzne*, *prāzni*, u Letaju i Kostrčanu *prazən*, *prazna*, *prazno*; *prazni*, *prazne*, *prazni*, u ostalim južnim selima i Žejanama *prāzən*, *prāzna*, *prāzno*; *prāzni*, *prāzne*, *prāzni* – Popovici ima *prāžăn*, *-zna*, *-zno* (DRI 139), Pușcariu *prāžăn*, *-zne*, *-zno* (Sİr 321), Cantemir *prāžăn*, *-ne* (Tİr 176), Sârbu i Fraṭilă *prazăn*, *-zna*, *-zno* (Dİr 258), Kovačec za Novu Vas *prāžăn*, *prāžne* (IrHR 155)] posuđen je iz nekog čakavskog govora: npr. na Boljunštini *prāžžn* (RBG), u Orlecu na Cresu *prāžen* i *prazžen* (ČDOC 333), na Grobinštini *prāžân* (GG 519), u Orbanićima, Medulinu, Funtani i Senju *prāzan* (ČDO 527; 187; MFR 61; SR 115), u Vrgadi *pr^oāzan* (RVG 166) < prslav. **porzdbnъ* (SES 485). Usp. u Brgudu *prāzna kōra* (IrLA 1645).

126.6. Prazan orah

U Žejanama smo zapisali *dešart nuk*, u Jesenoviku i Kostrčanu *prāzna nuka*, u Škabićima *prazna nuka*, u Šušnjevići i Novoj Vasi *prāzne nuke*, u ostalim južnim selima *prazən nuk*.

Za *nuk(a)* v. 126., za *dešart* i *prazən* 126.5.

su je tako u vrijeme njegova djetinjstva upotrebljavali samo jako stari ljudi.

⁶²⁴ Jedino „pust” sadrže sva tri oblika.

Usp. u Brgudu *prâzan orëh*, u Čepiću *prazàn orìh* (IrLA 1646).

127. Lijeska (*Corylus avellana*) – lješnjak

Samo u Žejanama izrijekom razlikuju stablo i plod: za stablo vele *liška*, *-a*, *lišť*, *lišťile* ž., za plod *alure*, *-a*, *alur*, *alurle* ž. Za stablo i plod u Šušnjevicu *lišňak*, *-u*, *lišňace*, *-ele* bg., u Jesenoviku, Letaju, Trkovicima i Mihelima *lišňak*, *-u*, *lišňáče*, *-ele* bg., u Zankovicima *lišňak*, *-u*, *lišňáč*, *lišňaki* m., u ostalim južnim selima *lišňak*, *-u*, *-ø*, *lišňaki* m.

U Žejanama za stablo rabe posuđenicu (*liška* – v. niže), a domaću riječ (*alure*) za plod⁶²⁵. Byhan ima *alur*, *-rj* za stablo, *alure*, *-re* za plod (IrG 186), Popovici *alur*, *-u*, mn. *-i* za stablo i *alure*, mn. *-e* za plod (DRI 87), Sârbu i Fračilă *alura* za plod (DÎr 187), Kovačec za Žejane *alúre*, *-a*, *alúr*, *-le* „lješnjak” (IrHR 22). Dr. *alun* za stablo i *alunə* za plod (IrLA 1647 – u Rudnoj Glavi), *alún*, *alúnă* (DEX 31); ar. *alún*, *alúnă* (DDAr 86, 87), *alunu*, *-ni*, *alunâ*, *-i* (DAr 41, 42), *alun*, *alună* (DArM 22), *alúnə* (ADK 196); mr. *lun*, *lună* (DMr 175) < lat. *abēllāna*, REW 17.

Žejanski naziv *liška* [Popovici je za Šušnjevicu zabilježio *liscę*, *-a* u značenju „lijeska” (DRI 120), Pușcariu bez naznake mjesta *liskę* u značenju „lješnjak” (SÎr 313) – v. dalje] po svoj je prilici posuđen iz nekog čakavskog govora. Problem je što u čakavskim rječnicima kojima se služimo ne možemo potvrditi taj leksem, a sami ga također nikada nismo čuli – ipak: „(ekavski, također

⁶²⁵ Ni opetovanim provjerama tijekom pisanja ovoga rada nismo uspjeli potvrditi domaći naziv tipa *alur* za lješnikov grm.

kod čakavaca) *léska* (ŽK) = (ikavski) *liska* = (prijelaz u maskulinum prema *orah*) *lesäk*, gen. *leskà* (Istra)⁶²⁶, (SKOK II/298, s. v. **lijèska**). Moguće je i da je oblik preuzet iz neka bliza slovenskog govora: *lěska* (MtP-cd), *léska* (SSKJ-cd) – po svoj prilici govora gdje se [e] izgovara jako zatvoreno (skoro [i]) jer bi inače bilo **leska* što bi u istrorumunjskim govorima bilo također moguće. Ni za te sln. oblike nemamo potvrda. Bilo kako bilo, krajnji je etimon prslav. **lěska* (SES 299, s. v. **lěska**).

Nazivi tipa *lišňak* nedvojbeno su čakavski [Pušcariu *lišňak* za stablo (SIr 313), Kovačec *lišňak*, -u, *lišňáč* „lješnjak” (IrHR 105), Dianich *lišňjak*, -u, mn. *lišnjači* za plod (VIrI 132)]: npr. u Brgudu *lěšňak* za plod, u Čepiću *lišňak* i za stablo i za plod (IrLA 1647), u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *lišňak* i za stablo i za plod (ILA 1647), u Medulinu *lišňjak* „lješnjak” (RMG 117), u Pićnu *lěšnjaki* „lješnjaci” (PI 57), u Labinu *lěšňjak* „lješnjak” (RLC 143), u Funtani *lišňjak* „lješnjak” (MFR 45), u Orbanićima *lešnjāk* i za stablo i za plod (ČDO 480), u Novom Vinodolskom *lišnjāk* „lješnjak” (RČGNV 121), u Belom na Cresu *lěšňjak* i za stablo i za plod (BBT 200), na Grobinštini *lišnjāk* „lješnjak” (GG 350) < prslav. **lěščьnikъ* (SES 299, s. v. **lěšnik**).

128. Kesten (*Castanea sativa*) – stablo i plod

I za stablo i za plod u svim selima zapisali smo *kostāń*, -u, *kostāń*, -i m., u Žejanama i *marun*, -u, -ø, -i m.

Popovici donosi *costań* (DRI 101), Pušcariu *costāń* (SIr 307), Kovačec *costāń* (IrHR 54). Riječ posuđena iz nekog

⁶²⁶ U Brgudu *lesäk* (IrLA 1647).

čakavskog govora: npr. u Brgudu *kostâñ*, u Čepiću *kostàñ* (IrLA 1648), potonje i u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu, u Valturi *kustàñ* (ILA 1648), u Medulinu *kostànj* (RMG 105), u Orbanićima *kostànj* (ČDO 470), u Labinu *kostōnj* (RLC 132), u Pićnu *kostōnj* (PI 52), na Grobinštini *kostànj* (GG 322), u Orlecu na Cresu *kostànj* (ČDOC 275), u Belom na Cresu *kostānj* (BBT 179). U osnovi je naziva lat. *castanea*, REW 1742.1. koje se u (istro)mletačkom razvilo u *castagna* (BOE 146; VG 187), *castàgna* (DDP 66) „kestenov plod” pa je u čakavskom došlo do promjene roda ili prema drugim nazivima za stabla ili pak posredstvom talijanskoga *castagno* „stablo kestena” (DLI-cd) ← *castagna* „plod kestena” (DLI-cd). Mislimo da je ovo, kada je riječ o čakavskim govorima ipak ekonomičnije od izravnog preuzimanja iz talijanskoga jezika⁶²⁷ – istina, mletački idiomi za stablo kestena rabe izvedenice tipa *castagner*: *castagnèr* (BOE 146; DDP 66), *castagner* (VG 187), no u našem slučaju (kad je u pitanju stablo čiji se plodovi jedu) logično je da se pri međusobnim kontaktima naziv za plod prije posudio nego naziv za stablo. S obzirom na distribuciju navedenih čakavskih oblika, čini se da su ih Istrorumunji preuzeli nakon što su napustili Cetinsku krajinu, no mogli su ih pokupiti i tijekom selidbe, možda u Lici, npr. u Kompolju *kostânj* (RGČ 328) – ipak, izraz postoji i južnije, npr. u štokavskom dubrovačkom govoru *kòstanj* (RDG 188), u Boki *kostànj* (SKOK II/164, s. v. **kostan**), *kostanj* „zabilježeno u južnoj Hrvatskoj, na

⁶²⁷ Što je slučaj za sln. *kóstanj* (MtP-cd): „Prevzeto iz it. *castagno* 'kostanjevo drvo', *castagna* 'kostanjev plod', kar se je razvilo iz lat. *castanea*, izposojenke iz gr. *kástanon* 'kostanj'. Gr. beseda je verjetno izposojena iz nekega maloazijskega jezika.” (SES 263).

dubrovačkom području i drugdje u Dalmaciji” (HBI 319, s. v. **kostanj**). I na kraju, kako riječ postoji i u ostala tri rumunjska dijalekta [dr. *castán*, *castánă* (DEX 143); ar. *căști'n'ŭ*, *căști'n'e* (DDAr 279); mr. *castoń*, *castońă* (DMr 64), mogli bismo je protumačiti kao izvornu, uz prilagodbu prema hrvatskim oblicima.

Žejansko *marun* [Byhan ima *marún* (IrG 273), Kovačec *marún* (IrHR 113)] posuđeno je iz nekog čakavskog idioma: npr. u Medulinu *marún* (RMG 127), u Funtani također (MFR 47), u Labinu *marún* (RLC 153), u Pićnju *maròn* (PI 62), u Kolanu na Pagu *marún* (RKGP (235), potonje i u Korćili (RGGK-cd), u Belom na Cresu *marún* (BBT 215), potonje i na Braču (RBČG 462). Hrvati su pak riječ posudili od Mlećana: *maròn* (BOE 400; DDP 159), *maron* (VG 596), *marón* (DDC 126) < lat. **marro*, -*ōne*, REW 5375.

128.1. Divlji kesten (*Aesculus hippocastanum*)

U Žejanama *đivju kostāń*, u južnim selima *đivľu kostāń*. Za *divju* i *divľu* v. 115.1., za *kostāń* 128.

U Brgudu *đivľi kostāń*, u Čepiću *đivľi kostāń* (IrLA 1745), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Valturi *đibńi kostāń*, u Ližnjanu *đimńi kostāń* (ILA 1745), u Medulinu *đimńi kostāń* (OA).

129. Oskoruša (*Sorbus domestica*) – stablo i plod

Za drvo i plod u Žejanama su nam rekli *oskoruša*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Šušnjevicu *oskoruśve*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Novoj Vasi *oskoruśve*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Jesenoviku i Škabićima *oskoruśva*, -*a*, -*e*, -*ele* ž., u Brdu, Trkovcima i Mihelima *oskoruśva*, -*a*, -*i*, -*ile* ž., u Jesenoviku *uskoruśva*, -*a*, -*e*,

-ele ž., u Letaju *skoruštva*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u Zankovcima i Kostrčanu *skorušva*, **-a**, **-i**, **-ile** ž.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo ne donose odgovarajućih oblika. Kako postoji u dr.⁶²⁸ [(*scorúș*, *scorúșă* < bug. *skoruša* (DEX 963), u Rudnoj Glavi *skoruš* za stablo i *skorușă* za plod (IrLA 1649)], možda je domaća riječ s kasnijim prilagodbama prema čakavskim oblicima: npr. u Brgudu *òskoruša*, u Čepiću *škòruša* i *skòrušva* (IrLA 1649), u Čabrunićima i Ližnjanu *òskoruša*, u Valturi *oskorùša* (ILA 1649), u Pićnu *skòrušva* (PI 102), na Grobinštini *òskoruša*, *òskoruška*, *òskorušva* (GG 444), na Braču *oskòruša* (RBČG 617), u Splitu *òskoruša* (StR 219), u Korčuli *skòruša* (RGGK-cd). „Dovodi se u vezu sa *skora* (v. *kora*⁶²⁹), tako da bi *o-* bio prefiks a *-uša* sufiks.” (SKOK II/570).

129.1. Kupiti, vezati usta (o oskoruši)

U Žejanama *leȳa* (jo *leȳu*) *ȳura* (*ȳura*, **-a**, **-e**, **-ele** ž.), u južnim selima *legā* (jo *legu*) *gura* (u Šušnjevicima i Novoj Vasi *gure*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u ostalim južnim selima *gura*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u Škabićima i Trkovcima još i *gura*, **-a**, **-i**, **-ile** ž.)⁶³⁰

Taj osjećaj koji stvara oskoruša u ustima u mnogim se jezicima i govorima opisuje kao vezivanje [npr. u im. u Puli *la 'šorbola 'liga i 'denti*, oskoruša veže zube.” (ILA

⁶²⁸ Za ar. i mr. nemamo potvrdu.

⁶²⁹ Za etimologiju v. 111.9.

⁶³⁰ Do gornjih smo oblika došli preko rečenice *Oskoruša veže usta: Oskoruša leȳa ȳura*. (Žejane), *Oskorušva lege gura*. (Šušnjevicima, Nova Vas), *Uskorušva lega gura*. (Jesenovik), *Skorušva gura lega*. (Letaj), *Oskorušva lega gura*. (Brdo, Miheli), *Uskorušva lega gura*. (Škabići), *Skorušva lega gura*. (Zankovci, Kostrčan) – „oskoruša veže usta.”.

1650); u istriotskom govoru u Balama *la 'šorba 'lega la 'boka*, u Galižani *la 'šorba 'liga la 'boka* „oskоруša veže usta”, u Vodnjanu *la 'šorbola 'liga*, u Funtani *la 'šorbola 'liga*, u Šišanu *la 'šorbo 'liga* „oskоруša veže” (ILA 1650); u čakavskom govoru u Brgudu *vêže ûsta* (IrLA 1650)] pa pretpostavljamo da su i Istrorumunji opisali okus oskоруše bez utjecaja okolnih idioma, u ovom slučaju rabeći samo domaće riječi (dakako, isto bismo zaključili i da su koristili posuđenice). Ostaje nam obraditi imenicu *gura* „usta” i glagol *legă* „vezati”⁶³¹:

Za „usta” Maiorescu navodi *gură* (VIR 107), Popovici *gurę* (DRI 113), Sârbu i Fraîlă *gura* (*γura*) (DİR 216), Kovačec *gúre* za Šušnjevicu i Novu Vas i *γúra* za Žejane (IrHR 87), Dianich *'gura* (VIR 106): dr., ar., mr. *gúră* (DEX 438; DDAr 507; DMr 147) < lat. *gŭla* „grkljan”, REW 3910; za „vezati” Byhan ima *legó* (IrG 263), Puşcariu *legă* (SİR 313), Cantemir *legá* (TİR 169), Sârbu i Fraîlă *legă* (DİR 222), Kovačec *legă* za južna sela i *leyă* za Žejane (IrHR 103), Dianich *le'gwa* (VIR 121): dr. *legá* (DEX 565); ar. *leg* (DDAr 624); mr. *leg* (DMr 168) < lat. *līgāre*, REW 5024.

130. Mušmula, nešpolá (Mespilus germanica) – stablo i plod

Za stablo i plod u Žejanama *mečkula*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Letaju *mešpula*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Ostali ne poznaju.

⁶³¹ U južnim smo selima zabilježili i trajni oblik toga glagola („vezivati”): u Šušnjevicu *legavġi* (*jo legaves*), u ostalim južnim selima *legavġi* (*jo legaves*) – Cantemir je zabilježio *legavéi* (TİR 169), Kovačec za južna sela *legavéi* (IrHR 103).

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. na Grobinštini i u Novom Vinodolskom *měškula* (GG 367; RČGNV 134), u Medulinu *měškula* (RMG 128), u Žrnovnici kod Splita i Ližnjanu *mešpula* (HBI 428), u Žrnovnici i *mespula* (HBI 428), u Svetvinčentu i Ližnjanu⁶³² *měškula* (ILA 1651), U Čabrunićima *mīškula* (ILA 1651), u Rukavcu *měškulja* i *měškuja* (RČGR 158). Krajnji je etimon navedenih oblika lat. *měšpīlus*, REW 5540.1 (< grč. *měspilon*, DELI-cd). Početno *m-* moglo bi ukazivati na to da je riječ o predmletačkom ostatku u čakavskim istarskim govorima, a ne o glasovno promijenjenim mletacizmima – (i)mlet. *něšpola* (BOE 440; VG 679; DDP 174; DDC 140) odgovara čakavskim oblicima tipa *nešpula* (koji su češći): npr. na Boljunštini, na Braču i u Korčuli *něšpula* (RBG; RBČG 554; RGGK-cd), u Labinu *něšpula* (RLC 174), u Pićnu *něšpula* (PI 72), u Medulinu, u Valturi *něšpula* (ILA 1651), u Brgudu *něčkula*, *něšpula* (IrLA 1651)⁶³³. No valja dopustiti i mogućnost da je do promjene pčetnoga fonema moglo doći i preko stand. hrv. *mūšmula* (RHJ 623). Promjena *-š-* → *-č-* u Žejanama nastala je po svojoj prilici in loco.

131. Limun (Citrus limon) – stablo i plod

Za stablo i plod u Žejanama kažu *limon*, *-u*, *-e*, *-ele m.*, u Šušnjevici *lemun*, *u*, *-ø*, *-i m.*, u Kostrčanu *lemon*, *-u*,

⁶³² U Ližnjanu za stablo vele *meškulêr* (ibidem) – prema (i)mlet. *nespolêr* (BOE 440; DDC 141; DDP 174), *nespoler* (VG 697).

⁶³³ Za tal. *nespola* Meyer-Lübke rekonstruirao etimon **něšpīlus*, REW 5540.1, a u DELI-cd, s. v. *něspolo*, stoji samo *měšpilu(m)*.

-ø, -i m., u Škabićima *limun*, **-u, -e, -ele bg.**, u ostalim južnim selima *limun*, **-u, -ø, -i m.**

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo Popovici ima *lemun* (DRI 119), Dianich *le'mun* (VIRI 121) i *li'mun* (VIRI 122). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Čepiću *limûn* (IrLA 1652), isto u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi, Ližnjanu (ILA 1652), u Funtani (MFR 45), u Medulinu (RMG 117), u Orlecu *lemûn* (ČDOC 287), u Labinu *limôn* (RLC 145), u Pićnu *limòn* (PI 58), u sjevernoj Istri i Kvarneru *lemûn* (OA), na Braču *limûn* (RBČG 438): „Kao u mnogim drugim slavenskim jezicima (...), iz tal. *limone*⁶³⁴, što je iz arap. *laimûn*, a to iz perz. *limû(n)*, to pak iz nekog indijskog jezika ili je možda krajnji izvor malaj. *llmau*.” (HER 377). Navedeni čakavski oblici potječu od (istro)mletačkih: *limòn* (BOE 372), *li'mon* (ILA 1652), *limon* (GDDT 331).

132. Naranča (*Citrus aurantium*) – stablo i plod

Za stablo i plod u Žejanama *narânže*, **-a, -e, -ele ž.**, u Šušnjevići *narânce*, **-a, narânc, -ile ž.**, u Novoj Vasi *narânce*, **-a, -e, -ele ž.**, u Jesenoviku, Zankovcima i Kostrčanu *narânce*, **-a, narânc, -ile ž.**, u ostalim južnim selima *narânce*, **-a, -e, -ele ž.**

Byhan je zapisao *narôntšę* (IrG 286), Cantemir *narânce* (TIR 172). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Čepiću *narônča*, u Brgudu *narânča* (IrLA 1653), potomje i u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu (ILA 1653), u Orbanićima *narânča* (ČDO 500), na Grobinštini

⁶³⁴ „Vc. ar. e pers. (*līmûn*), prob. da una lingua or., introdotta in Occidente, assieme al frutto, che designa, con i Crociati.” (DELI-cd).

isto (GG 400), u Funtani *narânca* (MFR 52), u Medulinu *narânča* (RMG 143), na Murteru *narânža* (RGOM 176), na Vrgadi *nar^oânža* (RGV 130), u Orlecu na Cresu *narânža* (ČDOC 304), u Senju isto (SR 84) < (i)mlet. *naranja* (BOE 436), *narânsa* (DDC 139; DDP 173) < perz. *nārāng*, REW 1653. Čakavski oblici tipa *naranča* upućuju na moguću kontaminaciju ili sa stand. hrv. *nârânča* (RHJ 651) ili tal. *arancia* (DLI-cd) – a možda su i učeni.

132.1. Kriška naranče

U Žejanama *supica de narânže*, u Šušnjevići *ceṭarta* (*ceṭarte*, -a, -e, -ele ž.) *de narânce*, u Novoj Vasi *pičoriću de narânce*, u Jesenoviku i Letaju *pičoriću de narânce*, u Letaju i *fetica* (*fetica*, -a, -e, -ele ž.) *de narânce* (potonje i u Trkovcima), u Škabićima *pičoriću de narânce* i *feta* (*feta*, -a, *fete*, -ele ž.) *de narânce*, u Zankovcima *štruka* (*štruka*, -a, -e, -ele ž.) *de narânce*, u Brdu, Mihelima i Kostrčanu *supa* (*supa*, -a, -e, -ele ž.) *de narânce*.

Sintagme u značenju „kriška od naranče”. Za *naranče* v. 132., za *supa/supica* i *pičoriću* 126.4, za *de* 111.12. U ovom ćemo odjeljku obraditi imenice *ceṭarte*, *feta/fetica* i *štruka*.

Sintagma *ceṭarta de narânce* koju smo zapisali u Šušnjevići znači doslovce „čtvṛt, četvrtina naranče”, što semantički zapravo ne odgovara referentu jer jedna kriška naranče nije zapravo četvrt naranče, no kada se naranča dijeli obično svatko dobije po četvrt. U drugim selima riječ za četvrt ne označuje i krišku naranče: u Novoj Vasi smo zabilježili *č̣eṭarte*, -a, -e, -ele ž., u ostalim južnim selima *č̣eṭarta*, -a, -e, -ele ž. [Pušcariu ima *čeṭrtę* „čtvṛt”

(SIr 328), Dianich '*četarta* „quarto (taglio di carne), '*četarta de ga'ljire*, un quarto di pollo” (VIrI 90)], u Žejanama za „čtvrť” kažu kao i za „čtvrťina”, *četartina*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.; tip je, u značenju „čtvrťina”, u uporabi i u južnim selima: u Šušnjevici *četartine*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Novoj Vasi *četartine*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *četartina*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. [Sârbu i Frațilă navode *četartina* „čtvrťina” (DIr 204)], u Letaju i Jesenoviku još i *četvartina*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. [iz stand. hrv.: *čtvrťina* (RHJ 143)]. Osim potonjega preuzeto iz nekog sjevernočakavskog idioma: npr. u Vodicama *čtvrť*, *čtvrť* (ID 163 – uz napomenu: „samo za oznaku četvrtine mesa, upravo polovice prednjega ili stražnjega dijela janjeta, ovce itd. – inače se kaže *kvàrat*”), na Boljunštini *čtvrť* „čtvrťina, četvrt” (RBG); u Medulinu i na Grobinštini *četrtina* (RMG 38; GG 207)⁶³⁵ – izvedenice od *četiri* [npr. na Boljunštini, Grobinštini i Braču *četiri* (RR; GG 207; RBČG 160) < prslav. **četŭre* (HER 177)]. Istrorumunjske su imenice tipa *četarta* u odnosu na polazne oblike tipa *čtvrť* promijenile rod zadržavši naglasak.

Oblici tipa *feta de narânče* [od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich donosi '*feta* i '*fetitsa* u značenju „kriška; kriškica” (VIrI 101)] kalkirani su (ili pak stvoreni unutar istrorumunjskoga od domaćih i preuzetih elemenata) prema čakavskim modelima: npr. u Čepiću *feta narônče* (IrLA 1654), u Svetvinčentu i Ližnjanu *feta od narânče*, u Valturi *feta ud narânče*, u Čabrunićima *fetitsa ud narânče* (ILA 1654). Oblici tipa *feta* „kriška” (i hibridne umanjenice na *-ica* tipa *fetica*) mletacizmi su opće poznati u svim čakavskim idiomima:

⁶³⁵ Južnije su u uporabi isključivo oblici s *-v-* tipa *čtvrť(ina)*.

npr. u Orbanicima, na Boljunštini, na Murteru *fěta* (ČDO 442; RBG; RGOM 85), na Roveriji *feta* (RR), u Labinu *fěta* (RLC 87), u Pićnu *fěta* (PI 32), u Funtani, Medulinu, na Grobinštini, na Braču, u Splitu *fěta*, *fětica* (MFR 29; RMG 63; GG 248, 249; RBČG 230; StR 74), u Orlecu *fěta* (ČDOC 239) < mlet. *feta* (BOE 267; VG 370; GDDT 230), *fěta* (DDP 107), *fěta* (DDC 77) < lat. *offa*, REW 6041a.⁶³⁶

Istrorumunjskih oblika tipa *štruka* ne nalazimo u autora ir. repertoara kojima se služimo⁶³⁷. Sličnih imenica ne nalazimo ni u čakavskim rječnicima koje imamo na raspolaganju. Oblik povezujemo s čakavskim glagolima tipa *štrukat(i)* „cijediti”: [samo Byhan donosi glagol *štrokulěj* (IrG 354) – što zapravo odgovara čak. glagolima tipa *štrokulivat(i)*] npr. u Labinu *štrukàt* (RLC 276), u Medulinu *štrukàti* (RMG 234), u Orlecu, na Braču, na Unijama *štrukàt* (ČDOC 372; RBČG 945; UKS 175), u Belom *štrukàt* (BBT 470), u Korčuli *štrùkat* (RGGK-cd) < mlet. *strucar* (VG 1110), *strucàr* (BOE 717; DDP 267; DDC 240) < lat. **trūdicāre*, REW 8943⁶³⁸. Imenica je nastala unutar istrorumunjskoga sa semantizmom koji ne odgovara u potpunosti samom referentu – obično se cijedi polovica naranče a ne kriška po kriška.

⁶³⁶ „È opinione comune (...), ma non del tutto certa, che la vc. derivi da un **offetta*, dim. di *offa* (...), attrav. un passaggio **l'offetta* > *la fetta*.” (DELI-cd).

⁶³⁷ Mi smo ga zabilježili samo u Zankovcima.

⁶³⁸ „Etimologia molto discussa. REW 8943 parte da un lat. parl. **trudicare* «spingere, premere»; il Prati da una base onomatopeica **truk-*; il DEI (approvato da Doria) dal got. *thruks* (ted. mod. *Druck*) «colpo, spinta, pressione».” (DDC 240, s. v. *strucàr*).

132.2. Narančina kora

U Žejanama *skorca de narânže*, u Šušnjevići *kora de narânče*, u Novoj Vasi *lupa de narânče*, u Jesenoviku, Letaju i Mihelima *kora de narânče*, u ostalim južnim selima *lupa de narânče*.

Za *kora*⁶³⁹ i *skorca* v. 111.9., za *lupa* 126.1. i 113.1., za *de* 111.12., za *narânče* 132.

133. Klen (*Acer campestre*)

U Žejanama kažu *māklen*, *-u*, *māklene*, *-ele m.*, u Škabici *klen*, *-u*, *klēnure*, *-urle bg.*, U Šušnjevići *klen*, *-u*, *klēne*, *-ele bg.*, u ostalim južnim selima *klen*, *-u*, *-ø*, *-i m.*

U istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih oblika. Oblici su posuđeni iz nekog čakavskog govora.

Dendronimi tipa *klen*⁶⁴⁰ odgovaraju: npr. *klēn* u Brgudu, Čepiću (IrLA 1744), Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu (ILA 1744), *klēn* u Valturi (ILA 1744), *kl'ēn* u Orbančićima (ČDO 466), *klēn* u Vodicama (ID 182) < prslav. **klenъ* (ESSJ II/40).

Čakavizam je i žejanski dendronim *māklen*: npr. na Grobinštini *mākjēn* „makljen, vrsta drveta, klen” (GG 359), u Rukavcu *mākjēn* „Acer monspessulanum” (RČGR 151) u Čabru *m'aklejn*, *-a* „vrsta javora, klen” (GČP 124), u južnoj Dalmaciji *makjen*, u Skrbčiću na Krku, na lošinjskom otočju, na splitskom području i drugdje u Dalmaciji *maklen*, u južnoj Dalmaciji i drugdje u Dalmaciji *makljen* (HBI 409). Bezlaj slov. *maklēn*, *meklen*, *miklen* uspo-

⁶³⁹ Usp. u Brgudu (IrLA 1655), Svetvinčentu i Ližnjanu (ILA 1655) *kōra od narânče*, u Čepiću (IrLA 1655) *kōra od narônče*.

⁶⁴⁰ Termin poznat diljem hrvatskoga jezičnoga prostora: v. HBI 292.

ređuje s hrvatskim i srpskim *mäklen*, *mäkljen*, *päklen*, bugarskim *bräklen*, ruskim *neklen*, *paklen* itd. što izvodi od *klen* „Acer” „z nikalnim prefiksi *ne-*, *pa-*, *ma-*” (ESSJ II/162, s. v. **mäklën**). Oblicima tipa *maklen* bavio se i Petar Skok: „Daleko raširenija od toga oblika je složenica sa nejasnim prefiksom *ma-* *mäkljen* (Vuk, Crna Gora) = *mäklën* = *mäklën* (ŽK, slov.) (...) Čini se da je prefiks došao zbog uklanjanja homonimije s imenom ribe.” (SKOK II/94, s. v. **klën2**).

134. Joha, jalša (*Alnus glutinosa*)

Odgovor smo dobili samo u Žejanama, u Šušnjevicu i Mihelima. U Žejanama kažu *jělša*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevicu i Mihelima *brest*, *-u*, *-ø*, *-i m*.

Potonji je oblik izvorno termin za brijest (*Ulmus campestris*), no u značenju kojim se bavimo i u Čepiću *brës* (IrLA 1746), u Čabrunićima *brïst* i u Valturi *brïst* (ILA 1746). V. 167.

Žejanski naziv (u ir. repertoarima kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih oblika) odgovara nazivu u Vodicama *jělša* (ID 178) i u Brgudu *jělša* (IrLA 1746) < prslav. **jělbša* (SES2 239). Koliko je nama poznato nazivi tipa *jělša* ne prostiru se dalje od Istre⁶⁴¹, pa možemo reći da ih Istrorumunji u Cetinskoj krajini nisu poznavali. Kako su i u Istri rijetki (prema našim spoznajama zabilježeni samo blizu hrvatsko-slovenske granice⁶⁴²), mogli bis-

⁶⁴¹ Priređivač ARJ/IV na str. 583 prema Karadžićevom rječniku navodi *jělša* uz napomenu (Karadžićevu) da se tako govori u sjevernoj Hrvatskoj.

⁶⁴² Pleteršnik ima *jělša* (MtP-cd). Usporedi i toponim *Jelšane* u općini Ilirska Bistrica u Sloveniji.

mo pretpostaviti da su u čakavske govore ušli iz slovenskih, a možda u ovom slučaju za istrorumunjski i nije potrebno pretpostaviti hrvatsko posredovanje.

135. Bijela joha (*Alnus alba*)

Isto kao za johu (v. 134.)

136. Grab (*Carpinus betulus*)

U Žejanama *ȳrābər*, *ȳrābər*, *ȳrābri*, *ȳrābri m.* i *ȳrābru*, *ȳrābru*, *-i*, *-i m.*, u južnim selima *grābru*, *grābru*, *-i*, *-i m.*

Popovici navodi *grābru āj āb ši negru* (DRI 8), Kovačec za Šušnjevicu *grābru* (IrHR 86), Dianich '*grwabru* (VIrI 106). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *grābor*, u Čepiću i Medulinu *grabār* (IrLA 1748; RMG 73, s. v. **grāb**), potomje i u Čabrunićima (ILA 1748), u Labinu *grābar* (RLC 97), u Orbanićima, na Boljunštini *grābar* (ČDO 448; RBG), u Pićnu i Funtani *grābar* (PI 37; MFR 32), na Roveriji *grabar* (RR), u Orlecu na Cresu *grāber*, *čērni* –, *bēli* – (ČDOC 247), na Grobinštini *grābār*, *grābār* (GG 264), potomje i u Crikvenici (CB 39), u Belom na Cresu *grābar bēli*, *grābar čārni* (BBT 122) < prslav. **grābrь* (SES2 164, s. v. **gáber**). Južnije od Istre prevladava tip *grab*, npr. u Splitu *grab* (ŽPR 194)⁶⁴³, pa možemo zaključiti da su Istrorumunji riječ preuzeli tek nakon preseljenja.

⁶⁴³ Detaljnije glede rasprostranjenosti tipa *grab* v. HBI 212, 213.

137. Crni grab (*Ostria carpinifolia*)

U Žejanama *ȳrǎbru negru*, u južnim selima *negru gǎbru*. U Zankovcima smo čuli *bukovi grǎbru* za neku vrstu graba.

Za *grǎbru* v. 136., za *negru* 121. Usp. u Brgudu *cǎrni grǎbor*, u Čepiću *čǎrni grabǎr* (IrLA 1763), U Valturi *čǎni grǎb* (ILA 1763).

Zankovačka sintagma *bukovi grǎbru* nije najjasnija, prvi dio izvedenica je na -ov od *bukva* (v. 142.).

138. Koprivić (*Celtis australis*)

U Šušnjevići i Novoj koriste *ledońe*, -a, -e, -ele ž., u Jesenoviku, Trkovcima, Zankovcima i Kostrčanu *ledońe*, -a, *ledoń*, -ile ž., u Letaju *ledońe*, -a, -e, -ele ž., u Brdu i Škabićima *ledońa*, -a, -e, -ele ž., u Mihelima *ledońa*, -a, *ledoń*, -ile ž. U Žejanama, barem naši ispitanici, ne pozna-ju to stablo.

Byhan ima *ledońe* (IrG 263), Popovoci *ledońa* (DRI 119), Dianich *le'donj* (VIRI 121). Posuđeno iz nekog istarskog čakavskog idioma: npr. u Čepiću *ledońa* (IrLA 1749), u Medulinu *ledonja* (RMG 115), u Krnici, Šušnjevići, Katunu povrh Kožljaka (Istra), u Draguzetićima i Cresu na o. Cresu *ledonja* (HBI 364). Hrvati su riječ preuzeli iz istriotskog: u Vodnjanu, Galižani i Fažani *lo'dońo* (ILA 1749) u Galižani i *ledon* (VDG 120). Etimologijom našega dendronima detaljnije se i vrlo precizno pozabavio Petar Skok: „(Istra, narodna pjesma: *Mošćenice gradu, pred vama j' ladonja*⁶⁴⁴) = *ledona* (Istarski razvod, prijepis

⁶⁴⁴ Iz ARJ V/866 gdje se uz natuknicu *làońa* daje značenje „nekakvo drvo” i napomena „U naše vrijeme u Istri.”, a osim onoga što je Skok

16. v.) = *ledônja* f (Cres) = *lodonja* (istročakavski) »koščela, kopriwić, fanfarikula, celtis australis«. Od istroromanskog *lodóño* pored *ledóño*, od zapadno-romanskih jezika još u kat. *lledó*. Upor. još slov. *london* m (Šulek). Izvodi se od gr. *λωτός* > lat. *lōtus* > tal. učeno *loto* »isto« s pomoću augmentativnog (pridjevskog) sufiksa *-oneus*: **lotoneus*; *-eus* je kao u **fageus* > tal. *faggio*. S tim sufiksom potvrđeno samo u Istri, dok kat. *lledó* < lat. **lotonem* sadrži čist augmentativni sufiks *-o*, gen. *-onis*. Prema (o)*lidone*, port. *lodão* moguće je izvoditi istro-romanske oblike i njihove čakavske reflekske i od lat. *unēdo*, gen. *-ōnis*, prošireno sufiksom materije *-eus* (tip **fageus* > *faggio*): **unēdonea* (disimilacijom *n – n > l – n*).” (SKOK II/258, s. v. **ladônja**). Usp. i: u Labinu *ladônja* (RLC 140), u Orbanićima *ladônja* (ČDO 478), u Funtani *ladònja* (MFR 43), na Roveriji *ladonja* (RR), u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *ladôña* (ILA 1749), u cijeloj Istri *ladonja* (HBI 359⁶⁴⁵).

139. Bijeli glog (*Crataegus monogyna*)

U Žejanama smo zabilježili *γlog*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Šušnjevići, Mihelima, Kostrčanu i Zankovcima *âb glog* (*glog*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Šušnjevići i *glog*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*), u Škabićima *glogu* (*glog*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*) *âb*, u Novoj

citirao navodi se i oblik *ladôña* „arbor quaedam” iz Nemanićeve građe.

⁶⁴⁵ „Govori se, uz male razlike – ladonja, ledonja – u cijeloj Istri (Filipana, Orihi, Prodol, Belavići, Benčići – Cere, Sutivanac, Mandalenčići, Grandići blizu Cerovlja, Paz, Stabljevac pod Sisolom, Zagôrje povrh Brestove, Labinština: Trget, Skitača (...), Crni na Labinštini i Sbrinjak”.

Vasi, Jesenoviku, Letaju, Brdu i Trkovcima **glogu** (**glog**, **-u**, **-ø**, **-i m.**) **åb**.

Popovici navodi *glogu* (DRI 112), Dianich *glog* (VIRI 104), ostali nemaju. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu i Čepiću *běli glög* (IrLA 1752), u Medulinu *bili glög* (OA), u Labinu *gloh* (RLC 95), NA Boljunštini *glöh* (RBG), na Grobinštini *glög* (GG 260), u Dračevici na Braču *glög* „*Crategus monogyna*” (RBČG 251) < prslav. **glogb* (SES2 175).

Za *åb* v. 121.

140. Crni glog (*Prunus spinosa*)

U Žejanama smo zabilježili *merġla*, **-a**, **-ele**, **-ele** ž., u južnim selima **negru glog**.

Žejanski je naziv usamljen. Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika. Autori čakavskih rječnika kojima se služimo ne bilježe taj fitonim, osim Ribariča za Vodice: *meràla* „divlja jabuka”. Akademijin rječnik ima natuknicu *merala* u značenju „*Amelanchier vulgaris*” preuzetu prema Šuleku uz napomenu „slabo pouzdano” (ARJ VI/604) Šuleka preuzima i Ivan Šugar (HBI 427) u prvom odjeljku natuknice *merala* gdje Šulekovo tumačenje dovodi u pitanje: „valja reći da dvojim da se to ime u Lici odnosi na taj grm. U zapadnim područjima Like, kako sam se i sam imao prilike uvjeriti, ime **merala** odnosi se isključivo na vrstu pod br. 2 (sc. *Sorbus aria*) (...) i upravo to stablo pučanstvo zove **merala**. U drugom odjeljku piše da se za *Sorbus aria* (sc. hrv. mukinja) tako govori u Crnome Kalu podno Senjskoga bila, u Krasnu, Ramljanima i u Baškim Ošta-

rijama u Lici⁶⁴⁶ te na Gornjem Jelenju i u Begovu Razdolju u Gorskome kotaru (...) da bi u trećem, zadnjem odjeljku te natuknice, naveo prema Pericinu (sc. FPI 148) da se tako govori za *Malus silvestris* (sc. divlju jabuku) u Vodicama na Čićariji. S obzirom na navedeno i s obzirom da smo potvrdili za Istru našli samo za Vodice, mogli bismo pretpostaviti da su Istrorumunji termin preuzeli u Lici (dio se budućih Istrorumunja prije doseljenja u današnju postojbinu zadržao neko vrijeme u Lici) i da su ga Hrvati u Vodicama posudili od njih. I na koncu, značenje koje smo mi naveli za Žejane valja uzeti s rezervom, pogotovo jer smo ga dobili samo od jednog ispitanika. Pitanje etimologije za sada ćemo ostaviti otvorenim.

Za *glog* v. 139., za *negru* 121. U Brgudu smo za ovu biljku dobili sintagmu *čərveni glòg*, u Čepiću *kərvôvi glòg* (IrLA 1753), što odgovara dr. u Rudnoj Glavi *glogin ruošu* (IrLA 1752), no tamo je to bijeli glog, dok je crni *glogin niegru* (IrLA 1753) – *glogin* je posuđenica iz srpskoga, od *глогинѧа* „plod gloga” (PCJ 201), sažimanjem dočetka i promjenom roda.

141. Čempres (*Cupressus sempervirens*)

U Žejanama *ancipres*, *-u*, *-e*, *-ele m.*, u Novoj Vasi *ancipres*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Šušnjevići *cempres*, *-u*, *cempresi*, *cempresi m.*, u Jesenoviku *čempres*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Škabićima *čimpres*, *-u*, *čimprese*, *-ele bg.*, u preostalim južnim selima *čimpres*, *-u*, *-ø*, *-i m.*

⁶⁴⁶ *mèrala* „v. mùkinja” (sc. *Sorbus aria*) (RLI 142).

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich donosi *čim'pres* (VIrI 90). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *čəmpres*, u Čepiću *čəmprəs* (IrLA 1754), u Svetvinčentu *ačiprěš*, u Valturi *čimprəs* i *čiprəs*, u Ližnjanu *čəmprəs* (ILA 1754), u Vodicama *anciprěš* (ID 154), u Orbanićima *čiprěša* (ČDO 429), u Vrgadi *āncipres* (RGV 18), u Visu *cinpris* (LVJ 61), u Zagorju povrh Brestove u Istri i u Dragozetićima na o. Cresu *ancipres* (HBI 35). Skok raspravljajući o creškom obliku *arciprəs* piše: „= (sa disimilacijom $r - r > n - r$) *anciprəs* m (Vodice, Istra) = *anciprěš* (Buzet, Sovinjsko polje) = *ančipres* (15. i 16. v., Zoranić (...)) poklapa se s toskanskim *arcipresso* sa disimilacijom *ancipresso*, u kojem je *a*- jednakog podrijetla kao u *alloro* < *laurus*, tj. ostatak člana *illa* > *la*, *cypressus* > tal. *cipresso* (14. v.) < gr. *κυπάρισσος* mediteranskog podrijetla.” (SKOK I/56). Riječ postoji i u istriotskim govorima: npr. u Vodnjanu *ančip'rešo* (ILA 1754).⁶⁴⁷

142. Bukva (*Fagus silvatica*)

U Žejnama, Brdu, Škabićima, Trkovcima, Zankovcima i Mihelima *bukva*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *bukve*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *bukve*, *-a*, *-i*, *-ile* ž., u Zankovcima i Mihelima i *bukva*, *-a*, *e*, *-ele* ž., potomje i u preostalim južnim selima.

Maiorescu navodi *bucvă* (VIrR 96), Byhan *búkve* (IrG 2001), Popovici *bucve* (DRI 95), Cantemir *búcve* (Tlr 159), Sârbu i Frațilă *bucva* (DIr 194), Dianich *'bukva* (VIrI 88). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. *bŭkva* u

⁶⁴⁷ Za istriotske dendronime v. i SKOK, loc. cit.

Brgudu, Čepiću (IrLA 1755), Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu (ILA 1755), na Braču (RBČG 141): „Slovan. **bŭky*, rod. (sc. genitiv) **bŭkŭve* je prevzeto iz germ. jezikov.” (SES2 64).

142.1. Bukov žir

Odgovor smo dobili samo u Jesenoviku: *baboška*, -a, -e, -ele ž.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika. Posuđeno iz nekog čakavskog govora. Šugar navodi *baboška* za Filipanu, Prodol, Manjadvorce i Ližnjan, ali u značenju „šiška na hrastu koja nastaje kao posljedica uboda kukca *Cynips tinctoria* u lisni pup ili granu” (HBI 43). Mi smo termin *babđška* zapisali u Čabrunićima u značenju „hrastov žir”, no kako ne nalazimo paralela u čakavskom pitanje etimologije ostavljamo otvorenim.

143. Bijeli jasen (*Fraxinus excelsior*)

U Žejanama *frāsir*, -u, -e, -ele m., u svim južnim selima *āb jēsen* (*jēsen*, -u, -ø, -i m.).

Žejanski je termin domaćeg podrijetla. Byhan ima *frq̇sir* (IrG 220), Popovici *frāsir* (DRI 110), Cantemir *frásir* (Tlr 166), Sârbu i Frațilă *frāsir* (DIr 213) < lat. *fraxīnus*, REW 3489⁶⁴⁸ > dr. *frásin* (DEX 397); ar. *frápsin* (DDAr 468), 54; mr. *frásin*, *frásim* (DMr 129).

Dendronim zabilježen u južnim selima, *āb jēsen*⁶⁴⁹, hibridna je sintagma. Prvi je dio, *āb*⁶⁵⁰, domaći kromonim

⁶⁴⁸ lat. *fraxīnus*, -um (DISE 171).

⁶⁴⁹ Usp. u Rudnoj Glavi *fras̃an alb* (IrLA 1756).

⁶⁵⁰ Usp. u Brgudu i Čepiću *bēli jēsen* (IrLA 1756).

(v. 121.) koji ovaj termin stavlja u opreku s crnim jasenom (v. 144.), a drugi, *jesen* [od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Popovici, za Šušnjevicu, ima *j̃esen* (DRI 110, s. v. **fr̃asir**)⁶⁵¹], posuđen iz nekog čakavskog idioma: npr. u Labinu *j̃esen* (RLC 112), u Orbanićima *j̃esen* (ČDO 458), u Belom na Cresu *j̃esen* (BBT 145), u Rukavcu i Novom Vinodolskom *j̃esēn* (RČGR 99; RČGNV 87) < prslav. **asenъ* (SES2 240). U južnijim čakavskim govorima u pravilu imamo tip *jasen*⁶⁵² [npr. na Braču, na Vrgadi, u Senju *j̃asen* (RBČG 350; RGV 80; SR 48), u Kolanu na Pagu *j̃asen* (RKGP 163)], pa možemo pretpostaviti da su Istrorumunji oblik posudili, ili prilagodili, tek nakon što su napustili Cetinsku krajinu.

144. Crni jasen (*Fraxinus ornus*)

U Žejanama *fr̃asir*, **-u**, **-e**, **-ele** *m.*, u juž. selima *negru j̃esen*.

Za *fr̃asir* i *j̃esen* v. 143., za *negru* 121.

U Brgudu i Čepiću *č̃ərni j̃esen* (IrLA 1757), u Rudnoj Glavi *fr̃as̃en ñiegru* (IrLA 1757).

145. Smrika (*Juniperus communis*)

U Žejanama i Jesenoviku *brin*, **-u**, *briñ*, **-i** *m.*, u Šušnjevici *bl̃ave smrik̃ve* (*smrik̃ve*, **-a**, **-i**, **-ile** ž.), u Mihelima *bl̃ava smrik̃va* (*smrik̃va*, **-a**, **-i**, **-ile** ž.), u Letaju vele *smrik̃va*, **-a**, **-e**, **-ele** ž., u preostalim južnim selima

⁶⁵¹ Ima i posebnu natuknicu s naglaskom, *j̃esen*, na str. 117, ali bez naznake gdje se govori.

⁶⁵² Tip je poznat i u Istri: npr. u Čabrunićima *j̃asan*, u Valturi *j̃asen* (ILA 1757), u Medulinu *j̃asen* (RMG 90).

smrikva, *-a*, *-i*, *-ile* ž. U Šušnjevcu smo dobili odgovor i za plod: *brīņevicē*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *brīņovicē*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Za žejanski termin *brin* ne nalazimo odgovarajućih u istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo. Budući da smo ga zabilježili samo u Žejanama, mogli bismo pretpostaviti da je posuđen iz nekog slovenskog dijalekta: npr u Starodu *brin* (OA)⁶⁵³ [< prslav. **brīn* (SES2 58)] – u istarskim čakavskim govorima naime za taj se grm koriste oblici tipa *smri(k)va* (v. niže), no postoje izvedenice: npr. u Pićnu *brīnje* „ulje od smrikve” (PI 15), na Boljunštini *brīnje* „plod plave smreke” (RBG), isto u Rukavcu u značenju „plodovi smrčike, smrekinje” (RČGR 38)⁶⁵⁴; oblik *brin* nalazimo tek nešto južnije, u Senju (HBI 86) – Šugar bilježi i *brinj* za Sveti Petar u Šumi ali u značenju „*Ruscus aculeatus* (sc. oštrolišna)”⁶⁵⁵

Za tip *smrikva* Byhan je zapisao *smōrīkvę* (IrG 344), Popovici *smricva* (DRI 150), Cantemir *smricvi* (mn.) (Tlr 180), Kovačec za Šušnjevicu *smrīcvę* (IrHR 178), Dianich '*smrikva* (Vlri 162). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu *smrēka*, u Čepiću *smrīkva* i *smrīka* (IrLA 1759), potomje i u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu, u Valturi *smrīčka* (ILA 1759), u Vodicama i Medulinu *smrīkva* (ID 212; RMG 215), u Labinu *smrēka* (RLC 250), u Orbanićima *smrēčkva* i *smrēkva* (ČDO 548), u Pićnu *smrikva* (PI 103), na Boljunštini *smrēkova* (RBG), na Roveriji *smrička* (RR), u Orlecu *smrēka* (ČDOC 353), na Vrgadi *smrēka* (RGV 194), na Braču *smrīka* (RBČG 876), u Visu *smrīka* (LVJ 501) < prslav. **smērka* (SES2 675, s.

⁶⁵³ Pleteršnik ima *brīn* (MtP-cd).

⁶⁵⁴ To se poklapa s nazivima za bobice u Šušnjevcu.

⁶⁵⁵ Biljka ima crvene bobice kao i smrič (v. 146).

v. **smrěka**). U nekim se južnim selima uz imenicu dodaje pridjev ž. r. *blāva*, *blāve*⁶⁵⁶ [u Šušnjevici i Novoj Vasi za „modar, -dra, -dro” zapisali smo *blāv*, *blāve*, *blāvo*; *blāvi*, *blāve*, *blāvi*, u ostalim južnim selima *blāv*, *blāva*, *blāvo*; *blāvi*, *blāve*, *blāvi*⁶⁵⁷ – Popovici ima *blāv*, -e (DRI 93), Cantemir *blav*, -e (TIR 159), Sârbu i Frătilă *blav*, -a (DIR 192)]: čakavizmi: npr. u Čepiću *blōv*, -a, -o (IRLA 310), u Pićnu *blōvo* (PI 14), u Orbanićima *blāvi* (ČDO 419). M. Snoj za sln. *plāv*, *plāva* „moder” piše „Prevzeto iz bav. nem. *plau*, kar ustreza knjiž. nem. *blau* 'moder' (...) To se je razvilo iz stvnem. *blāo*, kar je sorodno z lat. *flāvus* 'zlatorumen, blond' (...) germ. beseda je torej prvotno morala pomeniti *'svetlomoder'.” (SES 451), a Skok pored creškoga pridjeva *blavīten* „modrikast” veli: „unakrštanjem frank. *blao* s domaćim *plavetъnъ*, izvedenica od *plav* (...), srlat. *blavus* > tal. *biavo*. Možda je *plāv* (16-17.) dobio značenje «modar» mjesto «žut, nažut, žućkast» unakrštanjem slavenske i romanske riječi franačkog postanja.” (SKOK I/169). Držimo da je čakavske oblike tipa *blav* moguće tumačiti kao ostatke iz predmletačkih jezičnih slojeva koji odgovaraju mlet. *biavo* „azzurro” (BOE 79), *biavo* (VG 90 – za Grado i Piran) < lat. *blavum* (VEI 131, s. v. **biavo**) < fran. *blao*, REW 1153, ili pak kao germanizme.]. S obzirom da su oblici tipa *smrikva* karakteristični za Istru (južnije imamo tip *smrika* i sl. bez -v-), pretpostavlja-

⁶⁵⁶ koji ga stavlja u opreku s pridjevima tipa *rojše* i *kərvava* koji se pridodaju istoj imenici da bi se označilo smrič (v. 146.).

⁶⁵⁷ U Žejanama koriste kromonim *modar*, *modra*, *modro*; *modri*, *modre*, *modri* [Sârbu i Frătilă donose *modru*, -a, -o (DIR 230), Kovačec za Žejane *módar*, *módra*, -dri (IRHR 119)] – posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu i Senju *mōdar*, -a, -o (IRLA 310; SR 77) < prslav. **modrъ* (SES 350, s. v. **móder**).

mo da su Istrorumunji te nazive preuzeli tek nakon doseljavanja na Krk i u Istru.

146. Smrič (*Juniperus oxcederus*)

U Žejanama *smrika*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici *rojse smrikve*, u Mihelima *kərváva smrikva* i *rojše smrikva*, u ostalim mjestima nazivi su jednaki kao i za smriku (v. 145.)

Ostaje nam obraditi dva pridjeva, *rojšu* „crven” i *kərváv* „boje krvi; krvav”. Za prvi smo u Šušnjevici zapisali *rojsu*, *rojse*, *rojso*; *rojsi*, *rojse*, *rojsi*, u Novoj Vasi *rojšu*, *rojše*, *rojšo*; *rojši*, *rojše*, *rojši*, u Trkovcima i Mihelima *rojšu*, *rojše*, *rojšo*; *rojši*, *rojše*, *rojši*, u ostalim mjestima *rojšu*, *rojša*, *rojšo*; *rojši*, *rojše*, *rojši*, u Škabićima mn. za m. i ž. i *rojš*. Byhan je zapisao *róš* (IrG 329), Pušcariu *rois*, *-e* (Tlr 323), Maiorescu *roišu*, *roišie*, *rošu* (Vlr 145), Popovici *rois*, *-e* (DRI 145), Cantemir *roíšu*, *-e* (Tlr 178), Sârbu i Frătilă *roišu*, *-a* (Dlr 268), Kovačec za južna sela *róisu*, *róiše*, *róišo* (IrHR 167). Domača riječ: dr. *róšu*, *-ie* (DEX 934); ar. *aróšu*, *aróše* (DDAr 150); mr. *roš*, *-ă* (DMr 251) < lat. *rōseus*, REW 7379; za drugi u Šušnjevici i Novoj Vasi *kərváv*, *kərvàve*, *kərvávo*; *kərvávi*, *kərvàve*, *kərvávi*, u svim ostalim mjestima *kərváv*, *kərváva*, *kərvávo*; *kərvávi*, *kərvàve*, *kərvávi* „krvav” < čak. *kərvov*, *-a* „krvav, crven” (IrLA 308), izvedenica od čak. *kərv* (stariji je oblik *krī*) < prslav. **kry*, gen. **krǫve* (SES 273, s. v. *krī*).

147. Lovor (*Laurus nobilis*)

U Žejanama smo zapisali *javorika*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici i Novoj Vasi *jåvorike*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim

južnim selima *jăvorika*, **-a**, **-e**, **-ele** ž.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika. Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Čepiću *jăvorička* (IrLA 1761), u Orbanićima kod Žminja, u Rukavcu, u Novom Vinodolskom *jăvorika* (ČDO 457; RČGR 98; RČGNV 87), u Pićnu *jăvorika* (PI 44), u Senju *javorika* (SR 48), u Belom na Cresu *jăvorika* (BBT 143), u Orlecu na Cresu *jăvorika* (ČDOC 258)⁶⁵⁸ < prslav. **avorь* (SES2 236).

148. Drijen (*Cornus mas*)

U Žejanama smo zapisali *korn*, **-u**, *korne*, **-ele** m., u Škabićima *dren*, **-u**, *drēne*, *drēnele* bg., u ostalim južnim selima *dren*, **-u**, **-ø**, **-i** m. U Zankovcima smo dobili odgovor i za plod: *drenuľe*, **-a**, *drenuľ*, **-ile** ž.

Žejanski je naziv domaćeg podrijetla (autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo za ovaj grm navode samo oblike tipa *dren* – v. niže): dr. *corn* (DEX 228), *kuorn* (IrLA 1750); ar. *córn*u (DDAr 307), *cornu* (DArM 145); mr. *corn* (DMr 77) < lat. *cōrnus* „drijen”, REW 2241.

Nazivi tipa *dren* [Maiorescu, Byhan, Popovici i Cantemir bilježe *dren* (VIR 104; IrG 210; DRI 107; TIR 165)] posuđeni su iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu i Čepiću; Svetvinčentu *drēn* (IrLA 1750; ILA

⁶⁵⁸ Za distribuciju oblika tipa *javorika* usp. i HBI 259: „zabilježeno u Dalmaciji (...); govori se u Brseču (...), u Sutivancu, Mandalenićima blizu Gračišća, Katunu povrh Kožljaka, Stabljevcu pod Sisolom i na Štalijama (Labinština) u Istri, u Dragozetićima i u Cresu na o. Cresu, u Skrpčiću, u Vrbniku (s naglaskom: *jăvorika*) na o. Krku i u Liscu povrh Klane u Gorskome kotaru (naglasak: *jăvorika*)”.

1750), u Čabrunićima *dr̃n* (ILA 1750), u Ližnjanu *dr̃nula* za grm i plod (ILA 1750), na Roveriji *drin* (RR), u Orlecu *dr̃n* za grm, *drenjūla* za plod (ČDOC 235), na Grobinštini i u Vodicama *dr̃n* (GG 235; ID 169), u Orbanićima *dr̃n* za grm i *dreñolica* za plod (ČDO 438), u Labinu *dren* za grm i *drenjūla* za plod (RL 79), u Senju za grm i plod *drenjūla* (SR 24)⁶⁵⁹ < prslav. **děrnъ*, **dernъ* (SES2 122).

149. Drača (*Paliurus spina-christi*)

U Žejanama smo zapisali *spir*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Šušnjevići i Novoj Vasi, Brdu, Škabićima i Trkovcima *spir*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u Novoj Vasi i *spir*, *u*, *-ø*, *-i m.*, u Brdu, Škabićima i Trkovcima i *dirāka*, *-a*, *-e*, *-ele ž.*, u Letaju, Zankovcima, Mihelima i Kostrčanu *dirāka*, *-a*, *-e*, *-ele ž.*, u Mihelima i *spir*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, potomje i u Jesenoviku.

Oblici tipa *spir* domaći su, znače i „trn općenito”. Maiorescu, Byhan, Popovici, Cantemir, Sârbu i Fraţilă, Kovačec i Dianich imaju *spir* (VIrR 123; IrG 348; DRI 151; Tlr 180; Dlr – s. v. **spin**; IrHR 180; VIrI 163) < lat. *spīnus*, REW 8155 < dr. *spin* (DEX 1009), u Rudnoj Glavi

⁶⁵⁹ Za distribuciju naziva tipa *dren* usp. i HBI 169: „govori se u Vodicama na Ćićariji, u Crnom i u Ripendi na Labinštini (...), u Valunu na o. Cresu (...) u Sutivancu, Orihima, Pohmanima (Cere), Stabljevcu podno Sisola, Katunu povrh Kožljaka, Slumu (Ćićarija), Medulinu, u Baćima povrh Brestove, na Štalijama i u Skitači na Labinštini (Istra), u Dragozetićima i u Cresu na o. Cresu, u Zagvozdu (Zabiokovlje) (stablo i plod), u Liscu povrh Klane, u Klani, u Skradu, i u Gerovu u Gorskom kotaru, u Kuterevu u Lici, u Buku, u Didinoj Riki (Djedinoj Rijeki), Sovskom Dolu i Čaglinu u Požeškoj kotlini u Slavopniji (...); govori se i u Vrbniku na o. Krku”.

spin (IrLA 1764); ar. *schin* (DArM 468); mr. *spin* (DMr 271).

Oblici tipa *dirāka* posuđeni su iz nekog sjevernočakavskog idioma⁶⁶⁰: npr. u Čepiću, na Grobinštini, u Vodica-ma, u Labinu, u Rukavcu i Novom Vinodolskom *dirāka* (IRLA 1764; GG 225; ID 168; RLC 75; RČGR 58; RČGNV 47), u Pićnu *dirāka* (PI 24), u Orlecu na Cresu *dirāka* (ČDOC 232), u Belom na Cresu *dirāka* (BBT 82): uz sln. *drâčje* Snoj piše: „(...) nar. *derâčje* 'trnje', redko knjiž. *derák* 'rastlina kristusov trn (*Paliurus aculeatus*)'. *Drâčje* je kolektiv od *drâč* 'plevel', nar. 'trnje', *drāka* 'trnovo grmovje', kar je kakor bolg. *drāka* 'rastlina kristusov trn' izpeljano iz pslovan. **drāti*, sed. **děro* 'trgati'. Prvotni pomen je torej *'rastlina ali njeni deli, ki trgajo'." (SES2 120).

150. Crni bor (*Pinus nigra laricio*)

U Zankovcima *negru bor* (*bor*, *-u*, *-ø*, *-i m.*), u svim ostalim mjestima *bor*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Škabićima i *bor*, *-u*, *ure*, *-urle bg*.

Popovici, Sârbu i Fraţilă i Kovačec donose *bor* (DRIS 146; Dİr 193; IrHR 40) – posuđenice iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu, Čepiću i na Grobinštini *bôr* (IrLA 1765; GG 179), na Roveriji *bor* (RR), na Braču *bôr* (RBČG 125) < prslav. **bǫrb* (SES2 51).

U Zankovcima razlikuju crni od bijelog bora (v. 151.) dodajući uz imenicu *bor* odgovarajući kromonim (v. 121.). Borove razlikuju i u Valturi: *čŕni bôr* (ILA 1765) vs. *bôr*

⁶⁶⁰ Južnije su u uporabi samo oblici tipa *drača* koji postoje i u Istri (za distribuciju v. HBI 166, s. v. **drāča**).

(ILA 1766), a i u Rudnoj Glavi *borovīnā đā níagrā* (IrLA 1765) vs. *borovīnā albā* (IrLA 1766).

150.1. Borova smola

U Šušnjevici i Novoj Vasi *smōla* (*smōlē*, -a, -e, -ele ž.) *de bor*, u ostalim mjestima *smōla* (*smōla*, -a, -e, -ele ž.) *de bor*.

Sintagme u doslovnom značenju „smola od bora”. Za *smola* v. 115.5., za *bor* 150., za *de* 111.12. Usp. u Brgradu *smōla od bōra*, u Čepiću *smōla od bōra* (IrLA 1768)

151. Bijeli bor (*Pinus silvestris*)

U Zankovcima *āb bor* (*bor*, -u, -ø, -i m.), u ostalim mjestima nazivi se poklapaju s terminima za crni bor (v. 150.).

Za *āb* v. 121., za razlikovanje bijela od crna bora v. 150.

152. Pinija (*Pinus pinea*)

U Zankovcima smo zapisali *pin*, -u, -ø, -i m., a u svim ostalim mjestima *bor*, -u, -ø, -i m., u Škabićima još i *bor*, -u, -ure, -urle bg.

Od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Kovačec, za Šušnjevicu, ima *pin* „bor” (IrHR 146). Čakavska posuđenica (istro)mletačkog podrijetla: npr. u Čabrunićima *pīn*, u Ližnjanu *pīn* (ILA 1766), u Orbanićima i Orlecu na Cresu *pīn* (ČDO 519; ČDOC 323), u Labinu *pin* (RLC 202), u Medulinu *pīnj* (RMG 174), u južnoj Dalmaciji *pinj* (HBI 527) < (i)mlet. *pin* (VG 790; DDC 162; DDP 198) < lat. *pīnus*, REW 6519.

Za *bor* v. 150.

152.1. Pinjola (plod pinije)

U Žejanama *bebica*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u južnim selima *piñol*, *-u*, *-ø*, *-i* m. i u Šušnjevi i Novoj Vasi i *piñole*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *piñola*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. Nazivi označuju i češer i sjemenku u češeru.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih termina za plod pinije.

Žejanski naziv ne znamo protumačiti. Možda metafora prema *bebica* „djetešce“?

Oblici tipa *piñol(a)* su čakavizmi (istro)mletačkog podrijetla: npr. u Labinu *pinjōl* (RLC 202), u Medulinu *pinjō* (RMG 174), na Braču *piñôl* (RBČG 656⁶⁶¹) i *piñôla* (RBČG 656), na Vrgadi *piñô(l)* (RGV 153), u Splitu *pìnjōl* (StR 239), u Trogiru *pinjôl* (RTCG 195), u Korčuli *pinjûl* (RGGK-cd) < (i)mlet. *pignòl* (BOE 510), *pignol* (VG 788), *pignòl* (DDP 198). Dalje v. 152.

153. Topola (*Populus alba*)

U Žejanama su nam rekli *topol*, *-u*, *-e*, *-ele* m., u Šušnjevi i Novoj Vasi *topole*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Letaju *topole*, *-a*, *topol*, *-i*, ž., u ostalim južnim selima *topola*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Maiorescu je zapisao *topolă* (VIR 126), Popovici *topolę* (DRI 158), Cantemir *tópole* (TIR 183), Kovačec, za Kostrčan, *topólę* (IRHR 197), Dianich *to'pwola* (VIR 176). Posuđeno iz nekog sjevernočakavskog⁶⁶² idioma: npr. u Brgudu i Čepiću (IRLA 1769), Ližnjanu (ILA 1769) *topôla*, u Svetvinčentu *topôla*, u Čabrunićima *tapôla* (ILA

⁶⁶¹ I u značenju „*Prunus nigra*“.

⁶⁶² Barem prema rječnicima čakavskih idioma kojima se služimo. Za distribuciju v. i HBI 714.

1769), u Orbanićima kod Žminja *top"ôl* (ČDO 571), na Boljunštini *topuôl* (RBG), u Labinu i Pićnu *topôl* (RLC 286; PI 119), na Grobinštini *topôl* (GG 663) u Novom Vinodolskom *tôpol* (RČGNV 325) < prslav. **tôpolb* (SES2 773).

154. Crna topola (*Populus nigra*)

Isto kao za topolu (v. 153.)

155. Jasika (*Populus tremola*)

U Žejanama *jesika*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevići i Novoj Vasi *jesike*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *jesika*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. U Šušnjevići su nam za ovo drvo odgovorili i opisno: *topola kara tresę*,

Šušnjevska hibridna sintagma *topola kara tresę* opisna je, znači „topola koja trese”. Sastavljena je od jednog domaćeg i dva strana elementa. Za *topola* v. 153., za *tresę* 113.3. Drugi je elemenat sintagme domaći odnosni pridjev⁶⁶³ ž. r. *kara* „koja” (jednako smo zapisali i u drugim južnim selima, osim u Zankovcima gdje smo čuli *kâra*). Maiorescu ima *care* (VIrR 98), Pușcariu *cârle*, *câre* (SIr 306), Cantemir *cârle*, *care* (TIr 160), Sârbu i Frașilă *cârle* (DIr 196), Kovačec *cârle*, *carle*, *câre*, *câra*, *cârę*, *câro* (IrHR 46) < lat. *qualis*, REW 6927 > dr. *câre* (DEX 139); ar. *câre* (DDAr 247), *cari* (DArM 119; DAr 180, s. v. *care*); mr. *câri* (DMr 61).

Za oblike tipa *jesika* Maiorescu donosi *iesic* i *iesig* (VIrR 108), Byhan *jęsik* (IrG 233), Dianich *ye'sika* (VIrI 187). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu

⁶⁶³ I zamjenica.

jesika, u Čepiću *jäsika* (IrLA 1771), na Boljunštini *jesika* (RBG), isto na Grobinštini (GG 290) i u Klani, Vrbniku na Krku (HBI 265), u dolini Mirne u Istri *jasika* „*Fraxinus angustifolia*” (HBI 257) < prslav. **asika* (HER 290, s. v. *jäsika*).

156. Crni trn, trnjina (*Prunus spinosa*)

U Žejanama *spir*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Šušnjevici i Novoj Vasi *divľu spir*, u Mihelima *glogu (glog, -u, -ø, -i m.)*, u ostalim južnim selima *negru spir*.

Za *spir* v. 149., za *glogu* 139., za *negru* 121., za *divľu* 115.1.

Usp. u Brgudu i Čepiću *čärni tärn* (IrLA 1772), u Čabrunicima *čřni třn*, u Ližnjanu *glög* (ILA 1772).

157. Cer (*Quercus cerris*)

U Žejamama smo zabilježili *cer*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Šušnjevici i Škabićima *cer*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u Škabićima i *cer*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, potomje i u svim ostalim južnim selima.

Byhan ima *tser* (IrG 365), Pušcariu, Sârbu i Frařilă *řer* (SIr 329; DIr 291), Dianich *tser* (VIrI 178). Byhanov oblik *tser* [třer] ukazuje da je riječ o izvornoj riječi koja potječe od lat. *cërrus*, REW 1838. [> dr. *cer* (DEX 162); ar. *řer* (DDAr 1068), *řeru* (DAr 226, s. v. **cer**), *tser* (DArM 574)], koja se kasnije preoblikovala prema čakavskim dendronimima: npr. u Brgudu i Čepiću *cër* (IrLA 1773), u Svetvinčentu, Čabrunicima i Ližnjanu *tsër*, u Valturi *tsër* (ILA 1773), u Labinu *cer* (RLC 61), u Medulinu *cër* (RMG 34),

u Dalmaciji *cer* (HBI 105⁶⁶⁴). Kao i sln. *cěr* „prevzeto iz nekega rom. refleksa, ki se je razvil iz lat. *cerrus* 'cer, vrsta hrasta'. Ker so iz te osnove na Slovenskem tvorjena tudi krajevna imena, npr. *Cerovec*, in ker je beseda znana že v cslovan. *cerъ*, hrv. *cěr* in rus. *cér*, mora biti izposoja že zelo stara (...) Lat. *cerrus* je severnoafriškega izvora.” (SES2 71).

158. Česvina, crnika (*Quercus ilex*)

Isto kao i za *cer* (v. 1773).

159. Medunac (*Quercus pubescens*)

U Žejanama *cer*, *-u*, *-ure*, *-urle m.*, u Novoj Vasi *hrăst*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u Jesenoviku *hrăst*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Letaju *hrastiċ*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Šušnjevići i Škabićima *gərm*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*, u Škabićima i *gərm*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, potomje i u svim ostalim južnim selima.

Za *cer* v. 157.

Za oblike tipa *hrăst* (letajski je dendronim umanjenica na *-iĉ*) Maiorescu je zapisao *hrast* (VIR 107), Popovici, Pușcariu i Kovačec, za Šušnjevicu, *hrăst* (DRI 115; SIR 312; IrHR 91), Cantemir *hrast* (TIR 167), Dianich *hrwast* (VIR 108). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Svetvinčentu i Čabrunićima *xrăst*, u Valturi i Ližnjanu *xrăst* (ILA 1775), na Grobinštini *hrăst* (GG 277), isto u južnoj Hrvatskoj (HBI 233) < prslav. **xvorstъ* (SES2 211).

⁶⁶⁴ Šugar pod tom natuknicom daje iscrpne podatke o distribuciji oblika.

Oblici tipa *gərm* u južnom su selima u uporabi i u značenju „hrast” i u značenju „grm” – u Žejanama *ɣərm, -u, -ure, -urle m.* samo u značenju „grm” [isto je zapisao i Kovačec: *ɣərm* „grm” (IrHR 83)]. Posuđeno iz nekog čakavskog govora. Rječnici čakavskih idioma kojima se služimo navode oblik samo u općem značenju [npr. na Boljunštini *gřm* (RBG), na Grobinštini *gřm* i *gřm* (GG 269), u Senju i na Braču *gřm* (SR 37; RBČG 268) < prslav. **grьmъ* (SES2 191)], mi za „hrast” imamo potvrdu za Čepić: *gərm* (IrLA 1775), a to značenje za *grm* potvrđuje i Šugar za riječko područje (HBI 223).

160. Dub lužnjak (*Quercus robur*)

U Žejanama smo zapisali *cer, -u, -ure, -urle m.*, u Mihelima i Kostrčanu *grădiň, -u, -ø, -i m.*, u Šušnjevici *hrăst, -u, -ure, -urle bg.*, u svim ostalim južnim selima *hrăst, -u, -ø, -i m.*

Za *cer* v. 157., za *hrăst* 159.

Oblika tipa *gradiň* ne nalazimo u autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo. Posuđenica iz nekog čakavskog govora: npr. u Čepiću *grădiň* (IrLA 1776a), u dolini Mirne u Istri *graden* (HBI 214) – drugih potvrda nemamo⁶⁶⁵. Uz sln. *grăden* „*Quercus sessiliflora*” M. Snoj piše: „Verjetno je sorodno hrv., srb. *grànica* 'cer, *Quercus pubescens*', mak. *granica* in bolg. *graníca* v enakem pomenu. Navedene besede etimološko niso dokončno pojasnjene. Morda so v neki zvezi s pslovan. **granǎ* 'veja, grm' (...). Druga možnost je domnevanje sorodstva z bolg.

⁶⁶⁵ Je li u osnovi toponima *Gradinje* (ir. *Grădiňa*) u Čepićkom polju ovaj hrast, kao i *jesen* u **Jesenovik**?

gorún 'graden'⁶⁶⁶ in hrv., srb. *gõrûn* 'dob, Quercus robur'. Če je ta primerjava pravilna, so izhodišča za obravnavane besede pslovan. ali slovan. **gordbn̥*, **gor(db)ĩca* in **gorunb̥*." (SES2 186).

160.1. Hrastov žir

U Žejanama *ȳlindura*, -a, -e, -ele ž., u Šušnjevicu i Novoj Vasi *gl̥inde*, -a, -e, -ele ž., u Jesenoviku, Brdu, Škabićima i Trkovcima *gl̥inde*, -a, -e, -ele ž., u ostalim južnim selima *gl̥inda*, -a, -e, -ele ž.

Domaća riječ. Maiore scu ima *ghindă* (VIrR 106), Byhan *gl'indę* (IrG 223), Popovici *gl̥inde* (DRI 112), Cantemir *gl'inde* (Tİr 166), Kovačec za Šušnjevicu i Novu Vas *gl'inde* „šiška na hrastu; rijetko: žir (na hrastu)” (IrHR 84), Dianich '*gl̥inda* (VIrI 104)⁶⁶⁷ < lat. *glans*, -ande⁶⁶⁸, REW 3778 > dr. *ghindă* (DEX 422), u Rudnoj Glavi *gində* (IrLA 1776b); ar. *gl'indă* (DDAr 496); mr. *gl'indă* (DMr 141).

160.1.1. Kapica žira

U Žejanama *bar̥etica*, -a, -e, -ele ž., u Šušnjevicu *kapeliću* (*kapelić*, -u, -ø, -i m.) *de gl̥inde*, u Novoj Vasi, Letaju, u Mihelima i Kostrčanu *baretica* (*baretica*, -a, -e, -ele ž.) *de gl̥inda*, u Škabićima *baretica* (*baretica*, -a, -e, -ele ž.) *lu gl̥inde*, u Zankovcima *kapučiču* (*kapučič*, -u,

⁶⁶⁶ Usp. dr. *gorún* „Quercus petracea” (DEX 429), u Rudnoj Glavi *gorun* „hrast lužnjak” (IrLA 1776a).

⁶⁶⁷ Maiore scu i Popovici navode i izvedenicu na -ar: *ghindar*, odnosno *gl̥indâr* „hrast” (VIrR 106; DRI 112), što mi nismo potvrdili. Dr. *ghindâr* „id.”

⁶⁶⁸ „lat. **glanda*, de *glans*, con cambio de decl.” (DER 3771).

-ø, -i m.) de gľinda, u preostalim južnim selima **baretica** (**baretica, -a, -e, -ele ž.) de gľinde**.

Osim u Žejanama gdje kažu jednostavno *barĕtica* „kapica” [usp. u Ližnjanu *kăpitsa* (ILA 1776c)], ostali koriste metaforične sintagme koje doslovce znače „šeširić/kapica/kapuljačica od žira”. Za *gľinde* v. 160.1., za *de* 111.12. Ostaje nam obraditi tri umanjenice. U istrorumunjskim repertoarima kojima se služimo ne nalazimo odgovarajućih termina, samo osnovne riječi od kojih su sastavljene naše sintagme.

Umanjenicu na *-ica baretica* navodi samo Dianich, *ba'retitsa*, uz *ba'reta* (VIRI 84), ostali daju samo osnovnu riječ: Maiorescu *baretă* (VIRR 94), Byhan *baréte* (IRG 191), Popovici *barétă* (DRI 91), Pușcariu *barete* (SIR 304), Cantemir *baréte* (TIR 158), Sârbu i Frațilă *bareta* (DIR 190), Kovačec za južna sela *baréte* (IRHR 36). Čakavizam (istro)mletačkog podrijetla: npr. u Orbanicima, Medulinu, na Boljunštini *barêta* (ČDO 415; RMG 22; RBG), u Labinu *barêta* (RLC 44), u Pićnu i Funtani *barêta* (PI 11; MFR 17), na Roveriji *bareta* (RR), na Grobinštini *barêta* i *barêtica* (GG 159), u Trogiru *bârêta* (RTCG 28) < (i)mlet. *barêta* (BOE 64; DDP 36), *bareta* (VG 70; GDDT 57), *baréta* (DDC 14) < lat. *birrus*, REW 97⁶⁶⁹. Premda je južnije od Istre tip *bareta* (koji je u Istri gotovo jedini) rijedak (potvrdili smo ga za Trogir – v. gore) i prevladava tip *bereta* [npr. na Braču *berêta* (RBČG 108), u Visu *berîta* (LVJ 27)], teško je pouzdano zaključiti da su ga Istrorumunji preuzeli nakon napuštanja Cetinske krajine.

⁶⁶⁹ „Lat. *bĭrru(m)* 'mantello, con cappuccio', da una radice gall. con sign. di 'corto', prob. attrav. il provz. *berret*, anche se è di ostacolo la cronologia delle attestazioni.” (DELI 205 – prema LEI VI 33).

Usp. u Brgudu *barètica od želùda* (IrLA 1776c), u Valturi *kàpitsa od želùda* (ILA 1776c).

Prvi dio sintagme *kapeliću de glінде* koju smo zapisali u Šušnjevići posuđenica je iz nekog čakavskog govora (istro)mletačkog podrijetla⁶⁷⁰. Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo ne bilježe ga, samo Dianich ima umanjenicu s drugim sufiksom, *-in*: *kape'lin* „cappelino da donna” (VIrI 110). I u čakavskim rječnicima koji su nam na raspolaganju nalazimo uglavnom takve umanjenice⁶⁷¹: npr. u Pićnu *kapelìn* (PI 46), u Medulinu, na Boljunštini, na Murteru i u Visu *kapelìn* (RMG 97; RBG; RGOM 126; LVJ 214), u Splitu *kapèlìn* (StR 135), u Trogiru *kapèlìn* (RTCG 109) < (i)mlet. *capelìn* (BOE 133; DDP 61), *capelin* (VG 165; GDDT 126), izvedeno od *capèl* (DDC 39; DDP 61), *capel* (VG 165; GDDT 126) < lat. *cappellus*, REW 1645. Usp. u Čepiću *klobučič* (IrLA 1776c),

Prvi dio metaforične sintagme *kapučiću de glında* koju smo čuli u Zankovcima umanjenica je na dvojni deminutivni sufiks *-čić* od *kapuč* „kapuljača” [u svim smo mjestima zapisali *kapuč*, *-u*, *-ø*, *-i m.* (zabilježili smo i umanjenicu: u Zankovcima i Brdu *kapučič*, *-u*, *-ø*, *-i m.*, u Ostalim mjestima *kapučić*, *-u*, *-ø*, *-i m.*) – od autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo samo Dianich ima *ka'puč* „cappuccio” (VIrI 111)]. Čakavizam (istro)-

⁶⁷⁰ Oblik *kapelić*, *-u*, *-ø*, *-i m.* koristi se inače u značenju „šesirić” – u ostalim smo mjestima zapisali *kapelić*, *-u*, *-ø*, *-i m.*

⁶⁷¹ Jedino za otok Brač u P. Šimunovića nalazimo crkveni termin *kapelić* „šuplji stožac nataktnjen na trstiku za gašenje oltarskih svijeća” (RBČG 371).

mletačkog podrijetla: npr. u Labinu *kapūc* (RLC 120), u Pićnu *kapùč* (PI 47), u Medulinu, na Boljunštini i Grobinštini i u Orlecu na Cresu *kapùč* (RMG 97; RBG; GG 301; ČDOC 264), na Braču *kapùc* i *kapùč* (RBČG 372), u Visu *kapùc* (LVJ 216), u Trogiru *kàpùc* (RTCG 109) < (i)mlet. *capuzzo* (BOE 135), *capuso*, *-uzzo* (VG 169) < izvedenice od lat. *cappa* „Mantel”, REW 1642.

161. Bagrem (*Robinia pseudoacacia*)

U Žejanama smo zabilježili *kacija*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Šušnjevici, Brdu, Škabićima i Trkovcima *pītomān spir* (*do pītomne spirure*), u Šušnjevici i *kācije*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Jessenoviku *kācija*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. i *pītomān spir* (*doj pītomni spir*), potonje i u Novoj Vasi, u ostalim južnim selima *pītomna dirāka* (*do pītomne dirāke*).

Za bagrem se u nekim mjestima koriste dendronimi tipa *kacija*, a u nekim se uz nazive za draču (*Paliurus spinachristi*) dodaje prilog tipa *pītomān* „domaći” {mi smo taj oblik zabilježili samo u južnim selima: u Šušnjevici i Novoj Vasi *pītomān*, *pītomne*, *pītomno*; *pītomni*, *pītomne*, *pītomni*, u ostalim južnim selima *pītomān*, *pītomna*, *pītomno*; *pītomni*, *pītomne*, *pītomni* – Sârbu i Fraṭilă navode *pitoman* (Dİr 250), Dianich *'pitomān*, *'pitomna* (VİrI 143 – s. v. donosi i *'pitomān spir* „rovo domestico” i *'pitomna di'rwaka* „acacia”⁶⁷²). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Orbanićima *pit'ôma* (ČDO 520), u Labinu *pitōmni* (RLC 203), u Pićnu *pitōman*, *pitōmna*, *pitōmno* (PI 84) < izvedenice od prslav. **pītati* (SES2 518, s. v. *pītati*). Kako se oblici tipa *pīto-*

⁶⁷² U Čepiću *pītomna dirāka* (IrLA 1777). Usp. i *drāča* „bagrem” u Medulinu (RMG 53).

man, barem prema našim spoznajama, koriste samo u Istri [južnije je u uporabi tip *pitom*: npr. u Orlecu na Cresu *pìtom* (ČDOC 325), na Grobinštini *pītōm*, *pītoma*, *pītomo* (GG 472), u Senju *pìtom* (SR 105), na Braču *pitôm* (RBČG 660)], možemo zaključiti da su ih Istrorumunji tu i preuzeli.}. Za *dirāka* i *spir* v. 149.

Oblike tipa *kacija* autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju. Riječ je o istarskim čakavizmima⁶⁷³ (istro)mletačkog podrijetla [južnije su u uporabi oblici tipa *akacija* (npr. na Braču *akâcija* (RBČG 81) < mlet. *acazia* (VG 4; GDDT 15), *acàsia* (DDP 23)]: npr. u Brgudu *kàcija* (IrLA 1777), u Svetvinčentu, Čabrunićima, Valturi i Ližnjanu *kàtsija* (ILA 1777), u Pićnu *kàcija* (PI 45)⁶⁷⁴ < (i)mlet. *cazia* (VG 198), *càsia* (DDC 42) < lat. *acacia*, REW 58.1⁶⁷⁵

162. Vrba (*Salix alba*)

U Šušnjevici i Novoj Vasi *v̑rbe*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u Letaju *v̑rbe*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *v̑rba*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Maiorescu navodi *vrba* (VIR 129), Byhan *v̑rbe* (IrG 385), Popovici *vrba* (DRI 165), Cantemir *v̑rbe* (TIR 185), Sârbu i Frașilă *v̑rba* (DIR 296), Dianich *'v̑rba* (VIRI 182). Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Brgudu i Čepiću *v̑rba* (IrLA 1778), u Ližnjanu *v̑rba* (ILA 1778), u Orbanićima i na Boljunštini *v̑rba* (ČDO 585; RBG), na

⁶⁷³ „govori se u Ližnjanu u jugoistočnoj te u Vižinadi i Mekišu u sjeverozapadnoj Istri.” (HBI 272, s. v. **kacija**).

⁶⁷⁴ Oblik *kacija* zapisali smo i u slovenskoj Istri.

⁶⁷⁵ „Vc. dotta, lat. *acacia(m)*, dal gr., *akakía*, prob. di orig. egiz.” (DELI-cd, s. v. **acacia**).

Grobinštini i na Braču *vřba* (GG 694; RBČG 1031) < prslav. **vřrba* (SES2 833).

163. Rakita (*Salix purpurea*)

U Šušnjevici i Novoj Vasi *nēgre vārbe*, u svim drugim mjestima naziv je isti kao i za vrbu (v. 162).

Za *nēgre* v. 121.

164. Bekva (*Salix viminalis*)

U Šušnjevici i Novoj Vasi *bēke*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u svim ostalim mjestima *bēka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. U Škabićima razlikuju grm od šibe⁶⁷⁶ toga grma, za grm vele *bēkvar*, *-u*, *-ø*, *-i*, a za šibu *bēka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Popovici donosi *beca* „vrba” (DRI 92), Cantemir *béche* „răchită” (Tlr 158), Kovačec za Žejane *béca* „rakita” (IrHR 37), Dianich *'beka* „vimine, vinco”⁶⁷⁷ (VlrI 84). Čakavizam mletačkog podrijetla: npr. u Brgudu i Čepiću *bēka* (IrLA 1780), u Svetvinčentu, Orbanićima *bēkva* (ILA 1780; ČDO 417), u Vodicama *bēka* (ID 156), u Pićnu *bēka* (PI 12). Navedeni oblici potječu od (istro)mletačkih tipa *venco* (s provedenim betacizmom): npr. *venco* (VG 1209; GDDT 779), *vénco* (DDC 261), *vèncò* (DDP 290) – sve u značenju „bekvina šiba”. Za grm (stablo) kaže se *vencher* „*Salix viminalis*” (VG 1209; GDDT 778), *venchèr* „id.” (DDC 261; DDP 290). Ima i mletacizama gdje betacizam nije proveden: npr. u Medulinu *vēnka* i *venkêr* (RMG 255), u Čabrunićima *venkār*, u Valturi *vēnka*, u Ližnjanu *venkêr* (ILA 1780). U osnovi je svih navedenih mletačkih

⁶⁷⁶ U cijeloj se Istri te šibe koriste ponajviše za vezivanje vinove loze.

⁶⁷⁷ Dakle i grm i šiba.

oblika lat. *vīncūlum*, REW 9341⁶⁷⁸. S obzirom na distribuciju i mletacizama tipa *beka* i mletacizama tipa *venka* Istoričarima su ih preuzeli tek u Istri⁶⁷⁹

165. Bazga (*Sambucus nigra*)

U Žejanama *bāzg*, *-u*, *-ure*, *-urle* m., u Šušnjevići i Novoj Vasi *bāzge*, *-a*, *-e*, *-ele* ž., u ostalim južnim selima *bāzga*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Popovici je zapisao *bāzga* (DRI 92), Dianich *'bāzga* (VIRI 85). Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Brgudu i Čepiću *bāzga* (IRLA 1781), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu isto (ILA 1781), u Valturi i Medulinu *bāzga* (ILA 1781; RMG 23), u Labinu *bāzga* (RLC 46), u Rukavcu *bāzgo* (RČGR 28)⁶⁸⁰ < prslav. **bъzъ* (SES2 38, s. v. **bezeg**).

166. Brnistra, žutika (*Spartium junceum*)

U Šušnjevići smo zapisali *cvetu de jesen*, u Novoj Vasi i Škabićima *šulent*, *-u*, *-ø*, *-i* m., u ostalim mjestima *žukva*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Sintagma *cvetu de jesen* koju smo zabilježili u Šušnjevići doslovce znači „cvijet od jeseni”. Sastavljena je od dva hrvatska i jednog domaćeg elementa (*de* – v. 111.12.). Prvi elemenat *cvetu* „cvijet + odr. čl.” posuđen je

⁶⁷⁸ M. Doria uz tršč. *vincher* piše: „Da lat. *vincārium*, letter. l'albero che produce rami flessibili come giunchi.” (GDDT 786). Usp. top. *Vinkurān* (blizu Pule).

⁶⁷⁹ Za distribuciju v. HBI 54, s. v. **beka**, **bekvar**, HBI 751, s. v. **venka** i HBI 752 s. v. **venkār**.

⁶⁸⁰ Oblik rasprostranjen diljem hrvatskih prostora. Za distribuciju v. HBI 52, s. v. **bāzga**.

iz nekog čakavskog govora. u Letaju i Kostrčanu zapisali smo *cvet*, *-u*, *-ø*, *-i m*, u preostalim južnim selima *cvet*, *-u*, *-ure*, *-urle bg.*⁶⁸¹ – Byhan ima *tsvét*, *-u*, *-ti*, *-turle* (IrG 373), Cantemir i Sârbu i Frațilă *țvet*, *-ure* (TlR 184, DlR 291), Dianich *tsvet* ali samo u značenju „vinski cvijet” (VlRl 179) < npr. u Brgudu i Čepiću *cvět* (IrLA 1285), u Valturi *tsvît*, u Ližnjanu *tsvît* (ILA 1285) < prslav. **květъ* (SES 64). Treći elemenat *jesen* također je čakavizam⁶⁸²:

⁶⁸¹ Oblik *cvet*, *-u*, *-ure*, *-urle m*. zapisali smo i u Žejanama ali samo u značenju „pelud”. Usput, semantizam se „cvijet” u Žejanama izražava kao *roža*, *-a*, *-e*, *-ele ž.*, što je moglo biti preuzeto iz čakavskih okolnih govora [oblici tipa *roža*, *rožica* „cvijet” prošireni su diljem Istre i Kvarnera i mogu se protumačiti kao mletacizmi; mlet. *rosa* „ruža”, BOE 583 < lat. *rōsa* „ruža”, REW 7375 s promjenom značenja „ruža” → „cvijet” do koje je moglo doći ili preko utjecaja slovenskih govora ili neovisno o njima (u slovenskim govorima oblici tipa *roža*, *rožica* znače „cvijet”, no i u slovenskom je prvotno značenje bilo „ruža” - slov. *roža* Metka Furlan tumači kao germanizam latinskoga podrijetla, stvnjem. *rōsa*, srvnjem. *rōse* (SES 546)]. Mogućih kombinacija ima dosta: žejanska bi riječ mogla biti izravna posuđenica iz slovenskih govora; čakavski oblik također je mogao biti izravno preuzet iz slovenskih govora, pa onda posredovan u ir.; slovenski bi oblici u istarskim slovenskim govorima također mogli biti mletacizmi koji su promijenili značenje pod utjecajem standarda; i čakavski oblici mogli bi biti germanizmi (v. i SKOK III/174, s. v. *rûsa*), itd., itd.

⁶⁸² Sârbu i Frațilă imaju *iesân* (DlR 218), Kovačec, s drukčijim naglaskom od onoga koji smo mi čuli, za Šušnjevicu, *jesen* (IrHR 96). Za godišnje doba mi smo u svim južnim selima zapisali samo *pozimak*, *pozimaku*, *pozimki*, *pozimki m.* – Byhan ima *pózimak* (IrG 315), Popovici *pozimăc* (DRI 139), Kovačec za Šušnjevicu *pozimăc* (IrHR 154), Dianich *po'zimek* (VlRl 148). Posuđeno iz nekog sjeverno-čakavskog govora (prema našim spoznajama tip južnije nije poznat): npr. u Pićnu *pozimak* (PI 89), na Boljunštini i Grobinštini *pozimak* (RBG; GG 515): složenice od *po* „pola” < prslav. **pòlъ* (SES2 538, s. v. *pôl*) i *zima* < prslav. **zimă* (SES2 855) + *-ak* – usp. u Čepiću

npr. u Brgudu *jêsen* (ILA 356), u Medulinu, u Senju i na Braču *jêsen* (RMG 91; SR 49; RBČG 354), na Grobinštini *jêsen* (GG 290) < prslav. **jěsenь* (SES2 240).

Za *šulent* ne nalazimo potvrda u autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo, a odgovarajućih oblika nema ni u čakavskim rječnicima koji su nam na raspolaganju, nema ih ni u HBI, pa pitanje tumačenja moramo ostaviti otvorenim.

Ni tipa *žukva* nema u autora istrorumunjskih repertoara kojima se služimo. Posuđeno iz nekog čakavskog idioma: npr. u Senju i Novom Vinodolskom *žŭkva* (SR 181; RČGNV 379), u Dalmaciji, u Pučišćima na o. Braču i u Čepikućama povrh Slanoga, u Dubrovniku i u Mikulićima (Vitaljina, Konavle) *žukva* (HBI 821)⁶⁸³. Uz sln. *žŭka* „brnista”⁶⁸⁴ M. Furlan, pored ostalog, piše: „Kot **žŭkь* (m.) »Spartium junceum« in **žŭky* (f), g. **žŭkьve* »isto« izposojeno iz rom. **gioncōm* oz. **gioncō*” (ESSJ IV/483).

napozimăk, složenica od *napo* „na pola” [= *na* < prslav. **na* (SES2 427)] i *zima* + *-ak*. Jesen je dakle shvaćena kao poluzima. Usput, za „jesen” smo u Žejanama zapisali samo domaću riječ *tomna*, *-a*, *-e*, *-ele* ž. – Maiorescu navodi *tomnă* (VIR 126), Byhan za Žejane *tómne* (IrG 360), Popovici *tomne* (DRI 158), Sârbu i Frațilă *tomna* (DÎr 289), Kovačec za Žejane *tómna* (IrHR 197) < lat. *autūmnus*, REW 812 > dr. *toámnă* (DEX 1095), u Rudnoj Glavi *tuámnă* (IrLA 356); ar. *toámnă* (DDAr 1039), *toamnă* (DArM 530); mr. *toámnă* (DMr 295).

⁶⁸³ Nazivi tipa *žukva* označuju i vrbe: npr. u Labinu *žŭkva* „vrba” (RLC 326), u Pićnu *žŭkva* „savitljiva vrba, iva” (PI 137) u Orlecu *žŭkva* (ČDOC 406) – v. i HBI, loc. cit.

⁶⁸⁴ I *žŭkva* (MtP-cd).

167. Brijest (*Ulmus campestris*)

U Žejanama *brist*, *-u*, *-ure*, *-urle* m., u Šušnjevići *breſt*, *-u*, *-ure*, *-urle* bg., u Škabićima *breſt*, *-u*, *-breſture*, *-urle* bg. i *breſt*, *-u*, *-ø*, *-i* m., potomje i u svim ostalim južnim selima.

Byhan navodi *breſt* (IrG 199), Popovici, Cantemir, Kovačec i Dianich *breſt* (DRI 94; TIr 159; IrHR 41; VIrI 87) – Dianich i u značenju „stablo”. Posuđeno iz nekog čakavskog govora: npr. u Vodicama, Orlecu i Brgudu *brēst* (ID 158; ČDOC 216; IrLA 1783) u Golcu, Funtani, Medulinu *brīst* (ID 158, s. v. **brēst**; MFR 20; RMG 28'), u Svetvinčentu, Čabrunićima i Ližnjanu *brīst* (ILA 1783), u Labinu *brīs* (RLC 55), u Valturi *brīst* (ILA 1783) u Pićnu *bres* (PI 15), na Roveriji *brist* (RR), na Grobinštini *brīst*, *brēst* (GG 185), u Čepiću *brēst* (IrLA 1783)⁶⁸⁵ < prslav. *bērſtŭ* (SES2 57).

168. Planika (*Arbustus unedo*)

Naziv za ovu biljku dao nam je samo jedan ispitanik iz Žejana: *zānova*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju odgovarajućih oblika, a ne nalazimo ih ni u čakavskim rječnicima, nema ih ni u HBI, pa pitanje tumačenja moramo ostaviti otvorenim.

169. Smrdljika (*Pistacia terebinthus*)

Za ovo stablo dobili smo naziv samo od jednog ispitanika u Žejanama: *smərdlīka*, *-a*, *-e*, *-ele* ž.

⁶⁸⁵ Za širu rasprostranjenost dendronima diljem hrvatskih jezičnih prostora v. HBI 85..

Autori istrorumunjskih repertoara kojima se služimo nemaju sličnih izraza. Nema ih ni u čakavskim rječnicima u našem posjedu. No u Šugara nalazimo *smrdeljika* (u značenju „*Pistacia terebinthus*” govori se na lošinjskom otočju, u Zagorju povrh Brestove i u Trgetu na Labinštini; u značenju „*Pistacia lentiscus*” u Krničkoj Luci), *smrdljika* „*Pistacia terebinthus*” (govori se na području Neretvanske doline, Vrgorca, Makarske i Kotara) i *smrdljika morska* „*Cercis siliquastrum*” (zabilježeno u Kvarnerskom primorju) (HBI 643)⁶⁸⁶. Riječ je dakle o posuđenici iz nekog čakavskog govora. U osnovi je naziva glagol *smərdit(i)*⁶⁸⁷: npr. na Boljunštini i u Orbanićima *smṛdēt* (RBG; ČDO 548), na Grobinštini *smrdēt* (GG 598), u Funtani *smrditi* (MFR 69), u Medulinu *smrditi* (RMG 215), na Braču *smrdīt* (RBČG 876), u Splitu *smṛdīt* (StR 307)⁶⁸⁸ < prslav. **smьrděti* (SES2 675).

170. Zaključak

Kao i u cjelokupnom istrorumunjskom leksiku i u nazivlju za stabla prevladavaju elementi posuđeni iz čakavskih govora. Dobar je dio tih čakavizama (istro)mletačkog podrijetla – držimo da izravnih mletacizama u ovoj građi nema. Nekoliko smo čakavskih oblika protumačili kao ostatke iz predmletačkih jezičnih slojeva (npr. *blāv*). Izvornih

⁶⁸⁶ Je li riječ o istom drvu koje na Grobinštini zovu *smrdejūšina* „vrsta drveta s listovima neugodna vonja kao nepoželjno drvo u okolišu” (GG 598)?

⁶⁸⁷ Plodovi su vrlo aromatični, dosta jaka i neugodna mirisa, kao i zdrobljeni listovi.

⁶⁸⁸ Glagol su posudili i Istrorumunji: u Šušnjevići smo zapisali *smərdī* (*jo smərdēšk*), u ostalim mjestima *smərdī* (*jo smərdēs*) – Dianich ima *smər'di* (VIrl 162).

je istrorumunjskih riječi dvadesetak – neke se gotovo u potpunosti poklapaju s čakavskim oblicima (npr. *gušt*) pa ne možemo biti sigurni je li riječ o izravnom posuđivanju iz čakavskoga ili o prilagodbi već postojećih riječi. Posuđenica iz slovenskih govora gotovo da i nema (možda *češpa*).

KAZALA

KAZALO POJMOVA

- Badem – 125.
Bagrem – 161.
Bajam – 125.
Bazga – 165.
Bekva – 164.
Bijela joha – 135.
Bijeli bor – 151.
Bijeli glog – 139.
Bijeli jasen – 143.
Bijelj – 111.12.
Bor, bijeli – 151.
Bor, crni – 150.
Borova smola – 150.1.
Breskva – 118.
Breskvina koštica –
118.1.
Brijest – 167.
Brnistra – 166.
Bukov žir – 142.1.
Bukva – 142.
Čempres – 141.
Cer – 157.
Česvina – 158.
Crna topola – 154.
Crni bor – 150.
Crni glog – 140.
Crni grab – 137.
Crni jasen – 144.
Crni trn – 156.
Crnika – 158.
Crv u kruški – 114.2.
Crvljiv plod – 112.4.
Cvasti (o stablu) – 111.3.
Deblo – 111.8.
Dio orahove jezgre –
126.4.
Divlja šljiva – 117.1.
Divlja trešnja – 115.1.
Divlji kesten – 128.1.
Drača – 149.
Drijen – 148.
Dub lužnjak – 160.
Dud – 121.
Dunja – 122.
Glog, bijeli – 139.
Glog, crni – 140.
Gnjila kruška – 114.1.
Gnjili plod – 112.3.
Grab – 136.
Grab, crni – 137.

- Grana – 111.13.2.
Hrastov žir – 160.1.
Izdanak stabla – 111.10.
Jabuka – 113.
Jalša – 134.
Jasen, bijeli – 143.
Jasen, crni – 144.
Jasika – 155.
Joha – 134.
Joha, bijela – 135.
Kapica žira – 160.1.1.
Kasno voće – 112.8.
Kesten – 128.
Klen – 133
Koprivić – 138.
Kora drveta – 111.9.
Korijen – 111.7.
Kriška naranče – 132.1.
Krošnja – 111.13.
Kruška – 114.
Kupiti (o oskoruši) –
129.1.
Lijeska – 127.
Limun – 131.
List – 111.13.3.
Listati (o stablu) – 111.4.
Listić – 111.13.3.1.
Lješnjak – 127.
Lovor – 147.
Marelica – 119.
Medunac – 159.
Mezgra – 111.9.1.2.
Mogranj – 123.
Murva – 121.
Mušmula – 130.
Naranča – 132.
Narančina kora – 132.2.
Nešpolo – 130.
Nezrio plod – 112.1.
Obrez(iv)ati (o stablu) –
111.2.
Odrezati (o grani) –
111.13.2.2.
Ogoliti (o grani) –
111.13.2.3.
(O)guliti (o jabuci, kruški
i sl.) – 113.3.
(O)guliti (o kori) –
111.9.1.
Ogrizak jabuke – 113.2.
Orah – 126.
Orahova jezgra – 126.3.
Orahova ljuska – 126.1.
Orahova ljuska iz koje je
izvađena jezgra – 126.5.
Oskoruša – 129.
Otpalo lišće – 111.13.3.3.
Panj – 111.6.
Piniya – 152.
Pinjola – 152.1.
Planika – 168.
Plod – 112.

- Posušiti se (o stablu) – 111.5.
 Prazan orah – 126.6.
 Prezrio plod – 112.2.
 Prvo voće – 112.7.
 Pupati (o stablu) – 111.11.1.
 Pupoljak stabla – 111.11.
 Rakita – 163.
 Rano voće – 112.7.
 Rašeljka – 115.2.
 Rašlje – 111.13.1.
 Rogač – 124.
 Šipak – 123.
 Šljiva – 117.
 Smokva – 120.
 Smrdljika – 169.
 Smrič – 146.
 Smrika – 145.
 Sočan plod – 112.5.
 Sok – 112.5.1.
 Stablo – 111.
 Suha grančica – 111.13.2.1.
 Topola – 153.
 Topola, crna – 154.
 Trešnja – 115.
 Trešnjina koštica – 115.4.
 Trešnjina peteljka – 115.3.
 Trešnjina smola – 115.5.
 Trn, crni – 156.
 Trnjina – 156.
 Truliti (o korijenu) – 111.7.1.
 Usahnuti (o stablu) – 111.5.
 Uveli listovi – 111.13.3.2.
 Velika i debela stabla – 111.1.
 Vezati usta (o oskoruši) – 129.1.
 Višnja – 116.
 Voće kojemu se meso čvrsto drži koštice – 112.9.
 Vrba – 162.
 Zakržljali plodovi – 112.6.
 Zelena orahova ovojnica – 126.2.
 Žutika – 166.

KAZALO SUSTAVNIH NAZIVA

- Acer campestre* – 133.
Aesculus hippocastanum – 128.1.
Alnus alba – 135.
Alnus glutinosa – 134.
Amelanchier vulgaris – 140.
Arbustus unedo – 168.
Carpinus betulus – 136.
Castanea sativa – 128.
Celtis australis – 138.
Ceratonia siliqua – 124.
Cercis siliquastrum – 169.
Citrus aurantium – 132.
Citrus limon – 131.
Cornus mas – 148.
Corylus avellana – 127.
Crataegus monogyna – 139.
Cupressus sempervirens – 141.
Cydonia oblonga – 122.
Cynips tinctoria – 142.1.
Fagus silvatica – 142.
Ficus carica – 120.
Fraxinus excelsior – 143.
Fraxinus ornus – 144.
Juglans regia – 126.
Juniperus communis – 145.
Juniperus oxiciderus – 146.
Laurus nobilis – 147.
Malus domestica – 113.
Malus silvestris – 140.
Mespilus germanica – 130.
Morus alba – 121.
Morus nigra – 121.
Ostria carpinifolia – 137.
Paliurus spina-christi – 149.
Pinus nigra laricio – 150.
Pinus pinea – 152.
Pinus silvestris – 151.
Pistacia lentiscus – 169.
Pistacia terebinthus – 169.
Populus alba – 153.
Populus nigra – 154.
Populus tremula – 155.

Prunus amygdalus – 125.
Prunus armeniaca – 119.
Prunus avium – 115.
Prunus cerasus – 116.
Prunus cerasus avium –
115.1.
Prunus domestica – 117.
Prunus mahleb – 115.2.
Prunus mirabolanus –
117.1.
Prunus persica – 118.
Prunus spinosa – 140.
Prunus spinosa – 156.
Punica granatum – 123.
Pyrus amygdaliformis –
114.
Pyrus communis – 114.

Quercus cerris – 157.
Quercus ilex – 158.
Quercus petraea – bilj.
666.
Quercus pubescens – 159.
Quercus robur – 160.
Robinia pseudoacacia –
161.
Salix alba – 162.
Salix purpurea – 163.
Salix viminalis – 164.
Sambucus nigra – 165.
Sorbus aria – 140.
Sorbus domestica – 129.
Spartium junceum – 166.
Ulmus campestris – 167.

KAZALO ZABILJEŽENIH IR. OBLIKA

(sintagme se navode po svim sestavnicama, a sestavnica prema kojoj se našla po abecedi, otisnuta je deblje)

pošnit-**a** pošivēj – 111.10.

åb – 121.

åb bor – 151.

åb glog – 139.

åb jesen – 143.

glogu åb – 139.

åba – 121.

åba murgva – 121.

murgva åba – 121.

åbe – 121.

åbe – 121.

åbo – 121.

ačā – 112.8.

ačā – 112.8.

ačēla – 112.8.

alure – 127.

ča maj amənāc frut –
112.8.

amənāt – 112.8.; bilj. 561.

amənāt žir – 112.8.

amənāta – 112.8.

amənāte – 112.8.

amənāto – 112.8.

ancipres – 141.

åpa – 111.9.1.1.

åpe – 111.9.1.1.

frutu åre čūda sok –
112.5.

armulinka – 119.

armulinke – 119.

avē – 112.5.

baboška – 141.1.

baretica – 160.1.1.

baretica de glīnda –
160.1.1.

baretica de glīnde –
160.1.1.

baretica lu glīnde –
160.1.1.

barletica – 160.1.1.

bēbica – 152.1.

bēka – 164.

bēke – 164.

bēkvar – 164.

bēzg – 165.

bēzga – 165.

- bȃzge – 165.
 blāv – 145.
 blāva – 145.
 blāva smrikva – 145.
 blāve – 145.
 blāve smrikve – 145.
 blāvo – 145.
 bobica – 115.4.; 118.1.
 bōlan – 112.4.
 bōlen – 112.4.
 bōlən – 112.4.
 bōlna – 112.4.
 bōlne – 112.4.
 bōlne – 112.4.
 bōlni – 112.4.
 bōlno – 112.4.
 bōlno de γl̥ermu – 112.4.
 bor – 150.; 151.; 152.
 āb **bor** – 151.
 negru **bor** – 150.
 smōla de **bor** – 150.1.
 brest – 134.: 167.
 brin – 145.
 briņevicē – 145.
 briņovicē – 145.
 briskva – 118.
 peščica de **briskva** –
 118.1.
 briskve – 118.
 briskve – 118.
 pescica de **briskve** –
 118.1.
 peščica de **briskve** –
 118.1.
 brist – 167.
 bukovi grābru – 137.
 bukva – 142.
 bukvē – 142.
 ca – 112.8.
 cā – 112.8.
 cāro – 112.2.
 cāro zdriju zir – 112.2.
 cela – 112.8.
 cempres – 141.
 cer – 157.; 159.; 160.
 cetarte – 132.1.
 cetarta de narānce –
 132.1.
 cetartine – 132.1.
 cōla – 112.8.
 cire (se) – 112.9.
 ziru kare se **cire** de
 pescice – 112.9
 cirisne – 115.
 divle **cirisne** – 115.1.
 pescica de **cirisne** –
 115.4.
 smōla de **cirisne** – 115.5.
 cok – 111.6.; 111.8.
 cude – 112.5.
 cvetej – 111.3.
 cveti – 111.3.

cvet – 166.; bilj. 681.
cvetu de jesen – 166.
 ča – 112.8.
 čā – 112.8.
ča maj amēnāc frut –
 112.8.
 čēla – 112.8.
 čēmpres – 141.
 dīvlā **čerišna** – 115.1.
 češpa – 117.
 četarta – 132.1.
 četartē – 132.1.
 četartīna – 132.1.
 četartīne – 132.1.
 četvartīna – 132.1.
 čōla – 112.8.
 čərļiv – 112.4.
čərļiv frut – 112.4.
 čərļiva – 112.4.
 čərļive – 112.4.
 čərļivi – 112.4.
 čərļivo – 112.4.
 čərviv – 112.4.
čərviv frut – 112.4.
 čərviva – 112.4.
 čərvive – 112.4.
 čərvivi – 112.4.
 čərvivo – 112.4.
 čərvļiv – 112.4.
čərvļiv frut – 112.4.
 frutu **čərvļiv** – 112.4.

čərvļiva – 112.4.
 čərvļive – 112.4.
 čərvļivi – 112.4.
 čərvļivo – 112.4.
 čēmpres – 141.
 čirišna – 115.
čirišna dīvlā – 115.1.
 smōla de **čirišna** – 115.5.
 čirišne – 115.
 čirišne – 115.
 dīvlā **čirišne** – 115.1.
 dīvlē **čirišne** – 115.1.
 grozdīcu de **čirišne** –
 115.3.
 kōda de **čirišne** – 115.3.
 kōda de **čirišne** – 115.3.
 lu **čirišne** punta – 115.4.
 peščica de **čirišne** –
 115.4.
 peščica de **čirišne** –
 115.4.
 peščica lu **čirišne** – 115.4.
 smōla de **čirišne** – 115.5.
 ursuluj **čirišne** – 115.2.
 čišpa – 117.
 čūda – 112.5.
 frutu āre **čūda** sok –
 112.5.
 čūde – 112.5.
 čāro – 112.2.
 de – 111.12.

- cētarta **de** narānce – 132.1.
 baretica **de** glīnda – 160.1.1.
 baretica **de** glīnde – 160.1.1.
 bolno **de** γl̥ermu – 112.4.
 cvetu **de** jesen – 166.
 fēta **de** narānce – 132.1.
 fetica **de** narānce – 132.1.
 kapelīcu **de** glīnde – 160.1.1.
 kapučiću **de** glīnda – 160.1.1.
 koda **de** čirišne – 115.3.
 koda **de** čirišne – 115.3.
 kokotiću **de** nuk – 126.4.
 kokotiću **de** nuka – 126.4.
 kora **de** narānce – 132.2.
 kora **de** nuk – 126.1.
 kora **de** nuka – 126.1.
 kora **de** nuke – 126.1.
 korele **de** nuka – 126.5.
 kože **de** nuk – 126.2.
 kože **de** nuka – 126.2.
 γarmu **de** stābla – 111.13.
 γriža **de** mer – 113.2.
 grozdiću **de** čirišne – 115.3.
 irima **de** stābla – 111.12.
 lūpa **de** narānce – 132.2.
 lūpa **de** narānce – 132.2.
 lūpa **de** nuk – 126.2.
 lūpa **de** nuka – 126.2.
 lūpa **de** nuke – 126.2.
 lūspina **de** nuk – 126.1.
 mozgu **de** lemna – 111.12.
 mozgu **de** deblē – 111.12.
 mozgu **de** stābla – 111.12.
 mozgu **de** stāble – 111.12.
 pescica **de** briskve – 118.1.
 pescica **de** čirišne – 115.4.
 peščica **de** čirišne – 115.4.
 peščica **de** briskva – 118.1.
 peščica **de** briskve – 118.1.
 peščica **de** čirišne – 115.4.
 picoricu **de** nuke – 126.4.
 pičorica **de** nuka – 126.4.
 pičoriću **de** narānce – 132.1.
 pičoriću **de** narānce – 132.1.
 pičoriću **de** nuk – 126.4.
 pičoriću **de** nuka – 126.4.
 pičoriću **de** nuke – 126.4.
 skorca **de** narānje – 132.2.
 skorca **de** nuk – 126.1.

- smola **de** bor – 150.1.
 smola **de** cirišne – 115.5.
 smola **de** čirīšna – 115.5.
 smola **de** čirīšne – 115.5.
 supa **de** narānce – 132.1.
 supa **de** negru vir – bilj.
 618.
 supa **de** vir – bilj. 618.
 supica **de** narānje –
 132.1.
 supica **de** nuk – 126.4.
 štruka **de** narānce – 132.1.
^uosu **de** mer – 113.2.
 ziru kare se cire **de**
 pescice – 112.9.
 ziru plir **de** lerm – 112.4.
 žiru plir **de** sok – 112.5.
 debla – 111.; 111.8.
 deble – 111.8.
 mozgu de **deble** – 111.12.
 desert – 126.5.
 deserte – 126.5.
 dešart – 126.5.
 dešart – 126.5.
dešart nuk – 126.6.
 dešarta – 126.5.
dešarta luspina – 126.5.
 dešarto – 126.5.
 dešert – 126.5.
 dešerta – 126.5.
 dešerte – 126.5.
 dešerto – 126.5.
 dible – 115.1.
 dibli – 115.1.
 dibla – 115.1.
 dibli – 115.1.
 dimna – 115.1.
 dimni – 115.1.
 diraka – 149.
 pitomna **diraka** – 161.
 divja – 115.1.
 divje – 115.1.
 divji – 115.1.
divju kostan – 128.1.
 divla – 115.1.
divla čerīšna – 115.1.
divla čirīšne – 115.1.
divla kreka – 117.1.
divla sliva – 117.1.
 čirīšna **divla** – 115.1.
 divle – 115.1.
divle kreka – 117.1.
divle cirīšne – 115.1.
divle čirīšne – 115.1.
divle slive – 117.1.
 divli – 115.1.
divlu kostan – 128.1.
divlu spir – 156.
 dren – 148.
 drenule – 148.
 en – 114.2.
 jermu **en** hrusve – 114.2.

l̑ermu **ən** hȓsv̑e – 114.2.
 l̑ermu **ən** per – 114.2.
 γl̑ermu **ən** hȓšva – 114.2.
 f̑eta – 132.1.
 f̑eta de narānce – 132.1.
 fetica – 132.1.
 f̑etica de narānce – 132.1.
 fi – 112.1.
 zevenite **fol̑** – 111.13.3.2.
 fol̑a – 111.13.3.
 fol̑e – 111.13.3.
 fol̑e – 111.13.3.
 mika **fol̑e** – 111.13.3.1.
 fol̑ele kazute –
 111.13.3.3.
 fol̑ele uvenite –
 111.13.3.2.
 fol̑ica – 111.13.3.1.
 mika **fol̑ica** – 111.13.3.1.
 fol̑ice – 111.13.3.1.
 fol̑ile kazute – 111.13.3.3.
 fol̑ile uvenite –
 111.13.3.2.
 hit̑ej **fol̑ile** – 111.4.
 lukȓa **fol̑ile** – 111.4.
 rezvij̑ej **fol̑ile** – 111.4.
 fȓaske – 111.13.2.
 fȓaskele – 111.13.
 fȓasir – 143.; 144.
 fȓun̑ze – 111.13.3.
 fȓun̑zele kazute –

111.13.3.3.
 fȓsv̑e – 114.
 fȓšva – 114.
 fȓšvič – 114.
 frut – 112.
 ča maj am̑en̑ac **frut** –
 112.8.
 č̑erl̑iv **frut** – 112.4.
 č̑erv̑iv **frut** – 112.4.
 č̑erv̑liv **frut** – 112.4.
 jerm̑l̑iv **frut** – 112.4.
 k̑erl̑ez̑l̑ivi **frut** – 112.6.
 k̑as̑en **frut** – 112.8.
 k̑as̑ni **frut** – 112.8.
 g̑ni **frut** – 112.3.
 g̑n̑ivu **frut** – 112.3.
 gȓȋšpavi **frut** – 112.6.
 gȗstȏš **frut** – 112.5.
 nezdȓil **frut** – 112.1.
 osȗšiti **frut** – 112.6.
 p̑eȓvi **frut** – 112.7.
 posȗšiti **frut** – 112.6.
 p̑oz̑ni **frut** – 112.8.
 prezdȓil **frut** – 112.2.
 prev̑ȋše zdri **frut** – 112.2.
 prev̑ȋše zdril **frut** – 112.2.
 prezȓil̑it **frut** – 112.2.
 ȓani **frut** – 112.7.
 sȏč̑en **frut** – 112.5.
 sug̑os **frut** – 112.5.
 zelen **frut** – 112.1.

- frutu** âre čuda sok – 112.5.
frutu čarvľiv – 112.4.
frutu gñil – 112.3.
frutu nu-j zdri – 112.1.
frutu prezdrivu – 112.2.
frutu sočæn – 112.5.
râne **fruture** – 112.7.
kazute **f^uol** – 111.13.3.3.
uvenite **f^uol** – 111.13.3.2.
γærm – 111.13.; 159.
γærmu de stæbla – 111.13.
glog – 139.; 156.
γlog – 139.
åb **glog** – 139.
negru **glog** – 140.
glogu åb – 139.
γlermu – 112.4.
γlermu æn hrušva – 114.2.
bolno de **γlermu** – 112.4.
glinda – 160.1.
baretica de **glinda** – 160.1.1.
kapučiču de **glinda** – 160.1.1.
glinde – 160.1.
glinde – 160.1.
baretica de **glinde** – 160.1.1.
baretica lu **glinde** – 160.1.1.
kapeliču de **glinde** – 160.1.1.
γlindura – 160.1.
gñi – 112.3.; 114.1.
gñi frut – 112.3.
gñi per – 114.1.
peru **gñi** – 114.1.
γñiju – 114.1.
γñil – 112.3.; 114.1.
γñil žirure – 112.3.
frutu **gñil** – 112.3.
gñila – 112.3.; 114.1.
γñila – 112.3.; 114.1.
gñila hrušva – 114.1.
gñila hrušve – 114.1.
γñila hrušva – 114.1.
gñile – 112.3.
gñile – 112.3.; 114.1.
gñile hrušve – 114.1.
γñile – 112.3.
gñilej – 111.7.1.
gñili – 112.3.
γñili – 111.7.1.
gñilo – 112.3.; 114.1.
γñilo – 112.3.; 114.1.
gñivu – 112.3.; 114.1.
gñivu frut – 112.3.
gñivu zir – 112.3.
γrābær – 136.
grābru – 136.

- γrābru – 136.
 γrābru neγru – 137.
 buk_ovi grābru – 137.
 neγru grābru – 137.
 grādiń – 160.
 Grādińa – bilj. 665.
 gura – 129.1.
 γura – 129.1.
 leγā gura – 129.1.
 gure – 129.1.
 grāna – 111.13.2.
 γrāna – 111.13.2.
 grāne – 111.13.2.
 uskāta grāńčica –
 111.13.2.1.
 grānele – 111.13.
 otseči grānele – 111.2.
 uskāta grānica –
 111.13.2.1.
 uskāta γrānica –
 111.13.2.1.
 uskāta grānice –
 111.13.2.1.
 tīrere grānice – 111.10.
 grās – 111.1.
 γrās – 111.1.
 grāsa – 111.1.
 γrāsa – 111.1.
 māra ši grāsa stābla –
 111.1.
 grāse – 111.1.
 grāse – 111.1.
 mār ši grāse stāble –
 111.1.
 γrāse – 111.1.
 grāso – 111.1.
 γrāso – 111.1.
 grāš – 111.1.
 γrāš – 111.1.
 grīspe – 112.6.
 grīšpa – 112.6.
 grīšpav – 112.6.
 γrīšpav – 112.6.
 grīšpava – 112.6.
 γrīšpava – 112.6.
 γrīšpave – 112.6.
 grīšpave – 112.6.
 grīšpavi frut – 112.6.
 grīšpavi – 112.6.
 γrīšpavi – 112.6.
 γrīšpavo – 112.6.
 grīspe – 112.6.
 γrīža de mer – 113.2.
 māra ši grosa stābla –
 111.1.
 mār si grose stāble –
 111.1.
 mār ši grose stāble –
 111.1.
 mār ši grose stābli –
 111.1.
 grozd – 115.3.

- γrozd – 115.3.
 grozdīc – 115.3.
 grozdīč – 115.3.
 γrozdič – 115.3.
grozdīču de čirīšné – 115.3.
 grozdīc – 115.3.
 gust – 112.5.
 gustos – 112.5.
 gustose – 112.5.
 gustosi – 112.5.
 gustoso – 112.5.
 gušt – 112.5.
 γušt – 112.5.
 γuštoz – 112.5.
 γuštoza – 112.5.
 γuštoze – 112.5.
 γuštozo – 112.5.
 guštož – 112.5.
guštož frut – 112.5.
 guštoža – 112.5.
 guštože – 112.5.
 guštože – 112.5.
 guštoži – 112.5.
 guštožo – 112.5.
hitēj folīle – 111.4.
 hrāst – 159.; 160.
 hrastič – 159.
 hrusve – 114.
 gñīle **hrusve** – 114.1.
 jermu ən **hrusve** – 114.2.
 ĩermu ən **hrusve** – 114.2.
 hrūšva – 114.
 γĳermu ən **hrūšva** – 114.2.
 gñīla **hrūšva** – 114.1.
 γñīla **hrūšva** – 114.1.
 hrūšve – 114.
 gñīla **hrūšve** – 114.1.
 ĩnke – 112.1.
 ĩnke – 112.1.
 nu-j zdrīlo **ĩnke** – 112.1.
 ĩrima – 111.12.
ĩrima de stōbla – 111.12.
 ĩrime – 111.12.
 ĩrime – 111.12.
 frutu nu-**j** zdrī – 112.1.
 nu-**j** zdrīlo **ĩnke** – 112.1.
 zīru nu-**j** zdrīvu – 112.1.
 jabučīč – 113.
 javorīka – 147.
 jāvorika – 147.
 jāvorike – 147.
 jermĳiv – 112.4.
jermĳiv frut – 112.4.
 jermĳīva – 112.4.
 jermĳīve – 112.4.
jermu ən hrusve – 114.2.
 jesen – 143.
 āb **jesen** – 143.
 cvetu de **jesen** – 166.
 negru **jesen** – 144.

Jesenovik – bilj. 665.

jesika – 155.

jesika – 155.

jesike – 155.

jirima – 111.12.

jirime – 111.12.

jirime – 111.12.

jelša – 134.

kacija – 161.

kacija – 161.

kacije – 161.

kadē – 111.13.3.3.

kapelić – 160.1.1.; bilj. 670.

kapeliću de glinde – 160.1.1.

kapelić – bilj. 670.

kapuč – 160.1.1.

kapučić – 160.1.1.

kapučić – 160.1.1.

kapučiću de glinda – 160.1.1.

kāra – 112.9.; 155.

topola **kāra** tresē – 155.

kāre – 112.9.

kāre – 112.9.

kāre – bilj. 570.

kāre – 112.9.

ziru **kāre** se cire de pescice – 112.9.

kārle – 112.9.

kārle – 112.9.

kāro – 112.9.

kāro – 112.9.

karobula – 124.

karobule – 124.

kāsən – 112.8.

kāsna – 112.8.

kāsne – 112.8.

kāsno – 112.8.

kāsno – 112.8.

kavēj se – bilj. 506.

kazute f^uol – 111.13.3.3.

kazute pene – 111.13.3.3.

fōlele **kazute** – 111.13.3.3.

fōlile **kazute** – 111.13.3.3.

frunzele **kazute** – 111.13.3.3.

kārlezlīv – 112.6.

kārlezlīve – 112.6.

kārlezlīvo – 112.6.

kārlezlīv – 112.6.

kārlezlīve – 112.6.

kārlezlīvo – 112.6.

kārlezlīv – 112.6.

kārlezlīva – 112.6.

kārlezlīve – 112.6.

kārlezlīvi frut – 112.6.

kārlezlīvo – 112.6.

kārvāv – 146.

- kərváva – 146.
kərváva smrikva – 146.
 kərvávε – 146.
 kərvávo – 146.
 kəsən – 112.8.
kəsən frut – 112.8.
 kəsna – 112.8.
 kəsne – 112.8.
kəsni frut – 112.8.
 kəsno – 112.8.
 klen – 133.
 koda – 115.3.
koda de čirišne – 115.3.
koda de čirišne – 115.3.
 kode – 115.3.
 kodica – 115.3.; bilj. 588.
 kokot – 126.4.
 kokot – 126.4.
kokotiču de nuk – 126.4.
kokotiču de nuka – 126.4.
 kokotić – 126.4.
 kokotič – 126.4.
 kora – 111.9.; 126.5.
kora de narance – 132.2.
kora de nuk – 126.1.
kora de nuka – 126.1.
kora de nuke – 126.1.
 kore – 111.9.
korele de nuka – 126.5.
 koren – 111.7.
 koren – 111.7.
 korən – 111.13.1.
 korn – 111.13.1.; 148.
 kornele – 111.13.1.
 kornile – 111.13.1.
 korumba – 117.1.; 124.
 kostan – 128.
 divju **kostan** – 128.1.
 divlu **kostan** – 128.1.
 košenica – 126.3.
 kore – 126.2.
 koža – 126.2.
 kože – 126.2.
 kože – 126.2.
kože de nuk – 126.2.
 kože de **nuka** – 126.2.
 krasta – 112.6.
 krastav – 112.6.
krastav zir – 112.6.
 krastava – 112.6.
 krastave – 112.6.
 krastavo – 112.6.
 kraste – 112.6.
 kreka – 117.
 divla **kreka** – 117.1.
 divle **kreka** – 117.1.
 kreke – 117.
 kuňa – 122.
 kuňe – 122.
 kuňe – 122.
 ledona – 138.
 ledone – 138.

- ledon̄e – 138.
 leyā – 129.1.
 leyā gura – 129.1.
 lemna – 111.
 mozgu de lemna – 111.12.
 lemne – 111.
 lemon – 131.
 lemūn – 131.
 limon – 131.
 limūn – 131.
 liška – 127.
 lišnak – 127.
 listi – 111.4.
 lišnak – 127.
 peščica lu čirišne – 115.4.
 lu čirišne punta – 115.4.
 lukra fōlile – 111.4.
 lupi – 111.9.1.; 113.1.
 lerm – 112.4.
 ziru plir de lerm – 112.4.
 lermu ən hrusve – 114.2.
 lermu ən per – 114.2.
 baretica lu glinde – 160.1.1.
 lupā de narānce – 132.2.
 lupā de narānce – 132.2.
 lupā de nuk – 126.2.
 lupā de nuka – 126.2.
 lupā de nukε – 126.2.
 prāzna lupā – 126.5.
 luspina de nuk – 126.1.
 dešarta luspina – 126.5.
 maj – 112.8.
 ča maj amənac frut – 112.8.
 mār – 111.1.
 mār si grose stāble – 111.1.
 mār ši grāse stāble – 111.1.
 mār ši grose stāble – 111.1.
 mār ši grose stābli – 111.1.
 mārā – 111.1.
 mārā ši grāsa stābla – 111.1.
 mārā ši groša stābla – 111.1.
 mārē – 111.1.
 mārē – 111.1.
 marelica – 119.
 marelice – 119.
 mārle – 111.1.
 mārō – 111.1.
 marun – 128.
 mečkula – 130.
 medved – bilj. 587.
 medvid – bilj. 587.
 mendula – 125.
 mendule – 125.

- mer – 113.
 γriža de **mer** – 113.2.
^uosu de **mer** – 113.2.
 merēla – 140.
 mešpula – 130.
 mezya – 111.9.1.1.;
 111.12.
 məklen – 133.
 mənāt – 112.8.; bilj. 561.
 mənāta – 112.8.
 mənāte – 112.8.
 mənāto – 112.8.
 mic – 111.13.3.1.
 mič – 111.13.3.1.
 mik – 111.13.3.1.
 mika – 111.13.3.1.
mika foļe – 111.13.3.1.
mika foļica – 111.13.3.1.
mika penica – 111.13.3.1.
 mīke – 111.13.3.1.
 mīke – 111.13.3.1.
 mīko – 111.13.3.1.
 mladica – 111.10.
 mlādica – 111.10.
 mnāt – 112.8.; bilj. 561.
 mnāta – 112.8.
 mnāte – 112.8.
 mnāto – 112.8.
 modər – bilj. 657.
 modra – bilj. 657.
 modro – bilj. 657.
 mozək – 111.12.
mozgu de deblē – 111.12.
mozgu de lemna –
 111.12.
mozgu de stābla – 111.12.
mozgu de stāble – 111.12.
 mozlane – bilj. 520.
 mozlani – bilj. 520.
 možlani – bilj. 520.
 murgva – 121.
 muryva – 121.
murgva āba – 121.
murgva negra – 121.
murgva negra – 121.
 āba **murgva** – 121.
 negra **murgva** – 121.
 murgvāč – 121.
 murgve – 121.
 nagrišpēj (se) – bilj. 553.
 nagrišpēj (se) – bilj. 553.
 nayrišpēj (se) – bilj. 553.
 narānce – 132.
 cetorta de **narānce** –
 132.1.
 kora de **narānce** – 132.2.
 narānce – 132.
 narānce – 132.
 feta de **narānce** – 132.1.
 fetica de **narānce** – 132.1.
 lūpa de **narānce** – 132.2.
 lūpa de **narānce** – 132.2.

pičoriću de **narânce** –
132.1.

pičoriću de **narânce** –
132.1.

skorca de **narânže** –
132.2.

supa de **narânce** – 132.1.

štruka de **narânce** –
132.1.

narânže – 132.

supica de **narânže** –
132.1.

nauzorit žir – 112.1.

ne – bilj. 541.

negra – 121.

neyra – 121.

murgva negra – 121.

murgva negra – 121.

negre – 121.

negre vørbe – 163.

neyro – 121.

negru – 121.

neyru – 121.

negru bor – 150.

negru glog – 140.

negru gråbru – 137.

negru jesen – 144.

negru spir – 156.

yråbru **neyru** – 137.

supa de **negru** vir –
bilj. 618.

nezdrī – 112.1.

nezdrīju – 112.1.

nezdrīl – 112.1.

nezdrīl frut – 112.1.

nezdrīla – 112.1.

nezdrīle – 112.1.

nezdrīle – 112.1.

nezdrīli – 112.1.

nezdrīlo – 112.1.

nezdrīl – 112.1.

nezdrīv – 112.1.

nezdrīva – 112.1.

nezdrīve – 112.1.

nezdrīve – 112.1.

nezdrīvi – 112.1.

nezdrīvo – 112.1.

nezrī – 112.1.

nezrīla – 112.1.

nezrīle – 112.1.

nezrīli – 112.1.

nezrīlo – 112.1.

nu-j zdrīlo inke – 112.1.

frutu **nu**-j zdrī – 112.1.

zīru **nu**-j zdrīvu – 112.1.

nuk – 126.: 126.3.

dešart **nuk** – 126.6.

kokotiću de **nuk** – 126.4.

kora de **nuk** – 126.1.

kože de **nuk** – 126.2.

lupa de **nuk** – 126.2.

luspina de **nuk** – 126.1.

- pičoriču de **nuk** – 126.4.
 prazən **nuk** – 126.5.
 skorca de **nuk** – 126.1.
 supica de **nuk** – 126.4.
 nuka – 126.; 126.3.
 kokotiču de **nuka** – 126.4.
 korele de **nuka** – 126.5.
 lupa de **nuka** – 126.2.
 kora de **nuka** – 126.1.
 kože de **nuka** – 126.2.
 pičorica de **nuka** – 126.4.
 pičoriču de **nuka** – 126.4.
 prazna **nuka** – 126.6.
 prazna **nuka** – 126.6.
 nuke – 126.; 126.3.
 kora de **nuke** – 126.1.
 lupa de **nuke** – 126.2.
 picoricu de **nuke** – 126.4.
 pičoriču de **nuke** – 126.4.
 prazne **nuke** – 126.5.;
 126.6.
obrezi stəblile – 111.2.
obreži stəblile – 111.2.
obrižuj stəblile – 111.2.
obsikg stəblile – 111.2.
 odelej – 111.9.1.
 odseči – 111.13.2.2.
 oglobina – 113.2.
 oglobine – 113.2.
 oglodi – bilj. 577.
 ogoli – 111.13.2.3.
 oyoli – 111.13.2.3.
 okreši – 111.13.2.3.
 olupi – 111.9.1.;
 111.13.2.3.; 113.1.
 os – 113.2.
 oskorusve – 129.
 oskoruša – 129.
 oskorušva – 129.
 oskorušve – 129.
 osuši se – 111.5.
osušiti frut – 112.6.
 oteši – 111.13.2.3.
 otseči – 111.13.2.2.
otseči grānele – 111.2.
 pantalısica – 123.
 pena – 111.13.3.
 kazute **pene** – 111.13.3.3.
 uvenite **pene** –
 111.13.3.2.
 mika **penica** – 111.13.3.1.
 per – 114.
 gni **per** – 114.1.
 lermu ən **per** – 114.2.
 pera – 114.
 pere – 114.
peru gni – 114.1.
pesčica de briškvē –
 118.1.
pesčica de cirišne –
 115.4.
 pesčice – 115.4.; 118.1.

ziru kãre se cire de

pescice – 112.9.

peščica de čirišne –
115.4.

peščice – 115.4.

peščica – 115.4.

peščica – 115.4.; 118.1.

peščica de briskve –
118.1.

peščica de čirišne –
115.4.

peščica lu čirišne – 115.4.

p̃rva – 112.7.

p̃rve – 112.7.

p̃rvi – 112.7.

p̃rvi frut – 112.7.

p̃rvo – 112.7.

picor – 126.4.

picoricu de nuk̃e – 126.4.

pičor – 126.4.

pičorica de nuk̃a – 126.4.

pičoriču de narãnce –
132.1.

pičoriču de nuk – 126.4.

pičoriču de nuk̃a – 126.4.

pičoriču de nuk̃e – 126.4.

pičoriču de narãnce –
132.1.

p̃tom̃an – 161.

p̃tom̃an spir – 161.

p̃tomna – 161.

p̃tomna dirãka – 161.

p̃tomne – 161.

p̃tomno – 161.

pin – 152.

piñol – 152.1.

piñole – 152.1.

plod – 112.

plodina – 112.

plir – 112.4.

ziru **plir** de ľerm – 112.4.

žiru **plir** de sok – 112.5.

plira – 112.4.

plire – 112.4.

plire – 112.4.

pliri – 112.4.

pliro – 112.4.

poglod̃ak – 113.2.

poruba – 111.6.

posehñej – 111.5.

posehñi – 111.5.

posñi – bilj. 518.

posus̃i (se) – 112.6.

posus̃it – 112.6.

posus̃ite – 112.6.

posus̃ito – 112.6.

posuš̃i (se) – 112.6.

posuš̃it – 112.6.

posuš̃ita – 112.6.

posuš̃iti frut – 112.6.

posuš̃ito – 112.6.

pošñit-a **pošiṽej** – 111.10.

- pošivək – 111.10.
 pošni – bilj. 518.
pošnit-a pošivėj – 111.10.
 pošni – bilj. 518.
 pošni (se) – bilj. 506.
 pozən – 112.8.
 pozimək – bilj. 682.
 pozna – 112.8.
 pozne – 112.8.
pozni frut – 112.8.
 pozno – 112.8.
 prazən – 126.5.
 prāzən – 126.5.
prazən nuk – 126.5.
 prazna – 126.5.
 prāzna – 126.5.
prāzna lūpa – 126.5.
prazna nuka – 126.6.
prāzna nuka – 126.6.
 prāzne – 126.5.
prāzne nuke – 126.5.;
 126.6.
 prāzno – 126.5.
previše zdri frut – 112.2.
previše zdril frut – 112.2.
prezdri frut – 112.2.
prezdril frut – 112.2.
 frutu **prezdrivu** – 112.2.
prezriju žir – 112.2.
prezrilit frut – 112.2.
 punta – 115.4.
 lu čirišne **punta** – 115.4.
 punte – 115.4.
 pup – 111.11.
 pupėj – 111.4.; 111.11.1.
 pupək – 111.11.
 pupi – 111.11.1.
 pupkej – 111.11.1.
 rāna – 112.7.
 rāne – 112.7.
 rāne – 112.7.
rāne fruture – 112.7.
rāne žirure – 112.7.
 rāni – 112.7.
rāni frut – 112.7.
rāni žirure – 112.7.
 rāno – 112.7.
 rasuha – 111.13.1.
 rāsuhā – 111.13.1.
rezvijej folile – 111.4.
 rītina – 111.6.
 rojse – 146.
rojse smrikve – 146.
 rojso – 146.
 rojsu – 146.
 rojše – 146.
 rojše – 146.
rojše smrikva – 146.
 rojšo – 146.
 rojšu – 146.
 roža – bilj. 681.
 sekā – 111.5.

- si – 111.1.
 mār **si** grose stāble – 111.1.
 sipək – 123.
 skōrca – 111.9.
skōrca de narānže – 132.2.
skōrca de nuk – 126.1.
 skorūšva – 129.
 slīva – 117.
 dīvlā **slīva** – 117.1.
 slīve – 117.
 dīvlē **slīve** – 117.1.
 smərđi – bilj. 688.
 smərđlika – 169.
 smōkva – 120.
 smōkve – 120.
 smōla – 115.5.: 150.1.
smōla de bor – 150.1.
smōla de cirīšne – 115.5.
smōla de čirīšna – 115.5.
smōla de čirīšne – 115.5.
 smōle – 111.9.1.1.; 115.5.; 150.1.
 smri̇ka – 146.
 smri̇kva – 145.
 blāva **smri̇kva** – 145.
 kər̄vāva **smri̇kva** – 146.
 rojše **smri̇kva** – 146.
 smri̇kve – 145.
 blāve **smri̇kve** – 145.
 rojse **smri̇kve** – 146.
 sočən – 112.5.
 sočne – 112.5.
 sočni – 112.5.
 sočno – 112.5.
 sočen – 112.5.
 sočən – 112.5.
sočən frut – 112.5.
 frutu **sočən** – 112.5.
 sočna – 112.5.
 sočne – 112.5.
 sočni – 112.5.
 sočno – 112.5.
 sok – 111.9.1.1.; 112.5.; 112.5.1.
 frutu āre čuda **sok** – 112.5.
 žiru pñir de **sok** – 112.5.
 spīce – 115.4.
 spir – 149.; 156.
 dīvlū **spir** – 156.
 negru **spir** – 156.
 pītomən **spir** – 161.
 stābla – 111.
 γər̄mu de **stābla** – 111.13.
 irīma de **stābla** – 111.12.
 mārā ši grāsa **stābla** – 111.1.
 mārā ši grosa **stābla** – 111.1.
 mozgu de **stābla** –

111.12.
stable – 111.
stable – 111.
 mār si grose stable –
 111.1.
 mār ši grāse stable –
 111.1.
 mār ši grose stable –
 111.1.
 mozgu de stablε – 111.12.
 mār ši grose stabli –
 111.1.
 obrezi stablile – 111.2.
 obreži stablile – 111.2.
 obrižuj stablile – 111.2.
 obsikεj stablile – 111.2.
 talā stablile – 111.2.
 stresi – 113.3.
 sugo – 112.5.; 112.5.1.
 sugos – 112.5.
sugos frut – 112.5.
 sugose – 112.5.
 sugose – 112.5.
 sugoso – 112.5.
 supa – 126.4.; 132.1.
supa de negru vir – bilj.
 618.
supa de narānče – 132.1.
supa de vir – bilj. 618.
 supe – 126.4.
 supica – 126.4.

supica de narānže –
 132.1.
supica de nuk – 126.4.
 ši – 111.1.
 māra **ši** grāsa stabla –
 111.1.
 māra **ši** grōsa stabla –
 111.1.
 mār **ši** grāse stable –
 111.1.
 mār **ši** grose stable –
 111.1.
 mār **ši** grose stabli –
 111.1.
 šipak – 123.
 šipεk – 123.
škartlīvi žirure – 112.6.
 špica – 115.4.
 špice – 115.4.
 štruka – 132.1.
štruka de narānče –
 132.1.
 šug – 112.5.
 šugo – 112.5.
 šugož – 112.5.
 šugoža – 112.5.
 šugože – 112.5.
 šugoži – 112.5.
 šugožo – 112.5.
 šulent – 166.
 talā – 111.13.2.2.

- talǎ** stǎblile – 111.2.
 talavǣj – bilj. 502.
 tǐrar – 111.10.
 tǐrara – 111.10.
 tǐrare – 111.10.
 tǐrarǣ – 111.10.
 tǐrari – 111.10.
 tǐraro – 111.10.
 tirǣ (se) – 112.9.
 tǐrer – 111.10.
 tǐrera – 111.10.
 tǐrere – 111.10.
tǐrere grǎnice – 111.10.
 tǐreri – 111.10.
 tǐrero – 111.10.
 tǐrǣr – 111.10.
 tǐrǣra – 111.10.
 tǐrǣre – 111.10.
 tǐrǣrǣ – 111.10.
 tǐrǣri – 111.10.
 tǐrǣro – 111.10.
 tresǐ – 113.3.
 tomna – bilj. 682.
 topol – 153.
 topola – 153.
topola kara tresǣ – 155.
 topolǣ – 153.
 topola kara **tresǣ** – 155.
 trunǐ – 111.7.1.
^uos – 113.2.
^u**osu** de mer – 113.2.
 urs – 115.2.
 ursu – 115.2.
ursuluj čirǐšne – 115.2.
 uskāt – 111.13.2.1.
uskāta grǎnčica – 111.13.2.1.
uskāta grǎnica – 111.13.2.1.
uskāta grǎnica – 111.13.2.1.
uskāta grǎnice – 111.13.2.1.
 uskorušva – 129.
 uskā – 111.13.2.1.
 uskāc – 111.13.2.1.
 uskāta – 111.13.2.1.
 uskāte – 111.13.2.1.
 uskāte – 111.13.2.1.
 uskāto – 111.13.2.1.
 uskā – 111.13.2.1.
 uvenǐ – 111.13.3.2.
 uvenǐc – 111.13.3.2.
 uvenǐt – 111.13.3.2.
 uvenǐta – 111.13.3.2.
 uvenǐte – 111.13.3.2.
 uvenǐte – 111.13.3.2.
uvenǐte f^uol – 111.13.3.2.
uvenǐte pǣne – 111.13.3.2.
 folǣle **uvenǐte** – 111.13.3.2.

- foľile **uvenite** –
 111.13.3.2.
 uvenito – 111.13.3.2.
 ve – 112.5.
 verde – 112.1.
 v̄erde – 112.1.
 v̄erde – 112.1.
 v̄erdi – 112.1.
 v̄erdi – 112.1.
 v̄erz – 112.1.
 v̄arba – 162.
 v̄arbe – 162.
 v̄arbe – 162.
 negre **v̄arbe** – 163.
 vir – bilj. 618.
 supa de negru **vir** – bilj.
 618.
 supa de **vir** – bilj. 618.
 višne – 116.
 višna – 116.
 višne – 116.
 zanova – 168.
 zdri – 112.1.
 previše **zdri** frut – 112.2.
 frutu nu-j **zdri** – 112.1.
 zdriju – 112.1.
 zdril – 112.1.
 previše **zdril** frut – 112.2.
 zdrila – 112.1.
 zdrile – 112.1.
 zdrile – 112.1.
 zdrili – 112.1.
 zdrilo – 112.1.
 nu-j **zdrilo** inke – 112.1.
 zdril – 112.1.
 driv – 112.1.
 driva – 112.1.
 drive – 112.1.
 drive – 112.1.
 drivi – 112.1.
 drivo – 112.1.
 c̄aro **drivu** zir – 112.2.
 nu-j **drivu** – 112.1.
 zelen – 112.1.
zelen frut – 112.1.
 zelena – 112.1.
 zelene – 112.1.
 zelene – 112.1.
 zeleno – 112.1.
 zevenj – 111.13.3.2.
 zevenic – 111.13.3.2.
 zevenit – 111.13.3.2.
 zevenita – 111.13.3.2.
 zevenite – 111.13.3.2.
zevenite fol – 111.13.3.2.
 zir – 112.
 c̄aro drivu **zir** – 112.2.
 ḡnivu **zir** – 112.3.
 kr̄astav **zir** – 112.6.
ziru nu-j drivu – 112.1.
ziru plir de ľerm – 112.4.
ziru k̄are se c̄ire de pes-

cice – 112.9.

rāne **ẓirure** – 112.7.

zri – 112.1.

zrila – 112.1.

zrile – 112.1.

zrili – 112.1.

zriilo – 112.1.

žila – 111.7.

žile – 111.7.

žir – 112.

amənať **žir** – 112.8.

nauzorĩť **žir** – 112.1.

prezriju **žir** – 112.2.

žiru plir de sok – 112.5.

γńil **žirure** – 112.3.

rāni **žirure** – 112.7.

škartlĩvi **žirure** – 112.6.

žukva – 166.

KAZALO OBLIKA IZ LITERATURE I NEIR. OBLIKA KOJE SMO SAMI ZABILJEŽILI

(sintagme se navode po svim sastavnicama, a sastavnica prema
kojoj se našla po abecedi, otisnuta je deblje)

I. Rumunjski idiomi

A. Istrorumunjski

ab – 121.	amănăt – 112.8.
âb – 121.	amănăt – 112.8.
âba – 121.	amânăt – 112.8.
abă – 121.	amânăt – 112.8.
âbe – 121.	amënat – 112.8.
âbo de ôcl'u – 121.	amnôt – 112.8.
acea – 112.8.	âpa – 111.9.1.1.
acéa – 112.8.	âpa – 111.9.1.1.
acel – 112.8.	âpe – 111.9.1.1.
acél – 112.8.	âpe – 111.9.1.1.
ačá – 112.8.	atșél – 112.8.
ačâ – 112.8.; bilj. 565.	ave – 112.5.
ačel – 112.8.	avè – 112.5.
ačéla – 112.8.; bilj. 565.	avę – 112.5.
alur – 126.6.	avę – 112.5.
alura – 126.6.	avę – 112.5.
alure – 126.6.	ăn – 114.2.
alure – 126.6.	âm – bilj. 583.
alúre – 126.6.	ân – 114.2.

âŋ – bilj. 583.	bor – 150.
bareta – 160.1.1.	bríscvę – 118.
ba'reta – 160.1.1.	bręscva – 118.
baretă – 160.1.1.	brest – 167.
berétă – 160.1.1.	brešt – 167.
barete – 160.1.1.	bucva – 142.
baréte – 160.1.1.	búcvę – 142.
baréte – 160.1.1.	bucvę – 142.
ba'retitsa – 160.1.1.	'bukva – 142.
băzga – 165.	búkvę – 142.
spíțe de băt – bilj. 593.	cadę – 111.13.3.3.
beca – 164.	cadę – 111.13.3.3.
béca – 164.	cadę – 111.13.3.3.
béche – 164.	cáde – 111.13.3.3.
'beka – 164.	căra – 112.9.; 154.
'băzga – 165.	care – 154.
blav – 145.	căre – 112.9.; 154.
blāv – 145.	căre – 112.9.; 154.
blav – 145.	căre – 112.9.; 154.
blava – 145.	căre – 112.9.; 154.
blave – 145.	carle – 112.9.; 154.
blăve – 145.	cărle – 112.9.; 154.
bóbițe – 115.4.	cărle – 112.9.; 154.
bobițe – 115.4.	cărle – 112.9.; 154.
boln – 112.4.	căro – 112.9.; 154.
bolăn – 112.4.	căsno – 112.8.
bolăn – 112.4.	cea – 112.8.
bólân – 112.4.	cel – 112.8.
bólna – 112.4.	cerisne – 115.
bólnę – 112.4.	ciudă – 112.5.
bóløn – 112.4.	cíudă – 112.5.

- cocot – 126.4.
 cocot – 126.4.
 cócot – 126.4.
 coda – 115.3.
 códa – 115.3.
 codă – 115.3.
 code – 115.3.
 codę – 115.3.
 códe – 115.3.
 code – 115.3.
 coja – 126.2.
 cojă – 126.2.
 coje – 126.2.
 coje – 126.2.
 cóje – 126.2.
 córa – 111.9.
 córen – 111.7.
 coren – 111.7.
 corn – 111.13.1.
 corúmba – 124.
 costañ – 128.
 costañ – 128.
 cóze – 126.2.
 cóže – 126.2.
 crast – 112.6.
 crăsta – 112.6.
 créke – 117.
 crece – 117.
 ča – 112.8.
 čâ – 112.8.
 čála – 112.8.
 čel – 112.8.
 čéla – 112.8.
 čereşña – 115.
 čerişña – 115.
 čeşpa – 117.
 'četərta – 132.1.
 'četərta de ga'ljire – 132.1.
 četârtina – 132.1.
 čim'pres – 141.
 čirişne – 115.
 čuda – 112.5.
 čúda – 112.5.
 čúde – 112.5.
 čude – 112.5.
 čudo – 112.5.
 čáro – 112.2.
 čireşña – 115.
 čirişña – 115.
 de – 111.12.
 åbo **de** ócl'u – 121.
 'četərta **de** ga'ljire – 132.1.
 debla **de** fruşvi – bilj. 580.
 spíţe **de** băţ – bilj. 593.
debla de fruşvi – bilj. 580.
 deble – 111.8.
 deble – 111.8.
 déble – 111.8.
 deşart – 126.5.
 deşert – 126.5.

deșerta – 126.5.
 deșerto – 126.5.
 'pitomna **di'rwaka** – 161.
 díṽia – 115.1.
 díṽii – 115.1.
 díṽle – 115.1.
 díṽli – 115.1.
 díṽl' – 115.1.
 díṽl'e – 115.1.
 díṽl'ę – 115.1.
 díṽl'i – 115.1.
 dren – 148.
 'feta – 132.1.
 'fetitsa – 132.1.
 fi – 112.1.
 foliă – 111.13.3.
 fol'a – 111.13.3.
 fól'e – 111.13.3.
 folę – 111.13.3.
 frâsir – 143.
 frâsir – 143.
 frâske – 111.13.2.
 frôsir – 143.
 frunză – 111.13.3.
 frúnze – 111.13.3.
 frupt – 112.
 frușva – 114.
 frúșve – 114.
 debla de **frușvi** – bilj.
 580.
 frut – 112.

'četërta de **ga'ljire** –
 132.1.
 yârm – 159.
 gherm – 112.4.
 ghindar – bilj. 667.
 ghindă – 160.1.
 glog – 139.
 glogu – 139.
 ylérm – 112.4.
 ylérmu – 112.4.
 'gljinda – 160.1.
 glindâr – 160.1.
 gl'inde – 160.1.
 glinde – 160.1.
 gl'inde – 160.1.
 gl'inde – 160.1.
 yni – 112.3.
 gnyiu – 112.3.
 yníiu – 112.3.
 gnîl – 112.3.; 114.1.
 ynil – 112.3.
 yníla – 112.3.
 gnyilę – 112.3.
 gníle – 112.3.
 gnîlę – 112.3.; 114.1.
 gnílo – 112.3.
 gnívu – 112.3.
 gnyivu – 112.3.; 114.1.
 grâbru – 136.
 'grwabru – 136.
 yrâna – 111.13.2.

gráne – 111.13.2.	hitēi – 111.4.
grāņē – 111.13.2.	hiti – 111.4.
grāņē – 111.13.2.	hití – 111.4.
grāniṭa – 111.13.2.1.	hrast – 159.
grāniṭē – 111.13.2.1.	hrast – 159.
gras – 111.	hrāst – 159.
grasā – 111.	hruṣva – 114.
grojd – 115.3.	hrúṣva – 114.
grōņē – 111.13.2.	hruṣva – 114.
gros – 111.	hrúṣve – 114.
γros – 111.	hrúṣvē – 114.
grosa – 111.	hrúṣvē – 114.
γrōsa – 111.	hrwuast – 159.
grosdā – 115.3.	ierm – 112.4.
groṣē – 111.	iesân – bilj. 682.
groṣē – 111.	iesic – 155.
γrōso – 111.	iesig – 155.
γrōsu – 111.	in- – 160.1.1.
grozd – 115.3.	inche – 112.1.
'gura – 129.1.	ínka – 112.1.
gura – 129.1.	inke – 112.1.
γura – 129.1.	ínke – 112.1.
γúra – 129.1.	inke – 112.1.
gură – 129.1.	ínkē – 112.1.
gúre – 129.1.	irima – 111.12.
gure – 129.1.	irimă – 111.12.
guṣ – 112.5.	íermu – 112.4.
gušt – 112.5.	iesen – 143.;
gušt – 112.5.	iesen – bilj. 651.;
hitéi – 111.4.	682.
hitēi – 111.4.	iesik – 155.

ĩırıma – 111.12.	lēmna – 111.
ĩırime – 111.12.	lēmne – 111.
ĩirime – 111.12.	lēmne – 111.
jĩla – 111.7.	lemun – 131.
jilē – 111.7.	le'mun – 131.
jĩle – 111.7.	li'mun – 131.
jir – 112.	lisce – 127.
jirā – 111.7.	liske – 127.
kadē – 111.13.3.3.	lišńak – 127.
kape'lin – 160.1.1.	lišńak – 127.
kăpitsa – 160.1.1.	'lišnjak – 127.
ka'puč – 160.1.1.	lucră – 111.4.
ka'robula – 124.	lucră – 111.4.
kódę – 115.3.	lucră – 111.4.
kokót – 126.4.	lucră – 111.4.
koko'tić – 126.4.	lucravēi – 111.4.
kórę – 112.9.	lucravēi – 111.4.
kórle – 112.9.	lucravē'i – 111.4.
korn – 111.13.1.	lukrô – 111.4.
korumbę – 124.	ĺerm – 112.4.
kósno – 112.8.	l'erm – 112.4.
kréke – 117.	l'érmu – 112.4.
'kunja – 122.	'ljupa – 126.1.
le'donj – 138.	lju'pi – 113.1.
ledóna – 138.	-m – bilj. 583.
ledónę – 138.	mai – 112.8.
legă – 129.1.	măi – 112.8.
leyă – 129.1.	mai – 112.8.
legá – 129.1.	mare – 111.
legó – 129.1.	măre – 111.
le'gwa – 129.1.	măre – 111.

marún – 128.	móžl'ani – bilj. 520.
mār – 113.	móžl'en – bilj. 520.
medved – bilj. 587.	murgva – 121.
medvid – bilj. 587.	murgva – 121.
medvíd – bilj. 587.	'murgva – 121.
měnat – 112.8.; bilj. 562.	múryva – 121.
'mendula – 125.	murgvā – 121.
mendulă – 125.	múrgve – 121.
méndulę – 125.	múrgvę – 121.
méndulę – 125.	n- – bilj. 583.
méndule – 125.	ŋ- – bilj. 583.
mer – 113.	naráncē – 132.
mic – 111.13.3.1.	naróntšę – 132.
mica – 111.13.3.1.	ne – bilj. 541.
míca – 111.13.3.1.	né – bilj. 541.
mică – 111.13.3.1.	neághra – 121.
miche – 111.13.3.1.	néghru – 121.
mícu – 111.13.3.1.	néyra – 121.
mik – 111.13.3.1.	neagră – 121.
mikę – 111.13.3.1.	neágra – 121.
míkę – 111.13.3.1.	négre – 121.
mládice – 111.10.	negre – 121.
mnat – 112.8.; bilj. 562.	négre – 121.
mnot – 112.8.	negre – 121.
módar – bilj. 657.	néyro – 121.
módra – bilj. 657.	negru – 121.
mōdra – bilj. 657.	négru – 121.
mōdro – bilj. 657.	negru – 121.
mōdru – bilj. 657.	néyru – 121.
mojlen – bilj. 520.	nu – 112.1.
mōzac – 111.12.	nú – 112.1.

- nuc – 126.
 nucă – 126.
 nuce – 126.
 nuce – 126.
 núche – 126.
 nuk – 126.
 núke – 126.
 ɔb – 121.
 ăbo de ócl'u – 121.
 oglodí – bilj. 577.
 o-lju'pi – 113.1.
 ópe – 111.9.1.1.
 os – 113.2.
 osuši se – 111.5.; 112.6.
 osuší se – 111.5.; 112.6.
 ošuši – 111.5.; 112.6.
 oțeci – 111.13.2.2.
 oțečí – 111.13.2.2.
 pantalí'sitsa – 123.
 pánța lișîța – 123.
 pârve – 112.7.
 pârva – 112.7.
 pârva – 112.7.
 pârvi – 112.7.
 pârva – 112.7.
 pârvi – 112.7.
 pârvo – 112.7.
 pēna – 111.13.3.
 pēna – 111.13.3.
 per – 114.
 pēr – 114.
 pēra – 114.
 pere – 114.
 pēre – 114.
 pére – 114.
 picior – 126.4.
 picíor – 126.4.
 picor – 126.4.
 pičór – 126.4.
 pičor – bilj. 621.
 pičo'rić – 126.4.
 pi'čwor – 126.4.
 pićor – 126.4.
 pin – 152.
 pítoman – 161.
 'pitomən – 161.
 'pitomən spir – 161.
 'pitomna – 161.
 'pitomna di'rwaka – 161.
 piťór – 126.4.
 plir – 112.4.
 pliră – 112.4.
 plod – 112.
 pl'ir – 112.4.
 pl'ira – 112.4.
 pl'ire – 112.4.
 pl'irē – 112.4.
 posní – bilj. 506.; bilj. 518.
 posuši se – 111.5.; 112.6.
 pošní – bilj. 506.; bilj. 518.

pošni – bilj. 506.; bilj. 518.
pošni – bilj. 506.; bilj. 518.
pošní – bilj. 518.
pošní – bilj. 506.; bilj. 518.
pózimak – bilj. 682.
pozímăk – bilj. 682.
pozímăc – bilj. 682.
po'zimek – 166.
prâzan – 126.5.
prâzăn – 126.5.
prázăn – 126.5.
prazăn – 126.5.
prâzân – 126.5.
prâzna – 126.5.
prázne – 126.5.
prâzne – 126.5.
prâzno – 126.5.
prva – 112.7.
prve – 112.7.
přve – 112.7.
prvi – 112.7.
přvi – 112.7.
prvo – 112.7.
puntă – 115.4.
púnte – 115.4.
punte – 115.4.
pup – 111.11.
pupí – 111.11.1.
rano – 112.7.
râno – 112.7.
ráno – 112.7.
rois – 146.
roise – 146.
róiše – 146.
roiše – 146.
roišu – 146.
róišu – 146.
roišu – 146.
róisu – 146.
róiș – 146.
roiș – 146.
róiše – 146.
róișo – 146.
roșu – 146.
scórta – 111.9.
scorță – 111.9.
score – 111.9.
secă – 111.5.
si – 111.
slíva – 117.
slíva – 117.
smər'di – bilj. 688.
smocva – 120.
smocve – 120.
smócve – 120.
smóle – 115.5.
smõríkvē – 145.
smricva – 145.
smrícve – 145.

smricvi – 145.	tal'q – 111.2.
'smrikva – 145.	taľu – 111.2.
soc – 112.5.	tirar – 111.10.
soćni – 112.5.	tírar – 111.10.
soćna – 112.5.	tírare – 111.10.
soćno – 112.5.	tirare – 111.10.
sok – 112.5.	tirer – 111.10.
spin – 149.	tírer – 111.10.
spir – 149.	tirer – 111.10.
'pitomən spir – 161.	tírerā – 111.10.
spíte de băt – bilj. 593.	tireră – 111.10.
spítsę – bilj. 593.	tirere – 111.10.
stábla – 111.	tírere – 111.10.
stăblę – 111.	tirere – 111.10.
stáblę – 111.	tómna – bilj. 682.
stresi – 113.3.	tómna – bilj. 682.
stresí – 113.3.	tomnă – bilj. 682.
streşi – 113.3.	tómne – bilj. 682.
'supa – 126.4.	tomne – bilj. 682.
súgo – 112.5.	topolă – 153.
ši – 111.	topolę – 153.
ši – 111.	tópole – 153.
škartín – bilj. 555.	topólę – 153.
šípâc – 123.	to'pwola – 153.
'šipæk – 123.	tresi – 113.3.
şpîţa – 115.4.	tresí se – 113.3.
ştrokulėj – 132.1.	tsíre – 112.9.
tal'á – 111.2.	tsqk – 111.6.
talá – 111.2.	tser – 157.
tal'ă – 111.2.	tsvet – 166.
tal'ă – 111.2.	tsvét – 166.

t̂sel – 112.8.	uscá – 111.13.2.1.
t̂ser – 157.	uscă – 111.13.2.1.
t̂sirišné – bilj. 585.	uscă – 111.13.2.1.
t̂sríšné – 115.	uscă se – 111.13.2.1.
t̂śúde – 112.5.	uscat – 111.13.2.1.
ṭa – 112.8.	uscăt – 111.13.2.1.
ṭă – 112.8.	uscăt – 111.13.2.1.
ṭála	uscată – 111.13.2.1.
ṭel – 112.8.	uskâte – 111.13.2.1.
ṭela – 112.8.	uskq̄ – 111.13.2.1.
ṭéla – 112.8.	uskot – 111.13.2.1.
ṭer – 157.	uvenit – 111.13.3.2.
ṭetrte – 132.1.	uvenít – 111.13.3.2.
ṭire – 112.9.	uveníte – 111.13.3.2.
ṭire – 112.9.	uvenite – 111.13.3.2.
ṭirê – 112.9.	vărbe – 162.
ṭiré – 112.9.	vărba – 162.
ṭoc – 111.6.	ve – 112.5.
ṭude – 112.5.	vę – 112.5.
ṭúde – 112.5.	verde – bilj. 539.
ṭvet – 166.	verde – bilj. 539.
ṭveti – 111.3.	vêrde – bilj. 539.
ṭvetí – 111.3.	'vărba – 162.
ṭvetei – 111.3.	vir – bilj. 618.
t"áro – 112.2.	vişné – 116.
űab – 121.	vrba – 162.
űabe – 121.	vrba – 162.
űápe – 111.9.1.1.	vřbe – 162.
uos – 113.2.	ye'sika – 155.
urs – 115.2.	zdríju – 112.1.
úrsu – 115.2.	zdril – 112.1.

zdrilę – 112.1.
 zdriv – 112.1.
 zdriveę – 112.1.
 zelen – 112.1.
 zelén – 112.1.
 zelena – 112.1.
 zeléna – 112.1.
 zeléneę – 112.1.

zeleno – 112.1.
 zriv – 112.1.
 zílę – 111.7.
 zir – 112.
 zori– bilj. 538.
 zorí – bilj. 538.
 žíla – 111.7.
 žilę – 111.7.

B. Knjiž. rumunjski i dačkorumunjski

acel – 112.8.
 acela – 112.8.
 alb – 121.
 fras̃an **alb** – bilj. 648.
 albă – 121.
 borovină **albă** – 150.
 alun – 126.6.
 alún – 126.6.
 alúnă – 126.6.
 alună – 126.6.
 amânát – 112.8.
 ápă – 111.9.1.1.
 aveá – 112.5.
 boábă – 115.4.
 bob – 115.4.
 bobíță – 115.4.
 borovină **albă** – 150.
 borovină **da níagră** – 150.
 care – 154.

cáre – 112.9.; 154.
 castán – 128.
 castánă – 128.
 cădeá – 111.13.3.3.
 cer – 157.
 cireáșă – bilj. 585.
 coádă – 115.3.
 coájă – 126.2.
 corn – 111.13.1.; 148.
 kuadă – 115.3.
 kuorn – 111.13.1.; 148.
 de – 111.12.
 deșártă – 126.5.
 deșért – 126.5.
 borovină **da níagră** – 150.
 kuază **đi nukă** – bilj. 614.
fras̃an alb – bilj. 648.
fras̃an níegru – 144.
 frásin – 143.

- fruct – bilj. 533.
 frúnzǎ – 111.13.3.
 frunzǎ – 111.13.3.
 frupt – 112.
 ghindár – bilj. 667.
 ghíndǎ – 160.1.
 gîndǎ – 160.1.
 glogîn – 140.
glogîn níegru – 140.
glogîn ruošu – 140.
 gorún – bilj. 666.
 gorun – bilj. 666.
 gros – 111.
 groásǎ – 111.
 gúra – 129.1.
 gust – 112.5.
 gustos – 112.5.
 ínimǎ – 111.12.
 în – 114.2.
 încǎ – 112.1.
kuǎžǎ đî **nukǎ** – bilj. 614.
 legá – 129.1.
 lemn – 111.
 mai – 112.8.
 marǎ – 113.
 máre – 111.
 mǎr – 113.
 mǎzǎ – 111.9.1.1.
 mer – 113.
 mǣr – 113.
 mǣzgǎ – 111.9.1.1.
 mic – 111.13.3.1.
 mícǎ – 111.13.3.1.
 mlǎdířǎ – 111.10.
 vjarmje-**n** parǎ – bilj. 582.
 neágrǎ – 121.
 négru – 121.
 nu – 112.1.
 nuc – 126.
 núcǎ – 126.
 nuk – 126.
 nukǎ – 126.
 kuǎžǎ đî **nukǎ** – bilj. 614.
 borovîne đǎ **niagrá** – 150.
 glogîn **niégru** – 140.
 frasǣn **niégru** – 144.
 opt – bilj. 532.
 os – 113.2.
 pǎnǎ – 111.13.3.
 párá – 114.
 pār – 114.
 pǣr – 114.
 vjarmje-**n** **parǎ** – bilj. 582.
 piciór – 126.4.
 pjarǎ – 114.
 plin – 112.4.
 plinǎ – 112.4.
 plod – 112.
 poame – bilj. 535.
 róřie – 146.
 róřu – 146.

glogin **ruošu** – 140.

scoártă – 111.9.

scorúş – 129.

scorúşă – 129.

secá – 111.5.

skoruš – 129.

skorušə – 129.

smóală – 115.5.

smochín – bilj. 606.

smochínă – bilj. 606.

smokīn – bilj. 606.

smokīnə – bilj. 606.

spin – 149.

spítă – bilj. 593.

ši – 111.

ţare – bilj. 544.

táre – 112.2.

tánăr – 111.10.

toámnă – bilj. 682.

tuamnə – bilj. 682.

ţíne – 112.9.

ţinėa – 112.9.

urs – 115.2.

uska – 111.13.2.1.

uscá – 111.13.2.1.

vérde – bilj. 539.

viérme – 112.4.

vin – bilj. 618.

vīšənə – 116.

vīšină – 116.

vjarmje-n parə – bilj. 582.

C. Arumunjski

albu – 121.

álbu – 121.

álbă – 121.

albâ – 121.

alún – 126.6.

alúnă – 126.6.

alună – 126.6.

alunâ – 126.6.

alúnə – 126.6.

alunu – 126.6.

am – 112.5.

amânatu – 112.8.

ápă – 111.9.1.1.

apă – 111.9.1.1.

aróşe – 146.

aróşu – 146.

aţeá – 112.8.

aţél – 112.8.

ăn – 114.2.

bob – 115.4.

bóbă – 115.4.

bobă – 115.4.

cad – 111.13.3.3.	gúră – 129.1.
cáre – 112.9.; 154.	gustós – 112.5.
cari – 112.9.; 154.	γustós – 112.5.
căstî'n'e – 128.	gústu – 112.5.
căstî'n'û – 128.	γústu – 112.5.
coádă – 115.3.	ínimă – 111.12.
coadă – 115.3.	inimă – 111.12.
coadă – 115.3.	ínimə – 111.12.
coáje – 126.2.	în – 114.2.
coaji – 126.2.	leg – 129.1.
cornu – 111.13.1.; 148.	lemnu – 111.
córnu – 148.	lémnu – 111.
córnu – 111.13.1.	lucrédiu – 111.4.
koádə – 115.3.	maï – 112.8.
kórnu – 111.13.1.	máre – 111.
čičiór – 126.4.	mâzgă – 111.9.1.1.
di – 111.12.	mer – 113.
dishirtat – 126.5.	mer ^u – 113.
dishirtată – 126.5.	neágră – 121.
dișeártă – 126.5.	négru – 121.
dișértu – 126.5.	nica – 112.1.
frândză – 111.13.3.	ninga – 112.1.
frápsin – 143.	nínga – 112.1.
frénzə – 111.13.3.	níngə – 112.1.
frúndză – 111.13.3.	nu – 112.1.
frutu – bilj. 533.	nuc – 126.
γérmu – 112.4.	núcă – 126.
gl'índă – 160.1.	n'ic – 111.13.3.1.
gros – 111.	n'ícă – 111.13.3.1.
groásă – 111.	os – 113.2.
groasă – 111.	peánă – 111.13.3.

peană – 111.13.3.
 peără – 114.
 per – 114.
 plin – 112.4.
 plină – 112.4.
 plod – 112.
 schin – 149.
 sec – 111.5.
 smólă – 115.5.
 spîță – bilj. 593.
 ši – 111.
 tal'u – 111.2.
 tîn – 112.9.
 tinir – 111.10.
 tínir – 111.10.
 tíniră – 111.10.
 tiniră – 111.10.

toamnă – bilj. 682.
 toamnă – bilj. 682.
 tsăn – 112.9.
 tsel – 112.8.
 tséla – 112.8.
 tseriașă – bilj. 585.
 tsireșiu – bilj. 585.
 țer – 157.
 țeru – 157.
 țeriașa – bilj. 585.
 úrsu – 115.2.
 usuc – 111.13.2.1.
 usúc – 111.13.2.1.
 veárde – bilj. 539.
 vín – bilj. 618.
 víșină – 116.
 víșnă – 116.

D. Meglenorumunjski

am – 112.5.
 amplin – 112.4.
 áncă – 112.1.
 ápâ – 111.9.1.1.
 ápu – 111.9.1.1.
 ăn – 114.2.
 bob – 115.4.
 bóbeă – 115.4.
 cad – 111.13.3.3.
 castoń – 128.
 castońa – 128.

cári – 112.9.; 154.
 coádă – 115.3.
 coájă – 126.2.
 corn – 148.
 córn – 111.13.1.
 di – 111.12.
 dișártă – 126.5.
 dișárt – 126.5.
 dișort – 126.5.
 frásim – 143.
 frásin – 143.

- frúnză – 111.13.3.
gl'índă – 160.1.
gros – 111.
groásă – 111.
gúrá – 129.1.
gustári – bilj. 549.
gármí – 112.4.
ínămă – 111.12.
ínimă – 111.12.
leg – 129.1.
lemu – 111.
lucredz – 111.4.
lun – 126.6.
lună – 126.6.
maj – 112.8.
mári – 111.
mănát – 112.8.
meára – 113.
mer – 113.
mic – 111.13.3.1.
mícă – 111.13.3.1.
neágră – 121.
négru – 121.
nu – 112.1.
nuc – 126.
núcă – 126.
peána – 111.13.3.
peára – 114.
per – 114.
pitšór – 126.4.
plin – 112.4.
plod – 112.
roş – 146.
roşa – 146.
smócfă – bilj. 606.
spin – 149.
spítsă – bilj. 593.
ši – 111.
tal'u – 111.2.
tári – 112.2.
tínir – 111.10.
tíniră – 111.10.
toámnă – bilj. 682.
tser – 157.
tsøn – 112.9.
tšireášă – bilj. 585.
tšireášcă – bilj. 585.
urs – 115.2.
uos – 113.2.,
usc – 111.13.2.1.
vin – bilj. 618.
víşină – 116.
víşnă – 116.
viărd – bilj. 539.

II. Talijanski idiomi, furlanski i istriotski

A. (*Istro*)*mletački*

acàsia – 161.	castagnèr – 128.
acazia – 161.	castagno – bilj. 627.
améndola – 125.	cavar – bilj. 506.
armelin – 119.	cavàr – bilj. 506.
armelìn – 119.	cazia – 161.
armelín – 119.	codogno – bilj. 609.
armellino – bilj. 605.	cogno – 122.; bilj. 609.
armoliìn – 119.	feta – 132.1.
bareta – 160.1.1.	fèta – 132.1.
barèta – 160.1.1.	féta – 132.1.
baréta – 160.1.1.	fogia – 111.13.3.
biavo – 145.	foia – 111.13.3.
la 'sorba 'lega la ' boka –	fòia – 111.13.3.
129.1.	foio – bilj. 527.
capel – 160.1.1.	fòio – bilj. 527.
capèl – 160.1.1.	frasca – 111.13.2.
capelin – 160.1.1.	fràsca – 111.13.2.
capelìn – 160.1.1.	fruto – 112.
capuso – 160.1.1.	frùto – 112.
capuzzo – 160.1.1.	grespa – 112.6.
caroba – 124.	grèspa – 112.6.
caròba – 124.	gréspa – 112.6.
caròbola – 124.	grespo – 112.6.
càsia – 161.	gréspo – 112.6.
castagna – 128.; bilj. 627.	gusto – 112.5.
castàgna – 128.	gústo – 112.5.
castagner – 128.	guš'tožo – 112.5.

la 'šorba 'lega la 'boka –
129.1.

la 'šorba 'lega **la** 'boka –
129.1.

la 'šorba '**lega** la 'boka –
129.1.

limon – 131.

limòn – 131.

mandola – bilj. 612.

mandorla – bilj. 612.

maron – 128.

maròn – 128.

marón – 128.

méndula – bilj. 612.

narànsa – 132.

naranza – 132.

nèspola – 130.

nespoler – bilj. 632.

nespolèr – bilj. 632.

pena – 111.13.3.

pignol – 152.1.

pignòl – 152.1.

pin – 152.

pùnta – 115.4.

rosa – bilj. 681.

scartar – 112.6.

scartàr – 112.6.

scartìn – bilj. 555.

scarto – 112.6.

scàrto – 112.6.

scòrsa – 111.9.

scorza – 111.9.

sòco – 111.6.

sugo – 112.5.

súgo – 112.5.

sugòŕo – 112.5.

strucar – 132.1.

strucàr – 132.1.

supa – 126.4.

la '**šorba** 'lega la 'boka –
129.1.

taiar – bilj. 503.

vencher – 164.

venco – 164.

vèncò – 164.

vénco – 164.

vincher – bilj. 678.

zoco – 111.6.

B. Istriotski

ančip'rešo – 141.

k'reke **b'janke** – bilj. 598.

crèca – bilj. 598.

f'raška – bilj. 524.

f'raška – bilj. 524.

k'reke – bilj. 598.

k'reke b'janke – bilj. 598.

k'reke 'negre – bilj. 598.

kre'ker – bilj. 598.

la 'šorbo 'liga – 129.1.

la 'šorbola 'liga – 129.1.

la 'šorbola 'liga – 129.1.

ledòn – 138.

ledóño – 138.

lo'doño – 138.

lodóño – 138.

la 'šorbo '**liga** – 129.1.

la 'šorbola '**liga** – 129.1.

la 'šorbola '**liga** – 129.1.

k'reke '**negre** – bilj. 598.

s'kursa – bilj. 515.

ś'korša – bilj. 515.

š'kortsas – bilj. 515.

š'kursas – bilj. 515.

la '**šorbo** 'liga – 129.1.

la '**šorbola** 'liga – 129.1.

la '**šorbola** 'liga – 129.1.

C. Književni talijanski, starotalijanski

alloro – 141.

ancòra – bilj. 542.

arancia – 132.

ancipresso – 141.

arcipresso – 141.

biavo – 145.

carta – 112.6.; bilj. 558.

castagna – 128.

castagno – 128.

cipresso – 141.

crespa – 112.6.

crespo – 112.6.

faggio – 138.

fetta – bilj. 636.

foglia – 111.13.3.

frasca – 111.13.2.

limone – 131.

loto – 138.

nespola – bilj. 632.

nèspolo – bilj. 632.

offetta – bilj. 636.

s- – 112.6.

scartare – bilj. 558.

scarto – 112.6.; bilj. 558.

scòrza – bilj. 515.

strucàr – bilj. 638.

suppa – 126.4.

tagliare – 111.2.

zuppa – 126.4.

III. Slavenki istarski (hrvatski i slovenski) i dalmatinski (hrvatski) idiomi

A. Čakavski i dubrovački

- ač – 121.
- ačiprěš – 141.
- ak – bilj. 682.
- akacija – 161.
- akâcija – 161.
- ancipres – 141.
- anciprěs – 141.
- âncipres – 141.
- anciprěš – 141.
- arciprěs – 141.
- ančipres – 141.
- armelinka – 119.
- armelîinka – 119.
- armulin – 119.
- armulîn – 119.
- armulîn – 119.; bilj. 603.
- ârmulîn – bilj. 603.
- av – 112.6.
- baboška – 142.1.
- babôška – 142.1.
- bareta – 160.1.1.
- barëta – 160.1.1.
- bàrëta – 160.1.1.
- barëta – 160.1.1.
- barëta – 160.1.1.
- barëtica – 160.1.1.
- barëtica** od želùda – 160.1.1.
- băzga – 165.
- bâzga – 165.
- bāzga – 165.
- bāzgö – 165.
- bebica – 152.1.
- beka – 164.
- bëka – 164.
- bèka – 164.
- bëkva – 164.
- bëli** glög – 139.
- bëli** gräbar – 136.
- bëli** gräber – 136.
- bëli** jësen – bilj. 650.
- bereta – 160.1.1.
- berëta – 160.1.1.
- berîta – 160.1.1.
- bîli** glög – 139.
- blav – 145.
- blăvi – 145.
- blavîten – 145.
- blôv – 145.
- blôva – 145.
- blôvo – 145.
- blòvo – 145.

- bobica – 115.4.
 bôbica – 115.4.
 bôbica – 115.4.
 bôbica – 115.4.
bôbica od črěšne – 115.4.
 bôbitsa – 115.4.
 bolan – 112.4.
 bôlan – 112.4.
 bôlân – 112.4.
 bôlan – 112.4.
 bolna – 112.4.
 bôlna – 112.4.
 bôlno – 112.4.
 bor – 150.
 bôr – 150.
 bôr – 150.
 čr̃ni **bôr** – 150.
 bres – 167.
 brës – 134.
 brêst – 167.
 brêst – 167.
 brin – 145.
 brinj – 145.
 brinje – 145.
 brinje – 145.
 brîs – 167.
 brîskva – 118.
 brëskva – 118.
 brist – 167.
 brîst – 134.; 167.
 brîst – 134.; 167.
 brîst – 167.
 brîzati – 111.2.
 bûkva – 142.
 cer – 157.
 cër – 157.
 cêr – 157.
cêrlîvi frût – 112.4.
cârni gräbor – 137.
 cinprîs – 141.
 cvëtat – 111.3.
 cvetât – 111.3.
 cok – 111.6.
 còk – 111.6.
 còk – 111.6.
 cūda – 112.5.
 cvët – 166.
čâmi gräbar – 136.
 -číc – 113.
 čemprës – 141.
 čerëšnja – 115.
 čerisnja – 115.
 čerišnja – 115.
 čerišňa – 115.
 čerišnja – 115.
 đîblá **čerišňa** – 115.1.
 đîvlá **čerišňa** – 115.1.
 četiri – 132.1.
 četîri – 132.1.
 čëtrt – 132.1.
 čëtřt – 132.1.
 četrtina – 132.1.

- četvrt – bilj. 635.
 četvrt – 132.1.
 četvrtina – bilj. 635.
 čeršňa – 115.
 đibla **čeršňa** – 115.1.
 đimla **čeršňa** – 115.1.
 đimňa **čeršňa** – 115.1.
černi grāber – 136.
 čēmpres – 141.
čarliv plôd – 112.4.
čŕni bôr – 150.
čəni grabär – 137.
čəni jěsen – 144.
čəni tərñ – 156.
čərveni glög – 140.
 čimprēs – 141.
 čiprēs – 141.
 čiprěša – 141.
 čirešnja – 115.
 rēp od **čeršnje** – 115.3.
 smôla od **čeršnje** – 115.5.
 smôla ud **čeršnje** – 115.5.
 čěšpa – 117.
 čišpa – 117.
 đivla **čišpa** – bilj. 600.
 čòk – 111.6.
 črěšňa – 115.
 bôbica od **črěšnje** – 115.4.
 rēp od **črěšnje** – 115.3.
 smôla od **črěšnje** – 115.5.
 črišňa – bilj. 584.
 črĩšňa – 115.
 črišnja – bilj. 584.
 črljiv – 112.4.
čŕni grāb – 137.
čŕni tŕñ – 156.
 čřv – 112.4.
 črviv – 112.4.
 črvljiv – 112.4.
 črvljiv – 112.4.
čŕvliv plôd – 112.4.
čŕvliv plòd – 112.4.
 črvljiva – 112.4.
 črvljiva – 112.4.
 črvljivo – 112.4.
 čuda – 112.5.
 čùda – 112.5.
 čùda – 112.5.
 čudo – 112.5.
 čùdo – 112.5.
 dēblo – 111.8.
 dēblo – 111.8.
 dēblò – 111.8.
dərvo pùpa – 111.11.1.
dərvo se osušilo – 111.5.
 đibla čeršňa – 115.1.
 đibla čəršňa – 115.1.
 đibni kostāñ – 128.1.
 đimla čeršňa – 115.1.
 đimňa čeršňa – 115.1.
 đimni kostāñ – 128.1.
 đimni kostāñ – 128.1.

diràka – 149.
 diràka – 149.
 dirāka – 149.
 dirāka – 149.
 pìtomna dirà**ka** – bilj.
 672.
 divji – 115.1.
divlá čerišhá – 115.1.
divlá čišpa – bilj. 600.
 divlí – 115.1.
divlí kostān – 128.1.
 divlí **kostān** – 128.1.
 drača – bilj. 660.
 drača – bilj. 660.; bilj.
 672.
 dren – 148.; bilj. 659.
 drèn – 148.
 drēn – 148.
 drēn – 148.
 drenòlica – 148.
 drenjùla – 148.
 drenjūla – 148.
 drⁱēn – 148.
 drin – 148.
 drīn – 148.
 drīnula – 148.
dūb se usūši – 111.5.
dūb se usušija – 111.5.
 feta – 132.1.
 fēta – 132.1.
 fēta – 132.1.

fēta – 132.1.
fēta narônče – 132.1.
fēta od narânče – 132.1.
fēta ud narânče – 132.1.
 fētica – 132.1.
fētitsa ud narânče –
 132.1.
 foj – bilj. 527.
 föj – bilj. 527.
 fôj – bilj. 527.
 fôji – bilj. 527.
 fòlja – 111.13.3.
 fòlji – bilj. 527.
 frāška – 111.13.2.
 frāške – 111.13.2.
 fraškūn – bilj. 523.
 früşva – 114.
 gñila **früşva** – 114.1.
 frūt – 112.
 cərľivi **frūt** – 112.4.
 gñili **frūt** – 112.3.
 prezrèli **frūt** – 112.2.
 zelèni **frūt** – 112.1.
 kāsni **frùti** – 112.8.
 kəržlāvi **frùti** – 112.6.
 rāni **frùti** – 112.7.
 gèrm – 159.
 glodāt – 113.2.
 glodati – 113.2.
 bìli **glòg** – 139.
 bèli **glòg** – 139.

- glòg – 139.; 156.
 čərveni **glòg** – 140.
 kər vòvi **glòg** – 140.
 gloh – 139.
 glòh – 139.
 gnjīja – 114.1.
 gnjīja – 114.1.
 gñijat – 114.1.
 gnjijati – 114.1.
 gnjijäti – 111.7.1.
 gñijäti – 111.7.1.
 kòrjeéne **gñije** – 111.7.1.
 gnjīl – 112.3.
 gnjīl – 112.3.
 gñīl – 112.3.; 114.1.
 gnjīl – 114.1.
gñīl plòd – 112.3.
 gnjīla – 114.1.
 gnjīla – 112.3.
 gnjīla – 114.1.
 gnjilä – 114.1.
 gñilä – 114.1.
gñīla frùšva – 114.1.
gñīla hrùšva – 114.1.
gñīla krùška – 114.1.
gñīla krùška – 114.1.
gñīli frùt – 112.3.
 kòren **gñīli** – 111.7.1.
 gnjīlīt – 111.7.1.
 gnjilīt – 111.7.1.
 gnjīlo – 112.3.; 114.1.
 gñīlo – 114.1.
 gnjīlo – 114.1.
 gnjīlo – 114.1.
 grab – 136.; bilj. 643.
 čǣni **gräb** – 137.
 grabar – 136.
 grabär – 136.
 grābar – 136.
 gräbar – 136.
 gràbar – 136.
 grābār – 136.
 gräbār – 136.
 bēli **gräbar** – 136.
 čǣrni **gräbar** – 136.
 čərni **grabär** – 137.
 grāber – 136.
 bēli **grāber** – 136.
 čərni **grāber** – 136.
 gräbor – 136.
 cərni **gräbor** – 137.
 graden – 160.
 grädiñ – 160.
 grân – 111.13.2.
 grana – bilj. 521.;
 111.13.2.1.
 grâna – 111.13.2.
 grāna – 111.13.2.
 grānă – 111.13.2.
 sùha **grāncica** –
 111.13.2.1.

sûxa grâncitsa –	guš – 112.5.
111.13.2.1.	gušt – 112.5.
sûxa grâncitsa –	gũšt – 112.5.
111.13.2.1.	gũšt – 112.5.
grâne – bilj. 521.	guštòš – 112.5.
grâne – bilj. 521.	guštôž – 112.5.
grîs – 113.2.	guštôž – 112.5.
grîst – 113.2.	hìtat – 111.4.
grîst – 113.2.	hîtat – 111.4.
gristi – 113.2.	hîtat – 111.4.
grîšpa – 112.6.	hîtati – 111.4.
grîšpa – 112.6.	hîtit – 111.4.
grîšpa – 112.6.	hîtit – 111.4.
grîšpa – 112.6.	hîtiti – 111.4.
grîšpa – 112.6.	hîtiti – 111.4.
grîšpat – bilj. 553.	xrâst – 159.
grîšpati – bilj. 553.	xrâst – 159.
grîšpat se – bilj. 553.	hrâst – 159.
grîšpât se – bilj. 553.	hrûšfa – 114.
grîšpat (se) – bilj. 553.	hrûšfić – 114.
grîšpav – 112.6.	hrûšva – 114.; bilj. 578.
grîšpav – 112.6.	hrûšva – 114.
gřm – 159.	gñila hrûšva – 114.1.
gřm – 159.	hrušvić – 114.
gřm – 159.	-čica – 111.13.2.1.
grōnă – 111.13.2.	-ica – 111.13.2.1.
grōzd – 115.3.	jăsan – bilj. 652.
grōzd – 115.3.	jasen – 143.
grōzd – 115.3.	jăsen – bilj. 652.
grôzd – 115.3.	jăsen – 143.
grozdîć – 115.3.	jâsen – 143.

jäbučić – 113.; bilj. 572.
jabuka – 113.
jābuka – 113.
jàbuka – 113.
jābuka – 113.
jasika – 155.
jävorička – 147.
javorika – bilj. 658.
jävorika – 147.; bilj. 658.
javorika – 147.
javorïka – 147.
jāvorika – 147.
jǽvorika – 147.
stāblo **je** osušilo – 111.5.
jelša – 134.
jélša – 134.
jëlša – 134.
jēsen – 143.
jësen – 143.; 166.
jēsen – 143.
jësēn – 143.; 166.
jēsen – 166.
bèli **jësen** – bilj. 650.
čèrni **jësen** – 144.
jesïka – 155.
kācija – 161.
kàcija – 161.
kapelīć – bilj. 671.
kapelīn – 160.1.1.
kapelīn – 160.1.1.
kapèlīn – 160.1.1.

kāpitsa od želūda –
160.1.1.
kapūc – 160.1.1.
kapūc – 160.1.1.
kapūc – 160.1.1.
kàpūc – 160.1.1.
kapūč – 160.1.1.
kapūč – 160.1.1.
karobul – 124.
karōbula – 124.
karōbula – 124.
karōbula – 124.
karūba – 124.
kāsan – 112.8.
kāsan – 112.8.
kasnī – 112.8.
kāsnī – 112.8.
kāsni frūti – 112.8.
kāsno – 112.8.
kāsno – 112.8.
kāsno – 112.8.
kāsno – 112.8.
kāsno vōće – 112.8.
kāsno vōće – 112.8.
kāsno žîrje – 112.8.
kātsija – 161.
kavatapi – bilj. 506.
kǽrv – 146.
kǽrvov – 146.
kǽrvova – 146.
kǽrvôvi glòg – 140.

kəržlăvi frùti – 112.6.

klèn – 133.

klên – 133.

klěñ – 133.

kl'ën – 133.

klobučič – 160.1.1.

kokot – bilj. 622.

kòkot – 126.4.

kòkot – 126.4.

kòra – 111.9.

kòra od narânče – bilj.
639.

kòra od narônče – bilj.
639.

kòra od orëha – 126.1.

kòra od orïha – 126.1.

kòra od orïxa – 126.1.

kôra od orïxa – 126.1.

prăzna **kòra** – 126.5.

kören – 111.7.

kôren – 111.7.

kōren – 111.7.

kòreñ – 111.7.

kören gnîli – 111.7.1.

kørjeñe gnîje – 111.7.1.

korûba – 124.

korûba – 124.

kostanj – 128.

kostâñ – 128.

kostăñ – 128.

kostănj – 128.

kostănj – 128.

kostănj – 128.

đibñi **kostăñ** – 128.1.

đimñi **kostăñ** – 128.1.

đimñi **kostăñ** – 128.1.

đivlí **kostăñ** – 128.1.

đivlí **kostăñ** – 128.1.

kostōnj – 128.

kostònj – 128.

koža – 126.2.

kōža – 126.2.

kōža – 126.2.

kōža od orïha – 126.2.

kôža od orïxa – 126.2.

krasta – 112.6.

krăsta – 112.6.

krăsta – 112.6.

krăstav – 112.6.

krăstov – 112.6.

kreka – 117.

krêka – 117.

krêka – 117.

krêka – 117.

krî – 146.

kruška – bilj. 578.

gnîla **krûška** – 114.1.

gnîla **krûška** – 114.1.

kûña – 122.

kûña – 122.

kunja – bilj. 609.

kûnja – 122.

kūnja – 122.	lišnjak – 127.
kustāñ – 128.	lišnjāk – 127.
kvārat – 132.1.	lišnjāk – 127.
ladonja – 138.; bilj. 645.	lodonja – 138.
ladōnja – 138.	lupīna – 126.1.
ladōnja – 138.	lupīna – 126.1.
ladōnja – 138.	lupit – 126.1.
ladōña – 138.	lupīt – 113.1.
ledona – 138.	lūpīt – 113.1.
ledonja – 138.; bilj. 645.	lupīt – 113.1.
ledōnja – 138.	lupiti – 126.1.
ledōña – 138.	lūpiti – 113.1.
ledōnja – 138.	ĺěšńak – 127.
lemūn – 131.	-ĺiv – 112.4.
lemûn – 131.	ļupīna – 113.1.; 126.1.
lesāk – 127.; bilj. 626.	ļūpiti – 113.1.
léska – 127.	makjen – 133.
lēšnjak – 127.	mākjen – 133.
lešnjāk – 127.	mākjēn – 133.
lēšnjak – 127.	m'aklejn – 133.
lèšnjaki – 127.	maklen – 133.
limòn – 131.	makljen – 133.
limôn – 131.	marèlica – 119.
limûn – 131.	marèlica – 119.
limūn – 131.	maròn – 128.
liska – 127.	marûn – 128.
list – 111.4.	marûn – 128.
listat – 111.4.	marûn – 128.
listati – 111.4.	mëdved – bilj. 587.
lišńak – 127.	medvèt – bilj. 587.
lišnjak – 127.	medvið – bilj. 587.

- medvît – bilj. 587.
 mēndula – 125.
 mēndula – 125.
 mēndula – 125.
 mēndula – 125.
 mēndula – 125.
 merāla – 140.
 mespula – 130.
 mēškuja – 130.
 mēškula – 130.
 mēškula – 130.
 meškulêr – bilj. 632.
 mēškulja – 130.
 mešpula – 130.
 mēzdra – 111.9.1.1.
 mēzdra – 111.9.1.1.
 mezdră – 111.9.1.1.
 mēzdră – 111.9.1.1.
 mēzga – 111.9.1.1.
 mēzgă – 111.9.1.1.
 mezgră – 111.9.1.1.
 mēzgra – 111.9.1.1.
 mēzgră – 111.9.1.1.
 mezgrâ – 111.9.1.1.
 mîškula – 130.
 mlad – 111.10.
 mladîca – 111.10.
 mladîca – 111.10.
 mōdar – bilj. 657.
 mōdra – bilj. 657.
 mōdro – bilj. 657.
 smrdljika **morska** – 169.
 mōzak – 111.12.
 mōzak – 111.12.
 mōždani – bilj. 520.
 možjāni – bilj. 520.
 mōžjani – bilj. 520.
 mōžjoni – bilj. 520.
 mōžljen – bilj. 520.
 mōžljen – bilj. 520.
 mōžljeni – bilj. 520.
 mōžljeni – bilj. 520.
 murga – 121.
 mûrga – 121.
 murgva – 121.
 murgvač – 121.
 mûrva – 121.
 murvâč – 121.
 murvâš – 121.
 murvēš – 121.
 na – bilj. 682.
 na-grîšpat – bilj. 553.
 nagrîšpât – bilj. 553.
 nagrîšpat – bilj. 553.
 nagrîšpat se – bilj. 553.
 na-grîšpevât – bilj. 553.
 napo – bilj. 682.
 napozimăk – bilj. 682.
 naranča – 132.
 narânca – 132.
 narânča – 132.
 narânča – 132.

fëta od **narânče** – 132.1.
 fëta ud **narânče** – 132.1.
 fëtitsa ud **narânče** –
 132.1.
 narônča – 132.
 kôra od **narânče** – bilj.
 639.
 fëta **narônče** – 132.1.
 kôra od **narônče** – bilj.
 639.
 narânža – 132.
 narânža – 132.
 nar^oânža – 132.
 ne – bilj. 541.
 nëčkula – 130.
 nëšpula – 130.
 nëšpula – 130.
 nëšpula – 130.
 nëšpula – 130.
 nezdrîl – 112.1.
 nezrêl – 112.1.
 nëzrêl – 112.1.
 nezrêl – 112.1.
nëzrel plôd – 112.1.
 nezrîel – 112.1.
nezrîja plôd – 112.1.
nezrîja plôd – 112.1.
 o- – 111.2.; 111.5.
 obrëzat – 111.2.
 obrezati – 111.2.
 obrezivati – 111.2.

obrežîvati stâbla – 111.2.
 òbrîzat – 111.2.
 obrîzât – 111.2.
 obrîzati – 111.2.
 barëtica **od** želûda –
 160.1.1.
 bôbica **od** çrëšné – 115.4.
 fëta **od** narânče – 132.1.
 kâpitsa **od** želûda –
 160.1.1.
 kôra **od** narânče – bilj.
 639.
 kôra **od** narônče – bilj.
 639.
 kôra **od** orëha – 126.1.
 kôra **od** orîha – 126.1.
 kôra **od** orîxa – 126.1.
 kôra **od** orîxa – 126.1.
 kôža **od** orîha – 126.2.
 kôža **od** orîxa – 126.2.
 rêp **od** çerîšné – 115.3.
 rêp **od** çrëšné – 115.3.
 smôla **od** çerîšné – 115.5.
 smôla **od** çrëšné – 115.5.
 žila **od** stablà – 111.7.
 odelît – 111.9.1.
 odilît – 111.9.1.
 odîlît – 111.9.1.
 odîlit – 111.9.1.
 odsîc – 111.13.2.2.
 odsjeçi – 111.2.

- oglòbina – 113.2.
 oglodät – 113.2.
 oglodati – 113.2.
 ogolèt – 111.13.2.3.
 ogolìt – 111.13.2.3.
 okresät – 111.13.2.3.
 olùpit – 113.1.
 olupìt – 113.1.
 olūpìt – 113.1.
 olupìt – 113.1.
 olupìt – 113.1.
 orèh – bilj. 616.
 prâzan **orèh** – 126.6.
 kòra od **orèha** – 126.1.
 orìx – bilj. 616.
 prazän **orìh** – 126.6.
 kòra od **orìha** – 126.1.
 kòra od **orìxa** – 126.1.
 kôra od **orìxa** – 126.1.
 kôža od **orìha** – 126.2.
 kôža od **orìxa** – 126.2.
 osìc – 111.2.; 111.13.2.2.
 osìci – 111.2.; 111.13.2.2.
 òskoruša – 129.
 oskorùša – 129.
 òskoruška – 129.
 òskorušva – 129.
 oskòruša – 129.
 òskoruša – 129.
 dërvo se **osušilo** – 111.5.
 stâblo je **osušilo** – 111.5.
 osūšen – 112.6.
 osūšen – 112.6.
 osušit – 112.6.
 osušiti – 112.6.
 osušiti (se) – 111.5.
 osūšit (se) – 112.6.
 osušit (se) – 111.5.
 osušit (se) – 112.6.
 ot- – 111.2.
 otesät – 111.13.2.3.
 otsëc – 111.13.2.2.
 otsic – 111.2.; 111.13.2.2.
 sùpa **palênte** – 126.4.
 pero – 111.13.3.
 pêro – 111.13.3.
 përo – 111.13.3.
 però – 111.13.3.
 pest – bilj. 590.
 pešćica – bilj. 590.
 pešćica – 115.4.
 pešćica – 115.4.
 pešćica – 115.4.; bilj. 591.
 pèrvi – 112.7.
 pin – 152.
 pìn – 152.
 pîn – 152.
 pîñ – 152.
 pinj – 152.
 pînj – 152.
 pinjò – 152.1.
 pinjöl – 152.1.

- piñô – 152.1.
 pìnjōl – 152.1.
 pinjôl – 152.1.
 piñôl – 152.1.
 piñôla – 152.1.
 pinjûl – 152.1.
 pitom – 161.
 pïtom – 161.
 pītōm – 161.
 pitōm – 161.
 pïtoma – 161.
 pitoman – 161.
 pitōman – 161.
 pitōmna – 161.
pïtomna diräka – bilj. 672.
 pitōmni – 161.
 pitōmno – 161.
 pïtomo – 161.
 pit^uôma – 161.
 plav – 145.
 plāv – 145.
 plavetънъ – 145.
 plôd – 112.
 plöd – 112.
plôd pûn sôka – bilj. 546.
 čerlîv **plôd** – 112.4.
 čŕvlîv **plôd** – 112.4.
 čŕvlîv **plöd** – 112.4.
 gñil **plôd** – 112.3.
 nêzrel **plôd** – 112.1.
 nezrîja **plôd** – 112.1.
 nezrîja **plöd** – 112.1.
 prezrêl **plôd** – 112.2.
 prezrîja **plôd** – 112.2.
 prizdrîja **plôd** – 112.2.
 po – bilj. 682.
 po- – 111.5.
 pocîeti – bilj. 518.
 pöçet – bilj. 506.
 počêt – bilj. 506.
 počët – bilj. 506.
 počêti – bilj. 518.
 poglödak – 113.2.
 poglodät – 113.2.
 poglodati – 113.2.
 posahnut – 111.5.
 posahnut – 111.5.
 posahnüt – 111.5.
 posahnuti – 111.5.
 posûšen – 112.6.
 posûšet – 112.6.
 posušît – 112.6.
 posušît (se) – 112.6.
 pošînut – 111.10.
 pošînut – 111.10.
 pošînuti – 111.10.
 pošînuti – 111.10.
 pošîvât – 111.10.
 pošnêt – bilj. 506.; bilj. 518.
 pöšnet – bilj. 506.

- pošūšet – 112.6.
 pozimak – bilj. 682.
 pozimak – bilj. 682.
 pôzni – 112.8.
 prāzân – 126.5.
 prâzan – 126.5.
prâzan orêh – 126.6.
prazân orîh – 126.6.
 prâzen – 126.5.
 prazên – 126.5.
 prāzîh – 126.5.
 pre- – 112.2.
 prevîše – 112.2.
 prevîše – 112.2.
 prezdril – 112.2.
prezrêl plôd – 112.2.
prezrêli frût – 112.2.
prezrîja plôd – 112.2.
prizdrîja plôd – 112.2.
 pr^oâzan – 126.5.
 prâzna kôra – 126.5.
 pŕvi – 112.7.
 pŕvi – 112.7.
 prvî – 112.7.
 plôd **pûn** sôka – bilj. 546.
pûna vòde – bilj. 517.
 punta – bilj. 593.
 pûnta – 115.4.
 pûnta – 115.4.
 pûnta – 115.4.
 pûnta – 115.4.
 pup – 111.11.
 pûp – 111.11.
 pûp – 111.11.
 pûp – 111.11.
 dërvo **pûpa** – 111.11.1.
 pûpak – 111.11.
 pûpak – 111.11.
 pupäk – 111.11.
 pûpak – 111.11.
 pûpat – 111.11.1.
 pupäti – 111.11.1.
 rân – 112.7.
 rani – bilj. 560
 râni – 112.7.
 rânî – 112.7.
râni frûti – 112.7.
 rânô – bilj. 559.
 rânô – bilj. 595.
rânô vòče – 112.7.
 rasoha – 111.13.1.
 räsoha – 111.13.1.
 râsoha – 111.13.1.
 rasòha – 111.13.1.
 Räsöhe – 111.13.1.
rêp od çerîšne – 115.3.
rêp od çrêšne – 115.3.
 rezat – 111.2.
 rezati – 111.2.
 rît – 111.6.
 rizat – 111.2.
 rizati – 111.2.

- roščiči – 111.13.1.
 roža – bilj. 681.
 rožica – bilj. 681.
 rub – bilj. 510.
 sahnut – 111.5.
 sahnuti – 111.5.
 dūb **se** usūši – 111.5.
 dūb **se** usušija – 111.5.
 dārvo **se** osušilo – 111.5.
 sić – 111.2.
 sići – 111.2.
 skòruša – 129.
 skòrušva – 129.
 skòrušva – 129.
 slīva – 117.
 slīva – 117.
 slīva – 117.
 smærdit – 169.
 smærditi – 169.
 smökva – 120.
 smökva – 120.
 smökva – 120.
 smökva – 120.
 smökwa – 120.
 smôla – 115.5.
 smolà – 115.5.
 smôla – 115.5.
 smōlā – 115.5.
smôla od čerišne – 115.5.
smôla od črešne – 115.5.
smôla ud čerišne – 115.5.
 smrdeljika – 169.
 smrdeljùšina – bilj. 686.
 smrdèt – 169.
 smrdèt – 169.
 smrdīt – 169.
 smrdīt – 169.
 smrditi – 169.
 smrditi – 169.
 smrdljika – 169.
smrdljika morska – 169.
 smrèčkva – 145.
 smrèka – 145.
 smrèka – 145.
 smrèka – 145.
 smrèka – 145.
 smrèkova – 145.
 smrička – 145.
 smrička – 145.
 smrika – 145.
 smrīka – 145.
 smrīka – 145.
 smrīkva – 145.
 smrīkva – 145.
 smrīkva – 145.
 smrīkva – 145.
 sòčan – 112.5.
 sòk – 112.5.
 sòk – 112.5.
 sòk – 112.5.
 plòd pùn **sòka** – bilj. 546.
 obreživati **stâbla** – 111.2.
 žila od **stablà** – 111.7.

stâblo – 111.	šipäk – 123.
stablò – 111.	šîpak – 123.
stablò – 111.	šîpak – 123.
stâblò – 111.	škart – 112.6.
stâblo je osušilo – 111.5.	škârt – 112.6.
strêst – 113.3.	škärt – 112.6.
strêst – 113.3.	škârta – 112.6.
strêst (se) – 113.3.	škartât – 112.6.
strêst (se)	škärtât – 112.6.
suh – 111.5.	škartât – 112.6.
sûha grânčica –	škartâti – 112.6.
111.13.2.1.	škärtêvat – 112.6.
sûxa grânčitsa –	škartljiv – 112.6.
111.13.2.1.	škârto – 112.6.
sûxa grânčitsa –	škòruša – 129.
111.13.2.1.	špica – 115.4.
sùpa – 126.4.	špîca – 115.4.
sùpa – 126.4.	štrokulivat – 132.1.
sûpa – 126.4.	štrokulivati – 132.1.
sùpa palênte – 126.4.	štrukat – 132.1.
sûpat – bilj. 619.	štrukât – 132.1.
sûpat – bilj. 619.	štrukât – 132.1.
sùpat – bilj. 619.	štrùkat – 132.1.
supât – bilj. 619.	štrukât – 132.1.
sùpati – bilj. 619.	štrukati – 132.1.
sùpot – bilj. 619.	štrukâti – 132.1.
sušit – 111.5.	šûg – 112.5.
sušiti – 111.5.	šugo – 112.5.
sûšiti (se) – 111.5.	šûgo – 112.5.
šipak – 123.	šûgo – 112.5.
šîpak – 123.	šûgo – 112.5.

šugôš – 112.5.
 čərni **tərn** – 156.
 topòl – 153.
 topôl – 153.
 tòpol – 153.
 topôla – 153.
 topòla – 153.
 topõla – 153.
 topuõl – 153.
 top^uõl – 153.
 trêš – 113.3.
 trêst – 113.3.
 trêšt – 113.3.
 trêst – 113.3.
 trêsti – 113.3.
 trîes – 113.3.
 čr̃ni **t̃r̃n** – 156.
 trūnit – 111.7.1.
 trūnīt – 111.7.1.
 trūniti – 111.7.1.
 trunīti – 111.7.1.
 trūnīti – 111.7.1.
 trūnut – 111.7.1.
 tsēr – 157.
 tsêr – 157.
 tsök – 111.6.
 tsvīt – 166.
 tsvît – 166.
 tšerešnja – bilj. 585.
 ubrîzati – 111.2.
 fêta **ud** narânče – 132.1.

fêtitsa **ud** narânče –
 132.1.
 smôla **ud** čerišnje – 115.5.
 vêže **ûsta** – 129.1.
 dûb se **usûši** – 111.5.
 dûb se **usušija** – 111.5.
 uvēnut – 111.13.3.2.
 uvēnut – 111.13.3.2.
 uvēnuti – 111.13.3.2.
 uzorit – 112.1.
 uzorīt – 112.1.
 uzoriti – 112.1.
 venka – 164.
 vênka – 164.
 vênka – 164.
 venkār – 164.
 venkêr – 164.
 venkêr – 164.
 vërba – 162.
vêže ûsta – 129.1.
 Vinkurân – bilj. 678.
 više – 112.2.
 vîšna – 116.
 višnja – 116.
 vîšnja – 116.
 kāsno **vôce** – 112.8.
 kāsno **vôće** – 112.8.
 rāno **vôće** – 112.7.
 pûna **vòde** – bilj. 517.
 vřba – 162.
 vřba – 162.

vřbà – 162.	zrèl – 112.1.
zakəžlali – 112.6.	zrièl – 112.1.
zagržljävet – bilj. 554.	zrija – 112.1.
zavenùti – bilj. 528.	zrièl – 112.1.
zdrìja – 112.1.	barètica od želùda –
zdrìl – 112.1.	160.1.1.
zdrìl – 112.1.	kàpitsa od želùda –
zdrìla – 112.1.	160.1.1.
zdrìlo – 112.1.	žila – 111.7.
zelèn – 112.1.	žila – 111.7.
zelên – 112.1.	žila – 111.7.
zèlen – 112.1.	žíla – 111.7.
zelèna – 112.1.	žila – 111.7.
zelèni frùt – 112.1.	žila od stablà – 111.7.
zelèno – 112.1.	žir – 112.
zima – bilj. 682.	žir – 112.
zorèt – 112.1.	kàsno žirje – 112.8.
zorèt – 112.1.	žukva – 166.
zorìt – 112.1.	žùkva – 166.; bilj. 683.
zrèl – 112.1.	žúkva – bilj. 683.
zrèl – 112.1.	žùkva – bilj. 683.

B. Istroslovenski

brin – 145.	medvedje hruškice –
čok – bilj. 507.	bilj. 586.
'fraske – bilj. 524.	špica – bilj. 592.
medvedje hruškice –	'špica – bilj. 582.
bilj. 586.	špica – bilj. 593.
kácija – bilj. 674.	

IV. Ini slavenski idiomi

A. Hrvatski (knjiž., neistarski i nedalmatinski idiomi)

bázga – bilj. 680.	lijèska – 127.
beka – bilj. 679.	mäklen – 133.
bekvar – bilj. 679.	mäkljen – 133.
cèr – 157.	marèlica – 119.
četvrtina – 132.1.	merala – 140.
čišpa – bilj. 601.	mèrala – bilj. 646.
gdünja – bilj. 609.	mukinja – 140.
glab – bilj. 574.	mura – 121.
gläbati – 113.2.	müşmula – 130.
glob – bilj. 574.	nàrānča – 132.
globäti – 113.2.	o- – 129.
gòrūn – 160.	oglobina – 113.2.
Gradinje – bilj. 665.	oglobiti – 113.2.
grànica – 160.	omendula – 125.
grīža – bilj. 573.	orah – 126.6.
jàsika – 155.	päklen – 133.
jělša – bilj. 641.	po- – 111.6.
jesen – bilj. 665.	porubati – 111.6.
kacija – bilj. 673.	praska – 111.13.2.
kostan – 128.	rasoha – bilj. 522.;
kostanj – 128.	111.13.1.
kostānj – 128.	rasuha – 111.13.1.
kòstanj – 128.	rasuhe – 111.13.1.
kostānj – 128.	razglobiti – bilj. 574.
kreka – bilj. 599.	rubati – 111.6.
krüşka – bilj. 578.	rûsa – bilj. 681.
ladōnja – 138.	skora – 129.

trûnuti – 111.7.1.
-uša – 129.
venka – bilj. 679.

venkâr – bilj. 679.
žlijeb – 113.2.

B. Slovenski (književni i neistarski idiomi)

bezèg – 165.
brin – bilj. 653.
cèr – 157.
Cerovec – 157.
čëšnja – 115.
čëšpa – 117.
čëšpa – 117.
čëšplja – 117.
čòk – bilj. 507.
derâčje – 149.
derák – 149.
drâč – 149.
drâčje – 149.
drâka – 149.
frâska – 111.13.2.; bilj. 524.
gáber – 136.
glóbati – 113.2.; bilj. 575.
glóbati – bilj. 575.
globòk – 113.2.
glóbsti – bilj. 575.
globûra – bilj. 575.
glódati – 113.2.
gòl – 111.13.2.3.
grâb – 136.

gráden – 160.
híter – 111.4.
izglóbati – bilj. 575.
jêlša – bilj. 641.
Jelšane – bilj. 641.
kâsen – 112.8.
klen – 133.
kokôš – 126.4.
kóstanj – bilj. 627.
krî – 146.
léska – 127.
lëska – 127.
lëšnik – 127.
london – 138.
ma- – 133.
maklèn – 133.
marêlica – bilj. 605.
miklen – 133.
meklen – 133.
mòder – bilj. 657.
mòzeg – 111.12.
ne- – 133.
od – 111.2.; 111.13.2.2.
pa- – 133.
pèčka – 115.4.

pečkà – 115.4.
 pəčkà – 115.4.
 pītati – 161.
 plāv – 145.
 pláva – 145.
 pōl – bilj. 682.
 preglóbatl – bilj. 575.
 pózen – 112.8.
 rōb – bilj. 510.
 robíti – bilj. 510.
 roža – bilj. 681.
 rožica – bilj. 681.
 rubīti – 111.6.
 sēkati – 111.2.;
 111.13.2.2.

smrēka – 145.
 stéblo – 111.
 šīpek – 123.
 škârt – bilj. 558.
 škartîrati – bilj. 558.
 špíca – bilj. 593.
 ta – 112.8.
 trohnēti – 111.7.1.
 visök – 112.2.
 zvenēti – bilj. 528.
 žleb – 113.2.
 žlêb – 113.2.
 žûka – 166.
 žûkva – bilj. 684.
 župa – bilj. 620.

C. Srpski, crnogorski

глòгиња – 140.
 gòrūn – 160.
 grànica – 160.
 ma- – 133.
 māklen – 133.

maklèn – 133.
 mākljen – 133.
 päklen – 133.
 смòква – bilj. 606.
 spica – bilj. 593

D. Bugarski

brāklen – 133.
 drāka – 149.
 gorún – 160.

graníca – 160.
 смòкиня – bilj. 606.
 spica – bilj. 593.

E. *Makedonski*

granica – 160.

F. *Ruski*

cér – 157.

neklen – 133.

paklen

spica – bilj. 593.

G. *Općeslavenski*

*bersky – 118.

H. *Starocrkvenoslavenski*

črěša – bilj. 585.

сегъ – 157.

V. Ini idiomi

A. *Latinski*

cerasum – bilj. 585.

cerasus – bilj. 585.

flāvus – 145.

laurus – 141.

ōcto – bilj. 532.

punctus – 115.4.

pungere – 115.4.

B. *(Novo)grčki*

φοῦτον – bilj. 533.

C. *Germanški*

suppa – 126.4.

D. *Njemački*

blāo – 145.

blau – 145.

Druck – bilj. 638.

Krieche – 117.

Marille – bilj. 605.

Pfersich – 118.

Pfirsich – 118.

plau – 145.

Rand – bilj. 510.

rôsa – bilj. 681.

rōse – bilj. 681.

Spitze – 115.4.; bilj. 593.

suppe – bilj. 620.

Zweschpen – 117.

Zwetschge – 117.

Zwetscke – 117.

E. *Portugalski*

lodão – 138.

F. *Katalanski*

lledó – 138.

G. *Provansalski*

berret – bilj. 669.

KAZALO KRAJNJIH ETIMONA

A. Indoeuropski

- *gelbho- – 113.2. 576.
*gelebh- – 113.2.; bilj. *remb- – bilj. 510.

B. Latinski

- abēllāna – 127.
acacia – 161.
acacia(m) – bilj. 675.
ad – bilj. 563.
ad-mane – 112.8.
albus – 121.
amandula(m) – bilj. 612.
anīma – 111.12.
*anque – 112.1.; bilj. 542.
aqua – 111.9.1.1.
Armeniacum – bilj. 605.
Armenius – 119.
autūmnus – bilj. 682.
bīrru(m) – bilj. 669.
birrus – 160.1.1.
blavum – 145.
blavus – 145.
*cadēre – 111.13.3.3.
capēllus – 160.1.1.
cappa – 160.1.1.
castanea – bilj. 627.
cauda – 115.3.
cavāre – bilj. 506.
cavus – bilj. 506.
cerēsea – bilj. 585.
ceresia – bilj. 585.
cerrus – 157.
cērrus – 157.
cippus – bilj. 508.
cōrnu – 111.13.1.
cōrnus – 148.
cotoneu(m) – 122.
crīspus – 112.6.
de – 111.12.
dēsērtus – 126.5.
ecce ille – bilj. 566.
*ecce-illu – 112.8.
*ecce illum – bilj. 566.

- *eccum illum – bilj. 566.
 ex- – bilj. 575.; bilj. 585.
 exsūcāre – 111.13.2.1.
 *fageus – 138.
 fīeri – 112.1.
 *fire – bilj. 540.
 folia(m) – 111.13.3.
 folium – 111.13.3.
 fōlium – bilj. 527.
 fraxīnus – 143.
 frōndia – 111.13.3.
 frūctus – 112.
 *glanda – bilj. 668.
 glans, -ande – 160.1.
 grōssus – 111.1.
 gūla – 129.1.
 gūstus – 112.5.
 habēre – 112.5.
 īn – 114.2.
 līgāre – 129.1.
 līgnum – 111.
 *lotonem – 138.
 *lotoneus – 138.
 lōtus – 138.
 *lucrare – 111.4.
 *lūcrum – 111.4.
 magis – 112.8.
 malum – 113.
 mane – bilj. 563.
 *marro, -ōne – 128.
 mās, mārem – 111.1.
 mēspilu(m) – bilj. 633.
 *miccus – 111.13.3.1.
 mōrum – 121.
 mōrus – 121.
 *nēspīlus – bilj. 633.
 nīger – 121.
 non – 112.1.
 nūx, nūce – 126.
 offa – bilj. 636.
 ōffa – 132.1.
 *offetta – bilj. 636.
 ōssum – 113.2.
 pēciōlus – 126.4.
 pers(i)ca – 118.
 pīnna – 111.13.3.
 pīnus – 152.
 *pīrra – bilj. 581.
 pīrrus – 114.
 plēnus – 112.4.
 puncta(m) – 115.4.
 qualis – 112.9.; 155.
 rōsa – bilj. 681.
 rōseus – 146.
 scōrtea – 111.9.
 scorte(m) – bilj. 515.
 sīc – 111.1.
 sīccāre – 111.5.
 soccus – bilj. 508.
 sōccus – bilj. 508.
 spīnus – 149.
 sūccus – 112.5.

taliāre – 111.2.	*unēdonea – 138.
talīs – 112.2.	ŭrsus – 115.2.
tēner – 111.10.	věrmis – 112.4.
tēnēr – bilj. 519.	vincārium – 164.
tēnēre – 112.9.	vīncŭlum – 164.
tēnērus – bilj. 519.	vīnum – bilj. 618.
*trudicare – bilj. 638.	*vīrasca – 111.13.2.
*trŭdīcāre – 132.1.	*vīrdīs – bilj. 539.
*trukk- – bilj. 638.	

B1 Romanski

*gionco – 166.	*gioncōm – 166.

C. Starogrčki

ἀμυγδάλη – 125.	κυπάρισσος – 141.
ἀμυγδάλος – 125.	λωτός – 138.
charta – bilj. 556.	mésipilon – 130.
kástanon – bilj. 627.	

D. Praslavenski

*ǎblъka – 113.	*bǫrъ – 150.
*ǎsenъ – 143.	*brīn – 145.
*asīlka – 155.	*bŭkъve – 142.
*ǎvorъ – 147.	*čers'a – bilj. 585.
*b□rstъ – 167.	*čers'ьn'a – 115.; bilj. 585.
*bъzъ – 165.	*četŭre – 132.1.
*bobъ – 115.4.	*čьrъv – 112.4.
*bolēti – 112.4.	

- *čudo – 112.5.
- *debelъ – bilj. 514.
- *deblo – 111.8.; bilj. 514
- *dělъ – 111.9.1.
- *děrnъ – 148.
- *děrně – 148.
- *dъrāti, *dērō – 149.
- *divъ – 115.1.
- *glodati – 113.2.
- *glogъ – 139.
- *gniti – 111.7.1.
- *golъ – 111.13.2.3.
- *gor(dъ)ica – 160.
- *gordъnъ – 160.
- *gorunъ – 160.
- *grābrъ – 136.
- *grana – 111.13.2.
- *granā – 160.
- *granъ – 111.13.2.
- *granъ – 111.13.2.
- *grēmъ – 159.
- *grozdъ – 115.3.
- *gryzti – 113.2.
- *xvorstъ – 159.
- *xytiti – 111.4.
- *jělъša – 134.
- *jěsenъ – 166.
- *jъsenъ – bilj. 682.
- *kъrъ – bilj. 511.
- *kъrga – 112.6.
- *klenъ – 133.
- *koko – 126.4.
- *kora – 111.9.
- *korę – 111.7.
- *korene – 111.7.
- *korsta – 112.6.
- *koz'a – 126.2.
- *kry, *krъve – 146.
- *kresati – 111.13.2.3.
- *kruša – bilj. 578.
- *květъ – 166.
- *kvisti – 111.3.
- *lěska – 127.
- *leščъnikъ – 127.
- *listъ – 111.4.
- *lupiti – 113.1.
- *medvēъ – bilj. 587.
- *mězga – 111.9.1.1.
- *modrъ – bilj. 657.
- *moldъ – 111.10.
- *mozgъ – 111.12.
- *na – bilj. 682.
- *o – 111.5.; 111.13.2.3.; 113.1.
- *obъ – 111.2.
- *orěxъ – bilj. 616.
- *orz(ъ) – 111.13.1.
- *ot- – 111.13.2.2.
- *otъ – 111.2.
- *pestъ – bilj. 590.
- *pъtka – 115.4.
- *přtati – 161.

- *plodъ – 112.
 *po- – 111.5.; 111.10.
 *početi – bilj. 506.
 *pop – 111.11.1.
 *popъkъ – 111.11.1.
 *porzdъnъ – 126.5.
 *pozde – 112.8.
 *per- – 112.2.
 *pъrvъ – 112.7.
 *pōlъ – bilj. 682.
 *ranъ – 112.7.
 *rězati – 111.2.
 *ritъ – 111.6.
 *robъ – bilj. 510.
 *robiti – 111.6.; bilj. 510.
 *sъ – 113.3.
 *sēt'i – 111.2.; 111.13.2.2.
 *sъxnoti – 111.5.
 *(s)kora – bilj. 516.
 *(s)kori – bilj. 516.
 *(s)korъje – bilj. 516.
 *slivъ – bilj. 595.
 *sliva – 117.; bilj. 595.
 *směrka – 145.
 *smoky – 120.
 *smola – 115.5.
 *smъrděti – 169.
 *soxa – 111.13.1.
 *sokъ – 111.9.1.1.; 112.5.
 *stъblo – 111.
 *stъpica – bilj. 593.
 *suxъ – 111.5.
 *ši(b)noti – 111.10.
 *šipъkъ – 123.
 *tōpolъ – 153.
 *tesati – 111.13.2.3.
 *tresti – 113.3.
 *tro(x)ъnēti – 111.7.1.
 *u- – 111.13.3.2.
 *vę(d)noti – 111.13.3.2.
 *vъrba – 162.
 *višъn'i – 116.
 *vŷs'e – 112.2.
 *za- – 111.13.3.2.
 *zelenъ – 112.1.
 *zъrělъ – 112.1.
 *zima – bilj. 682.
 *zoriti – 112.1.
 *želbъ – 113.2.
 *žila – 111.7.
 *žirъ – 112.
 *žōky, *žōkъve – 166.

E. Srednjevisokonjemački

blāo – 145.

F. Gotski

thruks – bilj. 638.

G. Franački

blao – 145.

H. Germanski

suppa – 126.4.

K. Arapski

harrub(a) – 124.

laimūn – 131.

līmūn – bilj. 634.

L. Perzijski

līmūn – bilj. 634.

limū(n) – 131.

nāräng – 132.

M. Malajski

llmau – 131.

BIBLIOGRAFIJA (s kraticama)

- ADK – Zbigniew Golab, *The Arumanian Dialect of Kruševo in SR Macedonia, SFR Yugoslavia*, Skopje, 1984., Македонска академија на науките и уметностите.
- ARJ – *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-XXIII, HAZU (tada JAZU), Zagreb, 1880.-1976.
- BB – Goran Filipi, *Betinska brodogradnja. Etimologijski rječnik pučkog nazivlja*, Šibenik, 1997.
- BBT – Nikola Velčić, *Besedar Bejske Tramuntane*, Mali Lošinj – Beli – Rijeka, 2003.
- BOE – Giuseppe Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Martello Editore, Milano, 1971. (pretisak mletačkoga izdanja iz 1856.)
- CB – Đurđica Ivančić-Dusper, *Crikveniški besedar*, Crikvenica, 2003., Ustanova u kulturi „Dr. Ivan Kostrenčić”
- CGP – Nikola Kustić, *Cakavski govor grada Paga s rječnikom*, Zagreb, 2002.
- ČDO – Janneke Kalsbeek, *The Čakavian Dialect of Orbanici near Žminj in Istria*, Editions Rodopi B. V., Amsterdam-Atlanta, 1998.
- ČDOC – Hubrecht Peter Houtzagers, *The Čakavian Dialect of Orlec on the Island of Cres*, Amsterdam, 1953.
- DAr – Matilda Caragiu Marioțeanu, *Dicționar aromân*, I (A-D), Editura Enciclopedică, Bukurešt, 1997.
- DArM – Dina Cuvata, *Dictsionar armănescu – machidunescu*, Skopje, 2006.
- DDAr – Tache Papahagi, *Dicționarul dialectului aromân*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, Bukurešt, 1963.
- DDC – Giulio Manzini, Luciano Rocchi, *Dizionario storico fraseologico etimologico del dialetto di Capo-*

- distria*, Trst, Rovinj, 1995, Unione Italiana Fiume, Università Popolare di Trieste
- DDP – Pino Orbanich & Barbara Buršić Giudici, *Dizionario del dialetto di Pola*, Rovinj, 2009., Unione italiana – Fiume, Università popolare – Trieste, società di studi e ricerche MEDITERAN – Pula.
- DDV – Domenico Cernecca, *Dizionario del dialetto di Valle d'Istria*, Rovinj, 1986.
- DEI – Carlo Battisti & Giovanni Alessio, *Dizionario etimologico italiano*, Firenze, 1975.
- DELI-cd – Manlio Cortelazzo & Paolo Zolli, *Dizionario Etimologico della Lingua Italiana*, Bologna, 1999. (izdanje na CD-u).
- DELR – Mihai Vinereanu, *Dicționar etimologic al limbii română*, București, 2008., Alcor Edimpex.
- DER – Alejandro Cioranescu, *Diccionario etimologico rumano*, Tenerife, Madrid, 1966.
- DEX – *Dicționarul explicativ al limbii române*, Univers Enciclopedic, Bukurešt, 1998.
- Dİr – Richard Sârbu & Vasile Frațilă, *Dialectul istro-român*, Editura Amarcord, Temišvar, 1998.
- DISE – Vasile Frațilă & Gabriel Bărdășan, *Dialectul istro-român. Straturi etimologice*, Temišvar, 2010., Editură Universității de Vest.
- DLI-cd – Giacomo Devoto & Gian Carlo Oli, *Il Dizionario della Lingua Italiana*, Firenze, 2003. (izdanje na CD-u).
- DMr – Theodor Capidan, *Meglenoromâni III, Dicționar meglenoromân*, Bukurešt, bng.
- DRI – Josif Popovici, *Dialectele romîne*, IX: Dialectele romîne din Istria, partea a 2^A (texte și glosar), Halle A. D.

- S., Editura autorului, 1909.
- ESSJ – France Bezlag, *Etimološki slovar slovenskega jezika* (I-IV), Ljubljana, 1977., 1982., 1995., 2005., 2007., SAZU
- FOC – Folia Onomastica Croatica
- FPI – Claudio Pericin, *Fiori e piante dell'Istria distribuiti per ambiente*, Rovinj – Trst, 2001.. Centro di Ricerche Storiche Rovigno.
- EWRS-LE – Sextil Pușcariu, *Etymologisches Wörterbuch de rumänischen Sprache: I. Lateinisches Element*, Heidelberg 1905, Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.
- GČP – Slavko Malnar, *Pamenjek. Govor u čabarskom kraju*, Čabar, 2002.
- GDDT – Mario Doria, *Grande dizionario del dialetto triestino*, Trst 1984.
- GG – Iva Lukežić, Sanja Zubčić, *Grobnički govor XX. stoljeća (gramatika i rječnik)*, Rijeka 2007., Katedra Čakavskog sabora Grobinščine.
- HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
- HBI – Ivan Šugar, *Hrvatski biljni imenoslov*, Zagreb, 2008. Matica Hrvatska.
- HDZ – Hrvatski dijalektološki zbornik
- HER – Alemko Gluhak, *Hrvatski etimološki rječnik*, Zagreb, 1993.
- ID – Josip Ribarić, *O istarskim dijalektima*, Pazin, 2002.
- ILA – Goran Filipi & Barbara Buršić Giudici, *Istriotski lingvistički atlas*, Znanstvena udruga Mediteran, Pula, 1998.
- IrG – Arthur Byhan, *Istrorumänisches Glossar*, u Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache, IV, Leipzig, 1899., str. 174-396.
- IrHR – August Kovačec, *Istrorumunjsko-hrvatski rječnik s*

- gramatikom i tekstovima*, Znanstvena udruga Mediteran, Pula, 1998.
- IrLA – Goran Filipi, *Istrorumunjski lingvistički atlas / Atlasul Lingvistic Istroromân / Atlante Linguistico Istrorumenno*, Pula, 2002.
- JAZU – Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
- LEI – Max Pfister, *Lessico etimologico italiano*, I-VIII, 1984.-2004.
- LVJ – Andro Roki Fortunato, *Libar viškiga jazyka*, samonaklada, Toronto, 1977.
- MALGI – Radu Flora, *Micul Atlas Lingvistic Al Graiurilor Istroromâne*, Bukurešt, 2003.
- MFR – Alexander Selman, *Mali funtanjanski rječnik*, Funtana, 2006., vlastita naklada
- MrA – Petar Atanasov, *Meglenoromâna astăzi*, Editura Academiei Române, 2002.
- MtP-cd – Maks Pleteršnik, *Slovesnko-nemški slovar (1894-1895)* – transliterirana izdaja, izdanje na CD-u, Ljubljana, 2006.
- NSSA – Dušan Jakomin, *Narečni slovar Sv. Antona pri Kopru*, Trst, 1955.
- PCJ – Речник српскога језика, Нови Сад, 2007. Матица српска.
- PČR – Branko Turčić, *Sedmoškojani. Prvi čakavski rječnik*, Rijeka, 2002.
- PI – Šime Ružić Sudčev, *Pićan i pićònski idiomi*, C.A.S.H., Pula, 1999.
- RB – Ante Bačić Fratrić, *Rječnik blatskog govora hrvatskog jezika na književni jezik rastumačen*, samoizdanje, Blato, 1988.
- RBČG – Petar Šimunović, *Rječnik bračkih čakavskih go-*

- vora, Zagreb, 2009., Golden marketing – Tehnička knjiga.
- RBG – Ivan Francetić, *Rječnik boljunskih govora* (rukopis s konca pedesetih, početka šezdesetih godina 20. st., nalazi se na Odjelu za humanističke znanosti Sveučilišta „Juraj Dobrila” u Puli).
- RČGNV – Josip M. Sokolić - Kozarić, Gojko M. Sokolić - Kozarić, *Rječnik čakavskog govora Novog Vinodolskog*, Rijeka – Novi Vinodolski, 2003.
- RČGR – Franjo Mohorovičić – Maričin, *Rječnik čakavskog govora Rukavca i bliže okolice*, Rijeka – Opatija – Matulji, 2001., Adamić, Katedra čakavskog sabora Opatija
- RDG – Mihailo Bojanić & Rastislava Tribunac, *Rječnik dubrovačkog govora*, SDZ XLIX, Beograd, 2002.
- REW – W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1972.
- RGČ – Milan Kranjčević, *Rîčnik gäcke čakāvšćine. kômpoljki divân*, Otočac, 2003., Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke.
- RGI – Žarko Martinović, *Rječnik iškoga govora*, Zadar, 2005.
- RGK – Tomislav Maričić Kukljičanin, *Rječnik govora mjesta Kukljice*, Matica hrvatska, Zadar, 2000.
- RGGK-cd – Damir Kalogjera & Mirjana Svoboda & Višnja Josipović, *Rječnik govora grada Korčule*, Zagreb, 2008. (cd izdanje).
- RGOM – Edo Juraga, *Rječnik govora otoka Murtera*, Murter – Šibenik, 2010., Ogranak Matice hrvatske Šibenik, Županijski muzej Šibenik.
- RGP – *Rječnik govora mjesta Povljane*, Zadar, 2004.

- RGS – Ankica Piasevoli, *Rječnik govora mjesta Sali*, Zadar, 1993.
- RGV – Blaž Jurišić, *Rječnik govora otoka Vrgade*, II, JAZU (danas HAZU) Zagreb, 1973.
- RHJ – *Rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb, 2000.
- RKG – Pavao Mardešić - Centin, *Rječnik komiškoga govora*, u HDZ, knjiga 4, Zagreb, 1977., str. 265 – 322.
- RKGP – Ivo Oštarić, *Rječnik kolanjskoga govora ili Ričnik mista Kolana na otoku Pagu*, Zadar, 2005.
- RLC – Marijan Milevoj, *Gonan po nase (rječnik labinske cakavice)*, Labin, 2006., Mathias Flacius
- RLI – Marko Čuljat, *Ričnik ličke ikavice*, Gospić, 2009., Likapress.
- RMG – Marija Peruško, *Rječnik medulinskoga govora*, Medulin, 2010., Mendula – Općina Medulin.
- RR – Slavko Kalčić, *Roverski rječnik* (rukopis)
- RRG – Ladislav Radulić, *Rječnik rivanjskog govora*, Zadar, 2002.
- RSG – Siniša Vuković, *Ričnik selaškega govora (rječnik dijalekta Selca na otoku Braču)*, Laus, Split, 2001.
- RStG – Thomas E. Magner & Dunja Jutrović, *Rječnik splitskog govora*, Zagreb, 2006.
- RTCG – Duško Geić & Mirko Slade Šilović, *Rječnik trogirskog cakavskog govora*, Muzej grada Trogira, Trogir, 1994.
- RVG – Blaž Jurišić 1973. *Rječnik govora otoka Vrgade*. Zagreb: JAZU.
- SDZ – Srpski dijalektološki zbornik
- SES – Marko Snoj, *Slovenski etimološki slovar*, Ljubljana, 1997.
- SES2 – Marko Snoj, *Slovenski etimološki slovar* (druga,

- pregledana in dopolnjena izdaja), Ljubljana, 2009. Modijan.
- SIr – Sextil Pușcariu, *Studii istroromâne*, III, Cvltvra Națională, Bukurešt, 1929.
- SKOK – Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV, JAZU (danas HAZU) Zagreb, 1971-1974.
- SR – Milan Moguš, *Senjski rječnik*, Zagreb – Senj, 2002., HAZU, MH Senj
- SSKJ-cd – *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, izdanje na CD-u, Ljubljana, bez naznake godine.
- StR – Željko Petrić, *Splitski rječnik*, Split, 2008.
- TIr – Traian Cantemir, *Texte istroromîne*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, Bukurešt, 1959.
- TIrG – Richard Sârbu, *Texte istroromâne și glosar*, Tipografia Universității din Timișoara, Temišvar, 1992.
- TP – Даниела Дечева, *Тълковен речник с фразеологични съчемания*, Sofija, 1997.
- UKS – Margita Nikolić, *Unije. Kuželj vaf sarcu*, Mali Lošinj, 2000., Katedra Čkavskog sabora Cres-Lošinj.
- VDG – Maria Balbi, Maria Moscarda Budić, *Vocabolario del dialetto di Gallesano d'Istria*, Rovinj, 2003., Centro di ricerche storiche.
- VEI – Angelico Prati, *Vocabolario etimologico italiano*, Torino, 1951., Garzanti
- VG – Enrico Rosamani, *Vocabolario giuliano*, LINT, Trst, 1999.
- VIr – Ioan Maiorescu, *Itinerario in Istria e vocabolario istriano-romeno*, Edizioni Parnaso, Trst, 1996.
- VIRI – Antonio Dianich, *Vocabolario istroromeno-italiano: la varietà istroromena di Briani*, Pisa, 2010.,

Edizioni ETS.

VIrR – Ioan Maiorescu, *Itinerar in Istria și vocabular istriano-român*, București, 1900.

VNSS-cd – Doris Debenjak, Božidar Debenjak, Primož Debenjak, *Veliki nemško-slovenski slovar*, Ljubljana, 1993.

ŽPR – Ranko Mladina, *Žara puna riči*, Zagreb, 2008. Školska knjiga.

ŽSI – Srđa Orbanić, *Životinjski svijet Istre*, Pula, 2008.

**SAŽETAK
REZUMAT
RIASSUNTO
POVZETEK**

ISTRORUMUNJSKE ETIMOLOGIJE

(Knjiga 5: dendronimi)

sažetak

Peta knjiga istrorumunjskih etimologija obrađuje dendronime (nazive stabala i grmlja) i neke nazive koji su u bilo kakvoj vezi s njima. Najveći je dio građe prikupljen osamdesetih godina prošloga stoljeća u vrijeme rada na IrLA, no građa je dobrim dijelom dopunjena tekućim terenskim i telefonskim provjerama tijekom pisanja ove knjige. Građa se sastoji od odgovora na 128 pitanja (pojma) što je dalo znatno veći broj oblika (preko 1100) koji se međusobno više ili manje razlikuju.

Svaki se obrađeni termin potvrđuje i uspoređuje s građom iz svih istrorumunjskih leksičkih repertoara drugih autora koji su nam na raspolaganju, a do etimologijskih se rješenja dolazi usporedbom istrorumunjskih oblika sa sličnim u okolnim čakavskim i slovenskim govorima u Istri ali i u čakavskim idiomima otoka Krka i Dalmacije (govori otoka Krka i Dalmacije bitni su za etimologijska rješenja mnogih ir. termina zbog kretanja Istrorumunja u povijesti), odnosno s riječima iz drugih triju rumunjskih dijalekata kada je riječ o izvornim riječima. Prikupljeni se nazivi uspoređuju i s mletačkim (prije svega istromletačkim) riječima jer su mnogi čakavizmi u istrorumunjskome mletačkog podrijetla, dok je samih mletacizama u ir. jako ma-

lo. Do čakavske, istarskoslovenske i (istro)mletačke građe dolazimo iz odgovarajućih rječnika i drugih pisanih izvora, a dobar smo dio i te građe sami prikupili. Građu iz drugih rumunjskih dijalekata navodimo samo iz izvora (isto vrijedi i za građu iz talijanskih, njemačkih, španjolskih itd. idioma). Osim o oblicima koji su predmetom naslova knjige, na jednak se način razglaba i o istrorumunjskim riječima koje su s njima na bilo koji način povezane.

Kao i u cjelokupnom istrorumunjskom leksiku i u nazivlju za stabla prevladavaju elementi posuđeni iz čakavskih govora. Dobar je dio tih čakavizama (istro)mletačkog podrijetla – držimo da izravnih mletacizama u ovoj građi nema. Nekoliko smo čakavskih oblika protumačili kao ostatke iz predmletačkih jezičnih slojeva (npr. *blāv*). Izvornih je istrorumunjskih riječi dvadesetak – neke se gotovo u potpunosti poklapaju s čakavskim oblicima (npr. *gušt*) pa ne možemo biti sigurni je li riječ o izravnom posuđivanju iz čakavskoga ili o prilagodbi već postojećih riječi. Posuđenica iz slovenskih govora gotovo da i nema (možda *češpa*).

ETIMOLOGII ISTROROMÂNE

(Vol. 5: dendronime)

rezumat

În cartea a cincea din seria de etimologii istroromâne se tratează materialul dendronimic adunat în anii '80 ai secolului trecut, în timpul cercetărilor pentru IrLA. El a fost completat ulterior prin verificări efectuate pe teren în timpul redactării acestui volum și constă în răspunsurile obținute la 128 de chestiuni (concepte), la care informatorii au dat, de obicei, forme mai mult sau mai puțin diferite între ele, ajungându-se la un total de 1100 de unități lexicale.

Fiecare termen a fost verificat și comparat cu materialele din repertoriile lexicale istroromâne ale altor autori, pe care le avem la dispoziție. La soluțiile etimologice s-a ajuns comparând formele istroromâne cu cele înrudite din idiomurile slovene din Istria și din cele croate ceacaviene înconjurătoare, precum și cu termenii din graiurile ceacaviene din Dalmația și, mai ales, din insula Veglia (graiurile din Veglia și din Dalmația, ca urmare a migrațiilor istroromâne din trecut, sunt importante pentru explicațiile etimologice ale multor termeni istroromâni), sau cu lexemele din celelalte trei dialecte românești, pentru termenii originari. Comparația a fost făcută și cu termenii respectivi din venețiană (mai ales din istrovenetă), în istroromână

existând multe ceacavisme de origine venețiană, în timp ce venețianismele intrate direct în istroromână sunt puține. Materialele lexicale ceacaviene, istroslovene și istrovente le-am extras din dicționare și din izvoare scrise, iar o parte a corpusului l-am obținut prin cercetări pe teren. Am înserat în carte și cuvintele istroromâne care sunt legate într-un fel de subiectul tratat de noi, analizându-le în același fel cu dendronimele.

În terminologia copacilor prevalează împrumuturile din graiurile ceacaviene, care, la rândul lor, în multe cazuri, le-au împrumutat din venetă. Alături de ele există și aproximativ 20 de cuvinte autohtone. Câteva cuvinte pot fi considerate ca relicve ale straturilor lingvistice prevenete (ex.: *blăv*). Dendronimele istroromâne nu conțin împrumuturi din graiurile slovene (poate *češpa*).

ETIMOLOGIE ISTRORUMENE
(Vol. 5: dendronimi)
riassunto

Nel quinto libro di etimologie istrorumene sono stati elaborati i dendronimi (= nomi degli alberi). Gran parte del materiale è stato raccolto negli anni Ottanta del secolo scorso durante il lavoro sull'IrLA, anche se una parte del corpus è stata successivamente integrata grazie alle verifiche sul campo nel corso della stesura di questo volume. Il materiale è composto dalle risposte ottenute a più di 128 quesiti (concetti), a cui gli informatori hanno dato a ognuno più forme più o meno diverse tra loro che superano 1100 unità.

Ogni termine viene comparato e confermato con il materiale di tutti i repertori lessicali istrorumeni degli altri autori che abbiamo a disposizione. Alle soluzioni etimologiche si giunge comparando le forme istrorumene con le forme affini negli idiomi croati dell'Istria e in quegli sloveni circostanti, nonché con i termini delle parlate ciacave della Dalmazia e soprattutto dell'isola di Veglia che in seguito alle migrazioni degli Istrorumeni nel passato, svolgono oggi un ruolo fondamentale nelle spiegazioni etimologiche di molti termini istrorumeni. Il tutto viene comparato anche con i lessemi nei tre rimanenti dialetti rumeni per verificare i termini originari. La termi-

nologia raccolta viene comparata anche con le rispettive forme nel veneziano (soprattutto istroveneto), essendo molti ciacavismi nell'istrorumeno di origine veneziana, mentre pochissimi sono invece i venezianismi diretti nell'istrorumeno. Ai materiali lessicali ciacavi, istrosloveni e istroveneti siamo pervenuti grazie ai rispettivi dizionari ed alle altre fonti scritte, mentre una parte del corpus l'abbiamo ricavata dalle ricerche sul campo. Vengono trattate nello stesso modo anche le parole che sono in qualche modo collegate coll'argomento di questo libro.

Nella terminologia elaborata prevalgono le forme prestate dagli idiomi ciacavi. Una buona parte di essi è d'origine (istro)veneta – riteniamo che nel nostro corpus non ci siano venezianismi diretti. Alcune forme ciacave forse appartengono agli strati linguistici preveneti (p. es.: *blāv*). Solo una ventina di parole le abbiamo interpretate come nostrane – alcune di loro corrispondono quasi perfettamente alle forme ciacave (p. es.: *gušt*) cosicché non si può avere una certezza assoluta che non si tratti dei semplici prestiti da qualche parlata ciacava vicina. Il materiale non presenta nessun prestito dalle parlate slovene d'Istria (forse *čęšpa*).

ISTROROMUNSKÉ ETIMOLOGIJE

(Knjiga 5: dendronimi)

povzetek

Peta knjiga istroromunskih etimologij obravnava dendronime (poimenovanje drevja in grmovja). Najobsežnejši del gradiva smo zbrali v osemdesetih letih prejšnjega stoletja med delom na IrLA, vendar je precejšnji del tudi naknadno dopolnjen z rezultati tekočih terenskih raziskav in telefonskih preverjanj med pisanjem te knjige. Gradivo je rezultat odgovorov na 128 vprašanj (pojmov), kar je dalo bistveno večje število oblik (okoli 1100), ki se med seboj bolj ali manj razlikujejo.

Vsak izraz primerjamo z gradivi iz vseh istroromunskih glosarjev, besednjakov in slovarjev, ki so nam na voljo. Do etimoloških rešitev pridemo s primerjanjem istroromunskih oblik s podobnimi v sosednjih čakavskih in slovenskih istrskih govorih, pa tudi v čakavskih idiomih na otoku Krku in v Dalmaciji (le-ti so pomembni za etimologijo mnogih ir. terminov, zaradi migracij Istroromunov), oziroma z besedami iz ostalih treh romunskih dialektov, če gre za domače besede. Zbrane izraze primerjamo tudi z beneškimi (predvsem istrobeneškimi), ker so mnogi čakavizmi v istroromunščini beneškega porekla, medtem ko je neposrednih beneških izposojenk zelo malo. Gradivo iz čakavskih, slovenskih in beneških istrskih govorov, ki ga v

knjigi navajamo, smo ali izpisali iz virov ali pa zbrali sami. Razen o besedah, ki sodijo k predmetu knjige, se na povsem enak način obravnavajo tudi istroromunske besede, ki so z njimi v kakršnikoli zvezi.

Pri dendronimih in besedah, ki so v zvezi z njimi, prevladujejo besede prevzete iz čakavskih govorov. Precej istroromunskih čakavizmov je (istro)beneškega izvora – menimo, da v obdelanem gradivu ni neposrednih izposojenk iz (istro)beneščine. Za nekaj čakavizmov mislimo, da segajo v predbeneške jezikovne plasti (npr. *blāv*). Domačih izrazov je okoli dvajset – nekateri so enaki čakavskim oblikam (npr. *gušt*), zato ne moremo biti popolnoma gotovi, ali gre enostavno za izposojajo iz čakvščine ali pa za prilagoditev že obstoječih domačih besed. Slovenskih izposojenk skoraj da ni (mogoče *češpa*).